

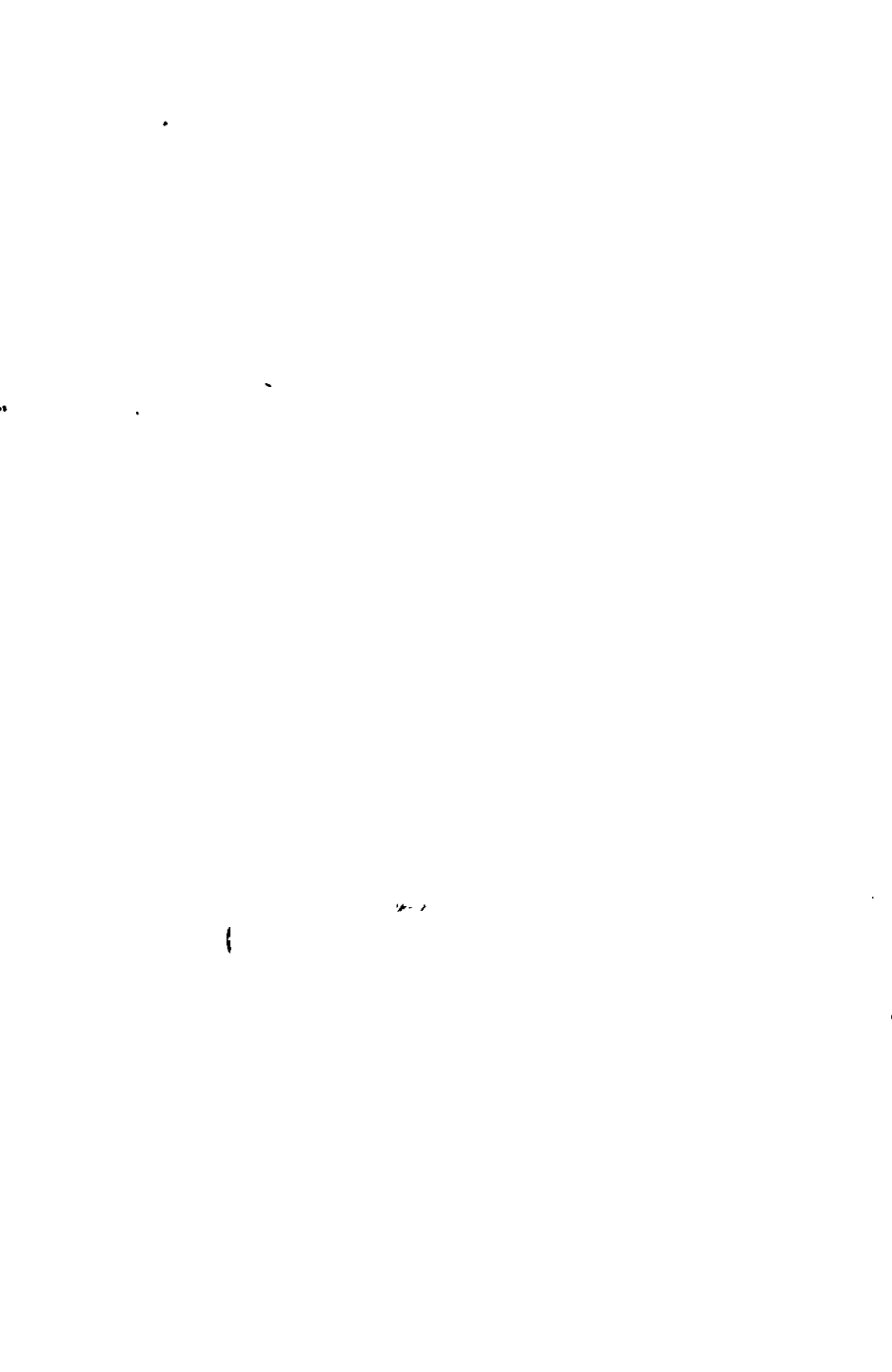
Oct. 1, 1919

209

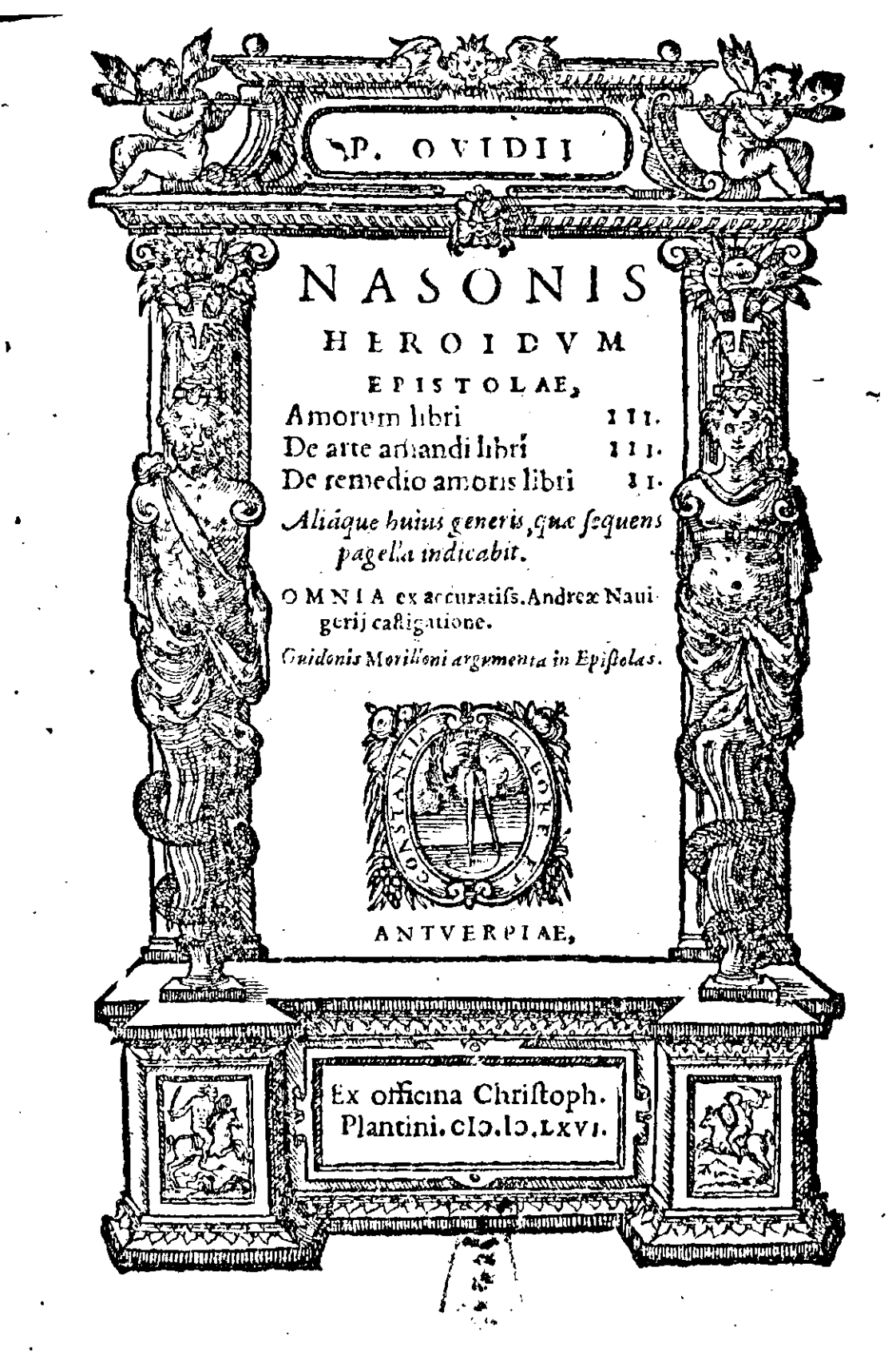
Res. 038

7

OP. OVIDII

N A S O N I S

H E R O I D V M

E P I S T O L A E,

Amorum libri III.

De arte amandi libri III.

De remedio amoris libri III.

*Aliaque huius generis, quae sequens
pagella indicabit.*

OMNIA ex accuratis. Andreae Nau-
gerij castigatione.

Guidonis Morillonii argumenta in Epistolas.

ANTVERPIAE,

Ex officina Christoph.
Plantini. MD. LV. LXVI.

ACCESSERVNT HVIC
TERTIO TOMO RELIQUA,
ab eodem, vt videtur, ante ex-
silium confecta.

DE medicamine faciei.

N V X. S O M N I V M.

EPIGRAMMATA.

HALIETICON fragmentum. etsi id supremis
suis temporibus, teste Plinio, inchoauit.

P V L E X & Philomela: quæ cum aliquâdo unâ cum
alijs Ouidij nomen circumtulert; hodie ne docto
quidem viro, immo ne viro quidem digna esse om-
nes vident. adiunximus, ne quid desiderares.

A. S A B I N I Epistole III. quibus ad Ouidij
Epistolas toridem respondet.

C A R M E N ad Pisonem verus auctor Lucanus iam-
pridem sibi vindicauit.

DOCTISSIMAE autem illæ annotationes; qui-
bus is, qui Aldina editioni præfuit, cõplexus est tũ pau- 20
cula illa, quæ nullo suffragate exemplari, vt sibi visum
erat, immutauerat; tum multa, quæ, cum ipsum prius
subtesugissent, postea demum veteribus libris inspectis
inuenit, tum denique eas lectiones, quæ ita quandoq; di- 25
uersæ reperiuntur, vt omnes tamẽ probari possint: hæc in-
quam annotationes nos, quoad eius fieri potuit, fecimus
vt libri nostri marginẽ occuparent, loco earum, quæ, quo
magis sunt leues, & indigne quæ legantur; hoc luben-
tius, si Dñs placet, & auidius hodie à vulgo librariorũ
studioso lectori obtruduntur. 30

Quod ad orthographiæ rationem attinet, qua hodie nihil est
varium magis & impeditum, nihil quantum in nobis fuit, muta-
uimus; sed ipsi Aldo suam in suo opere reliquimus.

RÉVERENDISSIMO D. D.³

BERNARDO DIVITIO S. MARIAE

IN PORTICV DIACONO

CARDINALI ANDREAS

ASVLANVS S.

MUltas ob causas magnum mihi dolo-
rem attulit Aldi generi mei mors. Pri-
mo, non solum generum (quod ipsum
10 tamen per se graue solet accidere) Sed eum ge-
nerum, qui & doctissimus & optimus om-
nium vir esset: amittebam. Deinde, cum is vi-
duam mihi filiam, quatuor orbos nepotes re-
linqueret: neque ego illos maximè ope mea
15 indigentes deserere vllò pacto aut deberem,
aut vellem: magno id mihi oneri futurū esse
videbam. Accedebat ad hæc: atque id maxime
dolorem meum augebat: quod magnā mihi,
& Latinæ & Græcæ literæ; huius morte ia-
20 cturam facere videbantur. omnes enim eò ille
cogitationes suas direxerat: omnes neruos eò
contēderat: vti veterum scriptorum libros fœ-
da quadam proximorum seculorum barbarie
pollutos castigaret: ac bonas literas propè iam
25 collabentes restitueret: in quo cum multum
studio ac diligentia quadam singulari profe-
cisset: neque tamen quod optabat alienissimo
tēpore ereptus perficere potuisset: id quasi in
me onus eo defuncto, recidere videbatur. hoc
30 vero eò mihi erat cæteris molestius: quòd ca-
rissimi mihi generi iacturā in me erat vt mode-
ste ferrē: priuatis opibus & filiam, & nepotes

tueri poteram: hoc neque quo pacto ferre
 possem, neque quo pacto recusarem, videbā.
 Si id, cui se ille ipse omnium doctissimus vix
 parem arbitrabatur, ego, qui vix hæc scribo,
 qui literis paululum admodum institutus
 sum, subirem: non solum, ne opprimerer, ti-
 mebam: sed multo magis ne impudētissimus
 iudicaretur. quicquam vero oneris, quod ab il-
 lo mihi inpositum ac relictum esset, recusa-
 re, neque amori, quo illum semper profecu-
 tus sum: neque fidci, quam ille de me semper
 maximam habuit: conuenire existimabam.
 Suscepi igitur præsentis animo: & impudens
 potius haberi, quàm officio deesse volui. ne
 mihi tamen aliquando aut quod semel susce-
 pisset, abijcere, aut succumbere necesse esset,
 recte mihi cōsulturus visus sum, si quod meis
 viribus non possem, alienis sustinerem. Itaq;
 Aldum ipsum qua in re potui imitatus sum:
 & quod ipse, quamuis omnium bonarum
 artium peritissimus, sibi agendum tamen du-
 cebat, id egi. Nunquam ille suo tantum iudi-
 cio credendum censuit, vt aliorum repudiaret.
 quoties libros aliquos editurus erat, si quos
 nouerat, qui in illis elaborassent, eos adhibe-
 bat: atq; eorum opera in his castigandis ma-
 xime utebatur. Idem mihi ego, & eo etiam
 magis faciendum existimaui, quo minus per
 me quicquam in hoc sine aliorū auxilio præ-
 stare possum. Atq; id à me cum in alijs mul-
 tis tum Latinis tum Græcis libris, quos post
 illius mortem edidi, tum nuper in Ouidio fa-
 ctum

Et unum est, qui nunc ex officina nostra is prodit,
ut qui prius multis in locis corruptissimus
circumferabatur, in eo pauca admodum desy-
derari posse videantur. Id adeo Andreae Nau-
gerio referre acceptum debemus: qui, cum il-
lum ex veteribus permultis exemplaribus di-
ligentissime castigasset: labores suos impertiri
omnibus voluit: ac mihi imprimendum dedit.
Tibi verò hos Ovidij libros non ob id solum
10 dedicamus, quòd cum literarum omnium
& peritissimus sis, & fautor maximus, om-
nia, quæ ad literas attinent, quasi tui iuris esse
videantur: sed ob id præcipue, quòd ita his
libris delectaris, ut nihil legas libentius: &
15 quòd maximi poëta ingeni; tibi, qui maxi-
mo es ingenio, potissimum videtur cõuenire.
Quod eò tamen in te præstantius existimari
debet: quo longe est maius, atq; vniuerso hu-
mano generi conducibilius, ad orbem mode-
20 randum, quod tu fecisti, quàm, quod ille, ad
carmina nihil aliud quàm voluptatem quan-
dam auribus afferentia, id conferre. Qua in
re non id solum in te præcipuè elucet: sed vir-
tutes animi tui singulares, quæ in nullo vn-
25 quam plures fuerunt: ita homines admiran-
tur: ut, cum omnes in te summas esse facilli-
mum sit cognoscere: difficillimum tamen sit
in qua maximè excellas, iudicare. non imme-
ritò igitur te Leo Pontifex Maximus tanti
30 facit: ut omne cæli onus, quod illi incumbit,
in te nonnunquam transferat: ac tanquam
Atlas supposito Hercule, conquiescat. Sed

neque loci huius est, neque mearum virium te laudare. Scribentur ab alijs fortasse laudes tuæ, quorum scripta & diuturniora esse possint, & tibi gratiora. Mihi satis sit tibi offerre, quæ possum. Ac tibi nos quidem nunc Ouidium mittimus: Tu non illū solum ea fronte, qua illos, quos amas, soles, excipe: sed & me, & ea omnia, quæ aut edita à me hæctenus sunt, aut posthac edentur, in patrocinium tuū recipe: & qui non minus literis quàm virtutibus omnibus es ornatissimus, literas ad te confugientes tuo præsidio tueare. Sic demum, & ego tuo auxilio fretus in eas iuuandas totus incumbam: & alij fortasse ita multi ad idem agendum excitabūtur: vt quæ iam propè exarescere incipiebant, plurimum diligentia excultæ reflorescere, atq; in antiquum illuminatorem restitui posse videantur.

P. OVIDII NASONIS
EPISTOLARVM HEROI-
DVM LIBER.

IN PRIMAM EPISTOLAM
ARGVMENTVM.

Græcis ad Troiam cum maximo bellorum apparatu ob Ho-
lenæ raptum proficiscentibus, Vlysses Laertis, & Ancilix filius,
Penelopes nouæ vxoris detentus amore, insuam simulans, co-
10 mitatum negat. Verùm tandem fraude viua Palamede detecta,
cum ceteris in Troianam expeditione ire coactus est: vbi quan-
tum & fraude, & virante valeret, ostendit. Tandem pluribus
peractis certaminibus, post decennium Troia euerfa, cum in pa-
triam rediturus cum reliquis Græcorum principibus naues cõ-
scenderet, ob læsa Mineræ indignationem, vastissimis procellis
omnes agitatus sunt. inter quos Vlysses acerbæ tempestatis ini-
25 pulsu in longissimam, vitore decennem peregrinationem agi-
tatus est. Cùm igitur Penelope Icarij, & Polycestes filia hæc-
tenus casta, huiusce tam longæ moræ causam ignoraret: ad illum
hanc epistolam scripsit: in qua illum multis rationibus in pa-
triam reducere nititur, sic inquit.

PENELOPE VLYSSI.

20 **H**ANC, tua Penelope lento tibi mit-
tit Vlysse:
Nil mihi rescribas: attamen ipse
veni.

25 **T**roia iacet certe Danais iniuisa puel-
Vix Priamus tanti, totaque Troia fuit. [lis:
O utinam tunc, cùm Lacedæmona classe petebat:
Obrutus insanis esset adulter aquis.
Non ego deserto iacuisssem frigida lecto:
30 Nec quererer tardos ire relicta dies:
Nec mihi, querenti spaciosam fallere noctem,
Lassaret viduas pendula tela manus.

Quando ego non timui graviora pericula veris?

Res est solliciti plena timoris amor.

In te fingebam violentos Troas ituros:

Nomine in Hectoreo pallida semper eram.

Siue quis Antilochum narrabat ab Hectore victum:

Antilochus nostri causa timoris erat:

Siue Menœtiaden falsis cecidisse sub armis:

Flebam successu posse carere dolos.

Sanguine Tlepolemus Lyciam tepesecerat hastam:

Tlepolemi leto cura nouata mea est.

Denique quisquis erat castris iugulatus Achiuis:

Frigidius glacie pectus amantis erat.

Sed bene consuluit casto deus æquus amori:

Versa est in cineres sospite Troia viro.

Argolici rediere duces: altaria fumant:

Ponitur ad patrios barbara præda deos.

Grata ferunt Nymphæ pro saluis dona maritis:

Illi victa suis Troica fata canunt.

Mirantur iustique senes, trepidæque puellæ:

Narrantis coniux pendet ab ore viri.

Atque aliquis posita monstrat fera prælia mensa:

Pingit & exiguo Pergama tota micro.

Hac ibat Simois: hic est Sigœia tellus:

Hic steterat Priami regia celsa senis.

Illic AEacides, illic tendebat Vlysses:

Hic lacer admissos terruit Hector equos.

Omnia nanque tuo senior, te querere misso

Rettulerat nato Nestor: at ille mihi.

Rettulit & ferro Rhesumque, Dolonæque casos:

Vtque sit hic somno proditus: ille dolo.

Ansus es o nimium, nimiumque oblite tuorum,

Thracia nocturno tangere castra dolo:

- Tôtque simul maest.ire viros adiutus ab uno.
 At bene cautus eras, & memor ante mei.
 Vsq̄ue metu micuere sinus: dum victor amicum
 Dicitus es Ismaris isse per agmen equis.
 Sed mihi quid prodest vestris disiecta lacertis
 Ilios? & mirus quod fuit ante, solum?
 Si maneo qualis Troia durante manebam:
 Virque mihi dempto sine cavendus abest.
 Diruta sunt alijs: vni mihi Pergama restant:
 10 Incola captiuo quæ boue victor arat.
 Iam seges est vbi Troia fuit: ressecandaque falce
 Luxuriat Phrygio sanguine pinguis humus.
 Semisepulta virum curuis feruntur aratris
 Ossa: rufosus occulit herba domos.
 15 Victor abes: nec scire mihi, quæ causa morandi,
 Aut in quo lateas feruens orbe, licet.
 Quisquis ad hæc vertit peregrinam littora puppim:
 Ille mihi de te multa rogatus, abit.
 Quamque tibi reddat, si te modo viderit vsquam:
 20 Traditur huic digitis charta notata meus.
 Nos Pylon, antiqui Neleia Nestoris arua,
 Misimus: incerta est fama remissa Pylo.
 Misimus & Sparten: Sparte quoque nescia veri.
 Quas habitas terras? aut vbi lentus abes?
 25 Vtilius starent etiam nunc mania Phæbi:
 Irascor votis huius leuis ipsa meis.
 Scirem vbi pugnares: & tantum bella timerem:
 Et mea cum multis iuncta querela foret.
 Quid timeam ignoro: timeo tamen omnia demens:
 30 Et patet in curas area lata meas.
 Quæcunque equor habet, quæcunque pericula tellus:
 Tam longæ causas suspicor esse mora.

Hæc ego dum stultè meditor: quæ vestra libido est:

Esse peregrino captus amore potes.

Forſitan & narres quàm ſit tibi iuſtica coniux:

Quæ tantum lanas non ſinat eſſe rudes.

Fallar: & hoc crimen tenues vanefcat in auras:

Néue reuertendi liber, abeſſe velis.

Me pater Icarius viduo diſcedere læcto

Cogit: & immenſas increpat uſque moras.

Increpet uſque licet: tua ſim, tua dicar oportet:

Penelope coniux ſemper Ulyſſis ero.

Ille tamen pietate mea, precibusque pudicis

Frangitur: & vires temperat ipſe ſuas.

Dulichy, Samiſque, &, quos tulit alta Zacynthos,

Turba ruunt in me luxurioſa proci:

Inque tua regnant, nullis prohibentibus, aula:

Viſcera noſtra, tuæ dilaniantur opes.

Quid tibi Piſandrum, Polybiumque, Medontaque dirum,

Eurymachique auidas, Antinoique manus,

Atque alios referam? quos omnes turpiter abſens

Ipſe tuo partis ſanguine rebus aliſ.

Irus egens, pecorisque Melinthis auctor edendi,

Vltimus accedunt in tua damna pudor.

Tres ſunus imbelles numero: ſine viribus uxor,

Laertesque ſenex, Telemachusque puer.

Ille per inſidias penè eſt mihi nuper ademptus:

Dum parat inuitis omnibus ire Pylon.

Di precor hoc iubeant, ut euntibus ordine fatiſ,

Ille meos oculos comprimat: ille tuos.

Hoc faciunt cuſtoſque bouum, læguaque nutritrix:

Tertius, immunda cura fidelis haræ.

Sed neque Laertes, ut qui ſit inciliſ anniſ,

Hoſtibus in medijs regna tenere poteſt.

- T elemacho veniet, vivat modo, fortior ætas:
 Nunc erat auxilijs illa tuenda patris.
 Nec mihi sunt vires inimicos pellere tectis:
 Tu citius venias portus, & auraruis.
 5 Est tibi, sitque precor, natus: qui mollibus annis
 In patrias artes erudiendus erat.
 Respice Laërten: ut iam sua lumina condas,
 Extremum fati sustinet ille diem.
 Certe ego, quæ fueram te discedente puella:
 10 Protinus ut redeas, facta videbor anus.

IN EPISTOLAM SECUNDAM
 ARGUMENTVM.

- Demophoon, Thesei & Phædræ filius, à bello Troiano in pa-
 15 triam rediens, maris tempestatibus in Thraciam delatus, à Phyl-
 lide Lycurgi, & Crustumæ filia, quæ tunc Thraciæ imperabat,
 hospitio & lecto benignè susceptus est: & cum aliquandiu se-
 cum fuisset, audita morte Mnesthei, qui post eiectum ex urbe
 Athenarum patrem Thesea, imperium occupauerat, regni cupi-
 dine captus, Phyllidi fide data, se intra mensem rediturum, ha-
 20 gens se ad res suas componendas ire, resarcitis nauibus, Athenas
 petijt, neque de reditu curauit. Quatuor itaque exactis mensi-
 bus, Phyllis epistolam hanc scripsit, in qua suadet vi beneficiorū
 memor, seruatis sponsonibus, in fide persistat. quod si negligat,
 violatum pudorem crudeli morte compensare minatur.

P H Y L L I S D E M O P H O O N T I.

- 25 H ospita Demophoon tua te Rhodopeia Phyllis
 Vltra promissum tempus, abesse queror.
 Cornua cum lunæ pleno semel orbe coissent:
 Littoribus nostris anchora pacta tua est.
 Luna quater latuit: toto quater orbe recreuit:
 30 Nec vehit Aëteas Sithonis vnda rates.
 Tempora si numeres, bene quæ numeramus amantes:
 Non venis ante suam nostra querela diem.

Spes quoque lenta fuit: tarde, quæ credita lædunt,
 Credimus: inuita nunc & amante nocent.
 Sæpe fui mendax pro te mihi: sæpe putavi
 Alba procellosos vela referre notos.
 Thesea deuoui: quia te dimittere nollet:
 Nec tenuit cursus forsitan ille tuos.
 Interdum timui ne dum vada tendis ad Hebrî,
 Mersa foret cana naufraga puppis aqua.
 Sæpe deos supplex, ut tu scelerate ualeres,
 Sum præce thuricremis deuenerata focis.
 Sæpe uidens ventos calo, pelagóque fauenteis,
 Ipsa mihi dixi, si ualet, ille uenit.
 Denique fidus amor, quicquid properantibus obstat,
 Finxit: & ad causas ingeniosa fui.
 At tu lentus abes: nec te iurata reducunt
 Numina: nec nostro motus amore redis.
 Demophon uentis & uerba, & uela dedisti:
 Vela queror reditu, uerba carere fide.
 Dic mihi quid feci, nisi non sapienter amauî?
 Crimine te potui demeruisse meo.
 Vnum in me scelus est. quod te scelerate recepi:
 Sed scelus hoc meriti pondus, & instar habet.
 Iura, fides, ubi nunc? commissaque dextera dextræ?
 Quique erat in falso plurimus ore Deus?
 Promissis socios ubi nunc Hymeneus in annos?
 Qui mihi coniugij sponsor, & obses erat?
 Per mare, quod totum uentis agitatur, & undis:
 Per quod sæpe ieras: per quod iturus eras:
 Perquetuum mihi iurasti (nisi fictus & ille est)
 Concita qui uentis æquora mulcet, auum:
 Per Venerem, nimumque mihi facientia tela:
 Altera tela arcus, altera tela faces:

Iunonemque

Iunonémque, toris quæ præsidet alina maritis:

Et per tedifera mystica sacra deæ.

Si de tot læsis sua numina quisque deorum

Vindicet: in pœnas non satis unus eris.

5 *Ah laceras etiam puppes furiosa refeci:

Vt, qua desererex, firma carina foret:

Remigiúmque dedi: quo me fugiturus abires.

Hæc patior telis vulnere facta meis.

Credidimus blandis, quorum tibi copia, verbis;

10 Credidimus generi, numinibúsq; tuis:

Credidimus lachrymis: an & hæc simulare docentur?

Hæc quòque habent artes: quaque iubentur, erant.

Dis quoque credidimus: quid iam tot pignora nobis?

Parte satis potui qualibet inde capi.

15 Nec moueor, quod te iuui portúque, locóque:

Debuit hæc meriti summa fuisse mei.

Turpiter hospitium lecto cumulasse iugali

Pœnitet: & lateri conseruisse latus.

Quæ fuit ante illam: mallem suprema fuisset

20 Nox mihi: dum potui Phyllis honesta mori.

Speraui melius: quia te meruisse putavi:

Quæcunque ex merito spes venit: æqua venit.

Fallere credentem non est operosa puellam

Gloria: simplicitas digna favore fuit.

25 Sum decepta tuis & amans, & fœmina, verbis:

Di faciant laudis summa sit ista tuæ.

Inter & ægidas media statuaris in vrbe:

Magnificus titulis stet pater ante suis:

Cum fuerit lectus Scyron, toruúsque Procrustes,

30 Et Scimis, & Tauri, mistáque forma viri,

Et domita bello Thebæ, fusi que Bimembres,

Et pulsata nigri regia Caca dei:

*Melius vet. li-
bri. At laceras

Hoc

Hoc tua post illos titulo signetur imago:

Hic est: cuius amans hospita capta dolo est.

De tanta rerum turba, factisque parentis,

Sedit in ingenio Cressa relicta tuo.

Quod solum excusat: solum miraris in illo:

Heredem patriæ perfide fraudis agis.

Illam (nec inuideo) fruitur meliore marito:

Inque capistratis tigribus alta sedet.

At mea despecti fugiunt connubia Thraces:

Quod feror extremum præposuisse incis.

Atque aliquis, iam nunc doctas eat, inquit, Athenas:

Armiferam Thracen, qui regat, alter erit.

Exitus acta probat: careat successibus opto,

Quisquis ab euentu facta notanda putat.

At si nostra tuo spumescant æquora remo:

Iam mihi, iam dicar consuluisse meis.

Sed neque consului: nec te mea regia tangit:

Fessaque Bistoniam membra lauabis aqua.

Illam meis oculis species abeuntis inhaeret:

Cum premeret portus classis itura meos.

Ansus es amplecti: colloque infusus amantis

Oscula per longas iungere pressa moras.

Cumque tuis lachrymis, lachrymas confundere nostras:

Quodque foret velis aura secunda, queri:

Et mihi discedens suprema dicere voce:

Phylli face expectes Demophoonta tuum.

Expectem, qui me nunquam visurus abisti?

Expectem pelago vela negata meo?

Et tamen expecto: redeas modo serus amanti:

Vt tua sit solo tempore lapsa fides.

Quid precor infelix? iam te tenet altera coniux

Forsitan, & nobis qui reale fauit, amor.

Vt quæ tibi excidimus: nullam, puto, Phyllida nosti.

Hæc ei mihi, si quæ sim Phyllis, & unde rogas:

Quæ tibi Demophoon, longis erroribus actò
Threicios portus, hospitiumque dedi:

5 Cuius opes auxere meæ: cui dives egenti
Munera multa dedi: multa datura fui:

Quæ tibi subieci latissima regna Lycurgi,
Nominine fæmineo vix satis apta regi:

Qua patet umbrosam Rhodope glacialis ad Aemum:

10 Et sacra admissas exigit Hebrus aquas.

Cui mea virginitas auibus libata sinistris:
Castaque fallaci zona recincta manu.

Pronuba Tisiphone thalamis ululavit in illis:
Et cecinit mœstum denica carmen avis.

15 Affuit Alecto breuibus torquata colubris:
Suntque sepulchrali lumina mota face.

Mœsta tamen scopulos, fruticosaque littora calce:
Quaque patent oculis æquora lata meis.

Sive die lixatur humus: seu frigida lucent

20 Sydera: prospicio quis freta ventus agat.

Et quæcumque procul venientia lintea vidi:
Protinus illa meos auguror esse deos.

In freta prorurto, vix me retinentibus undis:
Mobile qua primas porrigit æquor aquas.

25 Quo magis accedunt: minus, & minus utilis asto:
Lingor: & ancillis excipienda cado.

Est sinus adductos modice falcatus in arcus:
Ultima prærupta cornua mole rigent:

Hinc mihi suppositas immittere corpus in undas

30 Mens fuit: &, quoniam fallere pergis: exit.

Ad tua me fluctus proiectam littora portent:
Occurrantque oculis intumescula tuis.

Duritia ferrum ut superes, adamantaque, teque:

Non tibi sic, dices, Phylli sequendus eram.

Sæpe venenorum sitis est mihi: sæpe cruenta

Traiectam gladio morte perire iuuat.

Colla quoque, infidis quæ se necanda lacertis

Præbuerant: laqueis implicuisse iuuat.

Stat nece matura tenerum pensare pudorem:

In necis electu parua futura mora est.

Inscribere meo causa inuidiosa sepulchro:

Aut hoc, aut simili carmine notus eris.

Phyllida Demophon leto dedit, hospes, amantem:

Ille necis causam præbuit: ipsa manum.

IN TERTIAM EPISTOLAM

ARGUMENTVM.

Postquam Græci Phrygiam appulerunt, vrbes Troiæ finiti- 15
mas, & præcipuè, quæ Lesbo insulæ erant oppositæ, hostili more
cœperunt depopulari, inter quos Achilles. Pelei & Thetidis filius,
vræque Ciliciam, & Thebanam atque Lyrnessiam inuasit. Expu-
gnato itaque Chrynesio oppido, duas insignes secum virgines ab-
duxit, Astynomen Chryse sacerdotis Smynthei Apollinis filiam,
& Hippodamiam Brise natam, quæ deinde à paternis nominibus 20
fuerunt cognominatæ. Chrysen autem Agamemnoni Græcorum
principi concessit, & Briseida sibi referuauit. Sed cum iam Deo-
rum iussu cogeretur Agamemnon Chrysen patri restituere, Bri-
seida Achilli surripuit. Quamobrem indignatus Achilles, diu à
bello abstinuit: nec ullius suasiõne vel precibus ad arma, aduer-
sus Troianos sumenda animari potuit: nec postea Briseida acci-
pere curauit, quamuis illi Agamemnon cum maximis muneribus
vltro misisset. Quare Briseis ad eum hanc epistolam mittit, in 25
qua conqueritur de eius nimia ira, rogatque vt sinuat arma ad-
uersus Troianos, dummodo iam prius ab Agamemnone vltro
oblatam recipiat.

BRISEIS ACHILLI.

Quam legis, à rapta Briseide littera venit,

Vix bene barbarica græca notata manu.

Quasunque aspicias, lachrymæ ferete lituras:

Sed tamen hæ lachrymæ pondera vocis habent.

- 8 i mihi pauca queri de te, dominóque, viróque
 Fas est: de domino pauca, viroque querar.
 Non, ego poscenti quod sum cito tradita regi,
 Culpa tua est: quamuis hæc quoque culpa tua est.
 9 Nam simul Eurybates me, Talthybiúsque vocarunt:
 Eurybati data sum, Talthybióque comes.
 A lter in alterius iactantes lumina vultum,
 Querebant taciti, nos ter ubi esset amor.
 D iffervi potui: pœna mora grata fuisset:
 10 Hei mihi, discedens, oscula nulla dedi.
 A t lachrymas sine fine dedi: rupique capillos:
 Infelix iterum sum mihi visa rapi.
 S epe ego decepto volui custode reuerti:
 Sed, me qui timidam prenderet, hostis erat.
 15 Si progressa forem, caperer ne nocte timebam,
 Quamlibet ad Priami munus itura nurum.
 S ed data sum, quia danda fui: tot noctibus absum:
 Nec repetor: cessas: iraque lenta tua est.
 I pse Menœtiades, tunc, cum tradebar, in aurem,
 20 Quid fles? hinc paruo tempore, dixit, eris.
 N on repetisse parum est: pugnas, ne reddar Achille:
 I nunc: & cupidi nomen amantis habe.
 V enerunt ad te Telamone, & Amyntore nati,
 Ille gradu propior sanguinis, ille comes:
 25 L aerteque satus; per quos comitata redirem:
 Auxerunt *blanda grandia dona prece:
 V ighinti fuluos operoso ex ære lebetas,
 Et tripodas septem pondere, & arte pares.
 A ddita sunt illis auri bis quinque talenta:
 30 B is sex assueti vincere semper equi.
 Q uodque superuacuum est: forma prestante puella
 Lesbides, enersa corpora capta domo.

quidam fortes
fortasse relictis

Ita veteres l. n. e.
que tamen ma-
le. q. blandę gran-
dia dona preces.

Cúmquetot his, sed non opus est tibi coniuge: coniuge
 Ex Agamemnonijs una puella tribus.
 Si tibi ab Attrida pretio redimenda fuissém,
 Quæ dare debueras, accipere illa negas.
 Quæ merui culpa fieri tibi vilis Achille?
 Quò lenis à nobis tam cito fugit amor?
 An miseros tristis fortuna tenaciter urget?
 Nec venit inceptis mollior aura meis?
 Diruta Marte tuo Lirnesia mœnia vidi:
 Et fueram patriæ pars ego magna mee.
 Vidi conjortes pariter generisque, necisque,
 Tres cecidisse: tribus quæ mihi mater erat.
 Vidi, quantum erat, fuscum tellure cruenta,
 Pectora iactantem sanguinolenta virum.
 Tot tamen amissis, te compensavi unus:
 Tu dominus, tu vir, tu mihi frater eras.
 Tu mihi iuratus per numina matris aquosæ:
 Utile dicebas ipse, fuisse capi.
 Scilicet, ut quamvis veniam dotata, repellar:
 Et mecum, fugias, quæ tibi dantur opes.
 Quin etiam fama est: cum crastina fulserit Eos,
 Te dare nubiferis linea vela notis.
 Quod scelus ut pauidis misere mihi contigit aures:
 Sanguinis, atque animi pectus inane fuit.
 Ibis: O cui me miseram violente reliquis?
 Quis mihi deserta mite leuamen erit?
 Deuorer antè precor subito telluris hiatus:
 Aut rutilo missi fulminis igne cremer:
 Quàm sine me Phthijs canescant æquora remis:
 Et videam puppes ire relicta tuas.
 Si tibi iam reditúsque placent, patriique penates:
 Non ego sum classi sarcina magna tua.

- Vtorem captiua sequar, non nupta maritum:
 Est mihi, quæ lanas molliat, apta manus.
 Inter Achæiades longè pulcherrima matres
 In thalamos coniux ibit, eatque tuos.
- 5 Digna nurus socero, Iouis, Aeginaque nepote,
 Cuique senex Nereus profocer esse velit.
 Nos humiles, famuleque tuæ data pensa trahemus:
 Et minuunt plenas stamina nostra colos.
- Exagitet ne me tantum tua deprecor vxor,
 10 Que mihi nescio quo non erit aqua modo.
 Nèue meos coram scindi patiare capillos:
 Et leuiter dicas, hæc quoque nostra fuit.
 Vel patiare licet, dum ne contempta relinquar:
 Hic mihi væ misera concutit ossa metus.
- 15 Quid tamen expectas? Agamemnona penitet iræ:
 Et iacet ante tuos Grecia mæsta pedes.
 Vince animos, iramque tuam, qui cætera vincis.
 Quid lacerat Danaas impiger Hector opes?
 Arma cape Aeacide: sed me tamen antè recepta,
 20 Et preme turbatos Marte fauente viros.
 Propter me mota est: propter me desinat ira:
 Sîmque ego tristitiæ causa, modusque tuæ.
 Nec tibi turpe puta precibus succumbere nostris:
 Coniugis Oenides versus in arma prece est.
- 25 Res audita mihi, nota est tibi: fratribus orba
 Deuouit nati spemque, caputque parens.
 Bello erat ille ferox: positus secessit ab armis,
 Et patriæ rigida mente negauit opem.
 Sola virum flexit coniux: felicior illa:
 30 At mea pro nullo pondere verba cadunt.
 Nec tamen indignor: nec me pro coniuge gesti
 Sæpius in domini serua vocata torum.

- M**e quadam (memini) dominam captiva vocabas:
 Seruitio, dixi, nominis addis onus.
- P**er tamen ossa viri subito male tecta sepulchro,
 Semper iudicijs ossa verenda meis,
- P**érque tium fortes animas, mea numina, fratrum, 5
 Qui bene pro patria, cum patriáque iacent:
- P**érque tuum, nostrúinque caput, quod iunximus uná:
 Pérque tuos enses, cognita tela meis,
- N**ulla Mycenaum sociasse cubilia mecum
 Iuro: fallentem deseruisse velis. 10
- S**i tibi nunc dicam: fortissime tu quoque iura,
 Nulla tibi sine me gaudia facta: neges.
- A**t Danaí mœrcie putant: tibi plectra moventur:
 Te tenet in tepido mollis amica sinu.
- E**t si quis querat, quare pugnare recuses: 15
 Pugna nocet: citharæ, noxque, Venúsque iuuant.
- T**utius est iacuisse toro: tenuisse puellam:
 Threiciam digitis increpuisse lyrám:
- Q**uam manibus clypeos, & acuta cuspidis hastam,
 Et galeam pressa sustinuisse coma. 20
- S**ed tibi protutis insignia facta placebant:
 Partaque bellando gloria dulcis erat.
- A**n tantum, dum me caperes, fera bella probabas?
 Cúmque mea patria laus tua victa iacet?
- D**i melius: validoque precor vibrata lacerto 25
 Transeat Hectoreum Pelias hasta latus.
- M**ittite me Danaí: dominum legata rogabo:
 Mistaque mandatis oscula multa feram.
- P**lus ego, quam Phœnix, plus quam facundus Vlysses,
 Plus ego, quam Teucrí (credite) frater agám. 30
- E**st aliquid solitis collum tetigisse lacertis:
 Præsenteisque oculos admonuisse sinu.
- S**is licet inmitis, matrísque ferocior undis:

Vt taceam : lachrymis comminuere meis.

*Nunc quoque (sic omneis Peleus pater impleat annos :
Sic eat auspicijs Pyrrhus ad arma tuis)*

Respice sollicitam Briseida fortis Achille :

5 *Nec miseram lenta ferreus v're mora.*

At si versus amor tuus est in tadia nostri :

Quam sine te cogis viuere : coge mori.

Vt quæ facis, coges : abijt corpúsque, colorque :

Sustinet hoc anima, spes tamen vna tui.

10 *Qua si destituar, repetam fratresque, virumque :*

Nec tibi magnificum fœmina iussa mori.

Cur autem iubeas? stricto pete corpora ferro :

Est mihi qui fossa pectore sanguis eat.

Me petat ille tuus, qui, si dea passa fuisset :

15 *Ensis in Atride pectus iturus erat.*

At potius serues nostram, tua munera, vitam

Quod dederas hosti victor, amica rogo.

Perdere quos melius possis, Neptunia præbens

Pergaina : materiam cedis ab hoste pete.

20 *Me modo, siue paras impellere remige classem :*

Siue manes : domini more venire iube.

IN QVARTAM EPISTOLAM

ARGVMENTVM.

- 25 Theseus Agæi filius, interempto Minotauro, Ariadnem Minois & Pasiphaës filiam, quam ob opem sibi præstitam, vxorem accepturum promiserat, simul cum Phædra eius sorore naui imposita, secum abduxit. Verùm Bacchi admonitione in Naxo, siue, vt alij volunt, in Chio insula Ariadne relicta, Phædram duxit, quæ deinde absente Theseo in Hippolyti priuigni, quem ex Hippolyte Amazone acceperat, amorem exarsit. Qui cum cœlibem ducens vitam, sese venando exerceret, nec posset vti illius
- 30 colloquio, hac epistola amorem suum indicauit : in qua illum callidis suasionibus ad sui amorem flectere conatur. Et cum turpe sit, priuignum à nouerca de stupro interpellari; principium ex insinuatione sumpsit, in hunc modum.

PHAEDRA HIPPOLYTO.

Qua, nisi tu dederis, caritura est ipsa, salutem
Mittit Amazonio Cressa puella viro.

Perlege quodcunque est: quid epistola lecta nocebit?

Te quoque, in hac aliquid, quod iuuet, esse potest.

His arcana notis terra, pelagoque feruntur:

Inspicit acceptas hostis ab hoste notas.

Ter tecum conata loqui: ter inutilis hesit

Lingua: ter in primo destitit ore sonus.

Quà licet, & sequitur, pudor est miscendus amori.

Dicere quæ puduit, scribere iussit amor.

Quicquid amor iussit, non est contemnere tutum:

Regnat, & in dominos ius habet ille deos.

Ille mihi primo dubitanti scribere dixit,

Scribe: dabit victas ferreus ille manus.

Adsit: & ut nostras avido fouet igne medullas,

Figat sic animos in mea vota tuos.

Non ego nequitia socialia fœdera rumpam:

Fama (velim queras) crimine nostra vacat.

Venit amor grauius, quò seriùs: urimur intus:

Vrimur: & cæcum pectora vulnus habent.

Scilicet, ut teneros ledunt inga prima iuuenços:

Frenaque vix patitur de grege captus equus:

Sic male, vixque subit primos rude pectus amores:

Sarcinæque hæc animo non sedet apta meo.

Ars fit, ubi à teneris crimen condiscitur annis.

Quæ venit exacto tempore, peius amat.

Tu noua seruata carpes libamina fame,

Et pariter nostrum fiet uterque nocens.

Est aliquid plenis pomaria carpere ramis,

Et tenui primam deligere ungue rosam.

*Sed tamen ille prior, quò me sine crimine gessi,

Candor

Re&id&is vet. lib.
Si tamen ille
prior. sequitur
enim: At bene
succesit, &c.

Candor ab insolita labe notandus erat. 1

At bene successit, digno quod adurimur igne:

Peius adulterio turpis adulter obest.

Si mihi concedat Iuno fratremque, virumque:

5 Hippolytum videor præpositura Ioui.

I am quoque (vix credes) ignotas mittor in artes:

Est mihi per seuas impetus ire feras.

I am mihi prima dea est arcu præsignis adunco

Delia, iudicium subsequar ipsa tuum.

10 Innemus ire libet: pressis que in retia cervis

Hortari celeres per iuga summa canes.

Aut tremulum excusso iaculum vibrare lacerto,

Aut in graminea ponere corpus humo.

Sæpe inuat versate leues in puluere currus,

15 Torquentem frenis ora fugacis equi.

Nunc feror, ut Bacchi furis *Eleides actæ:

Queque sub Ideo tympana colle movent.

Aut quas semideæ Dryades, Faunique bicornes,

Numine contactas attonuere suo.

20 N anque mihi referunt, cum se furor ille remisit:

Omnia: me tacitam conscius vrit amor.

Forsitan hunc fato generis reddamus amorem:

Et Venus ex tota gente tributa petit.

Iuppiter Europam (prima est ea gentis origo)

25 Dilexit, tauro dissimulante deum.

Pasiphae mater decepto subdita tauro

Enixa est utero crimen, onusque *suum.

Perfidus Aegides ducentia fila secutus

Curua mee fugit tecta sororis ope.

30 E ne ego nunc, ne forte parum Minoia credat:

In socias leges ultima gentis eo.

Hoc quoque fatale est: placuit domus una duabus: 1

Sic in omnibus
& Planud. vertit
ηληιδες.
maius tamen
alij ab Eleleo,
Eleleides

Sic vet. lib. ne-
que tamen ma-
le, suo. in Cau-
ce: Et positum
est uteri crimen
onusque mei.

Me tua forma capit: capta parente soror.

Thesides, Theseúsque duas rapuere sorores:

Ponite de nostra bina trophæa domo.

Tempore, quo nobis inita est cerealís Eleusis:

Gnosia me vellem detinisset humus.

Tunc mihi præcipuè, nec non tamen antè placebas:

Acer in extremis ossibus hæsit amor.

Candida vestis erat, præcincti flore capilli:

Flaua verecundus tinxerat ora rubor.

Quémque vocant alia vultu rigidumque, trucémque, 10

Pro rigido, Phædra iudice, fortis erat.

Sint procul à nobis iuuenes, ut fœmina, compti:

Fine coli modico forma virilis amat.

Te tuus iste rigor, positique sine arte capilli,

Et leuis egregio puluis in ore decet. 15

Sive ferocis equi luctantia colla retorques:

Exiguo flexos miror in orbe pedes.

Sen lentum valido torques hastile lacerto:

Ora ferox in se versa lacertus habet.

Sive tenes lato venabula cornea ferro: 20

Denique nostra inuat lumina quicquid agas.

Tu modo duritiem syluis depone iugosis:

Non sum materia digna perire tua.

Quid iuuat incincta studia exercere Diana?

Et Veneri numeros eripuisse suos? 25

Quod caret alterna requie, durabile non est:

Hæc reparat vires, fessaque membra leuat.

Arcus, & arma tuæ tibi sint imitanda Dianæ:

Si nunquam cesset tendere, mollis erit.

Clarus erat Cephalus syluis: multaque per herbas 30

Conciderant illo percutiente fera.

Nec tamen Aurora male se præbebat amandum:

- Ibat ad hunc sapiens à sene diua viro.
 5 **I**n spe sub illicibus Venerem, Cinyràque creatum
 Sustinuit positos qualibet herba duos.
Arsit & Oenides in Manalia Atalanta:
 5 **I**lla fera spoliū pignus amoris habet.
Nos quoque iam primum turba numeremur in ista.
 Si Venerem tollas, rustica sylvæ tua est.
Ipsa comes veniam, *nec me latebrosa monebunt
 Saxa, nec obliquo dente timendus aper.
 10 **A** equora bina suis oppugnant fluctibus Isthmon:
 Et tenuis tellus audit utrunque mare.
Hic tecum Træxena colam Pittheia regna:
 Iam nunc & patria charior illa mea est.
Tempore abest, aberitque diu Neptunius heros:
 15 **I**llum Pirithoi detinet ora sui.
Prepositus Theseus (nisi nos manifesta negemus)
 Pirithoum Phædra, Pirithoumque tibi:
Nec sola hæc ad nos iniuria venit ab illo:
 In magnis læstibus uterque sumus.
 20 **O**ssa mei fratris clava perfracta trinodi
 Sparxit humi: soror est præda relicta feris.
Prima securigeras inter virtute puellas,
 Te peperit, nati digna favore parens.
Si queras, ubi sit: Theseus latus ense percgit,
 25 **N**ec mater tanto pignore tuta fuit.
At nec nupta quidem, redaque accepta iugali:
 Cur, nisi ne caperes regna paterna nothus?
Addidit & fratres ex me tibi: quos tamen omnes
 Non ego tollendi causa, sed ille fuit.
 30 **O** utinam nocitura tibi pulcherrime rerum
 In medio nixu viscera rupta forent.
In nunc, & meriti lectum reuerere parentis:

alij, salubrosa,
 quod fortè ve-
 ritas.

Per legis, an coniux prohibet noua? perlege: non est
Ista Mycenæa littera facta manu.

Pegasis Oenone Phrygijs celeberrima syluis
Lesa queror de te, si finis ipse, meo.

Quis deus opposuit nostris sua numina votis?
Netua permaneam, quod mihi crimen obest?

Leniter, ex merito quicquid patiare, ferendum est:

Quæ venit indignè, pœna, dolenda venit.

Nondum tantus eras, cum te contenta marito
Edita de magno flumine nympha fui.

Qui nunc Priamides (absit reuerentia vero)
Seruus eras: seruo nubere nympha tuli.

Sæpe greges inter requieuiimus arbore tecti:
Mistaque cum folijs præbuit herba torum.

Sæpe super stramen, fœnôque iacentibus alto,
*Depressa est humili cana pruina casa.

Quis tibi monstrabat saltus venatibus aptos?
Et regeret catulos qua fera rupe suos?

Retia sæpe comes maculis distincta tetendi:
Sæpe citos egi per iuga summa canes.

Incise seruant à te mea nomina fagi:
Et legor Oenone falce notata tua.

Et quantum trunci, tantum mea nomina crescunt:
Crescite, & in titulos surgite rite meos.

Populus est (memini) fluuiali consita ripa:
Est in qua nostri littera scripta memor.

Popule viue precor, quæ consita margineripe,
Hoc in rugoso cortice carmen habes:

Cùm Paris Oenone poterit spirare relicta,
Ad fontem Xanthi versa recurret aqua.

nescio cur hoc
reijciendum, &
cur substituant
alij ex vet. l. De-
fensa, quod nul-
quam legi.

- Xanthe retro propera, versaque recurrite lymphæ:
 Sustinet Oenonen deseruisse Paris.
 Illa dies fatum misera mihi duxit, ab illa
 Pessima mutati cœpit amoris hyems:
 5 Quæ Venus, & Iuno, sumptisque decentior armis,
 Venit in arbitrium nuda Minerva tuum.
 Atroniti micuere sinus, gelidusque cucurrit,
 Ut mihi narrasti, dura per ossa tremor.
 Consului (neque enim modicè terrebar) anusque,
 10 Longauosque senes. constitit esse nefas.
 Cæsa abies, si cæque trabes, & classe parata,
 Cæcula ceratas accipit unda rates.
 Flesti discedens: hoc saltem parce negare:
 Preterito magis est iste pudendus amor.
 15 Et flesti, & *nostros vidisti flentis ocellos:
 Miscuimus lachrymas inæstus uterque suas.
 Non sic appositis vincitur vitibus ulmus:
 Ut tua sunt collo brachia vinceta meo.
 Ah quoties, cum te vento quererere teneri,
 20 Riserunt comites: ille secundus erat.
 Oscula dimissa quoties repetita dedisti:
 Quam vix sustinuit dicere lingua, vale.
 Aura levis rigido pendentia lintea malo
 Suscitât, & remi eruta canet aqua.
 25 Prosequor infelix oculis abeuntia vela:
 Quæ licet, & lachrymis humet arena meis.
 Vt quæ celer venias virides Nereidas oro:
 Scilicet ut venias in mea damna celer.
 Votis ergo meis alij redituve redisti:
 30 Hei mihi pro dira pellice blanda fui
 Aspicit immensum moles nativa profundum:
 Mons fuit: æquoreis illa resistit aquis.

quidam fortasse
 rectius, & madi-
 dos vidisti flentis

Hinc ego prima tuæ prospexi vela carinæ,
 Et mihi per fluctus impetus ire fuit.
 Dum moror, in summa fulsit mihi purpura proræ
 Pertinui: cultus non erat ille tuus.
 Fit propior, terrâsque cita ratis attigit aura:
 Fœmineas vidi corde tremente genas.
 Non satis id fuerat (quid enim furiosa morabar?)
 Herebat gremio turpis amica tuo.
 Tunc verò rupique sinus, & pectora planxi,
 Et secui madidas ungue rigente genas:
 Impleuique sacram querulis ululatibus Idam:
 Illuc has lachrymas in mea saxa tuli.
 Sic Helene doleat, desertâque coniuge ploret,
 Queq̃ne prior nobis intulit; illa ferat.
 Nunc tecum veniunt, quæ te per aperta sequuntur
 Aequora, legitimos destituuntque viros.
 At cùm pauper eras, armentâque pastor agebas,
 Nulla, nisi Oenone, pauperis uxor erat.
 Non ego miror opes, nec me tua regia tangit,
 Nec de tot Priami dicar ut una nurus.
 Non tamen ut Priamus nymphae socer esse recuset,
 Aut Hecubæ fuerim dissimulanda nurus.
 Dignâque sum, & cupio fieri matrona potentis:
 Sunt mihi, quas possunt scepra decere, manus.
 Nec me, faginea quod tecum fronde iacebam,
 Despice: purpureo sum magis apta toro.
 Denique tutus amor meus est: tibi nulla parantur
 Bella, nec ultrices aduehit unda rates.
 Tyndaris infestis fugitiua reposcitur armis:
 Hac venit in thalamos dote superba tuos.
 Quæ si sit Danais reddenda, vel Hæctora fratrem,
 Vel cum Deiphobo Polydamanta roga.

- Quid grauis Antenor, Priamus quid suadeat ipse,
 Consule: queis etas longa magistra fuit.
 Turpe rudimentum, patriæ præponere raptam:
 Causa pudenda tua est: iust i vir arma mouet.
- 5 Nec tibi, si cupias, fidam promitte Lacenam,
 Quæ sit in amplexus tam citò versa tuos.
 Vt minor Atrides temerati fœdera læti
 Clamat: & externo læsus amore dolet:
 Tu quoque clamabis: nulla reparabilis arte
- 10 Lesa pudicitia est: deperit illa se. vel.
 Ardet amore tui: sic & Menelion amauit:
 Nunc iacet in viduo credulus ille toro.
 Felix Andromache certo bene nupta marito:
 Vxor ad exemplum fratris habenda fuit.
- 15 Tu leuior folijs, tunc cum sine pondere succi
 Mobilibus ventis arida facta cadunt.
 Et minus est in te, quam summa pondus arista,
 Quæ leuis assiduis solibus vsta riget.
 Hoc tua (nam recolo) quondam germana canebat,
- 20 Sic mihi diffusis vaticinata comis:
 Quid facis Oenone? quid arena semina mandas?
 Non profecturis littora bobus aras.
 Graia iuuenca venit, quæ te, patriamque, domumque
 Perdat: io prohibe, Graia iuuenca venit.
- 25 Dum licet, obscœnam ponto * demergite puppim:
 Hec quantum Phrygiæ sanguinis illa vehit!
 Dixerat: incursum famula rapuere furentem:
 At mihi flauentes diriguere comæ.
 Ah nimium misera vates mihi vera fuisti:
- 30 Possidet en saltus illa iuuenca meos.
 Sit facie quamuis insignis, adultera certe est:
 Deseruit patrios hospite capta deos.

quidam, Di
mergite

Illam de patria Theseus (nisi nomine fallor)

Nescio quis Theseus abstulit anti sua.

A iuvene, & cupido credatur reddita virgo?

Vnde hæc compererim tam bene queris? amo.

Vim licet appelles, & culpam nomine veles:

Quæ toties rapta est, præbuit ipsa rapi.

A t manet Oenone fallenti casta marito:

Et poterat falli legibus ipse tuis.

M e satyri celeres (siluis ego tecta latebam)

Quæsiçant rapido turba proterua pede.

Cornigerumque caput pinu præcinctus acuta

Faunus in immersis, qua tumet Ida, iugis.

M e fide conspicuus Troia munitor amavit:

Ille mea stolum virginitatis habet.

I d quoque luctando: rupi tamen ante capillos,

Oraque sunt digitis aspera facta meis.

N ec pretium stupri, gemmas, aurumque poposci:

Tuipiter ingenuum munera corpus emunt.

I pse ratus dignam, medicas mihi tradidit artes,

Admisitque meas ad sua dona manus.

Quæcunque herba potens ad opem, radixque medendi

Vtilis in toto nascitur orbe: mea est.

M e miseram, quod amor non est medicabilis herbis:

Destituor prudens artis ab arte mea.

I pse reperit opis vacas panisse Pheræas

Dicitur, & nostro saucius igne fuit.

Q uod neque graminibus tellus sæcunda creatis,

Nec deus auxilium, tu mihi fare potes.

E t potes, & merui: digna miserere puella:

Non ego cum Danaïs arma cruenta fero:

S ed tua sum, tecumque fui puerilibus annis,

Et tua quod superest temporis esse precor.

IN SEXTAM EPISTOLAM

ARGVMENTVM.

Monitus oraculo Pelias Neptuni filius, tunc illi propinquam fore mortem, cum patri sacrificanti aliquis pede nudo sibi superueniret, cui annua sacra peragenti, Iason Aefonis filius eiutque nepos, dimisso in limo Anauri fluij calciamento, ad sacra properans, altero pede exuto occurrit. Pelias igitur oraculi memor, Iasoni suavit, vt Colchon iret, aureum vellus quaesiturus, sperans illic cum periturum, cum audisset opus esse humanis viribus insuperabile. Iason autem veluti magnanimus, expeditionem libenter assumens, ac multos Græciæ nobilibus conuocatis, Argo nauem ex Pagaso Thessaliæ sinu soluens, in Lemnon insulâ delatus est: vbi cum mulieres viros omnibus communi consilio vna nocte interemissent; Hypsipyle Thoantis filia, quem sub falsa mortis simulatione saluauerat, tunc imperium occupabat: quæ Iasonem & hospitio, & lecto liberalis imè excepit. Verùm iam duobus annis peractis, orantibus socijs, & exigente tempore, vt prædictam expeditionem perficeret; Hypsipylum prænantem relinquens, Colchon nauigauit. vbi arte Medæ dracone sopito, taurisque superatis, aureum illud vellus adeptus, illam tecum alibiit. Quare Hypsipyle Medeam sibi prælatam dolens, hac epistola Iasoni de prospero reditu congratulando, in contemptum, eius crudelitatem, atque incantationes execrans, vertere nititur. Postremo in Iasonem & Medeam imprecatur.

20 HYP S I P Y L E I A S O N I.

Littora Thessaliæ reduci tetigisse carina
Diceris aurata vellere diues ouis.

Gratulor incoluni, quantum finis: hoc tamen, ipso
Debueram scripto certior esse tuo.

25 Nam, ne pacta tibi præter mea regna redires,
Cum cuperes: ventos non habuisse potes:

Quamlibet aduerso signetur epistola vento:
Hypsipyle missa digna salute fui.

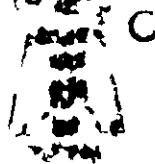
Cur mihi fama prior, quàm nuntia littera venit?

30 Isse sacros Martis sub iuga panda boues:
Semimbus iactis segetes adollesse virorum:

Inque necem dextra non egredere tua:

In quibusdam,
Quodlibet, vt alii-
b; Quilibet de-
missis deu uere
rates. v raique
placet.

Peruigi-

P eruigilem spoliū pecudis seruasse draconem:

Rapta tamen forti vellera fulua manu.

Hec ego, si possem timide credentibus ista,

Ipse mihi scripsit, dicere: quanta forem?

Quid queror officium lenti cessasse mariti?

Obsequium, maneo si tua, grande tuli.

Barbara narratur venisse venefica tecum,

In mihi promissi parte recepta tori.

Credula res amor est: utinam temeraria dicar

Criminibus falsis insinuasse virum.

Nuper ab Hemonijs hospes mihi Thessalus oris

Venerat: & tactum vix bene limen erat:

Aesonides, dixi, quid agit meus? ille pudore

Hesit in opposita lumina fixus humo.

Protinus exilui: tunicisque à pectore ruptis,

Viuit an exclamo? me quoque fata trahunt.

In pluribus ver.
L. trucidum quod
ait iurare coëgi.
agnoscit Planud.
& malim.

Viuuit, ait: *timidumque mihi iurare coëgi:

Vix mihi, teste deo, credita vita tua est.

Vt quæ animus redijt: tua facta requirere cæpi:

Rettulit, eripedes Martis arasse boues:

Vipereos dentes in humum pro semine iactos:

Et subito natos arma tulisse viros:

Terrigenas populos civili Marte peremptos

Implesse ætatis fata diurna suæ.

*Deuictō serpente, iterum, si viuat Iason

Querimus: alternant spēsque, timorque fidem.

Singula dum narrat: cursu, studioque loquendi

Detegit ingenio vulnera facta suo.

Heu ubi pacta fides? ubi connubialia iura?

Faxque sub arsueros dignior irerogos?

Non ego sum furtim tibi cognita: pronuba Iuno

Adfuit: & fertis tempora vincētus Hymen.

hic quidam, sed
& rectè; Deui-
tus serpens.

At mihi nec Iuno, nec Hymen, sed tristis Erinny's
Prætulit infastas sanguinolenta faces.

Quid mihi cum Minyis? quid cum Tritonide pinu?
Quid tibi cum patria nauita Tipheri mea?

9 Non erit hic artes villo spectabilis aureo:
Non senis Aetææ regia Lemnos erat.

Certa fui primo (sed me mea fata trahebant)
Hospita fœminea pellere castra manu.

Lemniadésque viros nimium quoque vincere norunt:

10 Milite tam forti vita tuenda fuit.

Urbe virum vidi: tectoque, animoque recepi:
Hic tibi bisque æstas, bisque cucurrit hyems.

Tertia mæsis erat: cum tu dare vela coactus
Implesti lachrymis talia verba tuis.

11 Abstrahor Hypsipyle: si dent modo fata recursum:
Vir tuus hinc abeo: vir tibi semper ero.

Quod tamen è nobis gravida calatur in alio:
Vivat: & eiusdem simus uterque parens.

Hactenus: & lachrymis in falsa cadentibus ora,

20 Cætera te mentiri non potuisse loqui.

Ultimus è socijs sacram conscendis in Argo:
Illa volat: ventus concava vela tenet.

Cærulea propulsa subducitur unda carinæ:
Terra tibi, nobis aspiciuntur aqua.

30 In latus omne patens turris circumspicit undas:
Huc feror: & lachrymis ora, sinusque madent.

Per lachrymas specto: cupidaque fauentia menti
Longius affueto lumina nostra vident.

A dde preces castas, inniſtæque vota timori,

30 Nunc quoque te salvo perſolüenda mihi.

Vota ego perſoluam? votis Medea fruatur?
Cor dolet: atque ira miſtus abundet amor.

*D*ona feram templis? viuum quod Iasona perdam?

*H*ostia pro damnis concidet ic̄ta meis?

*N*on equidem secuta fui: semp̄erque verebar,

*N*e pater Argolica sumeret vrbe nurum.

*A*rgolicas timui, nocuit mihi barbara pellex:

*N*on expectato vulnus ab hoste tuli.

*N*ec facie, incritisque placet: sed carmine mouit:

*D*iraque cantata pabula falce metit.

Ec in omnibus.
libenter tamen
legerim, curru

*I*lla reluctantem *cursu deducere Lunam

*N*ititur, & tenebris abdere solis equos.

*I*lla refrenat aquas, obliquaque flumina sistit:

*I*lla loco syluas, vniaque saxa mouet.

*P*er tumulos errat passis discincta capillis,

*C*entaque de tepidis colligit ossa rogis.

*D*eouet absentes, simulachraque cerea fingit,

*E*t miserum tennes in iecur urget acus.

*E*t que nescierim melius, male queritur herbis:

*M*oribus, & forma conciliandus amor.

*H*anc potes amplecti? thalamoque relictus in vno

*I*mpavidus somno nocte silente frui?

*S*cilicet ut tauros, ita te iuga ferre coegit:

*Q*uaque feros angues, te quoque mulcet ope.

*A*dde, quod ascribi factis procerumque, tuisque

*S*e facit, & titulo coniugis vxor obest.

*A*tque aliquis Pelie de partibus acta venenis

*I*mputat, & populum, qui sibi credat, habet.

*N*on hæc Aesonides, sed filia *Phasias Actæ

*A*urea Phixex terga reuellit ouis.

*N*on probat Alcimedæ mater tua: consule matrem:

*N*on pater: à gelido cui venit axe iurus.

*I*lla sibi à *Tanais, Scythicaque paludibus vnde

*Q*uerat, & à patria Phasidis usque vnum.

Ita read. q. vet.
libri. malè Pha-
sis Actæ: nam,
Præustum Insu-
læ Ionio &c.
dissimilia sunt.
Acta soli Ouid.
& hoc loco di-
syllabum est:
nam libri variat
ep. 12. 19. & Met.
7. 170.
verus lectio Ta-
nai.

5

10

15

20

25

30

- Mobilis Aesonide, vernaquæ incertior aura,
 Cur tua polliciti pondere verba carent?
 Vir meus hinc icras, cur non meus inde redisti?
 Sim reducis coniux, sicut euntis eram.
- 15 Si te nobilitas, generosâque nomina tangunt,
 En ego Minoo nata Thoante feror.
 Bacchus auus, Bacchi coniux redimita corona,
 Præradiat stellis signa minora suis.
- 20 Me quoque iam tales inter habere potes.
 Nunc etiam peperit gratare ambobus Iason:
 Dulce mihi grauida fecerat auctor onus.
 Felix in numero quoque sum: prolemque gemellam
 Pignora Lucina bina fauente dedi.
- 25 Si quæras, cui sint similes, cognosceris illis:
 Fallere non norunt: cætera patris habent.
 Legatos quos penè dedi pro matre ferendos:
 Sed tenuit cæptas sua nouerca vias.
 Medeam timui: plus est Medea nouerca:
- 30 Medæ faciunt ad scelus omne manus.
 Spargere quæ fratris potuit lacerata per agros
 Corpora, pignoribus parceret illa meis?
 Hanc tamen ô demens, Colchisq; ablata venenis,
 Dicris Hypsipyles præposuisse toro.
- 35 Turpiter illa virum cognouit adultera virgo:
 Me tibi, teque mihi teda pudica dedit.
 Prodidit illa patrem: rapui de cæde Thoanta:
 Deseruit Colchon: me mea Lemnos habet.
- 40 Quid referam? scelerata piam si vincit, & ipso
 Crimine dotata est, emeruitque virum.
 Lemniadum facinus culpo, non minor Iason:
 Quelibet iratis ipse dat arma dolor.

q. vet. libri res:
 alij, quod iudi-
 cent alij: nam
 quid vult Ovi-
 dius non perci-
 pio.

Rectius in qui-
 busdam, Quid
 refert?

D ic age, si ventis, ut oportuit, actus iniquis
Intraſſes portus, túque, comésque meos:

O buiáque exiſſem fœtu comitata gemello:
Hiſcere nóne tibi terra roganda foret?

Q uo vultu natos, quo me ſcelerata videres?
Perſide quo pretio, qua nece dignus eras?

I pſe quidem per me tutus, ſospésque fuiſſes:
Non quia tu dignus: ſed quia mitis ego.

P ellicis ipſa meos impleſſem ſanguine vultus:
Quóſque veneficijs abſtulit illa ſuis:

M edea Medea forem. quod ſi quis ab alto
Iuſtus adeſt votis Iuppiter ipſe meis:

Q uod gemit Hypſipyle: lecti quoque ^{*} Succuba noſtri
Mœreat: & leges ſentiat ipſa ſuas.

V t quæ ego deſtituor coniux, matérque duorum:
A totidem natis orba ſit illa viro.

N ec malè parta diu teneat: peiúſque relinquat:
Exulet: & toto quærat in orbe fugam.

Q uàm fratri germana fuit, miſeróque parenti
Filia: tam natis, tam ſit acerba viro.

C ùm mare, cùm terras conſumpſerit: aëra tendet:
Erret inops, expes, cæde cruenta ſua.

H æc ego coniugio fraudata Thoantias oro:
(Viuite deuoto nuptáque, vírque toro,

IN SEPTIMAM EPISTOLAM
ARGUMENTVM.

Troia à Græcis euerſa, Aeneas Anchifæ & Veneris filius, raptis
ab incendio ſecum Penatibus, viginti nauibus mare conſcendit.
qui tempeſtate vexatus, magna parte maris pererrata, in Lybiam 30
quidem delatus eſt. vbi tunc Dido, vt Virgilius finxit, Beli filia
& Sichei Mercuris ſacerdotis vxor, ex Tyro vrbe profecta, fratris
Pygmalionis, qui incautum maritum ob eius diuitias intertre-

rat, & seditiam, & auaritiam fugiens, urbem nouam Carthaginē cōdebat: à qua Aeneas cū socijs liberalissimè suscept⁹, & amatus, cum ea concubuit. Verū cū Mercurij monitu in Italiam sibi ab oraculo pronissam nauigare cogeretur; Dido praesentens, veluti quæ ardentissimo amoris flagrabat incendio, illum à nauigandī proposito reuocare, aut saltē differret abitum persuadere tentās, post multas tandem frustra effusas preces, ad eū moribunda scripsit, quem nouerat mortis causam praebuisse.

D I D O A E N E A E.

- 10 *S*ic, ubi fata vocant, vdis abiectus in herbis.
Ad vada Mæandri concinit albus olor:
Nec, quiate nostra sperem prece posse moueri,
Alloquor: aduerso mouimus ista deo,
Sed meriti famam, corpūsque, animūmque pudicū;
Cū male perdiderim: perdere verba leue est.
- 15 *Certus es ire tamen: miseramque relinquere Dido:*
Atque iſdem venti vela, fidemque ferent:
Certus es Aenea cum fœdere soluere naues:
Quaque ubi sint nescis, Itala regna sequi.
Nec noua Carthago, nec te crescentia tangunt
- 20 *Mænia: nec sceptro tradita summa tuo.*
Facta fugis: facienda petis: quarenda per orbem
Altera: quesita est altera terra tibi.
Vt terram inuenias: quis eam tibi tradet habendam?
Quis sua non notis arua tenenda dabit?
- 25 *Alter amor tibi restat habendus, & altera Dido:*
Quaque iterum fallas, altera danda fides.
Quando erit? ut condas instar Carthaginis urbem?
Et videas populos altus ab arce tuos?
Omnia si veniant: nec te tua vota morentur:
- 30 *Vnde tibi, quæ te sic amet, uxor erit?*
Vxor, ut inducto cerate sulfure tede:
Aeneamque animo noxque, diēsque refert:

Ille quidem male gratus, & ad mea munera surdus:

Et quo, si non sim stulta, carere velim.

Non tamen Aeneam, quamuis male cogitet, odi:

Sed queror infidum, quæstaque peius amo.

Parce Venus nurui, durumque amplectere fratrem:

Frater Amor: castris militet ille tuis.

* Aut ego, quæ cœpi (neque enim dedignor) amare:

Materiam curæ præbeat ille meæ.

Fallor: & ipsa mihi falso iactatur imago:

Matris ab ingenio dissidet ille suæ.

Te lapis, & montes, innataque rupibus altis

Robora, te seuæ progenuere fere:

Aut mare, quale vides agitari nunc quoque ventis:

Quò tamen aduersis fluctibus ire paras.

Quò fugis? obstat hyems: hyemis mihi gratia proffit: 15

Aspice, ut euersas concitet Eurus aquas.

Quod tibi malueram, sine me debere procellis:

Iustior est animo ventus, & vnda tuo.

Non ego sum tanti, quòd non * mediteris inique,

Vt percas, dum me per freta longa fugis. 20

Exerces pretiosa odia, & constantia magno:

Si, dum me fugias, est tibi vile mori.

Iam venti ponent, strataque equaliter vnda,

Cæruleis Triton per mare curret equis.

Tu quoque cum ventis vtinam mutabilis esses: 25

Et, nisi duritia robora vincis, eris.

Quid? si nescires insana quid æquora possent?

Experta toties tam male credis aquæ?

Vt pelago suadente etiam retrimacula soluas,

Multa tamen latus tristia pontus habet. 30

Nec violasse fidem tentantibus æquora prodest:

Perfidie pœnas exigit ille locus.

Rectius in quibusdā, Aut, ego quem cœpi (neque enim dedignor) amare; vt idem sit cū eo, quod alibi: Aut amet, aut faciat cur ego semper amem.

In quibus meditationibus, etiam rectè.

Præcipuè cùm læsus amor: quia mater amorum
Nuda Cytheriacis edita fertur aquis.

Perdita ne perdam timeo, noceamquæ nocenti:
Nec bibat æquoreas naufragus hostis aquas.

5 Vix precor: sic te melius, quàm funere, perdam:
Tu potius leti causa ferere mei.

Finge age te rapido (nullum sit in omine pondus)
Turbine deprendi: quid tibi mentis erit?

Protinus occurrent falsa periuria lingue,
10 Et Phrygia Dido fraude coacta mori.

Coningis ante oculos decepta stabit imago
Tristis, & effusis sanguinolenta comis.

Quicquid id est, totum merui, concedite dices:
Quæquæ cadent, in te fulmina missa putes.

15 Da breue sæuitiæ spatium pelagique, tuequæ:
Grande more pretium, tuta futura via est.

Nec mihi tu cura: puero parcatur Iulo:
Te satis est titulum mortis habere mee.

Quid puer Ascanius? quid di meruere penates?

20 Ignibus ereptos obruet unda deos.

Sed neque fers tecum: nec, quæ mihi perfide iactas,
Presserunt humeros sacra, patérque tuos.

Omnia mentiris: neque enim tua fallere lingua
Incipit à nobis: primaquæ plector ego.

25 Si quæras ubi sit formosi mater Iuli:
Occidit à duro sola relicta viro.

Hæc mihi narrabas: at me mouere merentem.

Illa minor culpa pœna futura mea est.

Nec mihi mens dubia est, quin te tua numina dānent:

30 Per mare, per terras septima iactat hycins.

Fluctibus eiectum tuta statione recepi:

Vixque bene audito nomine, regna dedi.

H is tamen officijs utinam contenta fuisset:

Et mihi concubitus fama sepulta foret.

I lla dies nocuit: qua nos declinæ sub antrum

C æruleus subitis compulit imber aquis.

A udiæram voces: nymphas ululasse putari:

Eumenides fatis signa dedere meis.

E xige læse pudor pœnas violate Sicheo:

Ad quem (memiseram) plena pudoris eo.

E st mihi marmorea sacratus in æde Sicheus:

Opposita frondes, velleraque alba tegunt.

H inc ego me sensi noto quater ore citari:

Ipse sono tenui dixit, Elisa veni.

N ulla mora est: venio: venio tibi debita coniux:

Sum tamen admissi tarda pudore mei.

D a veniam culpæ: decepit idoneus author:

Inuidiam noxæ detrahit ille meæ.

D iua parens, seniôrque pater pia sarcinanati,

Spem mihi mansuri rite dedere viri.

S i fuit errandum, causas habet error honestas:

Adde fidem: nulla parte pigendus erit.

D urat in extremum, vitæque nouissima nostra

Prosequitur fati, qui fuit antè, tenor.

O ccidit * in terras coniux mactatus ad aras:

Et sceleris tanti premia frater habet.

E xul agor: cinerisque viri, patriamque relinquo:

Et feror in duras hoste sequente vias.

A pplicor ignotis: fratrisque elapsa, fretoque,

Quod tibi donavi perfide, littus emo.

U rbem constitui: latæque patentia fixi

Mœnia finitimi s inuidiosa locis.

B ella tument: bellis peregrina, & fœmina tentor:

Vixque rudes portas urbis, & arma paro.

ita o. libri. for-
tasse, internas;
est enim ante
deos penates oc-
cisus. Aeneid. 4,
21.

ita leg. non, in
me coiere: ut sit,
querentes me
preposuisse.

M ille procis placui: * qui me coiere querentes

Nescio quem thalamis preposuisse suis.

Q uid dubitas vincitiam Gerulo tradere Iarba?

Prebuerim scelevi brachia nostra tuo.

5 E st etiam frater: cuius manus impia poscit

Respergi nostro, sparsa cruore viri.

P one deos, & quæ tangendo sacra profanas:

Non bene cælestes impia dextra colit.

S i tu cultor eras elapsis igne futurus:

10 P ænitet elapsos ignibus esse deos.

F orsitan & gravidam Dido scelerate relinquis:

P arisque tui lateat corpore clausa meo.

A ccedet fatis matris miserabilis infans:

Et nondum nati funeris author eris.

15 C ūmque parente sua frater morietur Iuli:

P œnaque connexos auferet una duos.

S ed iubet ire deus: vellem vetuisset adire:

P unica nec Teucris pressa fuisset humus.

H oc duce nempe deo ventis agitaris iniquis:

20 E t teris in rapido tempora longa freto.

P ergama vix tanto tibi erant repetenda labore:

H ectore si viuo quanta fuere, forent.

N on patrium Simcēta petis: sed Tybridis undas.

N empe ut peruenias quo cupis: hospes eris.

25 V tique latet, refugitque tuas obstrusa carinas:

V ix tibi continget terra petita seni.

H os populos potius in dotem ambage remota

A ccipe: & aduectas Pigmalionis opes.

I lion in Tyriam transfer felicius urbem:

30 I nque loco regis, sceptrata tene.

S i tibi mens auida est belli: si querit Iulus

V nde suo partus Marte triumphus eat:

Quem

Quem superet, ne quid desit, præbebimus hostem.
Hic pacis leges, hic locus arma capit.

Tu modo, per patrem, fraternaque tela sagittas:
Pérque fuga comites, Dardana sacra, deos:

Sic superent quoscunque tua de gente reportas:
Mars ferus & damni sit modus ille tui:

A scaniúsque suos feliciter impleat annos:
Et senis Anchisæ molliter ossa cubent:

Parce precor domui, quæ se tibi tradit habendam.

Quod crimen dicis præter amasse meum?

Non ego sum Phthia, magnisque oriunda Mycenis:
Nec steterant in te virque, patérque meus.

Si pudet uxoris: non nupta, sed hospita dicar.
Dum tua sit Dido, quidlibet esse feret.

Nota mihi freta sunt Afrum frangentia littus:
Temporibus certis dantque, negantque viam.

Cùm dabit aura viam; præbebis carbasæ ventis:
Nunc leuis eiectam continet alga ratem.

Tempus ut observem manda mihi: certius ibis:
Nec te, si cupias, ipsa manere sinam.

Et socij requiem poscunt: laniatæque classis
Postulat exiguas semirefecta moras.

Pro meritis, & si qua tibi debebimus ultra:
Pro spe coniugij, tempora parva peto.

Dum freta mitescunt, & amor dum temperat usum;
Fortiter ediscam tristia posse pati.

Si minus, est animus nobis effundere vitam:
In me crudelis non potes esse diu.

Aspicias utinam quæ sit scribentis imago:
Scribimus: & gremio Troicus ensis adest.

Pérque genas lachrymæ strictum labuntur in enses,
Qui iam pro lachrymis sanguine tinctus erit.

Quam

- Quam bene conueniunt fato tua munera nostrae:
 Instruis impensa nostra sepulchra breui.
 Nec mea nunc primum feriuntur pectora telo:
 Ille locus saxi vulnus amoris habet.
- 5 Anna soror, soror Anna mee male conscia culpa,
 Iam dabis in cineres ultima dona meos.
- Nec consumpta rogis inscribar Elisa Sichei:
 Hoc tamen in tumuli marmore carmen erit.
- Praebuit Aeneas & causam mortis, & enses:
 10 Ipsa sua Dido concidit usa manu.

IN OCTAVAM EPISTOLAM
 ARGUMENTVM.

- Hermione Menelai & Helenæ filia, à Tyndaro auo materno,
 15 cui domum commendarat Menelaus, dum iret ad Troiam, Orestis
 Agamemnonis & Clytæmnestræ filio desponsata est. quam
 etiam Menelaus huiusce rei inscius, Pyrrho Achilles filio ante
 Troiam promisit: qui tandem reuersus Hermionem rapuit. Sed
 cum Pyrrhi connubium maximo odio haberet, & Orestem ad-
 mare, clam per nuncium monuit, facile posse à Pyrrhi vinculis
 liberari. quod quidem est assecuta. Nam Orestes post Aegypti,
 20 marisque eadem furore purgatus, Pyrrho in templo Apollinis
 interfecto, eam recipit.

HERMIONE ORESTI.

- A Lloquor Hermione nuper fratremque, virumque:
 Nunc fratrem, nomen coniugis alter habet.
- 25 Pyrrhus Achilleides animosus imagine patris
 Inclusam contra iusque, piúmque tenet.
 Quod potui, renui, ne non inuita tenerer:
 Cetera femineæ non valere manus.
- Quid facis Aeacide? non sum sine vinlice, dixi:
 30 Hac tibi sub domino Pyrrhe puella suo est.
 Sui tior ille freto clamantem nomen Orestis
 Traxit inornatis in sua recta comis.

Absunt hi ver-
 sus à vet. lib.
 omnino tamen,
 his ablatis, ali-
 quid desidera-
 tur.

Quid

Quid grauius capta Lacedemone serua tulissem?

Si raperet Gratas barbara turba nurus?

Parcius Andromachen vexauit Achaïa victrix:

Cùm Danaus Phrygias vreret ignis opes.

At tu, cura mei si te nunc tangit, Oreste

Injce non timidas in tua iura manus.

An, si quis rapiat stabulis armenta reclusis,

Arma feras? rapta coniuge lentus eris?

Sit socer exemplo nuptæ repetitor ademptæ:

Cui pia militia causa puellâ fuit.

Si socer ignauus vacua sterisset in aula:

Nupta foret Paridi mater, vt antè fuit.

Non tu millerates, sinuosâque vela parabis:

Nec numerum Danaï militi: ipse veni.

Sic quoque eram repetenda tamen: nec turpe marito est

Aspera pro charo bella tulisse toro.

Quid? quod auus nobis idem Pelopeius Atreus?

Et si non esses vir mihi, frater eras.

Vir precor uxori, frater succurre sorori:

Instant officio nomina bina tuo.

Me tibi Tyndareus vita grauis author, & annis

Tradidit: arbitrium neptis habebat auus.

At pater Aeacida promiserat inscius acti:

Plus quoque, qui prior est ordine, possit auus.

Cùm tibi nubebam: nulli mea teda nocebat:

Si iungar Pyrrho: tu mihi lesus eris.

Et pater ignoscet nostro Menelaus amori:

Succubuit telis præpetis ipse dei.

Quem sibi permisit, genero permittet amorem:

Proderit exemplo mater amata suo.

Tu mihi, quod matri pater, es: quas gesserat olim

Dardanius partes aduena: Pyrrhus agit.

Ille licet patrijs sine fine superbiat actis:

Et tu quæ referas facta parentis habes.

Tantalides, omneis, ipsūmque rezebat Achillem:

Hic pars militia: dux erat ille ducum.

7 Tu quoque habes proavū Pelopem, Pelopisq; parentem:

Si melius numeres, à Ioue quintus eris.

Nec virtute cares: arma invidiosa tulisti:

Sed tu quid faceres? induit illa* patrem.

Materia vellem fortis meliore fuisses:

10 Non lecta est operi, sed data causa tuo.

Hanc tamen implesti: iuguloque Aegystus aperto

Tecta cruentavit: quæ pater ante tuus.

Increpat Aeacides: laudēque in crimina vertit:

Et tamen aspectus sustinet ille meos.

15 Rumpor: & ora mihi pariter cum mente tumescunt:

Pectoraque inclusis ignibus vsta dolent.

Hermione coram quisquamne obiecit Oresti?

Nec mihi sunt vires: nec ferus ensis adest.

Flere licet: flendo certè diffundimus iram:

20 Përque sinus lachrymæ fluminis instar eunt.

Has semper solas habeo: semperque profundo:

Hument inculta fonte perenne gena.

Hoc generis fatum, quod nostros errat in annos:

Tantalides omnes apta rapina sumus.

25 Non ego fluminei referam mendacia cygni:

Nec querar in plumis delituisse Iouem.

Qua duo porrectus longè freta distinet Isthmos:

Vecta peregrinis Hippodameia rotis.

Castori Amyclæo, & Amyclæo Polluci:

30 Reddita Mopsopia Tyndaris urbe soror.

Tyndaris Ideo trans æquora ab hospite raptæ,

Argolicas pro se vertit in arma manus.

Contra om. l. pu
to leg. pater: vt
fit, pater induit
illa tibi arma.
Alibi: Induit
arma tibi geni-
tor, patriæque
tuusque

*Vix equidem memini: memini tamen, omnia luctus,
 Omnia solliciti plena timoris erant.
 Flebat auys, flebatque soror, fratresque gemelli:
 Orabat superos Leda, suumque Iouem.
 Ipsa ego non longos etiam nunc scissa capillos
 Claimabam: sine me, me sine mater abis?
 Nam coniux aberat. non Pelopeia credar:
 Ecce Neoptolemo præda parata fui.
 Pelides utinam vitasset Apollinis arcus:
 Damnaret nati facta proterua pater.
 Nec quondam placuit, nec hunc placuisset Achilli:
 Abducta viduum coniuge flere virum.
 Que mea celestis iniuria fecit iniquos?
 Quodue mihi misera sydus obesse querar?
 Parua mea sine matre fui: pater arma ferebat:
 Et, duo cum viuant, orba duobus eram.
 Non tibi blanditias primis mea mater in annis
 Incerto dictas ore puella tuli.
 Non ego captani breuibus tua colla lacertis,
 Nec gremio sedi sarcina grata tuo.
 Non cultus tibi cura mei: nec pacta marito
 Intraui thalamos matre parante novos.
 O buia prodieram reduci tibi (vera fatebor)
 Nec facies nobis nota parentis erat.
 Et tamen esse Helenen, quod eras pulcherrima, sensi:
 Ipsa requirebas, que tua nata foret.
 Pars hæc una mihi coniux bene cessit Orestes:
 Is quoque, ni pro se pugnet, ademptus erit.
 Pyrrhus habet captam reduce, & victore parente:
 *Et minus à nobis diuina Troia fuit.
 Cum tamen altus equis Titan radiantibus instat;
 Perfrui infelix libertiore malo.*

Sic in nonnullis.
 quidam, Ah mi-
 nus hoc nobis.
 vnde sunt qui
 legant, Et m-
 hoc n. In alijs
 fortè rectius,
 Minus & hoc n.
 d. T. dedit: quo-
 modo etiam
 Plauudes.

Nox ubi me thaliamis volutantem, & acerba gementē.

Condidit: in mæsto procubuique toro:

Pro somno lachrymis oculi funguntur obortis:

Quaque licet, fugio, sicut ab hoste, viro.

15 Sæpe malis stupeo: rerumque oblita, locique

Ignara tetigi Scyria membra manu.

Vtque nefas sensi: male corpora tacta relinquo:

Et mihi pollutas credor habere manus.

Sæpe Neoptolemi pro nomine, nomen Orestis

10 Exit: & errorem vocis, ut omen, amo.

Per genus infelix *oro, generisque parentem,

Qui freta, qui terras, & sua regna quatit.

Per patris ossa tui, patrui mihi: que tibi debent:

Quod se sub tumulto fortiter vltia iacent.

15 A ut ego præmoriar: primoque extinguar in ævo:

A ut ego Tantalidæ Tantalus vxor ero.

Rectius in quib.
iuro.

IN NONAM EPISTOLAM

ARGUMENTVM.

Herculē Iupiter ex Alcmena, sub forma Amphitryonis ma-
 20 riti oppressa tribus noctibus in vnam iunctis, genuit: quem Eu-
 rystheus rex Mycenarum Iunonis astutia, vt sic ille periret, ad ar-
 duos labores incitauit. Sed, cum robore corporeo, atque ingenio
 valeret, semper victor euasit. Inter quos Acheloum, Aetoliæ flu-
 uiam, in varias sese vertentem figuras, ob Deianeiræ coniugium
 in taurum tandem, debellauit. Et profectò, quāuis reliqua mon-
 stra viriliter superauerit; amoris muliebri succubuit. Nam cum
 30 Euritus rex Oechaliæ Iolen filiā sibi promissam denegasset; vrbe
 capta, & Eurito occiso, Iolen obtinuit: cuius amore ita cæcatus
 est, vt ea iubente, leonis spoliū & clauam deposuerit: &, quod
 turpius est, inter Iolæ pedisequas cultu femineo indutus, nere
 non erubuerit. & denique, quicquid prius sub Omphale Lydiæ
 regina, ex qua genuerat Lamū, tolerauerat, ea sub Iole perpeffus
 est. Cum igitur Deianeira Oenei regis Calydonis filia, eius vxor,
 30 illum tam illecebri amore captum rescuisset: ex voluntate ad-
 uersariorum factum vituperans, ad eum scripsit. Ponit autem il-
 li ante oculos egregia illa sua priora facinora: vt comparatione
 infamiam apertiore faciat. Sed cum inter scribendū accepisset
 auxilium de Herculis calamitate ob vestem Nessi Centauri san-
 guine

guine intoxicatam à se missam, in qua vim reuocandi ab alienis amoribus inesse credebat: id enim Nessus illi in traiectu Eueni fluuij suaserat, cum ab Hercule sagitta Lerneo veneno infecta confossus esset, grauissimo dolore compressa, facinus suum purgando; vt nō vitro, sed vt illum in sui amore retineret, fecisse videtur, de suspensio deliberat.

DEIANEIRA HERCVLI.

Gratulor Oechaliam titulis accedere nostris:
Victorem victa succubuisse queror.

Fama Pelasgiadas subito peruenit in vrbes
Decolor, & factis inficianda tuis.

Quem nunquam Iuno, seriesque immensa laborum
Fregerit: huic Iolen imposuisse iugum.

Hoc velit Eurystheus: velit hoc germana tonantis:
Latæque sit vite labe nouerca tue.

At non ille venis: cui nox (si creditur) una
Non tanti, vt tantus conciperere: fuit.

Plus tibi, quam Iuno, nocuit Venus: illa premendo
Sustulit: hæc humili sub pede colla tenet.

Respice vindicibus pacatum viribus orbem:
Qua latam Nereus cærulæ ambit humum.

Sic in vet. neque
aliter Met. 7. 48.
Tibi se semper
debebit Iason.

*S e tibi pax terra, tibi se tota æquora debent:
Implesti meritis solis utranque domum.

Quod te laturum est, cælum prius ipse tulisti:
Hercule supposito sydera fulsit Atlas.

Quid nisi notitia est misero quesita pudori:
Si cumulas stupri facta priora nota?

Tène ferunt geminos prestisse tenaciter angues?
Cum tener in cunis iam Ioue dignus eras.

Cæpisti melius, quam desinus: ultima primis
Cedunt: dissimiles, hic vir, & ille puer.

Quem non mille fera, quem non Stheneleius hostis,
Non potuit Iuno vincere: vincit Amor.

- At bene nupta feror: quia nominor Herculis uxor:
 Sítque socer: rapidis qui tonat altus equis.
 Quam male inaequales veniunt ad aratra iuueni:
 Tam premitur magno coninge nupta minor.
- 5 Non honor est, sed onus, species laesura ferentes:
 Siqua uoles apte nubere: nube pari.
 Vir mihi semper abest, & coninge notior hospes:
 Monstráque, terribiles persequiturque feras.
- I ipsa domo uidua uotis operata pudicis
 10 Torqueor: infesto ne uir ab hoste cadat.
 Inter serpentes, aprósque, auidósque Leones
 Iactor: & haesuros cerno per ossa canes.
 Me pecudum fibrae, simulachráque inania somni,
 Omináque arcana nocte petita mouent.
- 15 A ucupor infelix incertae murmura fame:
 Spéque timor dubia, spésque timore cadit.
 Mater abest: queriturque deo placuisse potenti:
 Nec pater Amphitryon, nec puer Hyllus adest.
 Arbitratur Eurystheus irae Iunonis iniquae
- 20 Sentitur nobis: iraque longa dea.
 Haec me ferre parum est: peregrinos addis amores:
 Et mater de te qualibet esse potest.
 Non ego Parthenijs temeratam uallibus Augen:
 Nec referam partus Ormeni nympha tuos.
- 25 Nec tibi crimen erunt Teuthrantia turba sorores:
 Quarum de populo nulla relicta tibi est.
 Vna recens crimen *referetur adultera nobis:
 Vnde ego sum Lydo facta nouerca Lamo.
 Meander, toties qui terris errat in isdem:
- 30 Qui lapsas in se sepe retorquet aquas:
 Vidit in Herculeo suspensa monilia collo:
 Illo, cui caelum sarcina parua fuit.

*Hæc vet. lectio,
 & congruens il-
 lis: Nec referam
 partus, &c. Nec
 tibi crimina &c.

Non puduit fortes auro cohibere lacertos:
 Et solidis gemmas apposuisse toris.
Nempe sub his animam pestis Nemeæ lacertis
 Edidit: unde humerus tegmina laevis habet.
Ausus es hisutos mitra redimire capillos:
 Aptior Herculeæ populus alba comæ.
Nec te Mæonia læscine more puella
 Incingi zona delectui, se pudet.
Non tibi succurrit crudi Diomedis imago:
 Efferus humana qui dape pavit equos.
Si te vidisset cultu Busiris in isto:
 Huic victor victo nempe pudendus eras.
Detrahat Antæus duro redimicula collo:
 Ne pigeat molli succubuisse viro.
*Mæonias inter calathum tenuisse puellas
 Diceris: & dominae pertimuisse minas.
Non fugis Alcide victricem mille laborum
 Rasilibus calathis imposuisse manum:
Crassâque robusto deducis pollice fila:
 Aequâque formosæ pensa rependis heræ.
Ah quoties, digitis dum torques stamina duris:
 Prævalida fusos comminuere manus.
Crederis infelix scuticæ tremefactus habenis
 Ante pedes domine pertimuisse minas.
Eximijs pompis præconia summa triumphis:
 Factâque narrabas dissimulanda tibi.
Scilicet immane is elisos faucibus hydros
 Infantem nuda dilacerasse manu.
Vt Tegeus aper cupressifero Erymantho
 Incubat: & vasto pondere ledit humum.
Non tibi Threicijs affixa penatibus ora,
 Non hominum pingues cade tacentur equæ:

Reâius vet. lect.
 Inter Ioniacas,
 prima breui, vt
 Est. 6. 175.

Prodigiúmque triplex amenti diues Iberi

Geiyones: quamuis in tribus vnus erat.

Inque canes totidem trunco digestus ab vno

Cerberus, implicitis argue iuuante comis.

5 Quaeque redundabat fecundo vulnere serpens

Fertilis, & damnis ditior ipsa suis.

Quique inter laeuumque latus, * laeuumque lacertum,

Pragruae compressa fauce pependit onus.

Et male confisum pedibus, formaque bimenbri,

10 Pulsum Thessalicis agmen equestre iugis.

Hac tu Sidonio potes insignitus amictu

Dicere? num cultu lingua retenta silet?

Se quoque nympa tuis oneravit Iardanis armis:

Et tulit è capto nota trophaea viro.

15 I nunc: tolle animos: & fortia facta recense.

Quod tu non esses iure: vir illa fuit.

Qua tanto minor es: quanto te maxime rerum,

Quam quos vicisti, vincere maius erat.

Illi procedit rerum mensura tuarum:

20 Cede bonis: haeres laudis amica tua est.

O pudor, hirsuti costis exuta Leonis

Astera texerunt vellera molle latus.

Falleris: & nescis: non sunt spolia ista Leonis:

Sed tua: tuque fera victor es: illa tui.

25 Femina tela tulit lerneis atra venenis

Ferre grauem lana vix satis apta colum:

Instruxitque manum claua domitrice ferarum:

Vidit & in speculo coningis arma sui.

Hac * tamen audieram: licuit non credere fama:

30 En venit ad sensus mollis ab aure dolor.

Ante meos oculos adducitur aduena pellex:

Nec mihi, quae patior, dissimulare licet.

* Sic vet^o le^o Aio, ut dicatur tublatum lauo brachio Antaũ Hercules sustinere, dextera fauces ei comprimere. Alioqui quorsũ, cõpressa fauce? Alij tamen, dextrumq; nempẽ de leone Ne- enqo.

* Non malè etiã alij, Hzc istum

Non finis auerti: mediam captiua per urbem
Inuitis oculis aspicienda venit.

Nec venit incultis captarum more capillis
Fortunam vultus fassa regendo suos.

Ingreditur late multo spectabilis auro:
Qualiter in Phrygia tu quoque cultus eras.

Dat vultum populo sublimis; ut Hercule victo -
Oechaliam viuo stare parente putes.

Forsitan expulsa Aetolide Deianeira
Nomine deposito pellicis, uxor erit.

Emytidos loles, atque insani Alcide
Turpia famosus corpora iungit Hymen.

Mens fugit admonitu: frigusque perambulat artus:
Et iacet in gremio languida facta manus.

Me quoque cum multis, sed me sine crimine amasti:
Ne pigeat, pugnae bis tibi causa fui.

Cornua flens legit rapidis Achelous in undis:
Truncaeque limosa tempora merisit aqua.

Semiuir occubuit vi, *lerniferoque veneno
Nessus: & infecit sanguis equinus aquas.

Sed quid ego haec refero? scribenti nuntia venit
Fama, virum tunicae labe perire mea.

Hei mihi quid feci? quo me furor egit amantem?
Impia quid dubitas Deianeira mori?

An tuus in media coniux lacerabitur Oeta?
Tu sceleris tanti causa superstes eris?

Et quid adhuc habeo facti, cur Herculis uxor
Credat? coniugij mors mea pignus erit.

Tu quoque cognosces in me Meleagre sororem:
Impia quid dubitas Deianeira mori?

Heu deuota domus: folio sedet acrior alto:
Oenea desertum longa senecta premit.

*Melius fort.
quidam, letife-
roque

Exulat ignotis Tydeus germanus in oris:

Alter fatali viuis in igne fuit:

Exegit ferrum sua per præcordia mater:

Impia quid dubitas Deianeira mori?

¶ D eprecor hoc unum per iura sacerrima lecti:

Ne videar thalamis insidiata tuis.

Nessus, ut est avidum percussus arundine pectus:

Hic dixit vires sanguis amoris habet.

Illita Nessæo nisi tibi texta veneno:

¶ 10 Impia quid dubitas Deianeira mori?

Iamquæ vale seniorque pater, germanaque Gorge,

Et patria, & patriæ frater adempte * mea.

Tu quaque lux oculis hodierna novissima nostris,

Virque (sed o possis) & puer Hylle vale.

*In quib. tuæ,
fort. elegantius.

¶ 15 IN EPISTOLAM DECIMAM

ARGUMENTVM.

Minos Iouis & Europæ filius Cretensis rex, ob Androgeam filium ab Atheniensibus dolose occisum, illos tandem post acris bella coëgit, ut sibi pœnas penderent, quotannis pueros septem, & totidè virgines mittere, ut Minotauro quædam arte Dædali Pasiphææ ex tauro genuerat, dum eius maritus Minos cum Athe-

¶ 20 niensibus bellum gereret, deuorandi traderentur. Cùm verò fors Theseo contigisset, ab Ariadne edoctus est, quonam pacto, interfecto Minotauro, ex labyrinthis ambagibus egrederetur. Errabunda regens tenui vestigia filo, ut ait Catullus. Theseus autem Creta cum Ariadne & Phædra discedens, in Naxos insulam delatus est, ubi à Baccho monitus, ut Ariadnè relinqueret: qui Dei timore percussus, dū altissimo somno pressam animaduerneret,

¶ 25 puellam dimisit. Quamprimum igitur expergefacta est, hanc epistolam scripsit: in qua de crudelitate & duritia Thesei, ac beneficiorum ingratitude conqueritur, eum post multas lamentationes, & querelas rogando, ut nauem ad eam flectat.

ARIADNE THESEO.

¶ 30 Mltius inueni, quàm te, genus omne ferarum:

Credita non ulli, quàm tibi, peius eram.

Quæ legis: ex illo Theseu tibi littore mitto:

Unde tuam sine me vela tulere ratem.

In quo me somnūque meus male prodidit, & tu,
 Prò facinus, somnis insidiate meis.

Tempus erat: vitrea quo primum terra pruina
 Spargitur: & tecta fronde queruntur aues.

Incertum vigilans an somno languida, mouis
 Thesea prensuras *semisopita manus.

*Sic Amor. 1, 14.
 Purpureo iacuit
 Semisopita toro.

Nullus erat: referoque manus: iterūque retento:
 Perque torum moueo brachia: nullus erat.

Excussere metus somnum: conterrita surgo:
 Membraque sunt viduo præcipitata toro.

Protinus adductis sonuerunt pectora palmis:
 Utque erat è somno turbida, rapta coma est.

Luna fuit: specto, si quid, nisi littora, cernam:
 Quod videant oculi, nil, nisi litrus, habent.

Nunc huc, nunc illuc, & utroque, sine ordine curro:
 Alta puellares tardat arena pedes.

Interea toto clamanti littore Theseu
 Reddebant nomen concava saxa tuum.

Et quoties ego te, toties locus ipse vocabat:
 Ipse locus misere ferre volebat opem.

Mons fuit: apparent frutices in vertice rari:
 Nunc scopulus raucis pendet adesus aquis.

Ascendo: vires animus dabat: atque ita late
 Aequora prospectu metior alta meo.

Inde ego (nam ventis quoque sum crudelibus usa)
 Vidi precipiti carbasa tensa noto.

Aut vidi: aut certe qui a me vidisse putauit,
 Frigidior glacie, semianimisque fui.

Nec languere diu patitur dolor: excitor illo:
 Excitor: & summa Thesea voce voco.

Quò fugis? exclamo: scelerate reuertere Theseu:
 Electe ratem: numerum non habet illa suum.

- Hoc ego, quod voci deerat, plangore replebam:
 Verbera cum verbis mista fuere meis.
 Si non audires, ut saltem cernere posses:
 Iactata late signa dedere manus.
- 5 Cantilæque imposui longæ velamina virgæ,
 Scilicet oblitos admonitura mei.
 Iamque oculis ereptus eras: tunc denique fleui:
 Torpuerant molles ante dolore genæ.
 Quid potius facerent, quam me mea lumina fletent:
 10 Postquam desierant vela videre tua?
 Aut ego diffusis erravi sola capillis:
 Qualis ab Ogygio concita baccha deo:
 Aut mare prospiciens in saxo frigida sedi:
 Quamque lapis sedes, tam lapis ipsa fui.
- 15 Sæpe torum repeto: qui nos acceperat ambos:
 Sed non acceptos exhibiturus erat.
 Et tua, quæ possum, pro te vestigia tango:
 Strataque: quæ membris intepuere tuis.
 Incumbo: lachrymisque toro manante profusis,
 20 Fressimus, exclamo, te duo: redde duos.
 Venimus huc ambo: cur non discedimus ambo?
 Perfide pars nostri lectule maior ubi est?
 Quid faciam? quæ sola ferar? vacat insula cultu:
 Non hominum video, non ego facta boum.
- 25 Omne latus terræ cingit mare: nauita nusquam est:
 Nulla per ambiguas puppis itura vias.
 Finge dari comitésque mihi, ventosque, ratemque:
 Quid sequar? accessus terra paterna negat.
 Vt rate felici pacata per æquora labar:
 30 Temperet ut ventos Aeolus: exul ero.
 Non ego te Crete centum digesta per urbes
 Aspiciam, puero cognita terra Ioui.

Nam pater, & tellus iusto regnata parente.

Proditæ sunt factæ nomina chara meo.

Cum tibi, ne victor tecto morerere recurro:

Quæ regerent passus, pro duce filia dedi.

Tu mihi dicebas: per ego ipsa pericula iuro:

Te fore, dum nostrum vivet uterque, meam.

Vivimus: & non sum Theseu tua: si modo vivit

Fœmina periuri fraude sepulta viri.

Me quoque, qua fratrem, mactasses improbe clava:

Esset, quam dederas, morte soluta fides.

Nunc ego non tantum, quæ sum passura, recordor:

Sed quæcunque potest vlla relicta pati.

Occurrunt animo pereundi mille figure:

Morsque minus pœna, quàm mora mortis habet.

Iam iam venturos aut hac, aut suspicor illac,

Qui lament avidos viscera dente, lupos.

Forsthan & fulvos tellus alit ista leones:

Quis scit, an hæc sævas insula tigres habet?

Et freta dicuntur magnos expellere phocas:

Quis vetat & gladios per latus ire meum?

Tantum ne religer dura captiva cathena:

Néue traham serua grandia pensa manu:

Cui pater est Minos: cui mater filia Phœbi:

Quodquæ magis memini, quæ tibi pacta fui.

Si mare, si terras, porrectaque littora vidi:

Multa mihi terre: multa minantur aquæ.

Cælum restabat: timeo simulachra deorum.

Destituor rapidis præda, cibisque feris.

Siue colunt, habitantquæ viri, diffidimus illis:

Externos didici læsa timere viros.

Vivere Androgeos utinam: nec facta luisses

Impia funeribus Cecropi terra tuis.

Nec tua mactasset nodoso stipite Theseu
Ardua parte virum dextera, parte bouem.

Nec tibi, quæ reditus monstrarent, fila dedissem:
Fila per adductas sæpe recepta manus.

9 Non equidem miror, si stat victoria tecum:
Stratæque Creteam bellua strauit humum.

Non poterant figi præcordia ferrea cornu:
Vt te non tegeres: pectore tutus eras.

Illuc, tu silices, illuc adamanta tulisti:

10 Illic, qui silices Thesea vincat, habes.

Crudeles somni * quid me tenuistis inertem?
At semel æterna nocte premenda fui.

Vos quoque crudeles venti, nimumque parati:
Flaminæque in lachrymas officiosa meas.

15 Dextera crudelis, quæ me, fratremque necauit:
Et data poscenti nomen inane fides.

In me iurarunt somnus, ventusque, fidesque:
Proditæ sum causis vna puella tribus.

Ergo ego nec matris lachrymas moritura videbo:

20 Nec, mea qui digitis lumina condat, erit.

Spiritus infelix peregrinas ibit in auras:
Nec positos artus unget amica manus.

Ossa superstabunt volucres inhumata marine.
Hæc sunt officijs digna sepulchra meis.

25 Ibis Cecropios portus: patriæque receptus
Cum steteris turba celsus honore tue:

Et bene narraris letum taurique, virique:
Sectæque per dubias saxea tecta vias:

Me quoque narrato solam tellure relictam:

30 Non ego sum titulis surripienda tuis.

Nec pater est Aegæus: nec tu Pittheidos Aethræ
Filius: authores saxa, fretumque tui.

* sic om. sed forte.
melius, qui, vt ex
clamantis sit, vni
reliqua.

Di facerent, ut me summa de puppe videres:

Mouisset vultus n̄c̄sta figura tuos.

Nunc quoque, non oculis, sed qua potes, aspice mentem,

Haerentem scopulo: quem vaga pulsat aqua.

Aspice demissos lugentis more capillos:

Et tunicas lachrymis, sicut ab imbre, graues.

Corpus, ut impulsa segetes aquilonibus, horret:

Litteraque articulo pressa tremente labat.

Non te per meritum, quoniam male cecidit, adoro.

Debita sit factō gratia nulla meo:

Sed nec p̄ena quidem, si non ego causa salutis:

Non tamen est, cur tu sis mihi causa necis.

Has tibi plangendo lugubria p̄ctora lassas

Infelix tendo trans fracta longa manus.

Hos tibi, qui superant, ostendo n̄c̄sta capillos:

Per lachrymas oro: quas tua facta mouent:

Electe ratem Theseu: versoque relabere vento:

Si prius occidero: tu tamen ossa feres.

IN VNDECIMAM EPISTOLAM

ARGUMENTVM.

Macareus & Canace Acoli regis ventorum filij, cūm turpi-
 ter se amarent, & consanguinitatis p̄textu culpā tegentes con-
 cuberent, Canace filium peperit: quem dum clam ē regia per
 nutricem emitteret, vt aleretur; infelix infans suo vagitu se auo
 prodidit, qui filiorum inc̄sus scelere innocuum infantem iussit
 canibus exponi, & per satellitem Canace gladium misit: quo illa
 pro meritis vteretur: quo se interfecisse creditur. Sed prius, quā
 moretur, Macareo, qui iam in templum Apollinis Delphici au-
 fugerat, hac epistola calum suum narrauit, illum precādo, vt ex-
 positi infantis ossa legat, & vnā cum suis vna componat.

CANACE MACAREO.

SI qua tamen cecis errabunt scripta lituris:

Oblitus à dominæ cade libellus erit.

Dextra tenet calamum: strictum tenet altera ferrum:

Et iacet in gremio charta soluta meo.

Hæc est AEolidos fratri scribentis imago:

Sic videor duro posse placere patri.

Ipse necis cuperem nostræ spectator adesset:

Authorisque oculis exigeretur opus.

5 Vt ferus est, multoque suis truculentior Euris:

Spectaret siccis vulnera nostra genis.

Sic licet est aliquid cum senis vivere ventis:

Ingenio populi convenit ille sui.

Ille noto, Zephyroque, & Scythonio Aquilonæ

10 Imperat: & pennis Eure proterve tuis.

Imperat heu ventis: tumide non imperat ira:

Possidet & vitis regna minora suis.

Quid iuvat adnotam per auorum nomina cælo

Inter cognatos posse referre Iouem?

15 Num minus infestum funebria munera ferruno

Fœminea teneo non mea tela manu?

O utinam Macareu, quæ nos commisit in unum,

Venisset leto serior hora meo.

Cur unquam plus me frater, quam frater amasti?

20 Et tibi, non debet quod soror esse, fui?

Ipse quoque incalui: qualémque audire solebam,

Nescio quem sensi corde repente deum.

Fugerat ore color: macies adduxerat artus:

Sumebant minimos ora coacta cibos.

25 Nec somni faciles: & nox erat annua nobis:

Et gemitum nullo lesa dolore dabam.

Nec cur hoc facerem, poteram mihi reddere causam,

Nec noram, quid amans esset: at illud eram.

Prima malum nutrix animo præsensit anili:

30 Prima mihi nutrix Aeoli dixit, amas.

Erubui: gremioque pudor deiecit ocellos:

Hæc satis in tacita signa fatentis erant.

Iamquæ tumescabant vitati pondra ventris:
Aegraquæ furtiuum membra grauabat onus.

Quas mihi non herbas, quæ non medicamina nutrix
Attulit? audaci supposuitque manu?

Vt penitus nosius (hoc te calauimus unum)

Visceribus crescens excuteritur onus.

• Ex superiorib⁹
• videtur leg. At

* A h nimum viuaæ admotis restitit infans
Artibus: & tectus tutus ab hoste fuit.

Iam nouies erat orta soror pulcherima Phæbi:
Denaque luciferos luna premebat equos.

Nescia quæ faceret subitos mihi causa dolores,
Et rudis ad partus, & noua miles eram.

Nec tenui vocem, quid, ait, tua crimina prodis?
Oraque clamantis conscia pressit anus.

Quid faciam infelix? gemitus dolor edere cogit:
Sed timor, & nutrix, & pudor ipse vetant.

Continuo gemitus, clapsaque verba reprendo:
Et cogor lachrymas combibere ipsa meas.

Mors erat ante oculos: & opem Lucina negabat:
Et graue, si morerer, mors quoque crimen erat.

Cum super incumbens, scissa tunicaque, comaque,
Pressa refouisti pectora nostra tuis.

Et mihi viue soror, soror ò charissima dixti,
Viue: nec unius corpore perde duos.

Spes bona det vires: fratri nam nupta futura es:
Illius, de quo mater es, uxor eris.

Mortua (crede mihi) tamen ad tua verba renixi:
Et positum est uteri crimen, onusque mei.

Quid tibi gratavis: media sedet Aeolus aula:
Crimina sunt oculis surripienda patris.

Fronibus infantem, ramisque albensis oliuæ,
Et lenibus vitis sedula calat anus.

Fictaque sacra facit: dicitque precantia verba:

Dat populus sacris: dat pater ipse viam.

Iam propè limen erat: patrias vagitus ad aures

Venit: & indicio proditur ille suo.

9 *Eripit infantem: mentitaque sacra reuelat*

Aeolus: insana regia voce sonat.

Vt mare sit tremulum, tenui cum stringitur aura:

Vt quatitur tepido fraxina virga noto:

Sic mea vibrari pallentia membra videres:

10 *Quassus ab imposito corpore lectus erat.*

Irruit: & nostrum vulgat clamore pudorem:

Et vix à misero continet ore manus.

Ipsa nihil, præter lachrymas, pudibunda profundi:

Torpuerat gelido lingua retenta metu.

11 *Iamque dari paruum canibusque, auibusque nepotem*

Iusserat: in solis destituique locis.

Vagitus dedit ille miser: sensisse putares:

Quaque suum poterat voce rogabat auum.

Quid mihi tunc animi credis germane fuisse?

20 *Nam potes ex animo colligere ipse tuo:*

Cum me à me coràm sylvas inimicus in altas

Viscera montanis ferret edenda lupis.

Exierat thalamo: tunc demum pectora planxi:

Contigit inque meas unguibus ire genas.

25 *Interea patrius vultu mœrente satellites*

Venit: & indignos edidit ore sonos.

Aeolus hunc ensem mittit tibi: tradidit ensem:

Et iubet ex merito scire quid iste velit.

Scimus: & utemur violento fortiter ense:

30 *Pectoribus condam dona paterna meis.*

His mea muneribus genitor connubia donas?

Hac tua dote pater filia diues erit?

Tolle

Tolle procul decepte faces hymenæe maritas:

Et fuge turbato tecta nefanda pede.

Ferte faces in me, quas fertis, Erinnydes atra:

Vt meus ex isto luceat igne rogos.

Nubite felices Parca meliore sorores:

Admissi memores sed tamen este mei.

Quid puer admisit tam paucis editis horis?

Quo lesit factò vix bene natus auum?

Si potuit meruisse necem, meruisse putetur:

Ah miser admissò plectitur ille meo.

Nate dolor matris, rapidarum præda ferarum,

Hei mihi natali dilacerate tuo,

Nate parum fausti miserabile pignus amoris,

Hæc tibi prima dies, hæc tibi summa fuit.

Non mihi te licuit lachrymis perfundere iustis:

In tua nec tonsas ferre sepulchra comas.

Non super incubui: non oscula frigida carpsi:

Diripiunt auida viscera nostra fera.

Ipsa quoque infantis cum vulnere persequar umbras:

Nec mater fuero dicta, nec orba diu.

Tu tamen ô frustra misera sperate sorori,

Sparsa precor nati collige membra tui.

Ei refer ad matrem: socioque impone sepulchro:

Vnâque nos habeat quanlibet arcta duos.

Vive memor nostri: lachrymasque in funere funde:

Néue reformida corpus amantis amans.

Tu (rogo) proiecta nimium mandata sororis

Perfer: *mandatis perfruar ipsa patris.

IN DVODECIMAM EPISTOLAM

ARGVMENTVM.

Cùm florida inuentute & formositate valeret Iason, quàm primum Colchion attigit, à Medea Acetæ Colchorum regis & Hecates filia receptus est, & amatus; habitaque coniugij sponcione illum

*hoc rectè, et si
quidam ex vet.
& Planudes le-
gant; mandatum
prosequar.

Nullum edocuit, quoniam pacto in optatā deueniret prædam. Aureo igitur vellere rapto, clam cum Medea fugam arripuit. Quos tūm insequeretur Aëta; illa Absyrti fratris, quem secū ducebat, membra dispersit, vt ita patrem ossa filij legentem, remoraretur; & sic incolunes in Thessaliā tandem deuenērūt. vbi Aesonē Iasonis patrem annis iam decrepitem, in robustiorem ætatem reduxit. Medea præterea in Pelix mortem suas filias armavit, fingēs cuius ei iuuentutem restituere velle, quemadmodum Aesonis fecerat, filiabus persuasit, vt omnem sanguinem frigidum atq; veterem, cultris exhaurirent, vt nouum atque floridum posset infundere. Quod cū fecissent puellæ; statim expirauit Pelias. Iason verò seu criminis enormitate, seu ex alia causā Medeam repudiavit, & Creusam Creontis regis Corinthiorū filiam in vxorē assumpsit. Furibunda igitur Medea ad Iasonem scripsit, ingratitude in eo exostulando; præsentemque vltionem, nisi recipiatur, minitādo.

MEDEA IASONI.

* **V**T tibi Colchorum memini regina vacavi:
 Ars mea cum peteres, vt tibi ferret opem:
 15 Tunc, quæ dispensant mortalia fata sorores
 Debuerant fusos euoluisse meos.
 Tunc potui Medea mori bene: quidquid ab illo
 Produxi vite tempore: pœna fuit.
 Hei mihi cur vnquam iuuenilicis acta lacertis
 20 Phrixeam petijt Pelias arbor ouem?
 Cur vnquam Colchi Magnetida vidimus Argo?
 Turbaque Phasiacam Graia bibistis aquam?
 Cur mihi plus aquo flauī placuere capilli?
 Et decor, & lingua gratia ficta tuæ?
 25 * At (semel in nostras quoniam noua puppis arenas
 Venerat: audaces attulerātque viros)
 Iffet anhelatos non premedicatus in ignes
 Immemor Aesonides: orāque adunca boum.
 Semina iecisset: totidem sumpsisset & hostes:
 30 Vt caderet cultu cultor ab ipse suo.
 Quantum perfidia tecum scelerate perisset:
 Dempta forent capiti quā mala multa meo.

* Sic vet. lib. vt, cūm, respondens particulae suæ, Tunc. Abij. Ar, quod inceptiuū esse non negamus: sed non hic ei locus.

In quib. Aut, fort. rectius.

Est aliqua ingrato meritum exprobrare voluptas:

Hac fruatur: hæc de te gaudia sola feram.

Tussus inexpectam Colchos aduertere puppim,
Intraſti patriæ regna beata meæ.

Hoc illic Medea fui: noua nupta quod hic eſt:

Quam pater eſt illi, tam mihi diues erat.

Hic Ephyren bimarem: Scythia tenus ille ninofa.

Omne tenet: ponti qua plaga laua iacet.

*q. libri, iuuenes A accipit hoſpitio iuuenes pater Aeta Pelafgos:

Aeta Pelafgos; & Et premitis pictos corpora Graia toros.

ſi minus ſit pro- T unc ego te vidi: tunc cœpi ſcire, quis eſſes:

babile. Illa fuit mentis prima ruina meæ.

Et vidi: & perij: nec notis ignibus arſi:

Ardet: vt ad magnos pinea teda deos.

Et formoſus eras & me mea fata trahabant:

Abſtulerant oculi lumina noſtra tui.

Perfide ſenſiſti: quis enim bene cœlat amorem?

Eminet indicio prodita flamma ſuo.

Dixerat interea tibi rex: vt dura ferorum

Inſolito premeres vomere colla bouum.

Martis erant tauri plus, quam per cornua, ſæui:

Quorum terribilis ſpiritus ignis erat:

Aere pedes ſolidi: prætentæque naribus æra:

Nigra per afflatus hæc quoque facta ſuos.

Semina præterea populos genitura iuberis

Spargere deuota lata per arua manu:

Qui peterent natis ſecum tua corpora telis:

Illærat agricolæ meſſis iniqua ſuo.

Lumina cuſtodis ſuccumbere neſcira ſomno.

Vltimus eſt aliqua decipere arte labor.

Dixerat Aetes: mæſti conſurgitis omnes:

Mænſaque purpureos deſerit alta toros.

Quam

Quam tibi tunc longe regnum dotale Creusa,
Et focer, & magni nata Creontis erat.

Tristis abis: oculis abeuntem prosequor vdis:
Et dixit tenui murmure lingua, vale:

5 Ut positum thalamo tetigi male saucia lectum:
Acta est per lachrymas nox mihi, quanta fuit.
Ante oculos tamique meos, segetesque nefanda;
Ante meos oculos peruigil anguis erat:

Hinc amor, hinc timor est, ipsum timor auget amore: :

10 Mane erat: & thalamo chara recepta soror,
Disiectamque comas, auersaque in ora iacentem;
Inuenit: & lachrymis omnia plena meis.

O rat openi Minyis: petit altera: & altera habebit:
Aesonio iuueni, quod rogat illa, damus.

15 Est nemus & piceis, & frondibus ilicis atrum:
Vix illuc radijs solis adire licet:

Sunt in eo (fuerant certe) delubra Diana:
Aurea barbarica stat dea sacra manu.

Nescio an exciderint mecum loca. venimus ambo:

20 Orsus es infido sic prior ore loqui:
Ius tibi, & arbitrium nostrae fortuna salutis
Tradidit: inque tua est vitaeque, morsque manu.
Perdere posse sat est, si quem inuat ista potestas:
Sed tibi seruatus gloria maior ero.

25 Per mala nostra precor, quorum potes esse leuamen:
Per genus, & numen cuncta videntis aui:

Per triplices vultus, arcanaque sacra Dianae:
Et si forte aliquos gens habet ista deos:

O virgo miserere mei: miserere meorum:

30 Effice me meritis tempus in omne tuum.

Quod si forte virum non dedignare Pelasgum:
(Sed mihi tam faciles unde deosque meos?)

Spiritus ante meus tenues uanescat in auras:

Quam thalamo, nisi tu, nupta sit ulla meo.

Conscia sit Iuno sacris praefecta maritis:

Et dea, marmorea cuius in ede sumus.

Hæc animum, & quæta pars horum mouere puella

Simplicis: & dextræ dextera iuncta mea.

Vidi etiam lachrymas: an & est pars fraudis in illis?

Sic cito sum uerbis capta puella tuus.

Iungis & arripedes inadusto corpore tauros:

Et solidam iusso vomere findis humum.

Arua uenenatis pro semine dentibus implet:

Nascitur & gladios, scutaque miles habens.

Ipsa ego, quæ dederam medicamina, pallida fedi:

Cum uidi subitos arma tenere uiros.

Donec terrigenæ (facinus miserabile) fratres

In se constrictas conseruere manus.

Pervigil ecce draco squamis crepitantibus horrens

Sibilat: & torto pectore uerit humum.

Dotis opes ubi erat? ubi erat tunc regia coniunx?

Quique maris gemini distinet Isthmos aquas?

Illa ego, quæ tibi sum nunc denique barbara facta:

Nunc tibi sum pauper: nunc tibi uisa nocens:

Flammea subduxi medicato lumina somno:

Et tibi quæ raperes uellera tuta dedi.

Proditus est genitor: regnum, patriamque reliqui:

* Munus in exilio, quodlibet esse tuli.

Virginitas facta est peregrini præda latronis:

Optima cum chara matre relicta soror.

At non te fugiens sine me germane reliqui:

Deficit hoc uno littera nostra loco.

Quod facere ausa mea est, non audet scribere dextra:

Sic ego, sed tecum, dilaceranda sui.

*placeat potius,
quod in quib.
est, Munus, in ex-
filio quod licet
esse, tuli.

Nec tamen extimui (quid enim post illa timerem?)

Credere me pelago fœmina iamque nocens.

Numen ubi est? ubi di? meritas subeamus in alto,

Tu fraudis pœnas, credulitatis ego.

5 C ompressos utinam Symplegades elisissent:

Nostraque adhererent ossibus ossa tuis.

A ut nos Scylla rapax canibus misisset edendos:

Debuit ingratis Scylla nocere viris.

Queque vomit totidem fluctus, totidemque resorbet:

10 Nos quoque Trinacria supposuisset aqua.

S osses ad Hæmonias, victorque reuertes vrbes:

Ponitur ad patrios aurea lana deos.

Quid referam Pelia natas pietate nocentes?

Cæsaque virginea membra paterna manu?

15 V t culpent alij, tibi me laudare necesse est:

Pro quo sum toties esse coacta nocens.

A usus es ô (iusto defunt sua verba dolori)

Ausus es Aesonia dicere cede domo.

I ussa domo cæsi natis comitata duobus:

20 Et, qui me sequitur semper, amore tui.

*V t subito nostras Hymen cantatus ad aures

Venit: & accenso lampades igne micant.

T ibiâque effudit socialia carmina, vobis,

At mihi, funesta flebiliora tuba:

25 P ertimui: nec adhuc tantum scelus esse putabam:

Sed tamen in toto pectore frigus erat.

Turba ruunt: & Hymen clamant: Hymenæe frequerant:

Quo propior vox est: hoc mihi peius erat.

D inersi flebant serui: lachrymasque tegebant.

30 Q uis vellet tanti nuntius esse mali?

M e quoque quidquid erat potius nescire iuuabat:

Sed tanquam scirem, mens mea tristis erat.

*Sic om. libri.
et si alij mutent;
At subito no-
stras vt Hymen-
Produxit primâ
& Catull. carm.
62. & Theocr.
eidyll. 18.

Cum minor è pueris iussus, studioque videndi
 Constitit ad gemina limina prima foris.

Hinc mihi, mater abi, pompam pater, inquit, Iason
 Ducit: & adiunctos aureus urget equos.

Protinus abscissa planxi mea pectora veste:
 Tuta nec à digitis ora fuere meis.

Ire animus mediæ suadebat in agmina turba:
 Raptaque compositis demere ferta comis.

Vix me continui, quin sic laniata capillos
 Clamarem, meus est: inijceremque manus.

Læse pater gaude: Colchi gaudete relictæ:
 Inferias umbra fratris habete mei.

Deseror, amissis, regno, patriaque, domoque,
 Coniuge: qui nobis omnia solus erat.

Serpentes igitur potui, taurósque furentis:
 Vnum non potui perdomuisse virum.

Quaque feros repuli doctis medicatibus ignes:
 Non valeo flammæ effugere ipsa meas.

Ipsi me cantus, herbaque, artesque relinquunt:
 Nil dea, nil Hecates sacra potentis agunt.

Non mihi grata dies: noctes vigilantur amara:
 Nec tener in misero pectore somnus adest.

Quæ me non possum, potui sopire draconem:
 Vtilior cuius, quam mihi, cura mea est.

Quos ego seruavi, pellex amplectitur artus:
 Et nostri fructus illa laboris habet.

Forsitan & stulta dum te iactare marito
 Quæris: & iniustis auribus apta loqui:

In faciem morésque meos noua crimina fingis.
 Rideat: & vitijs læta sit illa meis:

Rideat: & Tyrio iaceat sublimis in ostro:
 Flebit: & ardores vincet adusta meos.

Dum ferrum, flammaque aderunt, succūsque veneni:
Hostis Medee nullus inultus erit.

Quod si forte preces precordia ferrea tangunt:
Nunc animis audi verba minora meis.

5 Nam tibi sum supplex: quod tu mihi saepe fuisti:
Nec moror ante tuos procubuisse pedes.

S i tibi sum vilis: communes respice natos:
Sæviet in partus dira nouerca meos.

E t nimium similes tibi sunt: & imagnetangor:

10 Et quoties video; lumina nostra madent.

P er superos oro, per auita lumina flammæ,
Per meritum, & natos pignora nostra duos:

R edde torum: pro quo tot res insana reliqui:
Adde fidem dictis: auxiliūque refer.

15 N on ego te imploro contra taurōsque, virosque:
Vtque tua serpens victa quiescat ope.

T e peto: quem merui: quem nobis ipse dedisti:
Cum quo sum pariter facta parente parens.

D os ubi sit, queris: campo numerauimus illo:

20 Qui tibi latro vellus, arandus erat.

A ureus ille aries villo spectabilis aureo,
Dos mea: quam, dicam si tibi redde, neges.

D os mea, tu sospes: dos est mea, Graia iuuentus:
I nunc Sisyphias improbe confici opes.

25 Quod viuus: quod habes nuptam, socerūmq; potentem:
Hoc ipsum, ingratus quod potes esse: meum est.

Quos equidem acutum. sed quid predicere pœnam
Attinet? ingentes parturit in a minas.

Quō feret ira, sequar: facti fortasse pigebit:

30 Et piget infido consuluisse viro.

V iderit ista Deus: qui nunc mea pectora versat:
Nescio quid certe mens mea manus agit.

IN XIII. EPISTOLAM

ARGUMENTVM.

Protesilaus Iphicli filius ad Troiam quadraginta nauibus, ut ait Homerus, nauigans, cum ceteris Græcis Aulide portu Bœotie ob tempestatem clausus est. Quod dum intellexisset Laodameia Acasti ex Laodatheia filia, atque eius vxor sincerè maritum amans, multis somnijs sollicitata, hanc epistolam ad eum scripsit: qua suadet, ut oraculi memor, à belli periculis absteineat. Datum enim Græcis fuerat responsum, cum qui primus ex classe in terram Troianorum descendisset, periturum. At Protesilaus magnanimus, primus in terram descendit, & ab Hectore occisus est.

LAODAMEIA PROTESILAO.

Mittit, & optat amans quò mittitur ire, salutem
Aemonis Aemonio Laodameia viro.

Aulide te fama est vento retinente morari:

Ah, me cum fugeres, hic ubi ventus erat?

Tunc freta debuerant vestris obsistere remis:

Illud erat sèuis utile tempus aquis.

Oscula plura viro, mandatâque plura dedissem:

Et sunt quæ volui dicere multa tibi.

Raptus es hinc præceps: & qui tua vela vocaret:

Quem cuperent nauta, non ego: ventus erat.

Ventus erat nautis aptus: non aptus amanti:

Soluo ab amplexu Protesilaë tuo.

Linguâque mandatis verba imperfecta reliquit:

Vix illud potui dicere triste, vale.

Incubuit Boreas: arreptâque vela tetendit:

Iâmque meus longe Protesilaus erat.

Dum potui spectare virum, spectare iunabat:

Súmque tuos oculos vsque secuta meis.

Vt te non poteram, poteram tua vela videre:

Vela diu vultus detinere meos.

At postquam nec te, nec vela fugacia vidi:

Et quod spectarem, nil, nisi pontus, erat:

Lux quoque tecum abiit: tenebrisque exanguis obortis
Succiduo dicor procubuisse genu.

Vix focer Iphiclus, vix me grandævus Acastus,
Vix mater gelida mæsta refecit aqua..

8 Officium fecere pium, sed inutile nobis:
Indignor misera non licuisse mori.

Vix que animus redijt: pariter rediere dolores:
(Pectora legitimus casta momordit amor.)

Nec mihi pectendos cura est præbere capillos:

10 Nec libet aurata corpora veste tegi.

Vt quas pampinea tetigisse Bicorniger hasta
Creditur: huc illuc, quæ furor egit, eo.

Conueniunt matres Phylaceides, & mihi clamant:
Indue regales Laodameia sinus.

15 Scilicet ipsa geram saturatas murice vestes?
Bella sub Iliacis mœnibus ille gerat?

Ipsa comas pectam? galea caput ille prematur?
Ipsa nouas vestes, dura vir arma ferat?

Qua possum, squalore tuos imitata labores.

20 Dicar: & hæc belli tempora tristis agam.

Dux Pari Priamidae damno formose tuorum,
Tam sis hostis iners: quam malus hospes eras.

Aut te Tenarie faciem culpasse marito:

Aut illi vellem displicuisse tuam.

25 Tu, qui pro rapta nimum Menelaë laboras:

Hei mihi quam multis flebilis ultor eris.

Di precor à nobis omen remouete sinistrum:

Et suadet reduci vir meus arma Ioui.

Sed timeo: quotiesque subit miserabile bellum.

30 More niuis lachrymæ sole madentis eunt.

Ilion, & Tenedos, Simoisque, & Xanthus, & Ide,

Nomina sunt ipso penè timenda sono.

Nec rapere ausurus nisi se defendere posset,
 Hospes erat: vires nouerat ille suas.

Venerat, ut fama est, multo spectabilis auro:
 Quisque suo Phrygias corpore ferret opes:

Classe, virisque potens: per qua fera bella geruntur:
 Et sequitur regni pars quota quenque sui.

His ego te victam consors Leda gemellis
 Suspicio: hac Danais posse nocere puto.

Hectora nescio quem timeo: Paris Hectora dixit
 Feneae sanguinea bella mouere manu.

Hectora, quisquis is est, si sum tibi chara, caueo:
 Signatum memori pectore nomen habe.

Hunc ubi vitaris: alios vitare memento:
 Et multos illic Hectoras esse puta.

Et facito, ut dicas, quoties pugnare parabis:
 Parcere me iussit Laodameia sibi.

Si cadere Argolico fas est sub milite Troiam:
 Te quoque non vllum vulnus habente cadat.

Pugnet: & aduersos tendat Menelaus in hostes:
 Ut rapiat Paridi, quam Paris ante sibi.

Irruat: & causa quem vincit, vincat & armis.
 Hostibus è medijs nupta petenda viro est.

Causa tua est dispar: tu tantum viuere pugna:
 Inque pios domine posse redire sinus.

Parce Dardanida de tot (precor) hostibus, vni:
 Ne meus ex illo corpore sanguis eat.

Non est, quem deceat nudo concurrere ferro:
 Sauaque in oppositos pectora ferre viros.

Fortius ille potest, multo qui pugnat amore:
 Bella gerant alij: Protefilais amet.

Hunc fateor volui reuocare: animusque ferebat:
 Substitit auspicij lingua timore mali.

Cum foribus velles ad Troiam exire paternis:
Pes tuus offenso lumine signa dedit.

Vt vidi, ingemui: tacitoque in pectore dixi:
Signa reuersuri sint precor ista viri.

14 Hæc tibi nunc refero, ne sis animosus in armis:
Iritus in ventos hic timor omnis eat.

Sors quoque nescio quem fato designat iniquo:
Qui primus Danaum Troada tanget humum.
Infelix: quæ prima virum lugebit ademptum.

10 Di faciant, ne tu strenuus esse velis.

Inter mille rates tua sit millesima puppis:
Iamque fatigatas ultima verset aquas.

Hoc quoque præmoneo: de naue nouissimus exi:
Non est quo properes, terra paterna tibi.

15 Cum venies, veloque moue, remoque carinam:
Inque tuo celerem littore siste gradum.

Sive latet Phæbus: seu teris altior extat:
Tu mihi luce dolor: tu mihi nocte venis.

Nocte tamen quam luce magis: nox grata puellis:

20 Quarum suppositus colla lacertus habet.

Aucupor in lecto mendaces cælibe somnos:
Dum careo veris, gaudia falsa iuuant.

Sed tua cur nobis pallens occurrit imago?
Cur venit à verbis multa querela tuis?

25 Excucior somno: simulachraque noctis adero:
Nulla caret fumo Thessalis ara meo.

Thura damus: lachrymasque super: quæ sparsa relucent:
Vt solet affuso surgere flamma mero.

Quando ego te reducem cupidis amplexa lacertis,

30 Languida letitia soluar ab ipsa mea?

Quando erit, ut lecto mecum bene iunctus in uno
Militiæ referas splendida facta tua?

Que

Que mihi dum referes : quamuis audire iurabit :

Multa tamen rapies oscula : multa dabis.

Semper in his apte narrantis verba resistunt :

Promptior est dulci lingua referre mora.

Sed cum Troia subit : subeunt ventique fretumque :

Spes bona sollicito victa timore cadit.

Hoc quoque, quod venti prohibent exire carinas,

Me mouet : inuitis ire paratis aquis.

Quis velit in patriam vento prohibente reuerti ?

A patria pelago vela vetante datis.

Ipse suam non præbet iter Neptunus ad urbem :

Quò ruitis ? vestras quisque redite domos.

Quò ruitis Danaï ? ventos audite vetantes :

Non subiti casus : numinis ista mora est.

Quid petitur tanto, nisi turpis adultera, bello ?

Dum licet, Inachia vertite vela rates.

Sed quid ego reuoco hæc ? omen reuocantis abesto :

Blandaque compositas aura secundet aquas.

Troadas inuideo : quæ sic lachrymosa suorum

Funera conspicient : nec procul hostis erit.

Ipsa suis manibus forti noua nupta marito

Imponet galeam : barbaraque arma dabit.

Arma dabit : dumq; arma dabit, simul oscula sumet :

Hoc genus officij dulce duobus erit.

Producetque virum : dabit & mandata reuerti :

Et dicet referas ista face arma Ioui.

He ferens domina mandata recentia secum,

Pugnabit caute : respicietque domum.

Exuet & reduci clypeum : galeamque resoluet :

Excipietque suo corpora lassa sinu.

Nos sumus incertæ : nos anxius, omnia cogit,

Que possunt fieri, facta putare, timor.

Dum tamen arma geris diuerso miles in orbe:

Quæ referat vultus est mihi cera tuos.

Illi blanditias, illi tibi debita verba

Dicimus: amplexus accipit illa meos.

Crede mihi plus est, quàm quod videatur, imago:

Adde sonum cere: Protesilaus exit.

Hanc specto: teneoque sinu pro coniuge vero:

Et tanquam possit verba referre, queror.

Per reditus, corpusque tuum mea numina intro:

10 Perque pares animi, coniugijque faces:

Perque, quod ut videam canis albere capillis:

Quod tecum possis ipse referre caput:

Me tibi venturam comitem, quocunque vocaris:

Sive quod heu timeo, sive superstes eris.

25 Vltima mandato * claudatur epistola paruo:

* Sit tibi cura mei: sit tibi curatui.

IN XIII. EPISTOLAM

ARGUMENTVM.

Danaus Beli prisca filius ex pluribus coniugibus quinquaginta filias suscepit, quas dum Aegyptus eius frater, cui totidem
 20 erant filij, postulasset in nurus; Danaus oraculi responso comperito, se manibus generi moriturum, volens periculum euitare, conscensis nauibus Argos venit. Indignatus autem Aegyptus, eo quod spreus esset, filios cum exercitu ad illum oppugnandum milit, hac lege, vt non nisi interempto Danao, ad se redirent, aut filiarum connubia inissent. Ille autem obsidione coactus, filias se daturum spondit. Sed puellæ, accepto à patre gladio, vt iussum
 25 erat, prima nocte cum vino latitiaque calentes iuuenes in profundissimum soporem descendissent: vnaquaq; suum ingulauit: sola Hypermnestra excepta, quæ Lino, quæ Eusebius Lynceia appellat, marito suo miserta pepercit, tuasitque vt ad patrem Aegyptum, detecto facinore, quàm primùm fugeret. Sed cum pater Danaus ab omnibus perfectum facinus intellexisset, præterquam ab Hypermnestra; eam crudelissimè vinctam in carcere
 30 seruandam tradidit. Quare Lino patruelem, eundemque maritum, quem seruauerat, hac epistola rogat, vt vel opem ferat, captiuitateq; liberet: vel si mori contingat, vt sepulturæ honore non careat, A Lino tandem, Danao trucidato, fuit liberata.

*Rectior s. vetus lectio, claudetur.
 *Ita om. libenter tamen legerem, Si tibi cura mei, sit.

*Ita leg non LI-
NO, auctore Pau-
san. in Corinth.

Mittit Hypermnestra de tot modo fratribus uni:
Cætera nuptiarum crimine turba iacet.

Clausa domo teneor, grauibusque coërcita vinculis:
Est mihi supplicij causa, fuisse piam.

Quod manu extimuit iugulo demittere ferrum:
Sum rea: laudarer, si scelus ausa forem.

Esse ream præstat: quam sic placuisse parenti:
Non piget immunes cedis habere manus.

Me pater igne licet, quem non violauimus; urat:
Quæque aderant sacris, tendat in ora faces:

Aut illo iugulet, quem non bene tradidit, ense:
Ut qua non cecidit vir nece, nupta cadat:

Non tamen, ut dicant morientia, pœnitet, ora,
Efficiet: non est, quam piget esse piam.

Pœniteat sceleris Danaum, seuasque sorores:
Hic solet euentus facta nefanda sequi.

Cor pauet admonitu temeræ sanguine noctis:
Et subitus dextræ præpedit *ossa tremor.

Quam tu cæde putes fungi potuisse mariti:
Scribere de facta non sibi cæde timet:

Sed tamen experiar. modo facta crepuscula terris:
Vltima pars lucis, primaque noctis erat.

Ueimur Inachides magni sub tecta Pelasgi:
Et socer armatas accipit ipse nurus.

Vndique colluxcent præcinctæ lampades auro:
Dantur in inuitos impia thura focos.

Vulgus Hymen. Hymenæe vocant: fugit ille vocantes:
Ipsa Iouis coniux cessit ab urbe sua.

Ecce mero dubij comitum clamore frequentes,
Flore nouo madidas impediante comas,

*In quib. orsa.
non malè.

In thalamos leti, thalamos sua busta, feruntur:

Stratâque corporibus funere digna premunt:

Tâmque cibo, vinôque graues, somnôque iacebant:

Securûmque quies alta per Argos erat.

5. Circum me gemitus morientum audire videbar:

Et tamen audieram: quôdque verebar erat.

Sanguis abit: mentémque calor, corpûsque reliquit:

Inquē nouo iacui frigida facta toro.

Vt quē leui Zephyro graciles vibrantur arista:

20 Frigida populeas ut quatit aura comas:

A ut sic, aut etiam tremui magis. ipse iacebas:

Quequē tibi dederam vina, soporis erant.

*In quib. dederis

Excussere metum violenti iussa parentis:

Erigor: & capio tela tremente manu.

3. Non ego falsa loquor: ter acutum sustulit ense:

Ter malè sublato decidit ense manus.

A t rursus monitis, iussûque coacta parentis

A dmoui iugulo tela paterna tuo.

Sed timor, & pieras crudelibus obstetit ausis:

20 Castâque mandatum dextra refugit opus.

Purpureos laniata sinus, laniata capillos,

Exiguo dixi talia verba sono.

Sauus Hypernestra pater est tibi: iussa parentis

Effice: germanis sit comes iste suis.

25 Fœmina sum, & virgo, natura mitis, & armis:

Non faciunt molles ad fera tela manus.

Quum age: dùmque iacet fortes imitare sorores:

Credibile est cesos omnibus esse viros.

Si manus hæc aliquam posset committere cadem:

30 Morte foret domina sanguinolenta sua.

Quid meruere necem patruelia regna tenendo?

Quæ tamen externis danda forent generis.

Finge

Finge et iras meruisse mori: quid fecimus ipse?

Quo mihi commisso non licet esse piam?

Quid mihi cum ferro? quid bellica tela puella?

Aptior est digitis lana, colusque meis.

Hæc ego: dumque queror, lachrymæ sua verba sequuntur;

Dæque meis oculis in tua membra cadunt.

Dum petis amplexus: sopitaque brachia iactas:

Penè manus telo saucia facta tua est.

Iamque patrem, famulosque patris, lucemque timebam,

Expulerant somnos hæc mea dicta tuos.

Surge age Belide de tot modo fratribus unus:

Nox tibi, ni properes, ista perennis erit.

Tritus exurgis: fugit omnis inertia somni:

Aspicias in timida fortia tela manu.

Querenti causam, dum nox finit, effuge dixi.

Dum nox atra finit, tu fugis: ipsa moror.

Mane erat: & Danaus generos in cæde iacentes

Dinumcrat: summæ criminis unus abes.

Fert male cognatæ iacturam mortis in uno:

Et queritur factum sanguinis esse parum.

Abstrahor à patrijs manibus: raptamque capillis

(Hæc meruit pietas præmia) carceri habet.

Scilicet ex illo Iunonia permanet ira:

Quo bos ex homine est, ex boue facta dea.

Ah satis est pœnæ teneram mugisse puellam:

Nec modo formosam posse placere Ioui.

Astitit in ripa liquidi noua vacca parentis:

Cornuæque in patrijs non sua vidit aquis.

Et corata quæri mugitus edidit ore:

Territaque est forma, territa voce sua.

Quid fugis infelix? quid te miraris in unda?

Quid numeras factos ad noua membra pedes?

Ipsa Iouis magni pellex metuenta sorori

Fronde leuas nimiam, cespitiùsque famem.

Fonte bibis: spectásque tuam stupefacta figuram:

Et ne te feriant, que geris, arma times.

5 *Quequẽ modò, vt posses etiam Ioue digna videri;*

Diues eras: nuda nuda recumbis humo.

Per mare, per terras, cognatáque flumina curis:

Dat mare, dant amnes, dat tibi terra viam.

Que tibi causa fuge? quid Io freta longa pererras?

10 *Non poteris vultus effugere ipsa tuos.*

Inachi quò properas? eadem sequerísque, fugísque:

Tu tibi dux comiti: tu comes ipsa duci.

Per septem Nilus portus emissus in æquor.

Exiit insane pellicis ora bouis.

15 *Vltima quid referam, quorum mihi cana senectus/*

Author? dant anni quod querar ecce mei.

Bella pater, patruùsque gerunt: regnòque, domòque-

Pellimur: eiectas vltimus orbis habet.

Ille scrox solus folio, sceptrísque potitur:

20 *Cum sene nos inopi turba vagamur inops.*

D'e fratrum populo pars exiguissima restat:

Quique dati leto, quequẽ dedere, fleo.

Nam mihi quot fratres, totidem periere sorores:

Accipiat lachrymas vtraque turba meas.

25 *En ego, quod viuus, pœne crucianda reseruor:*

Quid fiet fonti, cùm rea laudis agar?

Et consanguineæ quondam centesima turba

Infelix vno fratre manente cadam.

At tu, si qua pie remanet tibi cura sororis:

30 *Quequẽ tibi tribui munera, dignus habes:*

Vel fer opem: vel dede neci: defunctáque vita

Corpora furtiuis insuper adde rogis.

est ita ver. non
nulli preferen-
dum tamen
illud, quod qui-
dam, si qua pie
Lyncœu tibi.

Et sepeli lachrymis perfusa fidelibus ossa:
 Scriptaque sint titulo nostra sepulchra breui.
 Exul Hypermnestra, pretium pietatis iniquum,
 Quam mortem fratri depulit, ipsa tulit.
 Scribere plura libet: sed pondere lassa cathene
 Est manus: & vires subtrahit ipse timor.

IN XV. EPISTOLAM
 ARGUMENTVM.

Paris, qui alio nomine Alexander dictus est, ob Helenam sibi à Venere promissam, Lacedæmona nauigans, à Menelao honorificentissimè susceptus est, & honoratus. Sed cum per id tempus oportuisset Menelaum, omnesque Minois pronepotes ad diuidendas Atrei opes Cretam adire, Paridem domi dimittens, Helenæ mandauit, vt non minorem hospitis, quàm sui ipsius curam gereret. Verùm Paris dum datam sibi oportunitatem videret; Helenam in amorem sui, quantum potuit, sollicitare conatus est. Hac autem artificiosa epistola detegit, quanto amoris æstu ardeat, se ab omnibus commendando, quibus amatores laudari solent. Et quia nouerat muliebrem sexum esse fragilem, & gloriæ, & laudis à forma, atque genere cupidissimum, omnia offert Paris, quæ sibi Helenæ animum conciliare possunt, & quæ odium mariti atque contemptum excitent. Fugam itaque suadet, quam Troianis viribus tueri posse asserit.

P A R I S H E L E N A E.

Hanc tibi Priamides mitto Ledeæ salutem:
 Que tribui sola te mihi dante potes.
 Eloquar? an flammæ non est opus indice nota?
 Et plus, quàm vellem, iam meus extat amor.
 Ille quidem lateat malim: dum tempora dentur
 Letitiæ mistos non habitura metus.
 Sed male dissimulo: quis enim celauerit ignem,
 Lumine qui semper prodit ipse suo?

Sitamen expectas, vocem quoque rebus ut addam:

Vror: habes animi nuntia verba mei/

Parce precor fasso: nec duro cetera vultu

Perlege: sed formæ conueniente tua.

5 Iandudum gratum est, quod epistola nostra recepta est:

Spem facit, hoc recipi me quoque posse modo.

Quæ rata sit: nec te frustra promiserit opto,

Hoc mihi quæ suafit mater Amoris iter.

Nanque ego diuino monitu, ne nescia pecces,

10 Aduerhor: & cœpto non leue numen adest.

Premia magna quidem, sed non indebita posco!

Pollicita est thalamo te Cytheræ meo.

Hac duce Sigeo dubias à littore feci

Longa Phereclea per freta puppe vias.

15 Illæ dedit faciles auras, ventosque secundos:

In mare * nimirum ius habet orta mari.

Perstet: & ut pelagi, sic pectoris adiunget æstus:

Deferat in portus & mea vota suos.

Attulimus flammæ: non hîc inuenimus illas:

20 Hæ mihi tam longæ causæ fuere viæ.

Nam nec tristis hyems, nec nos huc appulit error:

Tenaris est classi terra petita mee.

Nec me crede fretum merces portante carina

Findere: quas habeo, Di tueantur opes.

25 Nec veni Graias veluti spectator ad urbes:

Oppida sunt regni diuitiora mei.

Te peto: quam pepigit lecto Venus aurea nostro:

Te prius optavi, quam mihi nota fores.

Ante tuos animo vidi, quam lumine vultus:

30 Prima fuit vultus nuntia fama tui.

Nec tamen est mirum, * si sicut oporteat, arcu

Missilibus telis eminus ictus amo.

Sic in vet. sed & rectè, nil mirum

Hoc carmen & seq. alia 103. absunt à vet. lib. & Plautidis translatione. Ouidij tamen sunt, ab eodem, composita iam epistola, vel refecta ut nimia, vel adli-
ta, ut ornet: sunt enim venusta eorum multa: & luxuriam in hoc opere tanquam virtutem videtur poeta apponisse.

Sic placuit fatis: quæ ne conuellerent tentes:
 Accipe cum vera dicta relata fide.

Matris adhuc utero partu remorante tenebar:
 Iam grauidus iusto pondere venter erat.

Illæ sibi ingentem visa est sub imagine somni,
 Flamminiferam pleno reddere ventre facem.

Territa consurgit: metuendaque noctis opacæ
 Visa seni Priamo: vatibus ille refert.

Arsurum Paridis vates canit Ilion igni.

Pectoris ut nunc est, fax fuit illa mei.

Forma, vigorque animi, quamuis de plebè videbar,
 Indicium rectæ nobilitatis erat.

Est locus in mediæ nemorosæ vallibus Idæ
 Deuius, & piceis, ilicibusque frequens.

Qui nec ouis placidæ, nec amantis saxa capellæ,
 Nec patulo tardæ carpitur ore bouis.

Hinc ego Dardaniæ muros, excelsaque tectæ,
 Et freta prospiciens arbore nixus eram.

Ece pedum pulsu visa est mihi terra moueri:
 Vera loquar, vero vix habitura fidem.

Constitit ante oculos actus velocibus alis
 Atlantis magni, Pleionésque nepos.

Fas vidisse fuit: fas sit mihi visa referre:
 Inque Dei digitis aurea virga fuit.

Tresque simul diuæ, Venus, & cum Pallade Iuno
 Graminibus teneros imposuere pedes.

Obstupui: gelidusque comas erexerat horror:
 Cum mihi, pone metum, nuntius ales ait.

Arbiter es formæ: certamina siste dearum:
 Vincere quæ forma digna sit una duas.

Næue recusarem verbis Iouis imperat: & se
 Protinus ætheria tollit in astra via.

- Mens mea conualuit. subitoque audacia venit:
 Nec timui vultu quanque notare meo.
 Vincere erant omnes digna: iudexque verebar
 Non omnes causam vincere posse suam.
 Sed tamen ex illis iam tunc magis una placebat:
 Hanc esse ut scires unde mouetur amor.
 Tantaque vincendi cura est: ingentibus ardent
 Iudicium donis sollicitare meum.
 Regna Iouis coniux, virtutem filia iactat:
 10 Ipse potens dubito, fortis an esse velim.
 Dulce Venus risit: nec te Pari munera tangant,
 Vtraque suspensi plena timoris, ait.
 Nos dabimus quod ames: & pulchrae filia Leda
 Ibit in amplexus pulchrior ipsa tuos.
 15 Dixit: & ex aequo donis, formaque probata
 Victorem calo rettulit illa pedem.
 Interea (credo versis ad prospera fatis)
 Regius agnoscor per rata signa puer.
 I. eta domus nato per tempora longa recepto:
 20 Addit & ad festos hunc quoque Troia diem.
 Vt que ego te cupio, sic me cupiere puella:
 Multarum votum sola tenere potes.
 Nec tantum regum nata petiere, ducumque:
 Sed nymphis etiam curaque, amorque fui.
 25 At mihi cunctarum subeunt fastidia: postquam
 Coniugij spes est Tyndari facta tui.
 Te vigilans oculis, animo te nocte videbam:
 Lumina cum placido victa sopore iacent.
 Quid facies presens, que nondum visa placebas?
 30 Ardebam. quamuis hic procul ignis erat.
 Nec potui debere mihi spem longius istam:
 Cerulea peterem quin mea vota via.

Troia caduntur Phrygia pineta securi,

Quequæ erat æquoreis utilis arbor aquis.

Ardua proceris spoliantur Gargara sylvis:

Imnumerasque mihi longa dat Ida trabes.

Fundatura citas flectuntur robora naues:

Texitur & costis panda carina suis.

Adimus antenuas, & vela sequentia malos:

Accipit & pictos puppis adunca deos.

Qua tamen ipse vehor, comitata Cupidine paruo,

Sponsor coniugij stat dea picta * sur.

Imposita est factæ postquam manus ultima classi:

Protinus Aegæis ire iubebar aquis.

Et pater, & genitrix inhibent mea vota rogando:

Proposituümque via voce morantur iter.

Et soror effusis ut erat Cassandra capillis,

Cùm vellent nostræ iam dare vela rates:

Quò ruis? exclamat: referes incendia tecum:

Quanta per has nescis flamma petatur aquas.

Vera fuit vates: dictos inuenimus ignes:

Et ferus in molli pectore flagrat amor.

Portubus egredior: ventisque ferentibus usus

Applicor in terras Oebali nympha tuas.

Excipit hospitio vir me tuus: hoc quoque factum

Non sine consilio, numinibusque deum.

Ille quidem ostendit, quidquid Lacedæmone tota

Ostendi dignum, conspicuümque fuit.

Sed mihi laudatam cupienti cernere formam,

Lumina nil aliud, quo caperentur, erat.

Vt vidi, obstupui: præcordiaque intima sensi

Attonitus cuius intonuisse nouis.

His similes vultus, quantum reminiscor, habebat,

Venit in arbitrium cùm Cytherea mecum.

credo leg. tui

- Si tu venisses pariter certamen in illud:
 In dubium Veneris palma futura fuit.
 Magna quidem de te rumor præconia fecit:
 Nullaque de facie nescia terra tua est.
 5 Nec tibi per usquam Phrygiam, nec solis ab ortu
 Inter formosas altera nomen habet.
 Credis & hoc nobis? minor est tua gloria vero:
 Famaque de forma penè maligna tua est.
 Plus hîc inuenio, quàm quod promiserat illa:
 10 Et tua materia gloria victa sua est.
 Ergo arsit merito, qui nouerat omnia Theseus:
 Et visa est tanto digna rapina viro:
 More tue gentis nitida dum nuda palastra
 Ludis: & es nudis fœmina mista viris.
 15 Quòd rapuit, laudo: miror, quòd reddidit unquam:
 Tam bona constanter præda tenenda fuit.
 Antè recessisset caput hoc cervice cruenta:
 Quàm tu de thalamis abstraherere meis.
 Tène manus unquam nostræ dimittere vellent?
 20 Tène meo paterer viuus abire sinu?
 Si reddenda fores: aliquid tamen antè tulissem:
 Nec Venus ex toto nostra fuisset iners.
 Vel tua virginitas esset libata: vel illud,
 Quod poterat salua virginitate rapi.
 25 Da modo te, quæ sit Paridis constantia nosces:
 Flamma rogi flammæ finiet una meas.
 Preposui regnis ego te: quæ maxima quondam
 Pollicita est nobis nupta, sororque Iouis.
 Dúmque tuo possem circundare brachia collo:
 30 Contempta est Virtus Pallade dante mihi.
 *Cum Venus, & Iuno, Pallásque in vallibus Ida
 Corpora iudicio supposuere meo.

Rectius fort. par
 usquam Phry-
 giæ: ve sit, usque
 Phrygiæ, veluti
 usquam locorû,
 gentium.

Si versus illi
 104. relinquun-
 tur; hoc distichõ
 videtur submo-
 uendum: quor-
 sum enim toties
 permolestè idẽ
 repetoretur,

*N*ec piget: aut unquam stultè elegisse videbor:

*P*ermanet in voto mens mea firma suo.

*S*pem modò ne nostram fieri patiare caducam

*D*eprecor, ò tanto digna labore peti.

*N*on ego coniugium generosæ degeneropto:

*N*ec mea (crede mihi) turpiter uxor eris.

*P*leiada, si quæras, in nostra gente, Iouémque

*I*nucnies: medios ut taceamus auos.

*S*ceptra parens Asiæ, qua nulla beatior ora est:

*F*inibus immensis vix obeunda tenet.

*I*nnumeras vrbes, atque aurea tecta videbis:

*Q*uæquæ suos dicas templa decere deos.

*I*lion aspicias, firmataquæ turribus altis

*M*œnia Phœbeæ structa canore lyræ.

*Q*uid tibi de turba narrem, numeroque virorum?

*V*ix populum tellus sustinet illa suum.

*O*ccurrent denso tibi Troades agmine matres:

*N*ec capient Phrygias atria nostra nurus.

*O*quoties dices: quam pauper Achaia nostra est.

*V*na domus quæuis vrbis habebit opes.

*N*ec mihi fas fuerit Sparten contemnere vestram:

*I*n qua tu nata es, terra beata mihi est.

*P*arca sed est Sparte: tu cultu diuite digna:

*A*d talem formam non facit iste locus.

*H*anc faciem largis sine fine paratibus uti,

*D*elitiisque decet luxuriare nouis.

*C*ùm videas cultus nostra de gente virorum:

*Q*uales Dardanias credis habere nurus?

*D*a modò te facilem: nec dedignare maritum

*R*ure Therapneo nata puella Phrygem.

*P*hryx erat, & nostro gentus de sanguine: qui nunc

*C*um Dis potando nectare miscet aquas.

*P*hryx erat Aurora coniux: tamen abstulit illum
Extremum noctis quæ dea finit iter.

*P*hryx etiam Anchises: volucrum cui mater amorum
Gaudet in Ideis concubuisse iugis.

5 *N*ec puto collatis forma Menelaus, & armis
Iudicete, nobis anteferendus erit.

*N*on dabimus certè socerum tibi elara fugantem
Lumina: qui trepidos à dape vertat equos.

*N*ec Priamo pater est soceri de cæde cruentus:

10 *E*t qui Myrtoas crimine signet aquas.

*N*ec proauo Stygia nostro captantur in vnda
Poma: nec in medijs queritur humor aquis.

*Q*uid tamen hoc refert? si te tenet ortus ab illis:

Cogitur huic domui Iuppiter esse socer.

1) *H*eu facinus, totis indignus noctibus ille

Te tenet: amplexu perfruiturque tuo.

*A*t mihi conspiceris posita vix denique mensa:

Multaque, quæ ledant, hoc quoque tempus habet.

*H*ostibus eueniant conuiuia talia nostris:

20 *E*xperior posito qualia sæpe mero.

*P*ænitet hospitij: cum me spectante lacertos

Imponit collo rusticus ille tuo.

*R*umpor: & inuideo (quid nunc tamen omnia narre?)

Membra superiecta cum tua veste fouet.

25 *O*scula cum vero coram non dura daretis:

Ante oculos posui pocula sumpta meos.

*L*umina demitto, cum te tenet arctius ille:

Crescit & inuito lentus in ore cibus.

*S*æpe dedi gemitus: & te lasciuia notavi,

30 *I*n gemitu risum non tenuisse meo.

*S*æpe mero volui flammam comescere: at illa

Creuit: & ebrietas ignis in igne fuit.

Mult.ique ne videam, versa ceruice recumbo:
Sed reuocas oculos protinus ipsa meos.

Quid faciam dubito: dolor est meus illa videre:
Sed dolor à facie maior abesse tua est.

Quà licet, & possum, luctor celare furorem:
Sed tamen apparet dissimulatus amor.

Nec tibi verba damus: sentis mea vulnera, sentis:
Atque utinam soli sint ea nota tibi.

Ah quoties lachrymis venientibus ora reflexi:
Ne causam fletus quæreret ille mei.

Ah quoties aliquem narraui potus amorem,
Ad vultus referens singula verba tuos.

Indiciũmque mei ficto sub nomine feci:
Ille ego, si nescis, verus amator eram.

Quin etiam, ut possem verbis petulantibus uti:
Non semel ebrietas est simulata mihi.

Prodita sunt (memini) tunica tua pectora laxa:
Atque oculis aditum nuda dedere meis:

Pectora vel puris niuibus, vel lacte, tuamque
— Complexo matrem candidiora Ioue.

Dum stupeo visis (nam pocula fortè tenebam)
Tortilis à digitis excidit ansa meis.

O scula si nata dederas: ego protinus illa:
Hermiones tenero letus ab ore tuli.

Et modo cantabam veteres resupinus amores:
Et modo per nutum signa regenda dabam.

Et comitum primas Clymenénque, Aethrámque tuarũ
Ausus sum blandis nuper adire sonis.

Quæ mihi nil aliud, quàm formidare locuta,
Orantis medias deseruere preces.

Di facerent pretium magni certaminis esses:
Tæque suo posset victor habere toro.

Per tulit Hippomenes Schœneida premia cursus:
 Venit ut in Phrygios Hippodameia sinus.

Ut ferus Alcides Acheloïa cornua fregit:
 Dum petit amplexus Deianeira tuos.

5 N ostra per has leges audacia fortiter issit:
 Téque mei scires esse laboris opus.

Nunc mihi nil superest: nisi te formosa precari:
 Amplectique tuos, si patiare, pedes.

O decus, ô præsens geminorum gloria fratrum,

10 O Ioue digna viro, ni Ioue nata fores,

Aut ego Sigeos repetam te coniuge portus:

Aut hic Tanaria contegar exul humo.

Non mea sunt summa leuiter districta sagitta

Pectora: descendit vulnus ad ossa meum.

15 Hoc mihi (nam repeto) fore ut a cœleste sagitta

Figar, erat verax vaticinata soror.

Parce datum fatis Helene contemnere amorem:

Sic habeas faciles in tua vota deos.

Multa quidem subeunt: sed coram ut plura loquamur,

20 Excipe me lecto nocte silente tuo.

An pudet? an metuis Venerem temerare maritam?

Castaque legitimi fallere iura tori?

Ah nimium simplex Helene, ne rustica dicam,

Hanc faciem culpa posse carere putas?

25 Aut faciem mutes, aut sis non dura, necesse est:

Lus est cum forma magna pudicitia.

Iuppiter his gaudet: gaudet Venus aurea furtis:

Hac tibi nempe patrem furta dedere Iouem.

Vix fieri, si sint vires in semine amorum:

30 Et Iouis & Leda filia, casta potes.

Castam tamen tum sis: cum te mea Troia tenebit:

Et tua sim quæso crimina solus ego.

Nunc

Nunc ea peccemus, quæ corriget hora iugalis:

Si modo promisit non mihi vana Venus:

Sed tibi & hoc suadet, rebus, non voce, maritus:

Néue sui furtis hospitis obstet, abest.

Non habuit tempus, quo Cressia regna videret

Aptius: ô mira calliditate virum.

Exit: & Idæi mando tibi dixit iturus

Curam pro nobis hospitis vxor agas.

Negligis absentis (testor) mandata mariti:

Cura tibi non est hospitis vlla tui.

Hunc cinea tu speras hominem sine pectore, dotes

Posse satis formæ Tyndari nosse tuæ?

Falleris: ignorat: nam si bona magna putaret,

Quæ tenet: externo crederet illa viro?

Vt te nec mea vox, nec te meus incitet ardor:

Cogimur ipsius commoditate frui.

Aut erimus stulti, sic, ut superemus & ipsum:

Si tam securum tempus abibit iners.

Penè suis manibus ad te deduxit amantem:

Utere mandantis simplicitate viri.

Sola iaces viduo tam longa nocte cubili:

In viduo iaceo solus & ipse toro.

Te mihi, méque tibi communia gaudia iungant.

Candidior medio nox erit illa die.

Tunc ego iurabo quæuis tibi numina: méque

Astringam verbis in sacra iura meis.

Tunc ego, si non est fallax fiducia nostri:

Efficiam, præsens ut mea regna petas.

Si pudet: aut metuis, ne me videre secuta:

Ipse reus sine te criminis huius ero.

Nam sequar Aegide factum, fratrumque tuorum:

Exemplo tangi non propiore potes.

Terapuit Theseus: geminas Leucippidas illi:

Quintus in exemplis annumerabor ego.

Troica classis adest armis instructa, virisque:
Iam facient celeres remus, & aura vias.

9 Ibis Dardaniæ ingens regina per urbes:

Tæque nouam credet vulgus adesse deam.

Quaque ferēs gressus, adolebunt cinnama flammæ:

Cæsaque sanguineam victima planget humum.

Dona pater, fratresque, & cum genitrice sorores,

10 Iliadesque omnes, totaque Troia dabit.

Hei mihi vix à me pars dicitur vlla futuri:

Plura ferēs, quàm quæ littera nostra refert.

Nec tu rapta time, ne nos fera bella sequantur:

Concitet & vires Græcia magna suas.

11 Tot prius abductis, ecquæ est repetita per arma?

Crede mihi, vanos res habet ista metus.

Nomine ceperunt Aquilonis Erechthida Thraces:

Et tuta à bello Bistonis ora fuit.

Phasida puppe noua vexit Pagasæus Iason:

12 Lesæ nec est Colcha Thessala terra manu.

Te quoque qui rapuit, rapuit Minoida Theseus:

Nulla tamen Minos Cretas ad arma vocat.

Terror in his ipso maior solet esse periclo:

Quæque timere libet, pertimuisse pudet.

13 Finge tamen, si vis, ingens consurgere bellum:

Et mihi sunt vires: & mea tela nocent.

Nec minor est Asiæ, quàm vestræ copia terræ:

Illa viris diues, diues abundat equis.

Nec plus Atrides animi Menelaus habebit,

14 Quàm Paris: aut armis antefendus erit.

Pene puer cæsis abducta armenta recepi

Hostibus: & causam nominis inde tuli.

84   P A R I S   H E L E N A E.
 P enè pueri iuuenes vario certamine vici:
     In quibus Ilioneus, Deiphobúsque fuit.
 Nèue putes, non me nisi comminus esse timendum:
     Figitur in iusso nostra sagitta loco.
 Non potes hæc illi primæ dare facta iuuentæ:
     Instruere Atriden non potes arte mea.
 Omnia si dederis: nunquam dabis Hectora fratrem:
     Vnus is innumeri militis instar erit.
 Quid valeam, nescis: & te mea robora fallunt:
     Ignoras, cui sis nupta futura viro.
 Aut igitur nullo belli repetère tumultu:
     Aut cedent Marti Dorica castra meo.
 Nec tamen indignè pro tanta sumere bellum
     Coniuge: certamen præmia magna mouent.
 Tu quoque, si totus de te contenderit orbis:
     Nomen ab æterna posteritate feres.
 S pe modo non timida, dis hinc egressa secundis,
     Exige cum plena munera pacta fide.

I N   X V I .   E P I S T O L A M
 A R G V M E N T V M .

Multi hanc epistolam non esse Ouidij contendunt, asserentes Sabinum omnes responsales litteras confinxisse. Quod ipsius Ouidij testimonio comprobare nituntur, cum in secundo Elegiarum ita ad Marcum scribat:

Quàm cito de toto redijt meus orbe Sabinus,
     Scriptaque diuersis restulit ille locis?
 Candida Penelope signum cognouit Vlyssis:
     Legit ab Hippolyro scripta nouerca suo.
 Iam prius, Aeneas misera rescripsit Elisa:
     Quòdque legat Phyllis, si modò viuis, habet.
 Tristis ad Hypsipylem ab Laſone littera venit:
     Dat notam Phœbo Lesbia amica lyram.
 Quod quidem nihil ad rem facere viderur, cum nullâ interim de Helena mentionem faciat. Verùm statim subiunxit hos duos versus,

*Et Paris est illic, & adulteræ nobile crimen,
Et comes extincto Laodameia viro.*

Quibus facillè conuincuntur, nisi ad Sabinum referre malint,
Sed cùm Ouidianis epistolis responderit; quomodo possunt esse
Sabini? Non enim Paris, nec Laodameia respondent, sed scribunt.
Nimirum hæc quoque Ouidianæ sunt, & eodem penè stylo scri-
5 pte, quo reliquæ. Helena autem, lecta Paridis epistola, quasi offen-
sa, primùm respondens obiurgat. Deinde vt pudor ètutetur; Pari-
dis suasiones infringere conatur, quædam semina spargendo, ne
omnino illius amorem negligere videatur. Et sic apertè osten-
dit, muliebre ingenium varium esse, atque mutabile: iuxta illud
Quidiarum in Arte amandi, Forsitan & primo veniet tibi littera
tristis: Quæq; roget ne se sollicitare velis. Quod rogat illa timet;
10 quod non rogat, optat vt iustes. Postremo Paridis voluntatem
impletura, vt honestius, ita tutius visum est, si quid in desiderio
erit, non litteris mandare, sed vt Clymæ, & Aethra comites fi-
dissimæ exponerent: idq; cùm fecissent, cum Paride & Helena
ad Troiam auectæ sunt.

HELENA PARIDI.

15 **N**unc oculos tua cùm violarit epistola nostros:
Non rescribendi gloria visa leuis.
A usus es hospitij temeratis aduena sacris
Legitimam nuptæ sollicitare fidem?
Scilicet idcirco ventosa per æquora vectum
20 Excepit portu Tanaris ora suo?
Nec tibi, diuersa quamuis à gente venires:
Oppositas habuit regia nostra fores?
E sset vt officij merces iniuria tanti?
Qui sic intrabas, hospes, an hostis eras?
25 Nec dubito, quin hæc, cùm sit tam iusta: vocetur.
Rustica iudicio nostra querela tuo.
Rustica sim sanè: dum non oblita pudoris:
Dúmque tenor vitæ sit sine labe meæ.
Si non est ficto tristis mihi vultus in ore:
30 Nec sedeo duris torua supercilijs:
Fama tamen clara est: & adhuc sine crimine lusi:
Et laudem de me nullus adulter habet.

Quo magis admiror: quæ sit fiducia cæpto:

Spemque teri de lexit quæ tibi causa mei:

An quia vim nobis Neptunius intulit heros:

Rapta semel, videor bis quoque digna rapi?

Crimen erat nostrum, si delimita fuisset:

Cùm sim rapta, incum quid nisi nolle fuit?

Non tamen è factò fructum tulit ille petatum:

Excepto redij passa timore nihil.

O scula luctanti tantummodo pauca proteruis

Abstulit: ulterius nil habet ille mei.

Quæ tua nequitia est, non his contenta fuisset:

Di melius: similis non fuit ille tui.

Reddidit intactam: minuítque modestia crimen:

Et iuuenem facti pœnituisse patet.

Thesca pœnituit: Paris ut succederet illi:

Nequando nomen non sit in ore meum.

Nec tamen irascor: quis enim succenset amanti?

Si modò quem præfers, non simulatur amor:

Hoc quoque enim dubito: non quòd fiducia desit:

Aut mea sit facies non bene nota mihi:

Sed quia credulitas damno solet esse puellis:

Verbaquæ dicuntur vestra carere fide.

At peccant aliæ: marronaquæ rara pudica est:

Quis prohibet raris nomen inesse meum?

Nam mea quòd visa est tibi mater idonea: cuius

Exemplo flecti me quoque posse putes:

Marris in admissò falsa sub imagine lusa

Error inest: pluma rectus adulter erat.

Nil ego, si peccem, possum nescisse: nec ullus

Error, qui facti crimen obumbret, erit.

Illa bene errauit: vitiúmque authore redemit.

Felix in culpa quo Ioue dicar ego?

- Et genus, & proavos, & regia nomina iactas.
 Clara domus satis hæc nobilitate sua est.
 Inppiter ut socieri proavis taceatur, & omne
 Tantalide Pelopis, Tyndareique genus:
 5 Dat mihi Leda Iouem cycno decepta parentem:
 Que falsam gremio credula fouit auem.
 Inunc: & Phrygiæ latè primordia gentis,
 Cùmque suo Priamo Laomedonta refer.
 Quos ego suspicio, sed, qui tibi gloria magna est
 10 Quintus: is à nostro sanguine primus erit.
 Sceptra tuæ quamuis rear esse potentia Troie:
 Non tamen hæc illis esse minora puto.
 Si iam diuitijs locus hic, numeroque virorum
 Vincitur: at certè barbara terra tua est.
 15 Munera tanta quidem promittit epistola diues:
 Ut possint ipsas illa mouere deas.
 Sed si iam vellem fines transire pudoris:
 Tu maior culpæ causa futurus eras.
 Aut ego perpetuo famam sine labe tenebo:
 20 Aut ego te potius, quam tua dona sequar.
 Utquæ ea non sperno: sic acceptissima semper
 Munera sunt, author quæ pretiosa facit.
 Plus multo est, quòd amas: quòd sum tibi causa laboris:
 Quòd tam per longas spes tua venit aquas.
 25 Illa quoque, apposita quæ nunc facis improbe mensa:
 Quauis experiar dissimulare, noto.
 Tu modo me spectas oculis lasciue proteruis:
 Quos vix instantes lumina nostra ferunt.
 Et modo suspiras: modo pocula proxima nobis
 30 Sumis: quaque bibi, tu quoque parte bibis.
 Ah quoties digitis, quoties ego tecta notavi.
 Signa supercilio penè loquente dari.

Et sepe extimui, ne vin meus illa videret:

Non satis occultis erubuique notis.

Sepe vel exiguo, vel longo murmure dixi:

Nil pudet hunc: nec vox hæc mea falsa fuit.

Orbe quoque in mensæ legi sub nomine nostro,

Quod deducta mero littera fecit: amo.

Credere me tamen hoc oculo tenuente negavi:

Hei mihi, iam didici, sic quoque posse loqui.

His ego blanditijs, si peccatura fuisset,

Flecteret: his poterant pectora nostra capi.

Est quoque (confiteor) facies tibi rara: potestque

Velle sub amplexus ire puella tuos.

Altera sed potius felix sine crimine fiat:

Quam cadat externo noster amore pudor.

Disce meo exemplo, formosis posse carere:

Est virtus placitis abstinuisse bonis.

Quam multos credis iuvenes optasse quod optas?

Qui sapiant, oculos an Paris vnus habes?

Non tu plus cernis: sed plus temerarius audes:

Nec tibi plus cordis: sed minus oris adest.

Tunc ego te vellem celeri venisse carina:

Cum mea virginitas mille petita procis.

Si te vidissem, primus de mille fuisses:

Iudicio veniam vir dabit ipse meo.

Ad possessa venis, præreptaque gaudia serus:

Spes tua lenta fuit: quod petis, alter habet.

Vt tamen optarem fieri tua Troica coniux:

Inuitam sic me non Menelaus habet.

Desine molle precor verbis conuellere pectus:

Néue mihi, quam te dicis amare, noce.

Sed sine quam tribuit sortem fortuna, tueri:

Nec spoliū nostri turpe pudoris habe.

At Venus hoc pacta est: & in alta vallibus Ida
Tres tibi se nudas exhibuere deae:

Vnaque cum regnum, belli daret altera laudem:
Tyndaridis coniux tertia dixit eris.

1 Credere vix equidem caelestia numina possum
Arbitrio formam supposuisse tuo.

Vt quae sit hoc verum: certe pars altera ficta est:
Iudicij pretium qua data dicar ego.

Non est tanta mei fiducia corporis: ut me
10 Maxima teste dea dona fuisse putem.

Contenta est oculis hominum mea forma probari:
Laudatrix Venus est inuidiosa mihi.

Sed nihil infirmo: faueo quoque laudibus istis:
Nam mea vox quare, quod cupit, esse neget?

15 Nec tu succense nimium mihi creditus aegre:
Tarda solet magnis rebus inesse fides.

Prima mea est igitur Veneri placuisse voluptas:
Proxima, me visam premia summa tibi.

Nec te Palladios, nec te Iunonis honores

20 Auditis Heletres praeposuisse bonis.

Ergo ego sum Virtus: ego sum tibi nobile regnum:
Ferreus sum: si non hoc ego peccatus amem.

Ferreus crede mihi non sum: sed amare recuso
Illum: quem fieri vix puto posse meum.

25 Quid bibulum curuo proscindere litus aratro,
Spemque sequi coner, quam locus ipse negat?

Sum rudis ad Veneris furtum: nullaque fidelem
(Di mihi sunt testes) lusimus arte virum.

Nunc quoque, quod tacito mando mea verba libello:

30 Fungitur officio littera nostra nouo.

Felices, quibus usus adest: ego nescia rerum
Difficilem culpa suspicor esse viam.

Ij è malo metus est: iam nunc confundor: & omnes
 In stris oculos vultibus esse reor.
 Nec reor hoc falso: sensi mala murmura vulgi:
 Et quasdam voces rettulit Aethra mihi.
 At tu dissimula: nisi si desistere maus:
 Sed cur desistas? dissimulare potes.
 Lule sed occultè: maior, non maxima nobis
 Est data libertas, quòd Menelaus abest.
 Ille qui lem procul est ita re cogente profectus:
 Magna fuit subita, iustaque causa viae.
 At mihi sic ^{*} iussum est. ego, cum dubitaret, an iret:
 Quam primum dixi fac rediturus eas.
 Omne letatus dedit oscula: resque, domusque,
 Et tibi sit cura Troicus hospes ait.
 Vix tenui risum: quem dum compescere luctor:
 Nil illi potui dicere, prater, erit.
 Vela quidem Creten ventis dedit ille secundis:
 Sed tu non ideo cuncta licere puta.
 Sic meus hinc vir abest: ut me custodiat absens:
 An nescis longas regibus esse manus?
 Fama quoque est oneri: nam quo constantius ore
 Laudamur vestro: iustius ille timet.
 Que nuuat, ut nunc est, eadem mihi gloria damno est:
 Et melius fame verba dedisse fuit.
 Nec quòd abest hic me tecum mirare relicta:
 Moribus, & vita credidit ille mea.
 De facie metuit: vitæ confidit: & illum
 Securum probitas: forma timere facit.
 Tempora ne pereant ultro data precipis: utque
 Simplicis utamur commoditate viri.
 Et liber: & timeo: nec adhuc exacta voluntas
 Est satis: in dubio pectora nostra labant.

I al p nd im
 c et d mus, ad-
 d x verb s
 P rida, q i bus
 L ier sp det.
 L e r, & I J x i
 m I c b i, d i-
 x i t e In om-
 n i s t a r t e s t,
 v i d e n t.

Et vir abest nobis: & tu sine coniuge dormis:

Inque vicem tua me: te mea forma capit.

Et longa noctes: & iam sermone coimus:

Et tu (me miseram) blandus: & una domus.

Et peream, si non inuitent omnia culpam:

Nescio quo tardor sed tamen ipsa metu.

Quod male persuades, utinam bene cogere posses:

Sic mea rusticitas excutienda foret.

Vtilis interdum est ipsis iniuria passis:

Sic certe felix ipsa coacta forem.

Dum nouus est, cepto potius pugnemus amori:

Flamma recens parua sparsa resedit aqua.

Cetus in hospitibus non est amor: errat, ut ipsi

Cumque nihil speres firmitus esse: fugit.

Hypsipyle testis, testis Minoia virgo est,

In non exhibitis utraque iuncta toris.

Tu quoque dilectam multos infide per annos

Diceris Oenonen deseruisse tuam.

Nec tamen ipse negas: & nobis omnia de te

Querere, si nescis, maxima cura fuit.

Adde: quod ut cupias constans in amore manere:

Non potes: expedient iam tua vela Phryges.

Dum loqueris mecum: dum nox sperata paratur:

Qui ferat in patriam iam tibi ventus erit.

Cursibus in medijs nouitatis plena relinques

Gaudia: cum ventis noster abibit amor.

Ansequar, ut suades, laudatamque Pergama visam?

Pronurus & magni Laomedontis ero?

Non ita contemno volucris praeconia fama:

Vt probis terras impleat illa meis.

Quid de me poterit Sparte? quid Achaia tota?

Quid gentes Asia, quid tua Troia loqui?

Qui Priamus de me? Priami quid sentiet uxor?

Torque tui fratres, Dardaniaque nurus?

Tu quoque, qui poteris fore me sperare fidelem?

Et non exemplis anxius esse tuis?

Quicumque Iliacos intrauerit aduena portus:

Is tibi solliciti causa timoris erit.

Ipse mihi quoties iratus, adultera, dices,

Oblitus nostro crimen inesse tuum?

Delicti fies idem reprehensor, & author:

Terra precor vultus obruat ante meos.

At fruor Iliacis opibus, cultuque beato:

Donaque promissis uberiora feram.

Purpura nempe mihi, pretiosaque texta dabuntur:

Congestoque auri pondere diues ero.

Da tamen iam fassæ: non sunt tua munera tanti:

Nescio quo tellus me tenet ista modo.

Quis mihi, si ledar, Phrygijs succurret in oris?

Vnde petam fratris? unde parentis opem?

Omnia Medea fallax promisit Aeson:

Pulsa est Aesonia non minus illa domo.

Non erat Aetes, ad quem despecta rediret:

Non Ipsea parens, Chalciopéque soror.

Tale nihil timeo: sed nec Medea timebat:

Falitur augurio spes bona saepe suo.

Omnibus inuenies, qua nunc iactantur in alto:

Nausibus in portu lene fuisse fretum.

Fax quoque me terret: quam se peperisse exuentam

Ante diem partus est tua visa parens.

Et tuum timeo monitus: quos igne Pelasgo

Iliou crurum pramonuisse ferunt.

Et que fia t Cytarea tibi, quia vicin: habetque

Parta per ar: innum bina trophaa tuum:

5 *Scelus timeo: quæ si tua gloria veri est:
Iudice te causam non tenuere duæ.*

*Nec tu ito, quin, te si persequar, arma parentur.
I. per gladios (hei mihi) noster amor.*

5 *An fera Centauris indicere bella coëgit
Aethracis Acmonios Hippodameia viros.*

*Tu fore ta lentum iusta Menelion in ira,
Et geninos fratres, Tyndareumque putas?*

Quo bene te iactes: & fortia facta loquaris:

10 *A verbis facies disidct ista tuis.*

*Apta magis Veneri, quam sunt tua corpora Marti:
Bella gerant fortes: tu Pari semper ama.*

*Hectora, quem laudis, pro te pugnare iubeto:
Militi est operis altera digna tuis.*

15 *Hic ego, si saperem, pauloque audacior essem:
Vixer: utetur, si qua puella sapit.*

*Aut ego deposito faciam fortasse pudore:
Et dabo conuictas tempore victa manus.*

Quo pctis, ut furtim præsentis ista loquamur:

20 *Scimus quid captes: colloquiumque voces.*

*Sed nimium properas: & adhuc tua messis in herba est:
Hæc mora sit voto forsân amica tuo.*

*Hadenus arcanum furtivæ conscia mentis
Littera iam lasso pollice sistat opus.*

25 *Cætera per socias Clymenen, Aethramque loquuntur:
Quæ mihi sunt comites, consiliûmque duæ.*

In quib. timoræ

I N X V I I . E P I S T O L A M
A R G V M E N T V M .

9
Hell sponticum mare septem tantum stadijs, teste Plinio.
F. pan ab Asia diuidens, Seston in Europa, Hætus pa-
2. n, & Abydon in Asia, ex qui fuit Leanter, aduersas vires
C 4 habet.

haber. Cùm autem Leander Abydenus Sestiam puellam Heroniserè deperiret, per Hellespontum noctu ad eam natare conuenerat. Sed maris tempestate interclusus, iam præteritis septem diebus, ad amicam Hero, per audacem nautam, ea tempestate Seston nauigantem, hanc epistolam misit: in qua primum amorem suum firmum & stabilem esse ostendit. Deinde queritur quòd natandi facultas, ob feruentissimum maris æstum, ei sit ablata. Demum verò pollicetur, se breui iturum; & quãuis mare non fuerit tranquillum; se tamen periculis potius commissurum, quàm illius iucundissimo conspectu atque colloquio cariturum. Vnde de eo sic cecinit Martialis:

*Cùm peteret dulces audax Leander amores,
Et fessus tumidis iam premeretur aquis;
Sic miser instantes effatus dicitur undas:
Parcite dum propero, mergite dum redeo.*

LEANDER HERONI.

Mittit Abydenus, quam mallet ferre, salutem,
Si cadat ira maris, Sesta puella tibi.
Si mihi Di faciles, & sunt in amore secundi:
Inuitis oculis hæc mea verba leges.
Sed non sunt faciles: nam cur mea vota morantur?
Currere me nota non patiuntur aqua.
Ipsa vides cælum pice nigrius: & freta ventis
Turbida, pèrque cauas vix adeunda rates.
Vnus, & hic audax, à quo tibi littera nostra
Redditur: à portu nauita fecit iter.
Ascensurus eram: nisi quòd dum vincula proræ
Soluere: in speculis omnis Abydos erat.
Non poteram celare meos, velut antè, parentes:
Quémque tegi volumus, non latuisset amor.
Protinus hæc scribens felix i littera dixi:
Iam tibi formosam porriget illa manum.
Torsitan admotis etiam tangère labellis:
Rumpere dum niueo vincula dente volet.
Talibus exiguo dictis mihi murmure verbis,
Cætera cum charta dextra locuta mea est.

- A h quanto malle, quàm scriberet, illa nataret:
 Méque per assuetas sedula ferret aquas.
 A prior illa quidem placido dare verbera ponto:
 Est tamen & sensus apta ministra mei.
 5 Septima nox agitur, spatium mihi longius anno,
 Sollicitum raucis ut mare feruet aquis.
 His ego si vidi mulcentem pectora somnum
 Noctibus: insani sit mora longa freti.
 Ape sedens aliqua spectro tua littora tristis:
 10 L quo non possum corpore; mente feror.
 Luma quinetiam summa vigilantia turre,
 Aut videt: aut acies nostra videre putat.
 Ter mihi deposita est in sicca vestis arena:
 Ter graue tentari carpere nudus iter.
 15 O bstitit inceptis tumidam iuuenilibus equor:
 Mersit & aduersis ora natantis aquis.
 At tu de rapidis immansuētissimæ ventis
 Quid mecum certa prælia mente gwis?
 In me, si nescis Borea, non æquora, sæuis:
 20 Quid faceres, esset ni tibi notus amor?
 Tam gelidus cùm sis, non te tamen improbe quondam
 Ignibus Actæis incaluisse neges.
 G audia rapturo siquis tibi claudere vellet
 Aërios aditus: quo paterere modo?
 25 P arce precor: facilè inque moue moderantiùs auram:
 Imperet Hippotades sic tibi triste nihil.
 V ana peto: precibùsque meis obmurmurat ipse:
 Quasque quatit, nulla parte coërcet aquas.
 N unc daret audaces utinam mihi Dædalus alas:
 30 Icarium quamuis hîc propè litus adest.
 Quidquid erit, patiar: liceat modò corpus in auras
 Tollere: quod dubia sæpe pependit aqua.

Interea dum cuncta negant ventique fructumque:
 Mente agito furi tempora prima mei.
 Nox erat incipiens (nanque est meminisse voluptas)
 Cum foribus patrijs egrediebar amans.
 Nec mora: deposito pariter cum veste timore,
 Iactabam liquido brachia lenta mari.
 Luna mihi tremulum lumen præbebat eunti,
 Vt comes in nostras officiosa vias.
 Hanc ego suspiciens, fauceas o candida dixi:
 Et subeant animo Latmia saxa tuo.
 Non finit Endymion te pectoris esse seueri:
 Fleete precor vultus ad mea furtiva tuos.
 Tu dea mortalem cælo delapsa petebas:
 (Vera loqui liceat) quam sequor, ipso dea est.
 Ne referam incres cælesti pectore dignos:
 Forma nisi in veras non cadit illa deas.
 A Veneris facie non est prior ulla, tuaque:
 Nèue meis credas vocibus, ipsa vide.
 Quantum cum radijs fulges argentea puris:
 Concedunt flammis sidera cuncta tuis:
 Tanto formosis formosior omnibus illa est.
 Si dubitas, cæcum Cynthia lumen habes.
 Hæc ego, vel certe non his diuersa locutus,
 Per mihi cedentes nocte ferebar aquas.
 Vnda repercussa radiabat imagine Lune:
 Et nitor in tacita nocte diurnus erat.
 Nullaque vox unquam nostras veniebat ad aures,
 Præter diuote corpore murmur aquæ.
 Halcyones sole memores Cæycis amati,
 Nescio quid vise sunt mihi dulce queri.
 Iamque fatigatis humero sub viroque lacertis,
 Fortiter in summas erigor altius aquas.

- 1 *Et procul aspexi lumen: me us ignis in illo est.*
Illam enim dixi littora lumen habent.
 Et subito lassas vires rediere lacertis:
Visaque, quam fuerat, mollior unda mihi.
 5 *Frigora ne possim gelidi sentire profundi,*
Qui calet in cupido pectore: praestat amor.
Quo magis accedo: propioraque littora fiunt:
Quoque minus restat: plus libet ire mihi.
 Cum vero possum cerni quoque: proximas ad liss
 10 *Spectatrix animos: ut valeamque facis.*
Tunc etiam nando dominum placuisse laboro:
Atque oculis iatto brachia nostra tuis.
Te tua vix prohibet nutrix descendere in altum:
Hoc quoque enim vidi: nec mihi verba dabas.
 15 *Nec tamen effecit, quamvis retinebat euntem:*
Ne fieret prima pes tuus vodus aqua.
Excipis amplexu: feliciaque oscula iungis:
Oscula Dis magnis trans mare digna peti.
Deque tuis demptos humeris mihi tradis amictus:
 20 *Et madidam siccas aequoris imbre comans.*
Cetera nox, & nos, & turris conscia novit:
Quodque mihi monstrat per vada lumen iter.
Non magis illius numerati gaudia noctis,
Hellepontiaci quam maris alga potest.
 25 *Quo breuius spatium nobis ad furta dabatur:*
Hoc magis est cautum, ne foret illud iners.
Iamque fugatura Tithoni coniuge noctem,
Præviis aurora lucifer ortus erat.
Oscula congerimus properata sine ordine raptim:
 30 *Et querimus parvas noctibus esse moras.*
Atque ita contactus monitu matris amaro,
Frigida deserta littora turre peto,

D igredimur flentes : repetoque ego virginis æquor,
 P espiciens Iominam, dum licet, usque meam.
 S iqua fides vero est : veniens huc, esse natator :
 Cùm redeo, & ileor naufragus esse mihi.
 H oc quoque si credis : ad te via prona videtur :
 A te cùm redeo, cliuus inertis aquæ.
 I nuitus patriam repeto : quis credere posset ?
 I nuitus certè nunc moror urbe mea.
 H ci mihi, cur animis iuncti secernimur undis ?
 V nâque mens, tellus non habet una duos ?
 V el tua me Sestos, vel te mea sumat Abydos :
 T am tua terra mihi, quàm tibi nostra placet.
 C ur ego confundor, quoties confunditur æquor ?
 C ur mihi causa leuis, ventus obesse potest ?
 I am nostros curui norunt delphines amores :
 I gnotum nec me piscibus esse reor.
 I am patet attritus solitarum limes aquarum,
 N on aliter : multa quàm via pressa rota.
 Q uod mihi non esset nisi sic iterare, querebar :
 A t nunc per ventos id quoque desse, queror.
 F luctibus immodicis Athamantidos æquora canent :
 V ixque manet portu iuta carina suo.
 H oc mare, cùm primùm de virgine nemina mersa,
 Q uæ tenet, est nactum : tale fuisse puto.
 E st satis amissa locus hic infamis ab Helle :
 V t quæ mihi parcat, nomine crimen habet.
 I nuidco Phrixo : quem per freta tristia tutum
 A urea lanigero vellere vexit ouis.
 N ec tamen officium pecoris, nauisque requiro :
 D um modo, quæ sit findam corpore, dentur aquæ.
 A rte ego nulla : fiat motus cœpia nandi :
 I dem nauigium, nauita, vector, ero.

- Nec sequar, aut Helicē, aut, qua Tyrus utitur, Aictō:
 Publica non curat sydera noster amor.
 Andromeden alius spectet, clarāque Coronam:
 Queque micat gelido Parrhasis Ursa polo.
 5 At mihi quod Perseus, & cum Ioue Liber amarunt,
 Indicium dubiæ non placet esse via.
 Est aliud lumen multo mihi certius istis:
 Non erit in tenebris quo duce noster amor.
 Hoc ego dum spectem: Colchos, atque ultima ponti,
 10 Quæque viam fecit Thessala puppis: eam.
 Et iuuenem possim superare Palemona nando:
 Miraque quem subito reddidit herba deum.
 Sæpe per assiduos languent mea brachia motus:
 Vixque per immensas fessa trahuntur aquas.
 15 His ego cum dixi: pretium non vile laboris
 Iam domine vobis colla tenenda dabo:
 Protinus illa valent: atque ad sua præmia tendunt:
 Ut celer Eleo carcere missus equus.
 Ipse meos igitur seruo, quibus vror, amores:
 20 Teque magis cælo digna puella sequor.
 Digna quidem cælo, sed adhuc tellure morare:
 Aut dic ad superos hinc mihi quæ sit iter.
 Hic es: & exiguum misero contingis amanti:
 Cumque mea sunt turbida mente freta.
 25 Quid mihi, quod lato non separor equore, prodest?
 Non minus hæc nobis tam brevis obstat aqua.
 Num malim dubito toto procul orbe remotus
 Cum domina longè spem quoque habere meam.
 Quo propius nunc est, flamma propiore caleasco:
 30 Et res non semper, spes mihi semper adest.
 Penè manu, quod amo, tanta est vicinia, tango:
 Sæpe sed (heu) lachrymas hoc mihi penè mouet.

Y elle quid est aliud fugientia prendere poma?

Spemque suo refugii fluminis ore sequi?

Ergo ego te nunquam, nisi cum volent unda, tenebo?

Et me felicem nulla videbit hyems?

Cúmque minus firmum nil sit, quam ventus, & unda:

In ventis, & aqua spes mea semper erit?

A estus adhuc tamen est: quod cum mihi laeserit equor

Plcias, & Arctophylax, Oleniúmque pecus?

Aut ego non noui, quam sim temerarius: aut me

In freta non cautus tunc quoque mitter amor. 10

Néue putes id me, quod abest, promittere tempus:

Pignora polliciti non tibi tarda dabo.

S it turpidum paucis etiam nunc noctibus equor:

Ite per inuitas experiemur aquas.

A ut mihi contingeret felix audacia saluo:

Aut mors solliciti finis amoris erit. 15

O ptabo tamen, ut partes expellat in illas:

Et teneant portus naufraga membra tuos.

F lebis enim: tactúque meum dignabere corpus:

Et mortis dices huic ego causa fui. 20

Scilicet interitus offenderis omine nostri;

Litteraque inuisa est hac mea parte tibi.

D esine parte queri: sed ut & mare finiat iram.

Accedant queso fac tua vota meis.

P ace breui nobis opus est; dum * transferor istuc: 25

Cum tua contigero littora: perstet hyemis.

Illic est aptum nostræ nauale carina:

Et melius nulla stat mea puppis aqua.

I llie me claudat Boreas, ubi dulce morari est:

Tunc piger ad nandum, tunc ego cautus ero. 30

N ec faciam surdis conuicia fluctibus vlla:

Triste nataturo nec querar esse fretum.

Magis placet,
quam quod in
q. 1b. est, trans-
fretor

- M e pariter venti teneant, tenerique lacerti:
 Per causas istic impediârque duas.
 Cum patietur hyems: remis ego corporis utar:
 Lumen in aspectu tu modo semper habe.
 5 Interea pro me pernoctet epistola tecum:
 Quam precor ut minima persequar ipse mora.*

IN XVIII. EPISTOLAM

ARGUMENTVM.

10

Non satis constat, cuius sit hæc epistola cum præcedente, duabusque sequentibus. Nam nec quæ legitur Leandri ad Heronem, nec quæ Herus ad Leandrum, nec quæ Acontij ad Cydippen, nec quæ Cydippes ad Acontium ab Ouidio vnquam scriptas fuisse, aut à Sabino, ipsemet comprobat in secundo Elegiarum, sic scribens ad Mar. iur.:

15 *Et quod Penelopes verbis reddatur Ulyssi*

Scribimus, & lachrymas Phylli relicta tuas.

Quod Paris, & Macareus, & quod male gratus Iason,

Hippolytiq; parcas Hippolytusq; legant, &c.

- Reliqua studiosis illic legenda relinquimus: satis est admonuisse. Hero accepta Leandri epistola respondet, id agens, ut se ardentem redamare significet, & ad mutuos amplexus amatorem aduocet. Desidiam verò interdum accusat, ut ostendat, quàm sincero & continuo amore semper amet. Aliquando in mare inuehitur. Nonnunquam timet, ne ob aliam fuerit destituta. Verùm statim amoris suspensionem in amantiura consuetudinem, qui omnia timent, transferendo, coniecturam imminuit. Demum suadet, ut non nisi tranquillo freto se committat.
- 20

25

HERO LEANDRO.

Quam mihi misisti verbis Leandre salutem,

Ut possim missam rebus habere: veni.

Longa mora est nobis omnis, que gaudia differt:

10 *Da veniam fasce: non patienter amo.*

Vrimur igne pari: sed sum tibi viribus impar:

Fortius ingenium suspicor esse viris.

Vt corpus teneris, sic mens infirma puellis:
 Deficiam, parui temporis adde moram.
 Vos mo lo venando, modo rus geniale colendo,
 Ponitis in varia tempora longa mora.
 Aut fora vos retinent. aut uncta dona palestra:
 Flectitis aut freno colla fugacis equi.
 Nunc volucrem laqueo, nunc piscem ducitis hamo:
 Diluitur positis serior hora mero.
 His mihi submotis, vel si minus acriter orar:
 Quod faciam, superest, prater amare, nihil.
 Quot superest, facio: teque o mea sola voluptas
 Plus quoque, quam credi quod mihi possit, amo.
 Aus ego cum chara de te nutrice susurro:
 Queque tuum miror causa moretur iter.
 Aut mare prospiciens odioso concita vento,
 Corripio verbis equora penè tuis.
 Aut ubi seuitie paulum grauis unda remisit:
 Posse quidem, sed te nolle venire, queror.
 Dumque queror: lachrymæ per amantia lumina manant:
 Pollice quas tremulo conscia siccatur anus.
 Sæpe tui specto si sint in littore, passus:
 Impositas tanquam seruet arena notas.
 Vtique rogem de te, & scribam tibi: si quis Abydo
 Venerit: aut quero, si quis Abydon eat.
 Quid referam, quoties do vestibus oscula? quas tu
 Hellepontica ponis iturus aqua?
 Sic ubi lux acta est: & noctis amicitior hora
 Exhibuit pulsa sidera clara die:
 Protinus in summa vigilantia lumina turæ
 Ponimus, assuetæ signa, notamque viae.
 Tortaque versato ducentes stamina fuso
 Fæminea tardas fallimus arte moras.

Quid loquar interea tam longo tempore queris:

Nil, nisi Leandri nomen in ore meo est.

Iamne putas exisse domo mea gaudia nutrix?

An vigilant omnes? Et timet ille * suos?

15 Iamne suas humeris illum deponere vestes?

Tingere iam pingui pallade membra putas?

Amuit illa * fore: non nostra quod oscula curet:

Sed mouet obrepens somnus anile caput.

Postquam mora minimum, iam certe nauigat, inquam:

20 Lentaque dimotis brachia iactat aquis.

Paucaque cum tacta perfeci stamina terra:

An medio possis querimus esse freto.

Et modo prospicimus: timida modo voce precamur:

Vt tibi det faciles utilis aura vias.

35 Auribus interdum voces captamus: Et omnem

Aduentus strepitum credimus esse tui.

Sic ubi decepte pars est mihi maxima noctis

Acta. subit furtim lumina fessa sopor.

Forsitan inuitus, mecum tamen improbe dormis:

40 Et, quamuis non vis ipse venire: venis.

Nam modo te videor propè iam spectare natantem:

Brachia nunc humeris humida ferre meis.

Nunc dare quæ soleo madidis velamina membris:

Pectora nunc iuncto nostra fouere sinu.

55 Multaque præterea lingua reticenda modesta,

Quæ fecisse iuuat: facta referre pudet.

Me miseram, breuis est hæc, Et non vera voluptas:

Nam tu cum somno semper abire soles.

Firmius ô cupidi tandem coëamus amantes:

60 *Ne careant vera gaudia nostra fide.

Cur ego tot viduas exegi frigida noctes?

Cur toties à me lente natator abes?

In quib. patrem
vtrunque recit.

In quib. serè,
fort. recit.

*Non malè alii,
Nec

Est mare (confiteor): non dum tractabile nantia:
 Nocte sed hesternae lenior aura fuit.
Cur ea praeterita est? cur non ventura timebas?
 Tu non bona cur perijt? nec tibi capta via est.
Irotinus ut similis detur tibi copia cursus:
 Hoc melior certe, quo prior, illa fuit.
At cito mutata est iactati forma profundi:
 Tempore, cum properas, saepe minore venis.
Hic puto deprensus, nil quod querereris, haberes:
 Méque tibi amplexu nulla noceret hyems.
Certe ego tunc ventos audirem lata sonanteis:
 Et nunquam placidas esse precarer aquas.
Quid tamen euenit: cur sis metuentior undae?
 Contemptumque prius, nunc vereare frictum?
Nam meministi, cum te saeuum veniente, minaxque
 Non minus, aut multo non minus, aequor erat.
Cum tibi clamabam: sic tu temerarius esto:
 Ne misera virtus sit tua flenda mihi.
Vnde nouus timor hic? quoque illa audacia fugit?
 Magnus ubi est spiritus ille natator aquis?
Sis tamen hoc potius: quam quod prius esse solebas:
 Et facias placidum per mare tutus iter:
Dum modo sis idem: dum sic, ut scribis, amemur:
 Flammáque non fiat frigidus illa cinis.
Non ego tam ventos timeo mea vota morantes:
 Quam similis vento ne tuus erret amor:
Ne non sum tanti: superentque pericula causam:
 Et videar merces esse labore minor.
Inter dum metuo, patria ne ledar: & impar
 Dicar Abydeno Sesta puella viro.
Fene tamen possum patientius omnia: quam si
 Omnia nescio qua pellice captus agas.

In tua si veniant alieni colla lacerti:

Sit tue nouus nostri finis amoris amor.

Ah potius peream: quam crimine vulnerer isto:

Fitaque sint culpa nostra priora tua.

Nec quia venturi dedcris mihi signa doloris:

Hec loquor: aut fama sollicitata noua.

Omnia sed vereor (quis enim securus amauit?)

Cogit & absentes plura timere locus.

Felices illas, sua quas presentia nosse

Crimina vera iuuat: falsa timere vetat.

Nos tam vana mouet: quam facta iniuria fallit:

Inciat & morsus error uterque pares.

O quam venias: aut hic ventusue, paterne,

Causaque sit tanta femina nulla mora.

Quod siquam sciero: moriar (mibi crede) dolendo:

Iandudum peccas, si mea fata petis.

Sed neque peccabis: frustra que ego terreo istis:

Quoque minus venias, inuida pugnat hyems.

Me miseram quanto planguntur littora fluctu:

Et latet obscura condita nube dies.

Forsitan ad portum mater pia venerit Helles:

Mersaque rotatis nata fleatur aquis.

Aut mare ab inuiso priuigne nomine dictum

Vexat in equoream versa nouerca deam.

Non fauet, ut nunc est, teneris locus iste puellis:

Hac Helle perijt: hac ego ledor aqua.

At tibi flammarum memori Neptune tuarum

Nullus erat ventis impediendus amor:

Si neque Amymone, nec laudatissima forma.

Criminis est Tyro fabula vana tui,

Lucidique Halcyone, Cæycæque, & Antone nata,

Et non dum nexis angue Medusa comis,

F luvagūe Laodice, cæloque recepta Celano,
Et quantum memini nomina lecta mihi.

H as certe pluresque canunt Neprune poeta,
Molle latus lateri conseruisse tuo.

C ur igitur toties vires expertus amoris,
Assuetum nobis turbine claudis iter?

P arce ferox: latoque mari tua prælia misce:
Seducit terras hæc brevis unda duas.

T e dicet aut magnas magnum iactare carinas:
Aut etiam totis classibus esse trucem.

T urpe deo pelagi iuuenem terrere natantem:
Gloriaque est stagno quolibet ista minor.

N obilis ille quidem est, & clarus origine: sed non
A tibi suspecto duxit Vlysse genus.

D a veniam: servaque duos: natat ille: sed hisdem
Corpus Leandri, spes mea, pendet aquis.

I nterea lumen (posito nam scribimus illo)
Sterruit: & nobis prospera signa dedit.

E cce merum nutrix faustos instillat in ignes:
Cras erimus plures, inquit: & ipsa bibit.

E ffice nos plures evicta per æquora lapsus,
O penitus toto corde recepte mihi.

I n tua castra redi focij desertor amoris:
Ponuntur medio cur mea membra toro?

Q uod timeas, non est: auso Venus ipsa fauebit:
Sternet & æquoreas æquore nata vias.

I re libet medias ipsi mihi sæpe per undas:
Sed solet hoc maribus tutius esse fretum:

N am cur huc vectis l' hixio Phrixique sorore
Sola dedit vastis sæmina nomen aquis?

T orsit an ad reditum metuis ne robora desint:
Ac nequeas gemini scire laboris onus.

• Placet, ut sit,
inuiso. Sic in A.
cont. & sis sus-
pecta Dianæ, id
est, inuisa. Alij
tamen legunt,
& si cæto, quasi
aliterum minus
sit leve.

- At nos diversi medium cocamus in aquor:
 Obuique in summis oscula demus aquis:
 Atque ita quisque suas iterum redeamus ad urbes:
 Exiguum, sed plus, quam nihil, illud erit.
 5 Vel pudor hic vitam, qui nos clam cogit amare:
 Vel timidus famæ cedere vellet amor.
 Nunc malè res iunctæ calor, & reuerentia pugnant:
 Quid sequar in dubio est: hæc decet: ille iuuat.
 Vt semel intrauit Colchos Pagasæus Iason:
 10 Impositam celeri Phasida puppe tulit.
 Vt semel Idæus Lacedæmona venit adulter:
 Cum præda redijt protinus ille sita.
 Tu quam sepe petis, quod amas: tam sepe relinquis:
 Et quoties graue sit puppibus ire: natas.
 15 Sic tamen ò iuuenis tumidarum victor aquarum,
 Sic facito spernas, vt vereare, fretum.
 Arte laboratæ vincuntur ab æquore puppes:
 Tu tua plus remis brachia posse puras?
 Quod cupis, hoc nautæ meruunt Leandre, natare:
 20 Exitus hic fractis puppibus esse solet.
 Me miseram, cupio non persuadere, quod hortor:
 Sisquæ precor monitis fortior ipse meis.
 Dum modo peruenias. excussâque sepe per undas
 Injicias humeris brachia lassâ meis.
 25 Sed mihi cœruleas quoties obuertor ad undas:
 Nescio quid pauidum *frigore pectus habet.
 Nec minus hesterna confundor imagine noctis:
 Quamuis est sacris illa piata meis.
 Nanque sub Aurora iam dormitante lucerna:
 30 Tempore quo cerni somnia vera solent:
 S tamina de digitis cecidere sopore remissis:
 Collaque puluino nostra ferendâ dedi.

*Multo cœlius
 quidam, pectora
 frigus

Hic ego ventosâs nautem delphina per vadâs

Cernere non dubia sum mihi visa fide.

Quem postquam bibulis illisit fluctus arenis:

Vnda simul miserum, vitâque deseruit.

Quidquid id est timeo: nec tu mea somnia vide:

Nec nisi tranquillo brachia crede mari.

Si tibi non parcis: dilectâ parce puellâ:

Quæ nunquam, nisi te sospite, sospes erit.

Spes tamen est fractis vicina pacis in undis:

Tu placidas toto pectore finde vias.

Interea, quoniam nanti freta peruia non sunt:

Leniat inuisas littera missa moras.

IN XIX. EPISTOLAM

ARGUMENTVM.

Profectus ad sacra Dianæ Acontius, quæ in Delo insula maris Aegæi omnium Cycladum clarissima, ex frequentî virginû conuentu celebrabantur, in amorê visæ Cydippes puellæ nobilis excaluit. Sed, cùm illam ob generis imparitatem non auderet in suum amorem sollicitare; nouam commentus fraudem in pulcherrimo pomo scripsit duos hosce versus:

Iura tibi sanè per mystica sacra Dianæ,

Me tibi venturam comitem, sponsamque futuram.

atque illud ad pedes puellæ proiecit: quæ fraudis inscîa, cùm imprudens legeret, visa est se vxorem Acontio pacisci, nam quæ arte Deos in templo Delic Dianæ dicerentur, rata esse debere lex erat. Cùm autè paulò post pater, huiusce rei inscîus, illam alij desponderet; subita febre correpta est. Quare hac epistola, Acontius conatur persuadere, hîc morbû à Diana inuî illum esse, eò quòd nò impluerit, quæ dea presente promiserit. Ne verò dubitet iterum de ipi, ab ea exorditur parte, qua maximè habitare poterat. Ad ductu deinde eum in odium, cui despiciata fuerat, cùm dicat omnem ægritudinem accidere illius causâ.

A C O N T I V S C Y D I P P E.

Pone metum: nihil hic iterum iurabis amanti:

Promissam satis est te semel esse mihi.

Perlege

*P*erlege: discedat sic corpore langor ab isto:

*Q*ui meus est, vlla parte dolere, dolor.

*Q*uid pudor ora subit: nam sicut in æde Dianæ

*S*uspikor ingenuas erubuisse genas.

*C*onjugium, pactamque fidem, non crimina posco:

*D*ebitus ut coniux, non ut adulter, amo.

*V*erba licet repetas, quæ demptus ab arbore fœtus

*P*erulit ad castas me iacente manus.

*I*nucnies illic id te spondere, quod opto,

*T*e potius virgo, quam meminisse deam.

*N*unc quoque idem timeo: sed idem tamen acrius illud

*A*ssumpsit vires: auctaque flamma mora est.

*Q*uique fuit nunquam parvus vel tempore lengo

*E*x spe, quam dederas tu mihi, crescit amor.

*S*pem mihi tu dederas: meus hic tibi credidit ardor:

*N*on potes hoc factum teste negare dea.

*A*d fuit: & præsens ut erat, tua verba notavit:

*E*t visa est mora dicta talisse coma.

*D*eceptam dicas nostra te fraude licebit:

*D*um fraudis nostræ causa feratur amor.

*F*raus mea quid petijt, nisi ut tibi iungerer uni?

*I*d me quod quereris conciliare potest.

*N*on ego natura, non sum tam callidus usu:

*S*olertem tu me, crede, puella facis.

*T*e mihi compositis, siquid tamen egimus arte:

*A*strinxit verbis ingeniosus amor.

*D*ictatis ab eo feci sponsalia verbis:

*C*onsultoque fui iuris amore vafcr.

*S*it fraus huic facto nomen: dicarque dolosus:

*S*i tamen est, quod ames, velle tenere, dolus.

*E*n iterum scribo; mittique rogantia verba.

*A*ltera fraus hæc est: quodque queraris, habes.

*S*i noceo, quod amo, fateor sine fine nocebo:

Téque petam: caueas tu licet, ipse petam.

*P*er gladios alij placitas rapuere puellas:

Scripta mihi caute littera crimen erit?

*D*i faciant possim plures imponere nodos:

Vt tua sit nulla libera parte fides.

in quib. isto *M*ille modi restant: cliuo sudamus in * uno:

Ardor inexpertum nil sinet esse meus.

*S*it dubium possisne capi: captabere certe:

Exitus in dis est: sed capiere tamen.

*V*t partem effugias, non omnia retia fallés:

Quæ tibi quæ credis plura tetendit amor.

*S*i non proficiunt artes: veniemus ad arma:

Inque mei cupido rapta ferere sinu.

*N*on sum, qui soleam Paridis reprehendere factum:

Nec quenquam, qui vir posset ut esse, fuit.

*N*os quoque: sed taceo. mors huius pœna rapinæ.

Vt sit: erit, quàm te non habuisse, minor.

*A*ut esses formosa minus: peterere modeste:

Audaces facie cogimur esse tua.

*T*u facis hoc, oculique tui: quibus ignea cedunt

Sydera: qui flammæ causa fuere mea.

*H*oc faciunt flauis crines, & eburæa ceruix:

Quæque precor veniant in mea colla, manus:

*E*t decor, & vultus sine rusticitate pudentes,

Et Thetidis quales vix reor esse pedes.

*C*ætera si possem laudare, beatior essem:

Nec dubito totum quin tua pars sit opus.

*H*ac ego compulsus, non est mirabile, forma,

Si pignus volui vocis habere tuæ.

*D*enique dum captam tu te cogare fateri:

Insidijs esto capta puella meis.

Inuidiam patiar : passo sua præmia dentur :

Cur suis à tanto crimine fructus abest ?

Hesonen Telamon, Briseida cepit Achilles :

Vtraque victorem nempe secuta virum.

5 Quilibet accuses, & sis irata licebit :

Irata liceat dum mihi posse frui.

Idem qui facimus, factam tenuabimus iram :

Sit modo placande copia parua tui.

Ante tuos flentem liceat consistere vultus :

10 Et liceat lachrymis addere verba meis.

Vtque solent famuli, cum verbera sæua verentur :

Tendere submissis in tua crura manus.

Ignoras tua iura : voca : cur arguor absens ?

Iamdudum domina more venire iube.

15 Ipsa meos scindas licet imperiosa capillos ;

Oraque sint digitis liuida nostra tuis :

Omnia perpetiar : tantum fortasse timebo :

Corpore ledatur ne manus ista meo.

Sed neque compedibus, nec me compesce cathenis :

20 Seruabor firmo vincetus amore tui.

Cum bene se, quantumque volet satiauerit ira :

Ipsa tibi dices, quam patienter amat.

Ipsa tibi dices : ubi videris omnia ferre :

Tam bene qui seruit, seruiat iste mihi.

24 Nunc reus infelix absens agor : & mea, cum sit

Optima, non ullo causa tuente perit.

Hoc, quod amor iussit scriptum, est iniuria nostra.

Quod de me solum nempe queraris, habes.

Non meruit falli mecum quoque Delia : si non

30 Vismihi promissum reddere : redde deæ.

Affuit : & vidit, cum tu decepta rubebas :

Et vocem memori condidit aure tuam.

O mīna re careant: nihil est violentius illa:
 Cum sua, qua non vult, nunima lesa videt.
 Testis est Chalydonis aper. nam scimus ut illo
 Sit magis in natum seuā reperta parens.
 Testis est Actson quondam fera creditus illis,
 Ipse dedit leto cum quibus ante feras.
 Quaeque superba parens saxo per corpus oborto
 Nunc quoque Mygdona flebilis astat humo.
 Hei mihi Cydippe, timeo tibi dicere verum:
 Ne videar causa falsa monere mea:
 Dicendum tamen est: hoc est (mihi crede) quod agra
 Ipso nubendi tempore sepe iaces.
 Consultit ipsa tibi: neu sis periura laborat:
 Et saluam salua te cupit esse fide.
 Inde fit, ut quoties* existere perfida tentas:
 Peccatum toties corrigat illa tuum.
 Parce mouere feros animos & virginis arcus:
 Mitis adhuc fieri, si patiāre, potest.
 Parce precor teneros corrumpere febribus artus:
 Seruetur facies ista fruenda mihi:
 S enuentur vultus ad nostra incendia nati:
 Quaeque subest niueo* lenis in ore rubor.
 Hostilitus & si quis ne fias nostra repugnat:
 Sic sit: ut inualida te solet esse mihi.
 Torqueor ex equo vel te nubente, vel agra:
 Dicere nec possum, quod minus esse velim.
 Maceror interdum, quod sim tibi causa doloris:
 Teque mea laedi calliditate puto.
 Inque caput nostrum dominae perinria quaeso
 Eueniant: pœna tuta sit illa mea.
 Ne tamen ignorem, quid agas, ad limina crebro
 Anxius huc illuc dissimulanter eo.

* In nonnullis,
 obstitere; in alijs,
 infirere

* In quib. Iouis

Subsequor ancillam furtim, famulúmque, requirens
Profuerint somni quid tibi, quídue cibi.

Memiserum, quod non medicorum iussa ministro:
*Astringóque manus, insidóque toro.

Et rursus miserum, quod me procul inde remouí:
Quem minime vellem, forsitan alter adest.

Ille manus istas *astringit: & aſidet egre
Inuisus superis, cum superisque, mihi.

Dúmque suo tentat salientem pollice venam:

10 Candida per causam brachia sæpe tenet.
Contrectátque ſínus: & forsitan oscula iungit:
Officio merces plenior illa suo est.

Quis tibi permisit nostras *decepere messes?
Ad spes alterius quis tibi fecit iter?

15 Iste ſínus meus est: mea turpiter oscula ſumis:
A mihi promiſſo corpore tolle manus.

Improbe tolle manus: quam tangis, nostra futura est:
Postmodo, ſi facies iſtud, adulter eris.

E lige de vacuis, quam non ſibi vendicet alter:

20 Si neſcis, dominum res habet iſta ſuum.
Nec mihi credidcris: recitetur formula pacti:
Neu falſam dicas eſſe: face illa legat.

Alterius thalamo, tibi nos, tibi dicimus, exi:

Quid facis hic? exi: non vacat iſte torus.

25 Nam quod habes & tu humani verba altera pacti:
Non erit idcirco par tua cauſa mea.

Hæc mihi ſe pepigit: pater hanc tibi primus ab illa:
Sed propior certe, quam pater, ipſa ſibi eſt.

Promiſit pater hanc: hæc & iurauit amanti:

30 Ille homines, hæc eſt teſtificat a deam:

Hic metuit mendax, hæc & periura vocari:

Num dubitas hic ſit maior, an ille metus?

Denique,

*Reg. hic inf. ter-
tio verſu, Effin-
goq; & effingit.
eodẽ ſignificari,
quo Faſt. 5. 409.
Sæpe manus æ-
gras manibus ſin-
gebat amicis. &
Aeneid. 8. 674.
*In nonnullis,
præcæpere

- De iure, ut amborum conferre pericula possis:
 Respice a te uentus: hæc cubat: ille ualet.
 Nos quoque dissimili certamina mente subimus:
 Nec spes per nos: nec timor æquus adest.
 Tu peris ex tuto: grauior mihi morte repulsa est:
 Iteque ego iam, quod tu forsitan amabis, amo.
 Si tibi iustitiæ, si recti cura fuisset:
 Cedere debueras ignibus ipse meis.
 Nunc quoniam ferus hic pro causa pugnat iniqua:
 Ad quid Cydippe littera nostra redit?
 Hic facit, ut iaceas: & sis suspecta Diana:
 Hunc tu, si sapias, limen adire uetes.
 Hoc faciente subis tam seua pericula uitæ:
 Atque utinam pro te, qui mouet illa, cadat.
 Quem si reppuleris: nec quem dea damnat, amaris:
 Et tu, continuo certe ego saluus ero.
 Siste metum uirgo: stabili potiere salute:
 Fac modo polliciti conscia templa colas.
 Non boue maectato cœlestia numina gaudent:
 Sed, quæ præstanda est & sine teste, fide.
 Ut ualeant aliæ, ferrum patiuntur, & ignes:
 Fert alijs tristem succus amarus opem.
 Nil opus est istis: tantum periuria uita:
 Teque simul serua, meque, datamque fidem.
 Pretentæ veniam dabit ignorantia culpæ:
 Exciderant animo fœdera nostra tuo.
 Admonita es modo uoce mei, modo casibus istis:
 Quos quoties tentas fallere, ferre soles.
 His quoque uitatis in partibus nempè uocabis,
 Ut tibi luciferas afferat illa manus.
 Audiet hæc: repetens quæ sunt audita, requiret
 Ipsa, tibi de quo coniuge partus eat.

Promittes votum: scit te promittere falso:

Iuratis: scit te fallere posse deos.

Non agitur de me: cura maiore laboro:

Anxia sunt vitæ pectora nostra tua.

1 Cur nolo te dubiam pavidam flevere parentes?

Ignaros culpæ quos facis esse tuæ.

Ei cur ignorant? matris licet omnia narres:

Nil tua Cydippe facta pudoris habent.

Ordine fac referas: ut sis mihi cognita primum:

10 Sacra pharetrata dum facis ipsa deæ.

Vite te conspecta, subito, si forte notasti,

Restiterim fixis in tua membra genis:

Ei te dum nimium miror, nota certa furoris,

Deciderint humero pallia lapsa meo.

11 Postmodo nescio quæ venisse volubile malum

Verba ferens doctis insidiosa notis.

Quod quia sit lectum sancta præsentem Diana:

Esse tuam vincam numine teste fidem.

Nec tamen ignoret scripti sententia quæ sit:

20 Lecta tibi quondam nunc quoque verba refer.

Nube precor dicet, cui te bona numina iungunt:

Quem fore iurasti, sit gener ille mihi.

Quisquis is est, placeat: quoniam placet ante Dianæ.

Talis erit mater: si modo mater erit.

21 Si tamen & querat, quis sim, qualisque, videto:

Inueniet vobis consuluisse deam.

Insula Corycijs quondam celeberrima Nymphis

Cingitur Aegæo nomine Cæa mari.

Illa mihi patria est: nec, si generosus probatis

30 Nomina: despectis arguor ortus auis.

Sunt & opes nobis: sunt & sine crimine motes:

Amplius ut quæ nihil, me tibi iungit amor.

Appe-

A ppeteres talem, vel non iurata, maritum:

Iurata, vel non talis, habendus erat.

Hæc tibi me in somnis iaculatrix scribere Phœbe:

Hæc tibi me vigilans scribere iussit Amor.

E quibus alterius mihi iam nocuere sagitta:

Alterius noceant ne tibi tela, caue.

Iuncta salus nostra est: miserere meique, tuique:

Quid dubitas unam ferre duobus opem?

Quod si contigerit: cum iam data signa sonabunt:

Tinctaque votivo sanguine Delos: erit:

Aurea ponetur mali felicitis imago:

Causaque versiculis scripta duobus erit.

Effigie pomi testatur Acontius huius:

Que fuerint in eo scripta, fuisse rata.

Longior infirmum ne lasset epistola corpus:

Causaque consucto sit tibi sine: vale.

IN VIGESIMAM EPISTOLAM

ARGUMENTVM.

Cum excepisset Cydippe hanc sibi febrem Dianæ indignatione contigisse; in Acontij vota contra paternā voluntatem condescendere maluit, quàm diutius torqueri. In primis respondet se non ausam fuisse epistolam suam clara voce exprimere, ne, ut in pomo, iterum iuraret. Deinde narrando qualiter insidiosum illud pomum acceperit; in ipsum Acontium inuehitur. Verùm illud non duxi silentio prætereundum, in hac epistola addidisse aliquem quicquid sequitur post illum versiculum: Quos vereor paucos ne velit esse mihi. Quod non solum videtur adulterium, imò tota epistola: cum nusquam constet, ut iam diximus, Ovidium neque Sabinum scripsisse epistolas Leandri, Heronis, Acontij, Cydippes; quas si Ovidius composuisset; ne tuo labore priuaretur, certe meminisset, sicut de reliquis. Si de Sabino contendas, videas quæso, si bene cum Sabini stilo conueniant.

CYDIPPE ACONTIO.

Pertinui: scriptumque tuum sine murmure legi:
Iuraret nequos inscia lingua deos.

1 Et puto captasses iterum: nisi, ut ipse fateris,
Promissam scires me satis esse semel.

Nec lectura fui: sed, si tibi dura fuisset:
Aucta foret sane forsitan ira deæ.

Omnia cum faciam: cum dem pia thura Dianæ:

10 Illa tamen iusta plus tibi parte fauet.

Vt quæ cupis credis, memori te vindicat ira:

Talis in Hippolyto vix fuit illa suo.

At melius virgo fauisset virginis annis:

*Quos vcreor paucos ne velit esse mihi.

15 Languor enim causis non apparentibus hæret:

Adiuuor & nulla fessa medentis ope.

Quam tibi nunc gracilem vix hæc rescribere? quamq;

Pallida vix cubito membra leuare putas?

Nunc timet accedit, nequis nisi conscia nutrix:

20 Colloquij nobis sentiat esse vices.

Ante fores sedet hæc: quid agamque rogantibus inter.

Vt possim tuto scribere: dormit ait.

Max ubi secreti longe causæ optima somnus

Credibilis tarda desinit esse mora:

25 Iamque venire videt, quos non admittere durum est:

Excreat: & ficta dat mihi signa nota.

Sicut eram, properans verba imperfecta relinquo:

Et regitur trepido littera cauta sinu.

Inde meos digitos iterum repetita fatigat.

10 Quantus sis nobis aspicias ipse labor.

Quæ peream, si dignus eras, ut vera loquimur:

Sed melior iusto quamque mereris *ero.

*Reliqui versus
absunt à vet. Li-
bris nostris: neq;
eos transfert
Planudes. fortas.
Ouidij nō sunt.

*leg. arbitror,
ego.

Ergo

Ergo te propter toties incerta salutis
 Commentis pœnas dôque, dedique tuis.
 Hæc nobis formæ te laudatore superba
 Continget merces: & placuisse nocet.
 Si tibi deformis, quod mallet, visa fuisset:
 Culpatum nulla corpus egeret ope.
 Nunc laudata gemo: nunc me certamine vestro
 Proditus: & proprio vulneror ipsa bono.
 Dum neque tu cedis: nec se putat ille secundum:
 Tu votis optas illius: ille tuis.
 Ipsa velut navis iactor: quam certus in altum
 Propellit Boreas: æstus & vnda refert.
 Cùmque dies charis optata parentibus instat:
 Immodicius pariter corporis ardor inest.
 Et mihi coniugij tempus crudelis ad ipsum
 Persephone nostras pulsat acerba fores.
 Iam pudet: & timeo, quamvis mihi conscia non sim:
 Offensos videar ne meruisse deos.
 Accidere hoc aliquis casu contendit: & alter
 Acceptum superis hunc negat esse virum.
 Néve mihi credas in te quoque dicere famam:
 Facta veneficijs pars putat ista meis.
 Causa latet: mala nostra patent. vos pace movetis
 Aspera summota prælia. plector ego.
 Dicam nunc, solitoque tibi ne despice more:
 Quid facies odio? sic ubi amore nocet.
 Si ladis, quod amas: hostem sapienter amabis.
 Me precor, ut serues, perdere velle velis.
 Aut tibi iam nulla est sperata cura puella.
 Quam fœtus indigna labe perire sinis.
 Aut dea si frustra pro me tibi scava rogatur:
 Quid mihi te iactas? gratia nulla tua est.

Euge quid fingas : non vis placare Dianam :
Immemor es nostri : non potes : illa tui est.

Vel nunquam mallem , vel non mihi tempore in illo
Esset in A Egeis cognita Delos aquis .

¶ Tunc mea difficili deducta est aequore navis :
Et fuit ad cœptas hora sinistra vias .

Quo pede processi ? quo me pede limine moui ?
Picta meæ tetigi quo pede texta ratis ?

His tamen aduerso redierunt carbasa vento :

10 Mentior ah demens , ille secundus erat .

Ille secundus erat , qui me referebat euntem :
Quisque parum felix impediabat iter .

Atque utinam constans contra mea vela fuisset :
Sed stulium est venti de leuitate queri .

15 Mota loci fama properabam viscere Delon :
Et facere ignaua puppe videbar iter .

Quam saepe , ut tardis , feci conuitia remis :
Questaque sum vento lintea parca dare .

Et iam transferã Myconen , iam Thenon , & Andron :

20 Inque meis oculis candida Delos erat .

Quam procul ut vidi : quid me fugis insula dixi ?
Laberis in magno nunquid , ut ante , mari ?

Institeram terræ : cum iam propè luce peracta
Demere purpureis sol iuga vellet equis .

25 Quos idem solitos postquam reuocauit ad ortus :
Comuntur nostræ matre iubente comæ .

Ipsa dedit gemmas digitis , & cvinibus aurum :
Et vestes humeris induit ipsa meis .

Protinus egressæ superis , quibus insula sacra est :

30 Flaua salutatis thura , merumque damus .

Dumquæ parens aras votiuo sanguine tingit :
Festaque fumosis ingerit exta focis :

Sedula me nutrix alias quoque ducit in aedes:

Erransque vago per loca sacra pede.

Et modo porticibus spatior: modo munera regum

Miror: & in cunctis stantia signa locis.

Miror & innumeris structam de cornibus aram:

Et de qua pariens arbore nixa dea est.

Et quæ præterea (neque enim meminisse libetue

Quidquid ibi vidi dicere) Delos habet.

Forſitan hæc spectans, à te spectabar Aconti:

Visaque simplicitas est mea posse capi.

In templum redeo gradibus sublime Diana.

Tutior hoc ecquis debuit esse locus?

Mittitur ante pedes malum cum carmine tali.

Hei mihi iuravi nunc quoque penè tibi.

Sustulit hoc nutrix: miratæque perlege dixit.

Insidias legi magne poeta tuas.

Non inine coniugij dicto, confusa pudore

Sensi me totis erubuisse genis.

Luminaæque in gremio veluti defixa tenebam:

Lumina propositi facta ministra tui.

Improbe quid gaudes? aut quæ tibi gloria parva est?

Quidue vir elusa virgine laudis habes?

Non ego constiteram sumpta peltata secure:

Qualis in Iliaco Penthesilca solo.

Nullus Amazonio calatus balteus auro,

Sicut ab Hippolyta, præda relata tibi est.

Verba quid exultas tua si mihi verba dederunt?

Sumque parum prudens capta puella dolis?

Cydippen pomum: pomum Schoeneida cepit:

Tu nunc Hippomenes, scilicet alter eris.

At fuerat melius, si te puer iste tenebat:

Quem tu nescio quas dicis habere faces:

M ore bonis solito spem non corrumpere fraude.

Exoranda tibi, non capienda fui.

C ur cum me peteres, ea non profitenda putabas?

Propter quæ nobis ipse petendus eras?

5 C ogere cur potius, quam persuadere volebas?

Si poteram audita conditione capi.

Q uid tibi nunc prodest iurandi formula iuris?

Linguaque præsentem testificata deam?

Q uæ iurat, mens est: nil coniuravimus illa:

10 Illa fidem dictis addere sola potest.

C onsilium prudensque animi sententia iurat:

Et nisi iudicij vincula nulla valent.

S i tibi coniugium volui promittere nostrum:

Exige polliciti debita iura tori.

15 S ed si nil dedimus, præter sine pectore vocem:

Verba suis frustra viribus orba tenes.

N on ego iuravi: legi iurantia verba.

Vir mihi non isto more legendus eras.

D ecipe sic alios: succedat epistola pomo:

20 S i valet hoc, magnas divitis aufer opes.

F ac iurent reges sua se tibi regna daturus:

Sitque tuum toto quidquid in erbe placet.

M aior es hac ipsa multo (mihi crede) Diana:

Si tua tam præsens littera numen habet.

25 C um tamen hæc dixi: cum me tibi firma negavi:

Cum bene promissi causa peracta mei est:

C onfiteor timeo saue Latoidos iram:

Et corpus lædi suspicor inde incum.

N am quare, quoties socialia sacra parantur:

30 N upturae toties languida membra cadunt?

T er mihi iam veniens positas Hymeneus ad aures

Fugit: & è thalami limine terg' dedit.

Vixque manu pigra toties infusa resurgunt
 Lu nina: vix moto corripit igne faces.
 Sæpe coronatis stillant unguenta capillis:
 Et trahitur multo splendida palla croco.
 Cum tetigit lumen, lachrymas mortisque timorem
 Ceinit: & à cultu multa remota suo.
 Projicit ipse suas deducta fronte coronas:
 Spissaque de nitidis tergit amoma comis.
 Et pudet in tristi letum consurgere turba:
 Quisque erat in palla, transit in ora rubor.
 At mihi væ misere torrentur febribus artus:
 Et grauius iusto pallia pondus habent.
 Nostraque plorantes video super ora parentes:
 Et face pro thalami, fax mihi mortis adest.
 Parce laboranti picta dea leta pharetra:
 Daque salutiferam iam mihi fratris opem.
 Turpe tibi est, illum causas depellere leti:
 Te contra titulum mortis habere mee.
 Nunquid, in umbroso cum velles fonte lauari:
 Imprudens vultus ad tua labra tuli?
 Praterij ne tuas de tot cœlestibus aras?
 Atque tua est nostra sprete parente parens?
 Nil ego peccaui, nisi quod periuria legi:
 Inq̃æ parum fausto carmine docta fui.
 Tu quoque pro nobis, si non mentiris amorem:
 Thura feras: profint, quæ nocuere, manus.
 Cur, quæ succenset, quod adhuc tibi pacta puella
 Non tua sit? fieri ne tua possit, agit?
 Omnia de viua tibi sunt speranda: quid aufert
 Sæua mihi vitam, spem tibi diua mei?
 Nec tu credideris illum, cui destinor vxor,
 Aegra superposita membra fouere manu.

- A s i d e t i l l e q u i d e m q u a n t u m p e r m i t t i t u r i p s i :
 S e d m e m i n i t n o s t r u m v i r g i n i s e s s e t o r u m .
 E t q u o q u e n e s c i o q u i d d e m e s e n s i s s e v i d e t u r :
 N a m l a c h r y m a c a u s a s a p e l a t e n t e c a d u n t .
 5 E t m i n u s a u d a c t e r b l a n d i t u r : & o s c u l a r a r a
 A c c i p i t : & t i m i d o m e v o c a t o r e s u a m .
 N e c m i r o r s e n s i s s e : n o t i s c u m p r o d a r a p e r t i s :
 I n d e x t r u m v e r s o r , c u m v e n i t i l l e l a t u s .
 N e c l o q u o r : & t e c t o s i m u l a t u r l u m i n e s o m n u s :
 10 C a p t a n t e m t a c t u s e i j c i o q u e m a n u m .
 I n g e m i t : & t a c i t o s u s p i r a t p e c t o r e : m e q u e
 O f f e n s a m , q u a m u i s n o n m e r e a t u r , h a b e t .
 S i m i h i , q u o d g a u d e s , & t e i n u a t i s t a v o l u p t a s :
 S i m i h i , q u o d s e n s u s s u m t i b i f a s s a m e o s :
 15 S i m i h i l i n g u a f o r e t : t u n o s t r a i n s t i u s i r a
 Q u i m i h i t e n d e b a s r e t i a , d i g n u s e r a s .
 S c r i b i s , v t i n u a l i d u m l i c e a t t i b i v i s e r e c o r p u s .
 E s p r o c u l a n o b i s : & t a m e n i n d e n o c e s .
 M i r a b a r q u a r e t i b i n o m e n A c o n t i u s e s s e t :
 20 Q u o d f a c i a t l o n g e v u l n u s , a c u m e n h a b e s .
 C e r t e e g o c o n u a l u i n o n d u m d e v u l n e r e t a l i
 V t i a c u l o , s c r i p t i s e m i n u s i c t a t u i s .
 Q u i d t a m e n h u c v e n i a s ? s a n e m i s e r a b i l e c o r p u s ,
 I n g e n i j v i d e a s b i n a t r o p h a a t u i .
 25 C o n c i d i m u s m a c i e : c o l o r e s t s i n e s a n g u i n e : q u a l e r o
 I n p o m o r e f e r o m e n t e f u i s s e t u o .
 C a n d i d a n e c m i s t o s u b l u c e n t o r a r u b o r e .
 F o r m a n o u i t a l i s m a r m o r i s e s s e s o l e t .
 A r g e n t i c o l o r e s t i n t e r c o n i u i n i a t a l i s :
 30 Q u o d t a c t u m g e l i d a f r i g o r e p a l l e t a q u a .
 S i m e n u n c v i d e a s ; v i s a m p r i u s e s s e n e g a b i s :
 A r t e n e c e s t d i c e s i s t a p e t e n d a m e a .

Promissique fidem ne sim tibi victa remittes:

Et cupies illud non meminisse deam.

Forsitan & facies iurem ut contraria rursus:

Queque legam mittes altera verba mihi.

Sed tamen aspiceres vellem, prout ipse rogabas:

Et discas sponsa languida membra tuæ.

Dirius & ferro cum sit tibi pectus Aconti:

Tu veniam nostris vocibus ipse petas.

Ne tamen ignores: ope qua reualescere possim

Queritur à Delphis fata carente deo.

Et quoque nescio quantum nunc vaga fama susurrat:

Neglectam queritur testis habere fidem.

Hoc deus, & vates, hoc & mea carmina dicunt.

At desunt voto carmina nulla tuo.

Vnde tibi favor hic? nisi quod noua forte reperta est

Que capiat magnos littera lecta deos.

Tæque tenente deos nomen sequor ipsa deorum:

Dòque libens victas in tua vota manus.

Fassaque sum matri deceptæ fœdera linguae:

Lumina fixa tenet plena pudoris humo.

Cætera cura tua est: plus hoc quoque virgine factum:

Non timuit tecum quod mea charta loqui.

Iam satis inualidos calamo lassauimus artus:

Et manus officium longius ægra negat.

Quid, nisi quod cupio me iam coniungere tecum,

Restat ut ascribat littera nostra? vale.

IN XXI. EPISTOLAM

ARGUMENTVM.

Tradunt Suidas & Aelianus, Græci scriptores, duas hoc nomine Sappho extitisse: quarum altera Erexia, poëtria percelebris, quæ Alcei & Pittiaci atque Tarquinij Prisci tempore claruit, quæ etiam plestrum prima adinuenit. huic nonnulli carmen Lyricum tribuunt. Altera Mytilenæa longè iunior, quæ psalteria, & meretrix fuit.

uit. Scripsit multa & præclara apud Græcos poemata, ad eò ut
 prima musa dicta sit. Quare autem in Phaonis amorè incidit,
 Illius herbe tribuit lib. 23. Sed Bapusta Egnatius, vir nostræ
 reipublicæ linguæ Græcæ, atque Latinæ studiosissimus, hanc fa-
 bulam ab eodem è Græco in Latinum nuper traductam recitat.
 Aelianus omnimodæ historiæ lib. 12. describit pulcherrimum
 mortuum omnium Phaonè à Venere olim lactucis occultatū:
 est vero & alios aliter qui scripserunt: fuisse Phaonem ex eorum
 hominum genere, qui transiendis vltro citroque viatoribus na-
 uigiolis impensiozem dantes operam, victum sibi diurnum qua-
 ritarent: ac celsisse tandem & Venerem, quæ se vi in alteram trans-
 portaret ripam, nulla interim promissa stipe, rogaret: quod cum
 ille libentius effecisset, nescius quam transireheret, Deâ esse: tum
 10 verò à Venere longè pretiosius accepisse munus, quàm si vel am-
 plissimi num maniprecium exegisset: Alabastrum nanque cum ac-
 cepisset vnguine quodam plenum, quo semel perunctus, formo-
 sissimus repente mortalium cunctorum apparuit; mulieres omnes
 Lesbias in eius exaruisse cupidinem: præ cæteris verò impatien-
 tissimè, atque ardentissimè à Sappho adamatum. Hæc ille. Cum
 vero Phaon in Siciliam forè discessisset; Sappho amoris ignibus
 incensa, & planè ardens, se ab illo sperni timeans, statuit etiam
 15 capitis periculo furorem lenire, demisso in mare corpore ex Leu-
 cæte Epiri promontorio. Sed antequam illuc accedat, per incon-
 stantiam muliebrem tentas, quod desperauerat, hac epistola eum
 aduocare studet: faciens absenti inuidiam suæ conditionis, & cala-
 mitatis, quam omnibus incommodis miserabilem ostendit. De-
 10 nique omnes misericordie angulos excurrit, nec aliquid quod
 moueat, præter mittit. Nulla autem in epistola mitiores, ac lasciu-
 uiores amoris affectus, quam in ista expressit Ouidius, eò quod
 supra muliebrem conditionem in amores arferit Sappho: cum
 non modo virum perditè amauerit: sed aliarum quoque mulie-
 rum tribas fuerit, id est, insultando illas fricaret. vnde ab Hora-
 tio mascula Sappho vocata est. Multi tamen putant hanc esse
 Sappho, quam diuinus Plato sapientem vocat. De ea autem sic
 cecinit Antipater Sidonius,

25 *Dulcia Ætymosyne demirans carmina Sapphus,
 Quæ fuit decima Pieris vnde feret.   Ausonius,
 Lesbias Pieris Sappho soror addit i musis,
 Εἰς αὐτὴν λυπεῖται ἀνὴρ ἴσων δεκάτη.*

*Papinius,
 Siefuborusque ferox, soliusque ingressa viriles,
 30 Non formidata temeraria Leucade Sappho.*

*Horatius,
 Viuuntque commissi calores,
 Æolia sibus puella.*

SAPPHO PHAONI.

ECquid, ut aspecta est studiosa littera dextra:
Protinus est oculis cognita nostra tuis?

An, nisi legisses authoris nomina Sapphus:

Hoc breue nescires unde mouetur opus?

Forsitan & quare mea sint altera requiris

Carmina: cum lyricis sim magis apta modis:

Flendus amor meus est: *elegi quoque flebile carmen:

Non facit ad lachrymas barbitos *illa meas.

Vror, ut indomitis ignem exercentibus Euris,

Fertilis accensis messibus ardet ager.

Arua Phaon celebrat diuersa Typhoidos Aetnae:

Me calor Aetnaeo non minor igne tenet.

Nec mihi, dispositis quae iungam carmina nervis

Proueniunt: vacuae carmina mentis opus:

Nec me *Pyrriades, Methymniadesue puella,

Nec me Lesbiadum cetera turba iuuant.

Vilis *Amythone, vilis mihi candida Cydno:

Non oculis grata est Atthis, ut ante, meis:

Atque aliae centum: quas *non sine crimine amavi.

Improbe, multarum quod fuit, unus habes.

Est in te facies, sunt apti lusibus anni.

O facies oculis insidiosa meis.

Sume fidem, & pharetram: fies manifestus Apollo:

Accedant capiti cornua: Bacchus eris.

Et Phœbus Daphnen, & Gnosida Bacchus amavit:

Nec norat lyricos illa, vel illa modos.

At mihi Pegasides blandissima carmina dicunt:

Iam canitur toto nomen in orbe meum.

Nec plus Alcaeus confors patriæque, lyraque

Laudis habet: quamuis grandius ille sonet.

*Vetus hæc lect. elegantior longè illa, elegia fleb. quæ tamen defendi potest, tum ob subsequ. consonantes fl. tum ob præcedentē diphth. ei Græcorū more, ut alibi sæpe Quid.

*sic vet. libri, sed & rectè, vlla.

*Hæc vetus lect. & vera; et puellas Pyrrhæ & Methymnæ ceteræ Lesbiades sequantur.

*Rectior fort. ve lect. Anactoric.

*& hæc antiqua & recta. infra:

Lesbides, infamē &c. noti Sapph^o in puellas amores.

5 *Si mihi difficilis formam natura negavit:*

Ingenio formæ damnata rependo mee.

**Sum brevis: at nomen, quod terras impleat omnes,*

Est mihi: mensuram nominis ipsa fero.

5 *Candida si non sum, placuit Cephæia Perseo*

Andromade patrie fusca colore sue.

Et varijs alba iunguntur sæpe columba:

Et niger à viridi turtur amatur aue.

Si, nisi quæ facie poterit te digna videri,

10 *Nulla futura tua est: nulla futura tua est.*

At mea cum legeres, etiam formosa videbar:

Vnam iurabas usque decere loqui.

Cantabam memini (meminerunt omnia amantes)

Oscula cantanti tu mihi rapta dabas.

11 *Hæc quoque laudabas: omnique à parte placebam:*

Sed tunc præcipue, cum fit amoris opus.

Tunc te plus solito lascivia nostra iuuabat,

Crebrâque mobilitas, aptâque verba *ioco.

Et quod, ubi amborum fuerat confusa voluptas:

20 *Plurimus in lassò corpore langor erat.*

Nunc tibi Sicelides veniunt noua præda puella:

Quid mihi cum Lesbò? Sicelis esse volo.

O vos erronem tellure remittite nostrum

Nisiades matres, Nisiadésque nurus.

25 *Nec vos decipiant blande mendacia linguæ:*

Quæ dicit vobis, dixerat ante mihi.

Tu quoque quæ* montes celebras Ericyna Sicanos,

Nam tua sum: vati consule diua tuæ.

An grauis inceptum peragit fortuna tenorem?

30 *Et manet in cursu semper acerba suo?*

Sex mihi natales ierant: cum lecta parentis

Ante diem lachrymas ossa bibere meas.

*Hanc verâ esse scripturam testis est mihi ipseus elegâta, & multi eruditi viri qui eam in meo castigatis. vet. lib. legerunt.

*In nonnullis loco.

*Ita. vet. lib. cum prius legeretur, imites. quod ineptum in ea quæ blandè rogat, quasi obijceret eam colere imites Sicanos. Suavis verò est adlusio ad cognomen Veneris.

Arfit inops frater victus meretricis amore:

Mistaque cum turpi dimna pudore tulit.

Factus inops agili peragit freta cœrula remo:

Quisquē male amisit, nunc male querit opes.

Me quoque quod monui bene multa fideliter, odit:

Hoc mihi libertas, hoc pia lingua dedit.

Et tanquam desint, quæ me sine fine fatigent:

Accumulat curas filia parua meas.

Vltima tu nostris accedis causa querelis:

Non agitur vento nostra carina suo.

Ecce iacent collo sparsi sine lege capilli:

Nec premit art:culos lucida gemma meos.

Veste tegor vili: nullum est in crinibus aurum:

Non *Arabum noster dona capillus olet.

Cui colar infelix? aut cui placuisse laborem?

Ille mei cultus vnicus author abest.

Molle meum leuibus cor est violabile telis:

Et semper causa est, cur ego semper inem.

Sive ita nascenti legem dixere sorores:

Hæc data sunt vitæ fila seuera meæ.

Sive abeunt studia in mores, artésque magistras:

Ingenium nobis molle Thaleia facit.

Quid mirum, si me primæ lanuginis ætas

Abstulit, atque anni, quos vir amare potest?

Hunc ne pro Cephalo raperes Aurora timebam:

Et faceres: sed te prima rapina tenet.

Hunc si conspiciat, quæ conspicit omnia, Phœbe:

Iussus erit somnos continuare Phaon.

Hinc Venus in cœlum curru vexisset eburno:

Sed videt & Marti posse placere suo.

O nec adhuc iuuenis, nec iam puer, utilis ætas,

O decus, atque cui gloria magna tui,

*Sic vet^o lectio,
non minus tamē
elegās prior, Nō
Arabo noster ro-
re cap.

Nuc ades : inque sinus formose relabere nostros :

Non ut ames oro, verum ut amare sinas.

Scribimus : & lachrymis oculi rorantur obortis :

Aspice quam sit in hoc multa litura loco.

Si tam certus eras hinc ire, modestius isses,

Si mihi dixisses. Lesbii puella vale.

Non tecum lachrymas, non oscula nostra tulisti :

Denique non tenui, quod dolitura fui.

Nil de te mecum est nisi tantum iniuria : nec te

10 *Admoneat, quod tu *munus amantis habes.

Non mandata dedi : neque enim mandata dedissem

Vlla : nisi, ut nolles immemor esse mei.

Per tibi, qui nunquam longe discedit, amorem :

Perque nouem iuro numina nostra deas :

11 **C**um mihi nescio quis, fugiunt tua gaudia, dixit :

Nec me flere diu, nec potuisse loqui.

Et lachrymæ deerant oculis, & verba palato :

Astrictum gelido frigore pectus erat.

Postquam se dolor imminuit : nec pectora plangi,

12 **N**ec puduit scissis exululare comis.

Non aliter, quam si nati pia mater adempti

Portet ad extructos corpus inane rogos.

Gaudet, & è nostro crescit mœrore Charaxus

Frater : & ante oculos itque reditque meos.

13 **V**t que pudenda mei videatur causa doloris :

Quid dolet hæc ? certe filia viuit, ait.

Non veniunt in idem, pudor, atq; amor : omne videtur

Vulgus : eram lacero pectus aperta sinu.

Tu mihi cura Phaon : te somnia nostra reducunt :

30 **S**omnia formoso candidiora die.

Illic te inuenio : quanquam regionibus absis :

Sed non longa satis gaudia somnus habet.

*Sic in vet. est,
neque male, Ad-
moueat,
*in quib. pignus

Sæpe tuos nostra cervice onerare lacertos:

Sæpe tuæ videor supposuisse meos.

Oscula cognosco: quæ tu committere lingue,

Aptæque consueras accipere: apta dare.

Blandior interdum: quæ præcipue simillima verba

Eloquor: & vigilant sensibus ora meis.

Uteriora puget narrare: sed omnia fiunt:

Et iuuat: & sine te non licet esse mihi.

At cum se Titans ostendit, & omnia secum:

Tam cito me somnos destituisse quæror.

Antra, nemusque peto. tanquã nemus, antrâq; profint:

Conscia delitijs illa fuere meis.

Illuc mentis inops, ut quàm furialis Erichtho

Impulit: in collo crine iacente feror.

Antra vident oculi scabro pendentia tofo:

Quæ mihi Mygdonij marmoris instar erant.

Inuenio sylvam: quæ sæpe cubilia nobis

Præbuit: & multa texit opaca coma.

Sed non inuenio dominum sylvæque meumque.

Vile solum locus est: dos erat ille loci.

Cognoui pressas noti mihi cespitis herbas:

De nostro curuum pondere gramen erat.

Incubui: tetigique locum, qua parte fuisti:

Grata prius lachrymas comibit herba meas.

Quin etiam rami positis lugere videntur

Frondebis: & nulla dulce queruntur aves.

Sole virum non ultra pie mæstissima mater

vicinit Ismarium Daulias ales Ityn.

Ales Ityn: Sappho desertos cantat amores:

Hactenus: ut media cætera nocte silent.

Est nitidus, vitroque magis perlucidus amnis,

Fons sacer: hunc multi numen habere putant.

Quem

Quem supra ramos * extendit a quatica lotos
 Una nemus: tenero cespite terra vinei.

Hic ego cum lassos posuisssem flebilis artus:

* Constatit ante oculos Naias una meos.

3 Constatit: & dixit quoniam non ignibus & aquis
 Vreris: Ambracia est terra petenda tibi.

P hæbus ab excelso, quantum patet, aspicit æquor:
 Asteum populi, Leucadiumque vocant.

Hinc se Deucalion Pyriæ succensus amore

10 Misit: & illæso corpore pressit aquas.

* Nec mora: versus amor fugit lentissima mersi
 Pectora: Deucalion igne leuatus erat.

Hanc legem locus ille tenet: pete protinus altam
 Leucada: nec saxo desiluisse time.

15 Vt monuit: cum voce abiit. ego territa surgo:
 Nec grauidæ lachrymas continuere gene.

Ibimus ô Nympe: monstrataque saxa petemus:
 Sit procul insano victus amore timor.

Quidquid erit, melius quam nunc erit: aura subita:

20 Et mea non magnum corpora pondus habent.

Tu quoque mollis amor pennas suppone cadenti:
 Ne sim Leucadiæ mortua crimen aquæ.

Inde chelyn Phæbo communia munera ponam:
 Et sub ea versus unus & alter erit.

25 Grata lyram posuit tibi Phæbe * poëtica Sappho:
 Conuenit illa mihi: conuenit illa tibi.

Cur tamen Actiæcas miseram me mittis ad oras?
 Cum profugum possis inde referre pedem.

Tu mihi Leucadia potes esse salubrior unda:

30 Et formæ meritis tu mihi Phæbus eris.

An potes ô scopulis, undaque ferocior illa,
 Si merear, titulum mortis habere meæ?

In quib expēdit
 in alijs expandit.
 recte omnia.

* Sic vet. l. & gra-
 ta ac familiaris
 Ouidio est repe-
 titio. Infrà etiã,
 Ibimus ô Nym-
 phe.

* Prius hæc maxi-
 mè inter se dis-
 fidebāt. nunc ex
 v. l. restituta op-
 timè cohærent.

* Sic in om. vt fit
 non nomen rei,
 sed adiectio. alij
 corrigūt poëtria,
 vt psaltria &
 alia.

At quanto melius iungi mea pectora tecum,

Quam poterant saxis precipitanda dari.

Hæc sunt illa Phaon: quæ tu laudare solebas:

Visaque sunt toties ingeniosa tibi.

*fort. re&ius, fo- Nunc vellem facunda forem: dolor artibus obstat: 1
rene:

Ingeniumque meis substitit omne malis.

Non mihi respondent veteres in carmina vires:

Plectra dolore tacent: muta dolore lyra est.

Lesbides æquoreæ nupturæque nupturæque proles:

Lesbides AEolia nomina dicta lyra: 10

Lesbides infamem quæ me fecistis amata:

Desinite ad citharas turba venire meas.

Abstulit omne Phaon: quod vobis ante placebat:

Me miseram, dixi quam modo penè, meus.

Esicite ut redeat: vates quoque vestra redibit: 15

Ingenio vires ille dat: ille rapit.

Ecquid ago precibus? pectusque agreste mouetur?

An riget? & Zephyri verba caduca ferunt?

Qui mea verba ferunt, vellem tua vela referrent.

Hoc te, si sciperes, lente, decebat opus. 20

Placet. in non- Sive redis: puppique tuæ votina parantur
nullis tamen, pa-
ramus

Munera: quid laceras pectora nostra mora?

Solve ratem: Venus orta mari, mare præstat amanti:

Aura dabit cursum: tu modo solve ratem.

Ipse gubernabit residens in puppe Cupido: 25

Ipse dabit tenera vela, legetque manu.

Sive iuvat longe fugisse Pelasgida Sappho:

Non tamen inuenies, cur ego digna fuga:

Hoc saltem miseræ crudelis epistola dicat:

Vt mihi Leucadiæ fata petantur quæ. 30

143

P. OVIDII NASONIS
AMORVM LIBER I.

ELEGIA I.

Quemadmodum à Cupidine pro bellis amores
scribere coactus sit.

1
9
10
 VI modo Nasonis fueramus quinq; li-
Tres sumus: hoc illi pratu- (belli:
lit author opus.
Vt¹ iã nulla tibi nõ sit legisse voluptas:
At leuior demptis pœna duobus erit.
Arma graui numero, violentaque bella parabam
Edere, materia conueniente modis.

*Ex sensu rectius
videtur, quod est
in nonnullis, Vt
non vlla tibi
iam sit

Par erat inferior versus: nisi Cupido
Dicitur: atque vnum surripuisse pedem.
11 Quis tibi saue puer dedit hoc in carmine iurus?
Pieridum vates, non tua turba sumus.
Quid, si præripiat flauæ Venus arma Mineruæ?
Ventilet accensas flaua Minerua faces?
Quis probet in syluis Cererem regnare iugosis?
20 Lege pharetrata virginis arua coli?
Crimbus insignem, quis acuta cuspide Phœbum
Instruat, Aoniam Marte mouente lyram?
Sunt tibi magna puer, nimiùmque potentia regna:
Cur opus affectas ambitiose nouum?
21 An, quod ubique, tuum est? tua sunt Heliconia tempe?
Vix etiam Phœbo iam lyra tuta sua est.
Cum bene surrexit versu noua pagina primo:
Attenuat nervos protinus ille meos.
Nec mihi materia est numeris leuioribus apta,
30 Aut puer, aut longas compta puella comas.
Questus eram: pharetra cum protinus ille soluta,
Legit in exitium spicula facta meum:

Luna-

Lunauitque genu sinuosum fortiter arcum :
 Quodque canas vates accipe dixit opus.
 Me miserum, certas habuit puer ille sagittas :
 Vror: & in vacuo pectore regnat amor.
 Sex mihi surgat opus numeris in quinque residat :
 Ferrea cum vestris bella valete modis :
 Cingere littorca flauentia tempora myrto
 Musa per vndenos emodulanda pedes.

ELEGIA II.

Quod primo amore correptus, in triumphum duci
 se à Cupidine patiatur.

E Sse quid hoc dicam : quod tam mihi dura videntur
 Strata? nec in lecto pallia nostra sedent?

Et vacuus somno noctem, quam longa, peregi :
 Lassaque versati corporis ossa dolent.

Nam puto sentrem, si quo tentarer amore :
 An subit? & *tacita callidus arte nocet?

*rectè etiã qui-
 dam, lecta

Sic erat : haeserunt tenues in corde sagittae :
 Et possessa ferus pectora versat Amor.

Cedimus? an subitum luçtando accendimus ignem?
 Cedamus : leue fit, quod bene fertur, onus.

Vidi ego iaçtatas mota face crescere flammias :
 Et vidi nullo concutiente mori.

Verbera plura ferunt, quam quos iuuat vsus aratri :
 Detrectant pressi dum iuga prima boues.

Asper equus duris contunditur ora lupatis :
 Frena minus sentit quisquis ad arma facit.

Acrius inuitos, multoque ferocius vrget,
 Quam qui seruitium ferre fatentur, amor.

En ego confiteor : tua sum noua præda Cupido :
 Porrigimus victas ad tua vincla manus.

Nil opus est bello: veniam, pacemque rogamus:

Nec tibi laus, armis victus inermis, ero.

Necte comam myrto: maternas iunge columbas:

Qui deceant, currus vitricus ipse dabit.

5 *Inque dato curru, populo clamante triumphum,*

Stabis: & adiunctas arte mouebis aues.

Ducentur capti iuuenes, captaque puella:

Hæc tibi magnificus pompa triumphus erit.

Ipse ego præda recens, factum modo vulnus habebo:

10 *Et noua captiua vincula mente feram.*

Mens bona ducetur manibus post terga reuinctis:

Ei pudor, & castris quidquid amoris obest.

Omnia te metuent. ad te sua brachia tendent:

Vulgus lo magna voce triumphæ canet.

15 *Blanditiæ comites tibi erunt, terrorque, furorque,*

Assiduè partes turba secuta tuas.

His tu militibus superas hominésque, deosque:

Hæc tibi si demas commoda, nudus eris.

Lata triumphanti de summo mater olympo

20 *Plaudet: & appositas sparget in ora rosas.*

Tu penna pulchros gemina variante capillos,

Ibis in auratis aureus ipse rotis.

Tum quoque non paucos (si te bene nouimus) vres:

Tum quoque præteriens vulnera multa dabis.

25 *Non possunt (licet ipse velis) cessare sagittæ:*

Feruida vicino flamma vapore nocet.

Talis erat domita Bacchus Gangetide terra:

Tu grauis alitibus: tigribus ille fuit.

Ergo, cum possim sacri pars esse triumphæ:

30 *Parce tuas in me perdere victor opes.*

Aspice cognati felicia Cæsaris arma:

Qua, vicit, victos protegit ille manu.

E L E G I A   I I I .

Ad amicum.

Iusta precor: qua me nuper praedata puella est:
 Aut amet: aut faciat cur ego semper amem.
Ah nimium volui: tantum patiatur amari:
 Audierit nostras tot Cytherea preces.
Accipe, per longos tibi qui deseruiat annos:
 Accipe, qui pura noit amare fide.
Si me non veterum commendant magna parentum
 Nomina: si nostri sanguinis author eques:
Nec meus innumeris renouatur campus aratris:
 Temperat & sumptus parcus uterque parens:
At Phœbus, comitésque nouem, vitisque repertor,
 Hoc faciunt: & me qui tibi donat, amor:
Et non cessuri nisi dis sine crimine mores,
 Nudaque simplicitas, purpureusque pudor.
Non mihi mille placent: non sum desitor amoris:
 Tu mihi (siqua fides) cura perennis eris.
Tecum, quos dederint annos mihi fila sororum,
 Viuere contingat: teque dolente mori.
Te mihi materiam felicem in carmina præbe:
 Provenient causa carmina digna sua.
Carmine nomen habet exterrita cornibus Io:
 Et quam flumineâ lusit adulter aue:
Quaque super pontum simulato vecta iuueneco,
 Virginea te iuit cornua falsa manu.
Nos quoque per totum pariter cantabimur orbem:
 Iunctaque semper erunt nomina nostra tuis.

E L E G I A   I I I I .

Amicam, qua arte quibusve nutibus in cœna præsentem viro uti debeat, admoner.

Vir tuus est epulas nobiscum aditurus easdem:
 Vltimæ cœna tuo sit, precor, illa viro.

Ergo

Ergo ego dilectam tantum conuiuia puellam

Aspiciam? tangi quem iuuet, alter erit?

A lteriusque sinus, apte subiecta fouebis?

Inijciet collo, cum uolet, ille manum?

5 D esine mirari: posito quod candida uino

Arracis ambiguos traxit in arma uiros.

Nec mihi sylua domus: nec equo mea mēbra coherent:

Vix à te uideor posse tenere manus.

Quae tibi sint facienda tamen, cognosce: nec euris

30 Da mea, nec tepidis uerba ferenda notis.

Ante ueni, quàm uir: nec quid, si ueneris ante,

Possit agi, uideo: sed tamen ante ueni.

Cum premet ille torum: uultu comes ipsa modesto

Ibis, ut accumbas: clam mihi tange pedem.

15 M e specta, nutusque meos, uultumque loquacem:

Excipe furtiuas, & refer ipsa, notas.

Verba supercilij sine uoce loquentia dicam:

Verba leges digitis, uerba notata mero.

Cum tibi succurret Veneris lasciuia nostrae:

20 Purpureas tenero pollice tange genas.

Si quid erit, de me tacita quod mente loquaris:

Pendeat extrema mollis ab aure manus.

Cum tibi quae faciam mea lux, dicamue, placebunt:

Verseetur digitis annulus usque tuis.

25 T ange manu mensam, tangunt quo more precantes:

Optabis merito cum mala multa uiro.

Quod tibi miscuerit, sapias, bibat ipse iubeto:

Tu puerum leuiter posce, quod ipsa uoles.

Quae tu reddideris, ego primus pocula sumam:

30 Et qua tu biberis, hac ego parte bibam.

Si tibi forte dabit, quos preguستاuerit ipse:

Reijce libatos illius ore cibos.

Nec premat indignis finito tua colla lacertis:

Mite nec in rigido pectore pone caput.

Nec sinus admittat digitos, habilésue papilla:

Oscula precipue nulla dedisse velis.

Oscula si dederis: fiam manifestus amator:

Et dicam mea sunt: inijciamque manus.

Hec tamen aspiciam: sed quæ bene pallia calant:

Illa mihi cæci causa timoris erunt.

Nec femori committe femur: nec crure cohere:

Nec tenerum duro cum pede iunge pedem.

Multa miser timeo: quia feci multa proterue:

Exemplique metu torqueor ipse mei.

Sape mihi, domine quæ mea properata voluptas

Veste sub iniecta dulce peregit opus.

Hoc tu non facies: sed, ne fecisse puteris:

Conscia de tergo pallia deme tuo.

Vir bibat usque roga: precibus tamen oscula desint:

Dumque bibit, furtim (si potes) adde merum.

Si bene compositus somno, vinoque iacebit:

Consilium nobis resque, locusque dabunt.

Cum surges abitura domum: surgemus & omnes:

In medium turba fac memor agmen eas.

Agmine me inuenies, aut inuenieris in illo:

Quicquid ibi poteris tangere, tange mei.

Me miserum monui, paucas quod proffit in horas:

Separor à domina nocte iubente mea.

Nocte vir includet: lachrymis ego mæstus obortis

Qua licet, ad sævas persequar usque fores.

Oscula iam sumet: iam non tantum oscula sumet:

Quod mihi das furtim, iure coacta dabis.

Verum inuita dato, potes hoc, similisque coacta:

Planditur taceant: sit quæ maligna Venus.

*Si mea vota valent: illum quoque nil iuuet opto:
 Sin minus: at certe te iuuet inde nihil.
 Sed quaecunque tamen noctem fortuna sequatur:
 Cras mihi constanti voce dedisse nega.*

ELEGIA V.

Corinnox concubitus.

*A*Estus erat: mediámque dies *exegerat horam:
 Apposui medio membra leuanda toro.
 Pars adaperita fuit, pars altera clausa fenestra:
 10 Quale ferè syluæ lumen habere solent.
 Qualia sublucent fugiente crepuscula Phæbo:
 Aut ubi nox abñt, nec tamen orta dies.
 Illa verecundis lux est præbenda puellis:
 Qua timidus latebras speret habere pudor.
 15 Ecce Corinna venit tunica velata recincta,
 Candida diuidua colla tegente coma.
 Qualiter in thalamum formosa Semiramis isse
 Dicitur: & multis Laïs amata procis.
 Diripui tunicam: nec multum rara nocebat:
 20 Pugnabat tunica se tamen illa tegi.
 Quæ cum ita pugnaret, tanquam quæ vincere nollet:
 Victa est non ægre proditione sua.
 Vt stetit ante oculos posito velamine nostros:
 In toto nusquam corpore menda fuit.
 25 Quos humeros, quales vidi, tetigique lacertos!
 Forma papillarum quàm fuit apta premi!
 Quàm castigato planus sub pectore venter!
 Quantum & quale latus! quàm iuuenile femur!
 Singula quid referam? nil non laudabile vidi:
 30 Et nudam pressi corpus ad vsque meum.
 Cætera quis nescit? lassiquequieuimus ambo:
 Proneniant medij sic mihi sæpe dies.

*legitur etiam
 rectè, excclerat

Ad Ianitorem, ut fores sibi aperiat.

Ianitor indigne dura religate cathena,
 Difficilem moto cardine pande forem.
Quod precor, exiguum est: aditu fac ianua paruo
 Obliquum capiat semiadaperta latus.
Longius amor tales corpus tenuauit in usus:
 Aptaque subducto corpore membra dedit.
Ille per excubias custodum leniter ire
 Monstrat: inoffensos dirigit ille pedes.
At quondam noctem, simulachraque vana timebam:
 Mirabar, tenebris si quis iturus erat.
Risit, ut audirem tenera cum matre Cupido:
 Et leuiter, fies tu quoque fortis, ait.
Nec mora: venit amor: non umbras nocte volantes,
 Non timeo strictas in mea fata manus.
Te nimium timeo lentum: tibi blandior vni:
 Tu, me quo possis perdere, fulmen habes.
Aspice, ut inuideas, inimicaque claustra relaxa,
 Vda sit ut lachrymis ianua facta meis.
Certe ego, cum posita stares ad verbera veste:
 Ad dominam pro te verba tremente tuli.
Ergo quæ valuit pro te quoque gratia quondam:
 (Hæu facinus) pro me nunc valet illa parum.
Redde vicem meritis: grato licet esse, quod optas.
 Tempora noctis eunt: excute postea seram.
Excute. sic nunquam dura religere cathena:
 Nec tibi perpetuo serua bibatur aqua.
Fireus orantem nequicquam ianitor audis:
 Roboribus duris ianua fulta riget.
Vrbibus obsessis clausæ munimina porte
 Profunt: in media pace quid arma times?

Qui t'facies hosti, qui sic excludis amantem?

Tempora noctis eunt: excute poste seram.

Non ego militibus venio comitatus, & armis.

Solus eram: si non sanus a leset a. n. c. r.

5 Hunc ego si cupiam, nunquam dimittere possem:

Ante vel à membris diuidar ipse meis.

Ergo amor, & modicum circum mea tempora vinum

Mecum est, & madidis lapsa corona comis.

Amma quis hæc timeat? quis non eat obuius illis?

10 Tempora noctis eunt: excute poste seram

Lentus es? an somnus qui te male præbet amanti,

Verba dat in ventos aure repulsa tua?

At (memini) primo, cum te celare volebam:

Peruigil in media sydera noctis eras.

15 Forsitan & tecum tua nunc requiescit amica.

Heu melior quanto fors tua sorte mea est.

Dum modo sic: in me dura transite cathena.

Tempora noctis eunt: excute poste seram.

Fallimur? an verso sonuerunt cardine postes?

20 Raucâque concussa signa dedere fores?

Fallimur: impulsâ est animoso ianua vento:

Hei mihi quam longè spem tulit aura meam.

Si satis es raptâ Borea memor Orithyia,

Huc ades: & surdas flamine tunde fores.

25 Vrbe silent tota: vitreoque madentia rore

Tempora noctis eunt: excute poste seram.

Aut ego iam ferroque, ignique paratior ipse

Quam face sustineo, tecta superba petam.

Nox, & amor, vinumque; nihil moderabile suadent

30 Illa pudore vacat: Liber, Amorque, metu:

Omnia consumpsi: nec te precibusque, munisque

Monimus, ô foribus diuior ipsi tuis.

Nec te formosæ decuit seruare puellæ

Limina: sollicito carcere dignus eras.

Iámque pruinosos molitur lucifer axes:

Inquæ suum miseros excitat ales opus.

At tu non letis detracta corona capillis,

Dura super tota limina nocte iace.

Tu domina, cum te proiectam mane videbit:

Temporis absumpti tam male, testis eris.

Qualiscunque vale, sentique abeuntis amorem:

Lente, nec admissio turpis amante, vale.

Vos quoque crudeles rigido cum limine postes,

Duræque confertæ ligna valete fores.

E L E G I A V I I .

Ad pacandam amicam, quam verberauerat.

A *Dde manus in vincla meas: meruere cathenas:*
Dum furor omnis abest, siquis amicus ades.

Nam furor in dominam temeraria brachia mouit:

Flet mea vesana læsa puella manu.

Tunc ego vel charos potui violare parentes:

Sæua vel in sanctos verbera ferre deos.

Quid? non & clypei dominus septemplicis Ajax

Strauit deprensos lata per arua greges?

Et vindex in matre, patris malus ultor Orestes

Ausus in arcanas poscere tela deas?

Ergo, ego digestos potui violare capillos:

Nec dominam motæ dedecere comæ:

Sic formosa fuit: talem Schœneida dicam

Menalias arcu sollicitasse feras.

Talis periuri promissaque, velaque Thesei

Fleuit præcipites Cressa tulisse notos.

Sic, nisi vittatis quod erat Cassandra capillis:

Procubuit templo casta Minerva tuo.

Quis mihi non demens, quis non mihi barbare dixit?

Ipsa nihil: pavido lingua retenta metu.

5 Sed taciti fecere tamen conuitia vultus:

Egit me lachrymis ore silente reum.

Ante meos humeris vellem cecidisse lacertos:

Vtilius potui parte carere mei.

In mea vesanas habui dispendia vires?

10 Et potui pœnam fortis inire meam?

Quid mihi vobiscum, cedis, scelerumque ministra?

Debita sacrilegæ vincla subite manus.

An, si pulsassem minimum de plebe Quiritem:

Plecterer? in dominam ius mihi maius erit?

15 Pessima Tydides scelerum monumenta reliquit:

Ille deam primus perculit: alter ego.

Et minus ille nocens: me quam profitebar amare,

Lesi: Tydides seuus in hoste fuit.

I nunc magnificos victor molire triumphos:

20 Cinge comam lauro: votaque redde Ioui.

Queque tuos currus comitantum turba sequetur:

Clamet, io forti victa puella viro est.

Ante eat effuso tristis captiua capillo,

Si sinerent læsa, candida tota, genæ.

25 Aptius impressis fuerat liuere labellis,

Et collum blandi dentis habere notam.

Denique, si tumidi ritu torrentis agebar:

Cacaque me prædam fecerat ira suam:

Nonne satis fuerat timide inclamasse puellæ?

30 Nec nimium rigidas intonuisse minas?

Aut tunicam summa deducere turpiter ora?

Vt mediani mediæ Zona tulisset opem?

At nunc sustinui raptis à fronte capillis

Ferreus ingenuas ungue notare genas.

Astitit illa amens, albo sine sanguine vultu:

Caduntur Parijs qualia saxa iugis.

Exanimis artus, & membra trementia vidi:

Vt cum populeas ventilat aura comas.

Vt quæ leui Zephyro graciles vibrantur aristæ:

Summæ cum tepido stringitur unda noto.

Suspensæ quæ diu lachrymæ fluxere per ora:

Qualiter abiecta de niue manat aqua.

Tunc ego me primum cœpi sentire nocentem:

Sanguis erant lachrymæ, quas dabat illa, meus.

Ter tamen ante pedes volui procumbere supplex:

Ter formidatas reppulit illa manus.

At tu, ne dubita, minuet vindicta dolorem,

Protinus in vultus unguibus ire meos.

Nec nostris oculis, nec nostris parce capillis:

Quaslibet infirmas adiuvat ira manus.

Néue mei sceleris tam tristia signa supersint:

Pone recompositas in statione comas.

E L E G I A V I I I .

Execratur lenam, quæ puellam suam meretricia
arte instruebat.

Est quedam, quicumque volet cognoscere lenam,

Audiat est quædam nomine Dipsas anus.

Ex re nomen habet: nigri non illa parentem

Memnonis in roseis sobria vidit equis.

Illa magas artes, Aeaæque carmina nouit:

In quæ caput liquidas arte recuruat aquas.

Scit bene quid gramen, quid torto concita rhombo

Litia, quid valeat virum amantis equæ.

- Cùm voluit: toto glomerantur nubila celo:
 Cùm voluit: puro fulget in orbe dies.
 Sanguine (siqua fides) stillantia sidera vidi:
 Purpureus lunæ sanguine vultus erat.
 Hanc ego nocturnas viuam volitare per umbras
 Suspicio: & pluma corpus anile tegi.
 Suspicio: & fama est. oculis quoque pupula duplex
 Fulminat: & geminum lumen ab orbe venit.
 Euocat antiquis proavos, atavosque sepulchris:
 10 Et solidam longo carmine findit humum.
 Hæc sibi proposuit thalamos violare pudicos:
 Nec tamen eloquio lingua nocentē caret.
 Fors me sermoni testem dedit: illa monebat
 Talia: me duplices occulere fores.
 15 Scis herete mea lux iuueni placuisse beato:
 Hæsit: & in vultu constitit usque tuo.
 Et cur non placeas? nulli tua forma secunda est:
 Me miseram, dignus corpore cultus abest.
 Tam felix esses, quam formosissima, vellem:
 20 Non ego te facta diuite pauper ero.
 Stella tibi oppositi nocuit contraria Martis:
 Mars abijt: signo nunc Venus apta tuo.
 Prosit ut adueniens en aspice: diues amator
 Te cupit: & curæ, quid tibi desit, habet.
 25 Est etiam facies, quæ se tibi comparat, illi:
 Si te non emptam vellet: emendus erat.
 Erubuit: decet alba quidem pudor ora: sed iste
 Si simulis, prodest: vcrus, obesse solet.
 Cùm bene deiectis gremium *spectabis ocellis:
 30 Quantum quisque ferat, respiciendus erit.
 Forsitan inculte Tatio regnante Sabine
 Nolucim habiles pluribus esse viris.

fort. redidit.
spectaris

Nunc

Nunc Mars externis animos exercet in armis:

Et Venus Aeneæ regnat in urbe sui.

Lu lunt formosa: casta est, quam nemo rogauit:

Aut, si iusticia non vetat, ipsa rogat.

*Nusquã aliter:
ego illud quid
de idero.

Has quoque, quas frontis rugas in vertice portas:

Excute: de rugis crimina multa cadent.

Penelope vires iuuenum tentabat in arcu:

Qui latus argueret, corneus arcus erat.

Labitur occulte: fallitque volatilis ætas:

Et celer admissis labitur annus equis.

Aera nitent vsu: vestis bona querit haberi:

Canescunt turpi tecta relicta situ.

Forma, nisi admittas, nullo exercente senescit:

Nec satis effectus vnus, & alter habent.

Certior è multis, nec tam inuidiosa rapina est:

Plena venit canis de grege præda lupis.

Ecce, quid iste tuus præter noua carmina vates

Donat? amatoris millia multa leges.

Ipse deus vatum, palla spectabilis aurea

Tractat inauratæ consona fila lyre.

Qui dabit, ille tibi magno sit maior Homero:

(Crede mihi) res est ingeniosa dare.

Nec tu, si quis erit capitis mercede redemptus:

Despice gypsati crimen inane pedis.

Nihil hoc signifi-
cat. fortasse, quin
que attrit; ut no-
bilis. significet
turis, cuius ma-
iorum imagines
vel quinq; com-
pleant attrit.

Nec te decipiant veteris* quinquatria cere:

Tolle tuos tecum pauper amator auos.

Qui, quia pulcher erit, poscet sine munere noctem:

Quod det, amatorem flagitet antè suum.

Parcius exigit pretium, dum retia tendis:

Ne fugiant: captos, legibus vire tuis.

Nec nocuit simulatus amor: *sine credat amari:

Et caue, ne gratis hic tibi constet amor.

*In nonnullis, se
credat amari.

Sepe nega noctem: capitis modo finge dolorem:

Et modo quæ causas præbeat, Isis erit.

Mox recipe: ut nullum patiendi colligat usum:

Néue relentescat sepe repulsus amor.

Surda sit oranti tua ianua: laxa ferenti:

Audiat exclusi verba receptus amans.

Et quasi læsa prius, nonnunquam irascere læso:

Vanescat culpa culpa repulsa tua.

Sed nunquam dederis spatiosum tempus in iram:

10 Sepe simultates ira morata facit.

Quin etiam discant oculi lachrymare coacti:

Et faciant vdas ille, vel ille genas.

Nec, si quem fallas, tu periurare timeto:

Commodat illufis numina surda Venus.

11 Særuus, & ad partes solers ancilla parentur:

Qui doceant, aptè quid tibi possit emi.

Et sibi pauca rogent: * multos si pauca rogabunt:

Postmodo de stipula grandis aceruus erit.

Et soror, & mater, nutrix quoque carpat amantem:

20 Fit cito per multas præda petita manus.

Cùm tibi deficient poscendi munera causa:

Natalem libo testificare tuum.

Ne securus amet nullo riuale, raueto:

Non bene, si tollas prælia, durat amor.

21 Ille viri videat toto vestigia lecto,

Factaque læsciuis liuida colla notis.

Munera præcipuè videat, quæ miserit alter:

Si tibi nil dederit, sacra roganda via est.

Cùm multa abstuleris: ut non tamen omnia donet:

30 Quod nunquam reddas, commodet ille, roga.

Lingua iuuet: mentémque tegat: blandire, nocéque:

Impia sub dulci melle venena latent.

* legitur etiam
multi si pauca
rogabunt; quæ
fort. verior k. &.

Hæc si præstiteris vsu mihi cognita longo:
 Nec tulerint voces Venus, & aura meas:
 Sæpe mihi dices, viuas bene: sæpe rogabis,
 Ut mea defunctæ molliter ossa cubent.
 Vox erat in cursu: cùm me mea prodidit Umbra:
 At nostræ vix se continuere manus:
 Quin albam, rarâmq; comam, lachrymosâque vim
 Lumina, rugosas distaheremque genas.
 Di tibi dent nullôsque lares, inopemque senectam,
 Et longas hyemes, perpetuamque sitim.

ELEGIA IX.

Ad Atticum, amantem non oportere desidiosum esse,
 sicuti nec militem.

Militat omnis amans: & habet sua castra Cupido:
 Attice (crede mihi) militat omnis amans.
 Quæ bello est habilis, Veneri quoque conuenit, ætas:
 Turpe senex miles, turpe senilis amor.
 Quos petiere duces annos in milite forti:
 Hos petit in socio bella puella viro.
 Penigilant ambo: terra requiescit vterque:
 Ille fores dominæ seruat: at ille ducis.
 Militis officium longa est via: mitte puellam:
 Strenuus exempto sine sequetur amans.
 Ibit in aduersos montes, duplicatâque nimbo
 Flumina: congestas conteret ille nives:
 Nec freta pressurus tumidos causabitur Euros:
 Aptâque vertendis sydera quæret aquis.
 Quis nisi vel miles, vel amans, & frigora noctis,
 Et denso mistas perferet imbri niues?
 Mittitur infestus alter speculator in hostes:
 In iuuale oculos alter ut hoste tunc.

- I Ne graues vrbes, hic dura lumen amicæ
 Obsidet: hic portas frangit: at ille fores.
 Sæpe soporatos inuadere profuit hostes:
 Cedere & armata vulgus inermis manu.
 Sic fera Threicij ceciderunt agmina Rhesi:
 Et dominum capti deseruistis equi.
 Nempe maritorum somnis vtuntur amantes:
 Et sua sopitis hostibus arma mouent.
 Custodum transire manus, vigilumque cateruas,
 10 Militis, & miseri est semper amantis opus.
 Mars dubius: nec certa Venus: victique resurgunt:
 Quosque neges unquam posse iacere, cadunt.
 Ergo desidiam quicumque *vocabit amorem,
 Desinat: ingenij est experientis amor.
 11 Ardet in abducta Briſeide magnus Achilles.
 Dum licet: Argiuas frangite Troes opes.
 Hector ab Andromaches complexibus ibat in arma:
 Et galeam capiti quæ daret: vxor erat.
 Summa ducum Atrides visa Priameide fertur
 20 Menadis effusus obstupuisse comis.
 Mars quoque deprensus fabrilia vincula sensit:
 Notior in cælo fabula nulla fuit.
 Ipse ego segnis eram, discinctaque in otia natus:
 Mollicerant animos lectus, & umbra meos.
 21 Impulit ignauum formosæ cura puellæ:
 Insit & in castris ara merere suis.
 Inde vides vigilem, nocturnaque bella gerentem,
 Qui non vult fieri desidiosus: amet.

*Rediis in quibus.
 vocauit

ELEGIA X.

- 30 Ad puellam, ne pro amore præmia poscat
 Qualis ab Europa Phrygæ aduecta carenis
 Coniugibus belli causa duobus erat.

Qualis

Qualis erat Lede: quam plumis abditus albis
Callidus in falsa lusit adulteri aue.

Qualis Amynone siccis errauit in agris:
Cum premeret summi verticis vna comas.

Talis eras: aquilamque in te, taurumque timebam,
Et quidquid magno de Ioue fecit amor.

Nunc timor omnis abest: animique euanuit ardor:
Nec facies oculos iam capit ista meos.

Cur sim mutatus queris? quia munera poscis:
Hæc te non patitur causa placere mihi.

Donec eras simplex: animum cum corpore amavi:
Nunc mentis vitio lasa figura tua est.

Et puer est, & nudus Amor: sine sordibus annos,
Et nullas vestes, ut sit apertus, habet.

Quid puerum Veneris pretio prostare iubetis?
Quo pretium condat, non habet ille sinum.

Nec Venus apta feris, Veneris nec filius, armis:
Non decet imbelles ara merere deos.

Stat meretriæ certo cuius mercabilis ære:
Et miseræ iussu corpore querit opes.

Deuouet imperium tamen hæc lenonis avari:
Et quod vos facitis sponte, coacta facit.

Sumite in exemplum pecudes ratione carentes:
Turpe erit ingenium mitius esse feris.

Non equa munus equum, non taurum vacca poposcit:
Non aries placitam munere captat ouem.

Sola viro mulier spolijs exultat ademptis:
Sola locat noctes: sola locanda venit.

Et vendit quod utrumque iuuat, quod uterque petebat:
Et pretium quanti gaudeat ipsa, facit.

Que Venus ex æquo ventura est grata duobus:
Altera cur illam vendit: & alter emit?

Cur mihi sit damno? tibi sit lucrosa voluptas?

Quam socio motu femina, virque ferunt?

Non bene conducti vendunt periuria testes:

Non bene selecti iudicis arca patet.

15 Turpe reos empti miscros defendere lingua:

Quod faciat magnas turpe tribunal opes.

Turpe tori reditu census augere paternos:

Et faciem lucro prostituisse suam.

Gratia pro rebus merito debetur inemptis:

10 Pro male conducto gratia nulla toro.

Omnia conductor soluit: mercede soluta

Non manet officio debitor ille tuo.

Parcite formosæ pretium pro nocte pacisci:

Non habet euentus sordida præda bonos.

15 Non fuit armillas tanti pepigisse Sabinas:

Vt premerent sacra virginis arma caput.

Ex quibus exierat, traiecit viscera ferro

Filius: & pœnæ causa monile fuit.

Nec tamen indignum est a diuite munera posci:

20 Munera poscenti quæ dare possit, habet.

Carpite de plenis pendentes vitibus uvas:

Prebeat Alcinoi poma benignus ager.

Officium pauper, numeret studiûmque, fidemque:

Quod quis habet, domina conferat omne sue.

25 Est quoque carminibus meritas celebrare puellas

Dos mea: quam volui, nota sit arte mea.

Scinduntur vestes: gemma franguntur, & aurum:

Carmina quam tribuent, fama perennis erit.

Nec dare, sed pretium posci dedignor, & odi.

30 Quod nego poscenti, desine velle, dabo.

E L E G I A X I.

Napen alloquitur, vt paratas tabellas ad
Corinnam perferat.

Colligere incertos, & in ordine ponere crines
Docta, nec ancillas inter habenda Nape;
Inque ministerijs furtivæ cogita noctis.
Vtilis, & dandis ingeniosa notis,
Sæpe venire ad nre dubitantem hortata Corinnam,
Fida laboranti sæpe reperta mihi,
Accipe: & ad dominam paratas mane tabellas
Perfer: & obstantes sedula pelle moras.
Nec silicem vena, nec durum in pectore ferrum,
Sed tibi simplicitas ordine maior inest.
Credibile est, & te sensitse Cupidinis arcus:
In me militia signa tuere tue.
Si quæret quid agam: spe noctis vivere dices:
Cætera fert blanda cera notata manu.
Dum loquor: hora fugit: vacua bene redde tabellas:
Verum continuo fac tamen ipsa legat.
Aspicias oculos mando, frontemque legentis:
Ex tacito vultu scire futura licet.
Nec mora perlectis rescribat multa iubeto:
Odicum late splendida cera vacat.
Comprimat ordinibus versus: oculisque moretur
Margine in extremo littera rarsa meos.
Quid digitos opus est graphium lassare tenendo?
Hoc habeat scriptum tota tabella; veni.
Non ego viêtrices lauro redimere tabellas:
Nec Veneris media ponere in æde morer.
Subscribam. Veneri fidas sibi Naso tabellas
Dedicat: at nuper vile fuistis acer.

ELEGIA XII.

Tabellas quas miserat, execratur, quæd amica
noctem negabat.

Flere meos casus: tristes rediere tabellæ:
 Infelix hodie littera posse negat.
 Omnia sunt aliquid: modo cum discedere vellet,
 Ad limen digitos restitit icta Nape.
 Missa foras iterum limen transire memento
 Cautius: atque alte sobria ferre pedem.
 Ite hinc difficiles, funebria ligna, tabellæ:
 Tūque negaturis cera referta notis.
 Quam puto de longa collectam flore cicuta
 Melle sub infami Corsica misit apis.
 At tanquam minio penitus medicata rubebas:
 Ille color vero sanguinolentus erat.
 Profectæ in triuns iaceatis inutile lignum:
 Vosque rote frangat prætereuntis onus.
 Illum etiam, qui vos ex arbore venit in usum:
 Coniunctam puras non habuisse manus.
 Præbuit illa arbor misero suspendia collo:
 Carnifici duras præbuit illa cruces.
 Illa dedit turpes rauris bubonibus umbras:
 Vulturis in ramis & strigis* ova tulit.
 His ego commisi nostros insanis amores?
 Molliaque ad dominam verba ferenda dedi?
 A pius hæc capiant vadimonia garrula cere:
 Quas aliquis duro cognitor ore legat.
 Inter ephemeridas melius, tabulisque iacerent:
 In quibus absumptas fieret auarus opes.
 Ergo ego vos rebus duplices pro nomine scissi:
 Auspicij numerus non erat ipse boni.

*In quib. ora

Quid precer iratus? nisi vos cariota senectus
Rodat: & immundo cera sit alba situ.

E L E G I A X I I I.

Ad Auroram ne properet.

I Am super Oceanum venit à seniore marito
Flava pruinoso qua vehit axe diem.

Quò properas Aurora? mane: sic Memnonis umbras
Annua solenni cade parentet auis.

Nunc iuuat in teneris domina iacuisse lacertis:
Siquando, lateri nunc bene iuncta meo est.

Nunc etiam somni pingues, & frigidus aër:
Et liquidum tenui gutture cantat auis.

Quò properas ingrata viris, ingrata puellis?
Roscida purpurea supprime lora manu.

Ante tuos ortus melius sua sidera seruat
Nauita: nec media nescit an erret aqua.

Te surgit (quamuis lassus) veniente viator:
Miles & armiferas aptat ad arma manus.

Prima subire iubet oneratos arua colonos
Prima vocas tardos sub iuga panda boues.

Tu pucros somno fraudas: tradisque magistris:
Ut subeant tenere verbera seua manus.

Atque eadem sponsum consulti ante atria mittis:
Vnius ut verbi grandia damna ferat.

Nec tu consulto, nec tu iucunda deserto es:
Cogitur ad lites surgere uterque nouas.

Tu, ne feminei possint cessare lacerti:
Lanificam reuocas ad sua pensa manum.

Omnia perpetere: sed surgere mane puellas
Quis, nisi cui non est vlla puella, ferat?

Optauit quoties, ne nox tibi cedere vellet:
Nec fugerent vultus sidera mota tuos.

- Optavi quoties, aut ventus frangeret axem:
 Aut caderet spissa nube retentus equus.
 Inuida quò properas? quod erat tibi filius ater:
 Materni fuerat pectoris ille color.
- 9 Quid si non Cephali quondam flagrasset amore?
 An putat ignotam nequitiam esse suam?
 Tithono vellem de te narrare liceret:
 Fœmina non cœlo turpior ulla foret.
- Illum dum refugis, longo quod marcet ab ævo:
 10 Surgis ad inuisas à sene mane rotas.
 At si quem Cephalum manibus complexa teneres:
 Clamares, lente currite noctis equi.
 Cur ego plector amans: si vir tibi marcet ab annis?
 Non me nupsisti consiliante seni:
- 15 A spice quos somnos iuueni donarit amato
 Luna: nec illius forma secunda tua est.
 Ipse deùm genitor (ne te tam sæpe videret)
 Commisit noctes in sua vota duas.
 Iurgii finieram: scires audisse: rubebat:
 20 Nec tamen assueto tardius orta dies.

ELEGIA XIII.

Puellam consolatur, cui præ nimia cura,
 comæ deciderant.

- 25 D Icebam desiste tuos medicare capillos:
 Tingere quàm possis iam tibi nulla coma est.
 At, si passa fores, quid erat speciosius illis?
 Contigerant immum quàm patet usque latus.
 Quid, quod erant tenues, & quos ornare timeres?
 30 Vela colorati qualia Seres habent:
 Vel pede quod gracili deducit aranea filum:
 Cum leue deserta sub trabe necit opus.

Nec tamen ater erat, nec erat color aureus illis:

Sed quamvis neuter, mistus uterque color.

Qualem cliuosa madidis in vallibus Ida

Ardua direpto cortice cedrus habet.

A dte, quod & dociles, & centum flexibus apri,

Et tibi nullius causa doloris erant.

Non acus abiurpit, non vallum pectinis illos:

Ornatix tuto corpore semper erat.

Ante meos oculos saepe est ornata: nec unquam

Brachia direpta saucia fecit acu.

Saepe etiam non dum digestis mane capillis,

Purpureo iacuit semisopita toro.

Tum quoque erat neglecta decens: ut Thracia Bacche

Cum tenere in viridi gramine lassa iacet.

Cum graciles essent tamen, & lanuginis instar:

Heu mala vexata quanta tulere coma.

Quam se praebuerant ferro patienter & igni:

Vt feret torto nexilis orbe sinus.

Clamabam scelus est, istos scelus urere crines:

Sponte decent: capiti ferrea parce tuo.

Vim procul hinc remoue: non est qui debeat vri:

Erudit admotas ipse capillus acus.

Formosae periere coma: quas vellet Apollo,

Quas vellet capiti Bacchus inesse suo.

Illis contulerim: quas quondam nuda Dione

Ungitur humenti sustinuisse manu.

Quid male compositos quereis perisse capillos?

Quid speculum maesta ponis inepta manu?

Non bene consuctis à te spectaris ocellis:

Vt placeas, debes immemor esse tui.

Non te cantata laeserunt pellicis herbae:

Non anus Harmonia perfida lauit aqua.

- Non tibi vis morbi nocuit: procul omen abesto:
 Non minuit densas inuida lingua comas.
 Facta manu, culpaque tua dispendia sentis:
 Ipsa dabas capiti mista venena tuo.
 Nunc tibi captiuos mittet Germania ciues:
 Culta triumphata munere gentis eris.
 O quam saepe comas aliquo mirante rubebis:
 Et, dices, empta nunc ego merce probor.
 Nescio quam pro me laudat nunc iste Sicambram:
 10 Fama tamen memini cum fuit ista mea.
 Me miserum, lachrymas male continet: oraque dextra
 Protegit ingenuas picta rubore genas.
 Sustinet antiquos gremio, spectatque capillos,
 Hei mihi non illo munera digna loco.
 15 Collige cum vultu mentem: reparabile damnum est:
 Postmodonatiua conspiciere coma.

E L E G I A X V.

Ad inuidos, quod fama poetarum
 sit perennis.

10

- Quid mihi liuor edax ignauos objicis annos?
 Ingenijque vocas carmen inertis opus?
 Non me more patrum, dum strenua sustinet aetas:
 Premia militix puluerulenta sequi:
 25 Non me verbosas leges ediscere: non me
 Ingrato voces prostituisse foro.
 Mortale est, quod quaris opus: mihi fama perennis
 Quaritur: ut toto semper in orbe canar.
 Viuet Meonides, Tenedos dum stabit, & Ide:
 30 Dum rapidas Simois in mare voluet aquas.
 Viuet & Ascreus, dum mustis uua tumebit:
 Dum cadet incurua falce resecta Ceres.

Battiades toto semper cantabitur orbe:

Quamuis ingemo non valet: arte valet.

Nulla Sophocleo veniet iactura cothurno.

Cum sole, & luna semper Aratus erit.

Dum fallax seruu, durus pater, improba lena

Viuet, dum meretrix blanda: Menandrus erit.

Emius arte carens, animosique Accius oris,

Casurum nullo tempore nomen habent.

Varronem, primamque ratem que nesciet etas?

Aureaque AEsonio terga petita duci?

Carmina sublimis tunc sunt peritura Lucreti:

Exitio terras cum dabit una dies.

Titurus, & segetes, AENEIaque arma legentur:

Roma triumphati dum caput orbis erit.

Donec erunt ignes, arcusque Cupidinis arma:

Discentur numeri culte Tibulle tui.

Gallus, & Hesperijs, & Gallus notus eois,

Et sua cum Gallo nota Lycoris erit.

Ergo cum felices, cum dens patientis aratri

Depereant auo: carmina morte carent.

Cedant carminibus reges, regumque triumphis:

Cedat & auriferi ripa beata Tagi.

Vilia miretur vulgus: mihi flauus Apollo

Pocula Castalia plena ministret aqua.

Sustineamque coma metuentem frigora myrtum.

Atque ita sollicito multus amante legar.

Pascitur in viuis lior: post fata quiescit:

Tunc suus ex merito quenque tuetur honor.

Ergo etiam, cum me supremus adusserit ignis:

Vnam: parsque mei magna superstes erit.

P. OVIDII NASONIS

AMORVM LIBER II.

ELEGIA I.

5 Quòd pro gigantomachia amores scribere sit coactus.

H AEC quoque composui Pelignis natus aquosis,
Ille ego nequitiae Naso poetae meae.

Hoc quoque; iussit amor: procul hinc procul este

10 Non estis teneris apta theatra modis. [seueri:

Me legat in sponsi facie non frigida virgo,

Et rudis ignoto tactus amore puer.

Atque aliquis inuenum, quo nunc ego, saucius arcu

Agnoscat flammæ conscia signa suae:

15 Miratusque diu, quo, dicat, ab indice doctus

Composuit casus iste poetae meos?

Ausus eram, memini, caelestia dicere bella,

Centimanumque Gygen: & satis oris erat.

Cum male se tellus ulta est: ingestaque olympo

20 Ardua deuexum Pelion ossa tulit.

In manibusque Iouem, & cum Ioue fulmen habebam:

Quod bene pro caelo mitteret ille suo.

Clausit amica fores: ego cum Ioue fulmen omisi:

Excidit ingenio Iuppiter ipse meo.

25 Iuppiter ignoscas: nil me tua tela iuuabant:

Clausa tuo maius ianua fulmen habet.

Blanditias, elegosque leues mea tela resumpsi:

Mollierant duras lenia verba fores.

Carmina sanguinea deducunt cornua luna:

30 Et renocant nineos solis euntis equos.

Carminibus dissiunt abruptis faucibus angues:

Inque suos fontes versa recurrit aqua.

Car uiniliu cessere fores: infertique possi,
 Quis uis robu erat, camme uicta sera est.
 Quid uis profuerit re ex cantu Achilles?
 Quis pro re Aiaces alter, & alter agens?
 Quis quicquid tot ei ar lo, uot bello perdidit annos?
 Papat & Hamonrs stel ilis Hector e ius?
 At faues tenera et laudata est saepe puella:
 Ad uatem, pretium carminis, ipsa uenit.
 Magna datur merces: l' uoum clara ualete
 Nomina: non apta est gratia & cstra mihi.
 Ad mea formosos & uultus adhibete puella
 Carmina: purpureus que mihi dictat Amor.

ELEGIA II.

Ad Bagoum, ut custodiam puellæ sibi commissæ
 laxiore in labeat.

Quem penes est dominam seruandi cura Bagouë,
 Dum perago tecum pauca, sed apta, uaca.
 Hæstema uis si spatiantem luce puellam,
 Illi, que Danai porticus agmen habet.
 Pretium et placuit, nisi: nocte inque rogauit:
 Reserui sit trepida, non licet, illa manu.
 Et cum n n liceat quærenti, red dita causa est:
 Quo tinnit in don. n e cura molesta tua est.
 Si sicut o cuso o lurn (n ihi crede) n. c. u.
 Disne. quem metuit, quisque perire cupit.
 Vir uis que no i sapien: quid enim seruare laborat,
 Ut d' n i', q. ammus non tucare, perit?
 Sed cerat ille suo merem furiosus amori:
 Et cartan, n uultus q. placet, es e putit.
 Hu summa n o libertas n uncre decur:
 Qui n dederis ius, reddat et illa tibi.

Consciis esse velis: domina est obnoxia seruo.

Consciis esse times. dissimulare licet.

Scripta liget secum: matrem scripsisse putato.

Venerit ignotus: postmodo notus eat.

9 Ibit ut affectam, quæ non languebit, amicam

Visat: iudicijs ægra sit illa tuis.

Si faciet tardè. ne te mora longa fatiget:

Imposita gremio stertere fronte potes.

Nec tu Niligenam fieri quid possit ad Ism,

10 Quæ fieris: nec tu curua theatra time.

Consciis assiduos commissi, tollet honores:

Quis minor est autem, quam tacuisse, labor?

Ille placet: versatque domum: nec verbera sentit:

Ille placet domina: cetera iurba iacet.

15 Huc, verè ut lateant causa, finguntur inanes:

Atque ambo domini, quod probat una, probant.

Cum bene vir traxit vultum: iugasque coegit:

Quod voluit fieri blanda puella: facit.

Sed tamen interdum tecum quoque iurgia nectat:

20 Et lachrymas simulet: carnificemque vocet.

Tu contra obijcies, quæ tuto diluat illa:

In vero, falso crimine, deme fidem.

Sic tibi semper honos, sic alta pecunia crescet:

Hæc face, & exiguo tempore liber eris.

25 Aspicias indicibus nexas per colla cathenas:

Squalidus orba fide pectora carcer habet.

Quirit aquas in aquis, & poma sugacia captat

Tantalus: hoc illi granula lingua cedit.

Dum nimum seruat custos Iunonius Io:

30 Ante suos annos occidit. illa dea est.

Vidi ego compedibus Luentia crura gerentem:

Vnde vir incestum scire coactus erat.

Pæna minor merito: nocuit mala lingua duobus:

Vir doluit: fama damna puella tulit.

(Crede mihi) nulli sunt crimina grata marito:

Nec quenquam, quamuis andiat illa, iuuant.

Seu tepet: indicium securas prodis ad aures:

Sive amat: officio fit miser ille tuo.

Culpa nec ex facili, quamuis manifesta, probatur:

Iudicis illa sui tuta fauore venit.

Viderit ipse licet: credet tamen ille neganti,

Damnabitque oculos: & sibi verba dabit.

Aspiciet domine lachrymas: plorabit & ipse:

Et dicet, pœnas garulus iste dabit.

Quid dispar certamen inis? tibi verbera victo

Adsunt: in gremio iudicis illa sedet.

Non scelus aggredimur: non ad miscenda coimus

Toxica: non stricto fulminat ense manus.

Querimus, ut tuto per te possimus amare:

Quid precibus nostris mollius esse potest?

E L E G I A I I I.

Ad Eunuchum seruantem dominam.

HEi mihi, quod dominā nec vir nec fœmina seruas:

Mutua nec Veneris gaudia nosse potes.

Qui primus pueris genitalia membra recidit:

Vulnera, quæ fecit, debuit ipse pati.

Mollis in obsequium, facilisque rogantibus esses:

Si tuus in quauis prætepuisset amor.

Non tu natus equo, non fortibus utilis armis:

Bellica non dextre conuenit hasta tua.

Ista mares tractant: tu spes depone viriles:

Sunt tibi cum domina signa ferenda tua.

Hanc imple meritis: huius tibi gratia profit:

Si careas illa: quis tuus usus erit?

Est etiam facies: sunt apti lusibus anni:

Indigna est pigro forma perire situ.

Fallere te potuit, quamuis habere molestus:

Non caret effectu, quod volüere duo.

1 A prius ut fuerit precibus tentasse, rogamus:

Dum bene ponendi munera tempus habes.

ELEGIA IIII.

Quòd amet mulieres, cuiuscunque formæ sint.

10

NON ego mendosos ausim defendere mores:

Falsaque pro virijs arma mouere meis.

Confiteor, siquid prodest delicta fateri:

In mea nunc demens crimina fassus eo.

15 O di: nec possum cupiens non esse, quod odi:

Heu quam, quod studeas ponere, ferre graue est.

Nam desunt vires ad me mihi, iusque regendum:

Auferor ut rapida concita puppis aqua.

Non est certa meos quæ forma inuitet amores:

20 Centum sunt cause, cur ego semper amem.

Sive aliqua est oculos in me deiecta modestos:

Vror: & insidia sunt pudor ille meæ.

Sive procax aliqua est: capior, quia rustica non est:

Spemque dat in molli mobilis esse toro.

25 Aspera si visa est, rigidasque imitata Sabinas:

Velle, sed ex alto dissimulare puto.

Sive est docta: placet raras dotata per artes:

Sive rudis: placita est simplicitate sua.

Est, quæ Callimachi præ nostris rustica dicat

30 Carmina: cui placeo, protinus illa placet.

Est etiam, quæ me vatem, & mea carmina culpet:

Culpantis cupiam sustinuisse femur.

Molli-

Molliter incedit: motu capit: altera dura est:

At poterit tacto mollior esse viro.

Hæc quia dulce canit: flectitque facillima vocem:

Oscula cantanti rapta dedisse velim.

Hæc querulas habili percurrit pollice chordas:

Tam doctas quis non possit amare manus?

Illa placet gestu: numerosaque brachia ducit:

Et tenerum molli torquet ab arte latus:

Vt taceam de me, qui causa tangor ab omni:

Illic Hippolytum pore: Priapus erit.

Tu, quia tam longa es: veteres heroidas æquas:

Et potes in toto multa iacere toro.

Hæc habilis breuitate sua est: corrumpor utraque:

Conueniunt voto longa, breuisque meo.

Non est culta. subit quid cultæ accedere possit:

Ornata est: dotes exhibet ipsa suas.

Candida me capiet: capiet me flaua puella:

Est etiam in fusco grata colore Venus.

Seu pendunt nivea pulli ceruice capilli:

Leda fuit nigra conspicienda coma.

Seu flauent: placuit croceis Aurora capillis.

Omni bus historijs se meus aptat amor.

Me noua sollicitat: me tangit serior ætas:

Hæc melior specie: moribus illa placet.

Denique quas tota quisquam probat urbe puellas:

Noster in has omnes ambitiosus amor.

ELEGIA V.

Ad amicam corruptam.

Nullus amor tanti est: ab eas pharetrate Cupido:

Ut mihi sint toties maxima vota mori.

Vota mori mea sunt: cum te peccasse recordor.

Hæc mihi perpetuum nata puella malism.

Non mihi decepta nudant tua facta tabellæ:

Nec data furtive munera crimen habent.

O vimari arguerem, sic ut non vincere possem:

Me miserum quare tam bona causa mea est?

1 Felix qui quod amat, defendere fortiter audeat:

Cui sua non feci dicere amica potest:

Ferrens est: nimirumque suo fauet ille dolori:

Cui petitur victa palina cruenta rea.

Ipse miser vidi, cum me dormire putares:

10 Sobrius apposito crimina vestra mero.

Multa supercilio vidi vibrante loquentes:

Nutibus in vestris pars bona vocis erat.

Non oculi tacere tuis, conscriptaque vino

Mensi: nec in digitis littera nulla fuit.

15 Sermonem agnovi (quid non videatur amanti?)

Verbaque pro certis iussa valere noris.

Iamque frequens ierat mensa convivia relicta:

Compositi iuvenes unus & alter erant.

Improbaturum vero iungentes oscula vidi:

20 Illa mihi lingua nexa fuisse liquet.

Qualia non fratri tulerit germana severo:

Sed tulerit cupido mollis amica viro.

Qualia credibile est non Phæbum ferre Diana:

Sed Venerem Marti saepe tulisse suo.

25 Quid facis, exclamo, quo nunc mea gaudia differs?

Injiciam dominas in mea iura manus.

Hæc tibi sunt mecum, mihi sunt communia tecum:

In bona cur quisquam tertius ista venit?

Hæc ego, quæque dolor lingue dictavit: at illi

30 Conscia purpureus venit in ora pulor.

Quæle coloratum Tithoni coniuge cælum

Subrubit: aut sponso visa puella novo.

Quale.

Quale rose fulgent inter sua lilia mista:

Aut ubi cantatus luna laborat equus.

Aut quod, ne longis flauescere possit ab annis.

Mæonis Assyrium fœmina tinxit ebur.

* Multo rectior
v. lectio. His
erat, aut alicui
color

* Hic erat, aut aliquis color ille simillimus horum:

Et nunquam casu pulchrior illa fuit.

Spectabat terram: terram spectare decebat.

Mœsta erat in vultu: mœsta decenter erat.

Sicut erant, & erant compti, laniare capillos,

Et fuit in teneras impetus ire genas.

Vt faciem vidi: fortes cecidere lacerti:

Defensa est armis nostra puella suis.

Qui modo seuis eram, supplex, ultrôque rogavi:

Oscula ne nobis deteriora daret.

Risit: & ex animo dedit oscula: qualia possent

Excutere irato tela trifurca Ioui.

Torqueor infelix, ne tam bona senserit alter:

Et volo non ex hac illa fuisse nota.

Hæc quoque quam docui, multo meliora fuerunt:

Et quiddam visa est addidicisse noui.

Quod nimium placuere, malum est: quod tota labellis

Lingua tua est nostris, nostra recepta tuis.

Nec tamen hoc unum doleo: non oscula tantum

Iuncta queror: quamuis hæc quoque iuncta queror.

* l. r. vt in non-
nullis, nusquam

Illa nisi in lecto * nunquam potuere doceri:

Nescio quis pretium grande magister habet.

ELEGIA VI.

In mortem Pittaci.

Pitracus eois ales mihi missus ab Indis

Occidit: exequias ferte frequenter aues.

Ite pie volucres: & plangite pectora pennis:

Et rigido teneras ungue notate genas.

Horrida pro mœstis lanietur pluma capillis:
Pro longa resonent carmina vestra tuba.

Quid scelus Ismarij quereris Philomela tyranni?
Expleta est annis ista querela suis.

1 A liis in rara miserum diuertite funus:
Magna, sed antiqua est causa doloris Irys.

O mnes, quæ liquido *libratis in aëre pennas,
Tu tamen ante alias turtur amice dole.

Plena fuit vobis omni concordia vita:

10 Et stetit ad finem longa, tenaxque fides.

Quod fuit Argolico iuuenis Phocœus Orestis:
Hoc tibi, dum licuit, Psitace turtur erat.

Quid tamen ista fides? quid rari forma coloris?
Quid vox mutandis ingeniosa sonis?

15 Quid inuat, ut datus es, nostræ placuisse puellæ?
Infelix auium gloria nempe iaces.

Tu poteras virides pennis hebetare smaragdos,
Tincta gerens rubro Punica rostra croco.

Non fuit in terris vocum simulantiôr ales:

20 Reddebas blefo tam bene verba sono.

Raptus es inuidia: non tu fera bella mouebas:
Garrulus, & placida pacis amator eras.

Ecce cothurnices inter fera prœlia viuunt:
Forsitan & fiunt inde frequenter anus.

25 P lenus eras minimo: nec præ sermonis amore
In multos poterant ora vacare cibos.

Nux erat esca tibi, causæque papauera somni:
Pellebâtque sitim simplicis humor aquæ.

Viuit edax vultur: ducitque per aëra gyros

30 Miluius: & pluuia Gracculus auctôr aquæ.

Viuit & armifera Cornix inuisa Mineræ,
Illi quidem sacris vix meritura no. um

re&è hoc, e: si in
veteribus vibra-
tis

O ccidit illa loquax humane vocis imago

Psitacus, extremo munus ab orbe datum.

O ptima prima ferè manibus rapiuntur auaris:

Implentur numeris deteriora suis.

T ristia Phyllacide Thersites funera vidit:

Iámque cinis; viuis fratribus, Hæctor erat.

Q uid referam timide pro te pia vota puellæ?

Vota procelloso per mare rapta Noto?

Aderat, in quib. S eptima lux * venit non exhibitura sequentem:
legitur.

Et stabat vacua iam tibi Parca colo.

N ec tamen ignauo stupuerunt verba palato:

Clamauit moriens lingua, Corinna vale.

C olle sub Elysio nigra nemus ilice frondet:

Vdâque perpetuo gramine terra viuet.

S igua fides dubijs: volucrum locus ille piarum

Dicitur: obscæne quo prohibentur aues.

I llic innocui latè pascuntur olores:

Et viuax Phœnix unica semper auis.

E xplicat ipsa suas ales Iunonia pennas:

Oscula dat cupido blanda columba mari.

Psitacus has inter nemorali sede receptus

Conuertit volucres in sua *vota pius.

O ssa tegit tumulus, tumulus pro corpore magnus:

Quo lapis exiguus par sibi carmen habet.

Colligor ex ipso domina placuisse sepulchro:

Ora fuere mihi plus aue docta loqui.

ELEGIA VII.

Amicx se purgat, quòd ancillam non amet.

E Rgo ego sufficiam reus in noua crimina semper?

Vt vincam: toties dimicuisse pudet.

S ue ego marmorei respexi summa theatri:

Eligis è multis vnde dolere velis.

Nonnulli fort.
melius, verba

Candida seu tacito vidit me fœmina vultu:

In vultu tacitas arguis esse notas.

Siquam laudavi: miseros peris ungue capillos:

Si culpo: crimen dissimulare putas.

15 Sine color bonus est: in te quoque frigidus esse:

Seu malus: alterius dicor amore mori.

Atque ego peccati vellem modo conscius esse:

Aequo animo pœnam qui meruere, ferunt.

Nunc temere insimulas: credendoque omnia frustra

10 Ipsa vetas iram pondus habere tuam.

Aspice, ut auritus miserandæ sortis a sellus

Afïduo domitus verberet tardus eat.

Ecce tuum solers caput exornare. Cypassis

Obijcitur domine contemerasse torum.

15 Di melius, quàm me, si sit peccasse libido:

Sordida contemptæ sortis amica iuuet.

Quis Veneris famulæ connubia liber inire,

Tergaque complecti verberere seëta velit?

Adde, quod ornandis operosa est illa capillis:

20 Et tibi per doctas grata ministra manus.

Scilicet ancillam, quæ sit tibi fida, rogarem?

Quid, nisi ut indicio iuncta repulsa foret?

Per Venerem iuro, puerique volatilis arcus:

Me non admisi criminis esse reum.

11 ELEGIA VIII.

Ad Cypasim ancillam Corionæ.

Ponendis in mille modis *perfecta capillis,

Comere sed solas digna Cypassi deas,

Et mihi iucundo non rustica cognita furto,

20 Apta quidem domine, sed magis apta mihi,

Quis fuit inter nos sociati corporis index?

Sensit concubitus unde Corinna tuos?

*fortasse præferen-
dum, quod in
quib. quæ tam
tibi fida,

Tert. hoc re-
ctius in quib. ta-
men præfata. ut
significet ancil-
lam, quæ à ca-
pillis edet.

N on tamen erubui: nec verbo lapsus in ullo

Furtivæ Veneris conscia signa dedi.

Q uid, quòd in ancillam si quis delinquere possit:

Illum ego contendi mente cavere bona?

T hessalus ancillæ facie Briseidos arsit:

Serva Mycenæo Phæbas amata duci.

N ec sum Tantalide, nec forti maior Achille:

Quod decuit reges, cur mihi turpe putem?

V t tamen iratos in te defixit ocellos:

Vidit te totis erubuisse genis.

A t quanto, si fortè refert, præsentior ipse

Per Veneris feci numina magna fidem.

T u dea, tu iubeas animi periuria nostri

Carpathium tepidos per mare ferre notos.

Pro quibus officijs pretium mihi dulce repende.

Concubitus hodie fusca Cypassi tuos.

Q uid renuis? fingis que novos ingrata timores?

Est unum è dominis promeruisse satis.

Q uod si stulta negas: index antea acta fatebor:

Et veniam culpæ proditor ipse mea.

Q uoque loco fuerim tecum, quotisque Cypassi

Narrabo domina, quotque, quibusque modis.

E L E G I A IX.

Ad Cupidinem.

O Nunquam pro me satis indignate Cupido,

O in corde meo desidiose puer,

Q uid me, qui miles nunquam tua signa reliqui:

Ladis? & in castris vulneror ipse tuis?

C ur tua fax urit, figit tuus arcus amicos?

Gloria pugnantes vincere maior erat.

Q uid non Hæmonius, quem cuspide perculit heros:

Cùm petijt, medica postmodo inuit ope?

aidam, meis

Venator sequitur fugientia: capta relinquit:
Semper & inuentis ulteriora petit.

Nos tua sentimus populus tibi deditus arma:
Pigra reluctanti cessat in hoste manus.

5 Quis inuat in nudis hamata recondere tela
Ossibus? ossa mihi nuda reliquit amor.

Tot sine amore viri, tot sunt sine amore puellæ:
Hinc tibi cum magna laude triumphus eat.

Roma, nisi immensum vires promisset in orbem:
10 Stramineis esset nunc quoque densa casis.

Fessus in acceptos miles deducitur agros:
Tutæque, deposito poscitur ense, iudis.

Longæque subductam cælant naualia pinum:
Mutitur in saltus carcere liber equus.

15 Me quoque, qui toties merui sub amore puellæ:
Defunctum placidè viuere tempus erat.

Vive, deus posito si quis mihi dicat amore:
Deprecer: usque adeo dulce puella malum est.

Cum bene per te sum est: animique reuauit ardor:
20 Nescio quo misera turbine mentis agor.

Vt rapit in præceps dominum, spumantia frustra
Frena retentantem, durior oris equus:

Vt subitus propè iam prehensa tellure carinans
Tangentem portus ventus in alta rapit:

25 Sic me sepe refert incerta Cupidinis aura:
Notæque purpureus tela resumit Amor.

Figere puer: positus nudus tibi præbeor armis:
Hic tibi sunt vires: hic tua dextra facit.

Huc tanquam iussæ veniunt iam sponte sagittæ:
30 Vix *ullis præ me nota pharetra tua est.

Infelix, tota quicunque quiescere nocte
Sustinet: & somnos præmia magna vocat.

In nonnullis, Vix
illis præ me nota
pharetra sua est.
Vtrumque rectè.

Stulte quid est somnus, gelida nisi mortis imago?
 Longa quiescendi tempora fata dabunt.
 Me modo decipiant voces fallacis amicæ:
 Sperando certe *gaudia magna feram.
 Et modo blanditias dicat: modo iurgia nectat:
 Sæpe fruatur domina: sæpe repulsus eam.
 Quod dubius Mars est: per te priuigne Cupido est:
 Et mouet exemplo vitricus arma tuo.
 Tu leuis es: multoque tuis ventosior alis:
 Gaudiâque ambigua dâsque, negâsque fide.
 Si tamen exaudis pulchra cum matre Cupido:
 Indeserta meo pectore regna gere.
 Accedant regno nimium vaga turba puellæ:
 Ambobus populis sic venerandus eris.

ELEGIA X.

Ad Græcinum, quod eodem tempore duas amet.

TV mihi, tu certe (memini) Græcine negabas
 Vno posse aliquem tempore amare duas.
 Per te ego decipior: per te deprensus inermis,
 Ecce duas vno tempore solus amo.
 Vtraque formosa est: operosa cultibus amba:
 Artibus in dubio est hæc sit, an illa prior.
 Pulchrior hac illa est: hæc est quoque pulchrior illa:
 Et magis hæc nobis: & magis illa placet.
 *Erant, ut à ventis discordibus acta phaselus:
 Diuiduûmque tenent alter & alter amor.
 Quid geminas Erycina meos sine fine dolores?
 Non erat in curas vna puella satis?
 Quid folia arboribus? quid pleno sydera cælo?
 In freta collectas alta quid addis aquas?
 Sed tamen hoc melius: quàm si sine amore iacerem:
 Hostibus eueniat. vita secura meis.

In antiquis
præmia

In ver. Errant,
ut ventis

Hostibus

Hofibus eueniat vacuo dormire cubili:

Et medio *late ponere membra toro.

At mihi fauus amor fomnos abrupat inertes:

Sinque mei lecti non ego solus onus.

5 Me mea disperdat nullo prohibente puella:

Si satis una potest: si minus una: due.

Sufficiant, graciles non sunt sine viribus artus:

Pondere non nervis corpora nostra carent.

Et lateri dabit in vires alimenta voluptas:

10 Decepta est opera nulla puella mea.

Sape ego lasciuæ consumpsi tempora noctis:

Vtilis, & forti corpore mane fui.

Felix, quem Veneris certamina mutua perdunt:

Di faciant leti causa sit ista mei.

15 Induat aduersis contraria pectora telis

Miles: & æternum sanguine nomen emat.

Querat auarus opes: &, qua lassavit eundo

Aequora, periuro naufragus ore bibat.

At mihi contingat Veneris languescere motu:

20 Cum moriar: medium soluar & inter opus.

Atque aliquis nostro lachrymans in funere dicat:

Conueniens vite mors fuit ista tua.

ELEGIA XI.

Ad amicam nauigantem.

25 Prima malas docuit mirantibus æquoris *undas

Peliaco pinus vertice cæsa vias:

Que concurrentes inter temeraria cautes

Conspiciam fuluo vellere vexit ouem.

O utinam, nequis remo freta longa moueret:

30 Argo funestas pressa bibisset aquas.

Ecce fugit notumque torum, patriosque penates:

Fallacésque vias ire Corinna parat.

Verus lectio re-
stituetur, & sen-
sus carminis erit
rectior, si, undis,
legas.

Quid tibi me miserum Zephyros, Eurósq̄ue timebo?
 Et gelidum Boream, præcipitẽmque notum?
 Non illic vrbes, non tu mirabere sylvas:
 Vna est iniusti cœrula forma maris.
 Nec medius tenues conchas, pictósue lapillos
 Pontus habet: bibuli littoris illa mora est.
 Littora marmoreis pedibus signate puellæ:
 Hactenus est tutum: cætera cæca via est.
 Et vobis aliȝ ventorum prælia narrent:
 Quas Scylla inflectit, quásue Charybdis aquas:
 Et quibus emineant violenta Ceraunia saxis:
 Quo lateant Syrtes magna, minórque sinu.
 Hæc aliȝ referant: at vos quod quisque loquetur,
 Credite: credenti nulla procella nocet.
 Sero respicitur tellus: ubi fune soluto
 Currit in immensum panda carina salum.
 Nauita sollicitus & ventos horret iniquos:
 Et propè tam letum, quàm propè cernit aquam.
 Quod si concussas Triton *exasperat undas:
 Quàm tibi sit toto nullus in ore color.
 Tum generosa voces fœcundæ sydera Ledæ:
 Et felix dicas quem sua terra tenet.
 Tutius est fouisse torum: legisse libellos:
 Threiciam digitis increpuisse lyram.
 At si vana ferunt volucres mea verba procella:
 Aequatamen puppi sit Galatea tuæ.
 Vestrum crimen erit talis iactura puellæ,
 Nereidésque deæ, Nereidúmque pater.
 Vade memor nostri vento reditura secundo:
 Impleat illa tuos fo: tior aura sinus.
 Tunc mare in hæc magnus proclinet littora Nereus:
 Huc venti spectent: huc agat æstus aquas.

ex vet. lib. leg.
 exasperet

- Ipsa roges, Zephyri veniant in linthea pleni:
 Ipsa tua moueas turgida vela manu.
 Primum ego afficiam notam de littore puppim:
 Et dicam nostros aduehit illa deos.
 5 Excipiámque humeris: & multa sine ordine carpatam
 Oscula: pro reditu victima vota cadet.
 Inque tori formam molles sternerentur arena:
 Pro mensa tumulus quilibet esse potest.
 Illic apposito narrabis multa Lyco:
 10 Penè sit ut medijs obruta nauis aquis:
 Dumque ad me properas: nec iniqua tempora noctis,
 Nec te precipites extimuisse notos.
 Omnia pro veris credam: sint ficta licebit:
 Cur ego non votis blandiar ipse meis?
 15 Hac mihi quamprimum caelo nitidissimus alto
 Lucifer admissis tempora portet equo.

ELEGIA XII.

Exultat quòd amica potitus sit.

- 20 I Te triumphales circum mea tempora lauri:
 Vicinus: in nostro est ecce Corinna sinu:
 Quam vir, quam custos, quam ianua firma, tot hostes
 Seruabant: nequa posset ab arte capi.
 Hac est præcipuo victoria digna triumpho:
 In qua, quaecunque est, sanguine præda caret.
 25 Non humiles muri, non paruis oppida fossis
 Cincta, sed est ductu capta puella meo.
 Pergama cum caderent bello superata bilustri:
 Ex tot in Attridis pars quota laudis erat.
 At mea seposita est, & ab omni milite distans
 30 Gloria: nec titulum muneris alter habet.
 Me duce ad hunc voti finem, me milite veni:
 Ipse eques, ipse pedes, signifer ipse fui:

Nec casum fortuna meis immiscuit actis.

Huc ades ô cura parte triumphæ meæ.

Nec belli noua causa mei: nisi rapta fuisset

Tyndaris, Europæ pax, Asiæquæ foret.

Fœmina syluestres Lapithas, populumque bisformem

Turpiter apposito vertit in arma mero.

Fœmina Troianos iterum noua bella mouere

Impulit in regno iuste Latine tuo.

Fœmina Romanis etiam nunc urbe recentis

Immisit soceros: armæque saua dedit.

Vidi ego pro niuea pugnantes coniuge tauros:

Spectatrix animos ipsa iuuenca dabat.

Me quoque qui multos, sed me sine cæde, Cupido

Iussit militiæ signa mouere suæ.

ELEGIA XIII.

Ad Isidem, ut parientem Corinnam inuuet.

Dum labefactat onus grauidi temeraria ventris:

In dubio vitæ lassæ Corinna iacet.

Illæ quidem clam me tantum molita pericli

Ira digna mea est: sed cadit ira metu.

Sed tamen aut ex me conceperat: aut ego credo:

Est mihi pro factis sepe, quod esse potest.

In nonnullis, generalia, rectius. *Isi Paretonium, *genitaliæque arua Canopi*

Quæ colis, & Memphim, palmiferamque Pharon:

Quæque celer lato Nilus delapsus ab alueo

Per septem portus in maris exit aquas:

Per tua sinistra precor, per Anubidis ora verendi:

Sic tu i sacra pius semper Osiris amet:

Pigræque labatur circum donaria serpens:

Et comes in pompa corniger Apis eat:

Huc adhibe vultus: & in una parte duobus:

Nam vitam domine tu dabis: illa mihi.

Sape tibi meruit certis operata diebus:

Qua cingit lauros Gallica turba tuas.

Tuque laborantes utero miserata puellas,

Quarum tarda latens corpora tendit onus:

9 Lenis ades, precibusque faue Lucina puellæ.

Digna est, quam iubeas muneris esse tui.

Ipse ego thura dabo fumosis candidus aris:

Ipse feram ante tuos munera vota pedes.

A dñciam titulum, seruata Naso Corinna.

10 Tu modo fac titulo, muneribusque locum.

Si tamen in tanto fas est. monuisse timore:

Hac tibi sit pugna dimicuisse satis:

ELEGIA XIII.

In amicam, quod abortiuum ipsa fecerit.

15 Quid iuuat immunes belli cessare puellas?

Nec fera peltatas agmina velle sequi?

Si sine Marte suis patiuntur vulnera telis:

Et cecas armant in sua fata manus.

Quæ prima instituit teneros auellere fœtus:

20 Militia fuerat digna perire sua.

Scilicet, ut careat rugarum crimine venter:

Sternetur pugna tristis arena tuæ?

Si mos antiquis placuisset matribus idem:

Gens hominum vitio deperitura fuit.

25 Quisque iterum iaceret generis primordia nostræ:

In vacuo lapides orbe, parandus erat.

Quis Priami frezisset opes, si numen aquarum:

Iustarecusasset pondera ferre Thetis?

Ilia si tumido geminos in ventre necasset:

30 Casurus dominæ conditor orbis erat.

Si Venus Aeneam grauida temerasset in aluo:

Cæsariibus tellus orba futura fuit.

Tu quoque, cum posses nasci formosa, perisses:
Tentasset, quod tu, si tua mater opus.

Ipse ego cum fuerim melius periturus amando:
Vidissem nullos matre negante dies.

Quid plenam fraudas vitam crescentibus vis?
Pomâque crudeli vellis acerba manu?

Sponte sua matura fluent: sine crescere nata:
Est pretium parvæ non leue vita moræ.

Vestra quid effoditis subiectis viscera telis?
Et non dum natis dira venena datis?

In quib. natorum. Colchidarespersam *puerorum sanguine culpant:
Atque sua cesum matre queruntur Ilym.

Utraque saeva parens: sed tristibus utraque causis
Lactura socij sanguinis ultra virum est.

Dicite quis Tereus, quis vos irriter Iason
Figere sollicita corpora vestra manu?

Hæc neque in Armenijs tigres fecere latebris:
Perdere nec fœtus ausa leana suos.

At tenere faciunt, sed non impunè, puellæ:
Sape suos uteroque necat, ipsa perit.

Ipsa perit: ferturque rogo resoluta capillos:
Et merito clamant qui modo cunque vident.

Ista sed ætherias vanescant dicta per auras:
Et sint ominibus pondera nulla meis.

Di faciles peccasse semel concedite tuto:
Et satis est, pœnam culpa secunda ferat.

E L E G I A X V.

Ad anulum, quem dono amicæ dedit.

Annule formosæ digitum vincitуре puellæ,
In quo censendum nil, nisi dantis amor:

Munus eas gratum: te leta mente receptum
Protinus articulis induat illa suis.

Tam bene conueniis: quàm mecum conuenit illi:

Et digitum iusto commodus orbeteras.

Felix à domina tractaberis annule nostra:

Inuideo donis iam miser ipse meis.

9 O uinam subito fieri mea munera possem

Artibus Aëæ, Carpathique senis.

Tunc ego te cupiam domina tetigisse papillas:

Et leuam tunicis inseruisse manum.

Elabar digito, quamuis angustus, & herens:

10 Inque sinum mira lapsus ab arte cadam.

Idem ego, ut arcanas possim signare tabellas:

Néue tenax ceram, siccaque gemma trahat:

Humida formosæ tangam prius ora puellæ:

Tantum ne signem scripta dolenda mihi.

15 Si dabor, ut condar loculis: exire negabo

Astringens digitos orbe minore tuos.

Non ego dedecori tibi sum mea uita futurus:

Quodue tener digitus ferrerecuset onus.

Megere, cum calidis perfundes imbribus artus:

20 Damnâque sub gemma perfer euntis aqua.

Sed puto te uisa mea membra libidine surgent:

Et peraget partes annulus ipse uiri.

Inrita quid uoueo? paruum proficiscere munus:

Illam datam tecum sentiat esse fidem.

25

ELEGIA XVI.

Ad amicam, ut ad rura sua ueniat.

ME pars Sulmo tenet Peligni tertia ruris,

Parua, sed irriguis ora salubris aquis.

Sol licet admoto tellurem sydere findat:

30 Et micet Icarij stella proterua canis.

A rura pererrantur Peligna liquentibus undis:

Et uiret in tencro fertilis herba solo.

Terra frax Cereis, multoque feracior unis:

Dat quoque baciferam Pallada rarus ager.

Perque resurgentes iuis labentibus herbas

Gramineus madidam cespes obumbrat humum.

At meus ignis abest, verbo peccauius uno:

Quæ mouet ardores, est procul: ardor adest.

Non ego, si medius Polluce, & Castore ponar:

In cæli sine te parte fuisse velim.

Solliciti taceant: terraque premantur iniqua:

In longas orbem qui secuere vias.

Aut iuuenum comites iussissent ire puellas:

Si fuit in longas terra secanda vias.

Tunc mihi, si premerem ventosas horridus alpes:

Durum, cum domina molle fuisset iter.

Cum domina Libycas ausim perumpere syrteis:

Et dare non equis vela frenda notis.

Nec quæ virgineo portenta sub inguine latrant:

Nec timeam vestros curua Malæa sinus.

Nec quas submersis ratibus saturata Charybdis

Fundit, & effusas ore receptat aquas.

Quod si Neptuni ventosa potentia vincat:

Et subuenturos auferat vnda deos:

Tu nostris niucos humeris impone lacertos:

Corpore nos facili dulce feremus onus.

Sæpe petens Hero iuuenis transnauerat vndas:

Tunc quoque transnasset: sed via cæca fuit.

At sine te, quamuis operosi vitibus agri

Me teneant: quamuis annibus arua natent:

Et vocet in riuos currentem rusticus vndam:

Frigidæque arboreas mulceat aura comas:

Non ego Pelignos videor celebrare salubres:

Non ego natalem rura paterna locum:

Scythiam, C'icásque feros, viridésque Britannos

Que jué Prometheo saxa cruore rubent.

Vlmus amat vitis vitis non deserit vbanm:

Separator à domina cur ego sape mea?

Ilegantid 10

q 1. vitem.

At mihi te comitem iurabas vsque futuram,

Per me, pérque oculos sydera nostra tuos.

Verba puellaris n folys leuora caductis

Initáque, vt visum est, ventus, & vnda ferunt.

Siqua mei tamen est in te pia cura relicta:

Incipe pollicitis addere facta tuis.

Paruáque qu impriminum rapientibus effeda mannis

Ipsa per admissas concute lora iubas.

At vos, cum veniet, tumidi subsidite montes:

Et faciles curuis vallibus este viae.

86

ELEGIA XVII.

Quòd Corinna soli sit seruiturus.

Si quis erit, qui turpe putet seruire puella:

Illo conuincar iudice turpis ego.

Sim licet infamis: dum me moderantiùs vrat,

Que Paphon, & fluctu pulsa Cithæra tenet.

Atque vtinam dominae mitis quoque præda fuiffem:

Formose quoniam præda futurus eram.

Dat facies animos: facie violenta Corinna est:

Me miserum cur est tam bene nota sibi?

Scilicet à speculi sumuntur imagine fastis:

Nec nisi compositam se prius illa videt.

Non tibi si facies nimium dat in omnia regnum:

(O facies oculos nata tenere meos)

Collatum iccirco tibi me contemnere debes.

Aptari magnis inferiora licet.

Crelitur & nymphe mortalis amore Calypso

Capta, recusantem detinuisse virum.

Cred-

C redimus equoream Phthio Nereida regi,
 Egregiam nostro concubuisse Numæ:
 V ulcano Venerem: quanuis incude relicta,
 Turpiter obliquo claudicet ille pede.
 C arminis hoc ipsum genus impar: sed tamen aptè
 Iungitur herous cum breuiore modo.
 T u quoque me mea lux in quaslibet accipe leges:
 Te decet in medio iura dedisse toro.
 N on tibi crimen ero: nec quo late remoto:
 Non erit hic vobis inficiandus amor.
 S unt mihi pro magno felicia carmina censu:
 Et multa per me nomen habere volunt.
 N oui aliquam, quæ se circumferat esse Corinnam:
 Vt fiat, quid non illa dedisse velit?
 S ed neque diuersi ripa labuntur eadem
 Frigidus Eurotas, populiferque Padus.
 N ec, nisi tu, nostris cantabitur vlla libellis.
 Ingenio causas tu dabis vna meo.

E L E G I A X V I I I .

Ad Macrum, quòd de amoribus sciebat.

C Armen ad iratum dum tu perducis Achillem:
 Primaque iuratis induis arma viris.
 N os Macer ^{ignaua} Veneris cessamus in umbra:
 Et tener ausuros grandia frangit amor.
 S epe mea dixi, tandem discede, puella:
 In gremio sedit protinus illa meo.
 S epe pudet dixi: lachrymis vix illa retentis,
 Me miseram, cur te dixit amare pudet?
 I mplicuitque suos circum mea colla lacertos:
 Et, que me perdunt, oscula mille dedit.
 V incor: & ingenium sumptis reuocatur ab armis:
 Resque domi gestas, & mea bella cano.

Ignaua

Sceptra tamen sumpsi: * curaque tragœdia nostra
 Creuit: & huic operi quamlibet aptius eram.
 Risit Amor, pallamque meam, pictosque cothurnos,
 Sceptraque priuata tam cito sumpta manu.

In nonnullis,
 versuque tragœ
 dia nostro

Hinc quoque me dominæ numen deduxit iniquæ:
 Deque cothurnato vate triumphat Amor.

Quod licet, aut * artes teneri profitemur Amoris:
 Hei mihi præceptis torqueor ipse meis.

Ita leg. putauim
 mus, cum in om
 nibus esset,
 partes

Aut, quod Penelopes verbis reddatur Vlyssi:

10 Scribimus: & lachrymas Phylli relicta tuas.

Quod Paris, & Macareus, & quod male gratus Iasô,
 Hyppolyti que parens, Hyppolytusque legant:

Quodque tenens strictum Dido miserabilis enseni
 Dicat: & Aoniæ Lesbis amica lyræ.

15 Quam cito de toto redijt celer orbe Sabinus?
 Scriptaque diuersis rettulit ille locis?

Candida Penelope signum cognouit Vlyssis:
 Legit ab Hippolyto scripta nouerca suo.

Iam pius Aeneas miseræ rescripsit Elisæ:

20 Quodque legat Phyllis, si modo viuit, habet.
 Tristis ad Hypsipylem ab Iasone littera venit.

Dat votam Phæbo Lesbis amica lyram.

Nectibi, qua tutum, vati Macer arma canenti
 Aureus in medio Marte tacetur Amor.

25 Et Paris est illic, & adultera nobile crimen:
 Et comes extincto Laodameia viro.

Si bene tenoui: non bella libentius istis

Dicis: & à vestris in mea castra venis.

ELEGIA XIX.

30 Ad riualem, cui vxor curæ non erat.

Si tibi non opus est seruata stulte puella:
 At mihi fac serues: quo magis ipse velim.

N

Quod

- Q**uod licet, ingratum est. quod non licet, acrius vrit.
 Feneus est, si quis, quod sinit alter, amat.
- S**peremus pariter, pariter metuamus amantes:
 Et faciat voto rara repulsa locum.
- Q**uid mihi fortuna, que nunquam fallere possit?
 Nil ego, quod nullo tempore ledat, amo.
- V**iderat hoc in me vitium versuta Corinna:
 Quaque capi possem, callida norat operi.
- A**h quoties sani capitis mentita dolorem,
 Cunctamem tardo iussit abire pede.
- A**h quoties finxit culpam: quantumque licebat,
 Infontis speciem præbuit ipsa nocens.
- S**ic ubi vexarat: tepidósque refouerat ignes:
 Rursus erat votis comis, & apta meis.
- Q**uas mihi blanditiis, quam dulcia verba parabat?
 Oscula (diu.agni) qualia, quótque dabat?
- T**u quoque, que nostros rapuisti nuper ocellos:
 Sæpe face insidias, sæpe rogata nega.
- E**t sine me ante tuos proiectum in limine postes
 Longa pruinosa frigora nocte pati.
- S**ic mihi durat amor: longósque adolescit in annos:
 Hoc iuuat: hec animi sunt alimenta mei.
- P**inguis amor, nimiumque potens, in tedia nobis
 Vertitur: & stomacho, dulcis ut esca, nocet.
- S**i nunquam Danaën habuisset abenea turris:
 Non esset Danaë de Ioue facta parens.
- D**um seruat Iuno mutam cornibus Io:
 Facti est, quam fuerat, gratior illa Ioui.
- Q**uod licet, & facile est, quisquis cupit, arbore frödes
 Carpat: & è medio siumine potet aquam.
- S**iqua volet regnare diu: deludat amantem.
 Hei mihi ne monitis torquar ipse meis.

Quodlibet eueniat : nocet indulgentia nobis :

Quod sequitur, fugio: quod fugit, ipse sequor.

At tu formosa nimium secure puella

Incipe iam prima claudere nocte domum.

Incipe, quis furtim toties tua limina pulset,

Querere: quid latent nocte silente canes.

Quas ferat, & referat soleis ancilla tabellas:

Cur toties vacuo secubet illa toro.

Mordeat ista tuas aliquando cura medullas:

10 Dêtque locum nostris, materiâque dolis.

Ille potest vacuo furari in littore arenas:

Vxorem stulti si quis amare potest.

Iamque ego præmoneo: nisi tu seruare puellam

Incipis: incipiet desinere esse mea.

15 Multa, diuque tui: speravi sæpe futurum,

Cum bene seruasses, ut bene verba darem.

Lentus es: & pateris nulli patienda marito:

At mihi concessi finis amoris erit.

Sicilicet infelix nunquam prohibebor adire?

20 Nox mihi sub nullo vindice semper erit?

Nil metuam? per nulla traham suspiria somnos?

Nil facies, cur te iure perisse velim?

Quid mihi cum facili, quid cum lenone marito?

Corrumpis vitio gaudia nostra tuo.

25 Quis alium, quem tanta iuuet patientia, quere.

Me tibi riualem, si iuuat, esse veta.

ELEGIA I.

Deliberatio poetæ, vtrum Elegos pergat scribere, an potius
tragœdias.

STat vetus, & multos incidua sylua per annos:
 Credibile est illi numen inesse loco.
Fons sacer in medio, speluncâque pumice pendens:
 Et latere ex omni dulce queruntur aues. 10
Hic ego dum spatior tectus nemoralibus umbris:
 Quod mea querebam musa moueret opus.
Venit odoratos Elegeia nexa capillos:
 Et puto pes illi longior alter erat.
Forma decens, vestis tenuissima, vultus amantis, 15
 In pedibus vitium causa decoris erat.
Venit & ingenti violenta Tragœdia passu:
 Fronte comæ torua: palla iacebat humi.
Læua manus sceptrum latè regale tenebat:
 Lydius apta pedum vincla cothurnus erat. 20
Hac prior, ecquis erit dixit tibi finis amoris?
 O argumenti lente poeta tui.
Nequitiam vinosa tuam conuiuia narrant:
 Narrant in multas compita secta vias.
Sepe aliquis digito vatem designat euntem: 25
 Atque ait, hic hic est, quem ferus vrit amor.
Fabula (nec sentis) tota iactaris in urbe:
 Dum tua præterito facta pudore refers.
Tempus erat thyrso pulsum grauiore moueri:
 Cessatum satis est: incipe maius opus. 30
Materia premis ingenium: cane facta virorum.
 Hæc animo dices area digna meo est.

Quod

Quod tenera cantent, lusit tua musa, puella:

Primaque per numeros acta iuuenta suos.

Nunc habeam per te Romana Tragedia non.

Implebit leges spiritus iste meas.

5 Hactenus: & mouit pictis innixa cothurnis

Densum casarie terque, quaterque caput.

Altera (si memini) limis subrisit ocellis:

Fallor? an in dextra myrtea virga fuit?

Quid grauibus verbis animosa Tragedi: (dixit)

10 Me premis? an nunquam non grauis esse potes?

Imparibus tamen es numeris dignata moueri:

In me pugnasti versibus vsa meis.

Non ego contulerim sublimia carmina nostris.

Obruit exiguas regia vestra fores.

15 Sum leuis: & mecum leuis est mea cura Cupido.

Non sum materia fortior ipsa mea.

Rustica sit sine me lasciuui mater Amoris:

Huic ego proueni lena, comésque dex.

Quam tu non poteris duro reserare cothurno:

20 Hac est blanditijs ianua laxa meis.

Et tamen emerui plus quam tu posse, ferendo

Multa, supercilio non patienda tuo.

Per me decepto didicit custode Corinna

Liminis obstricti sollicitare forem:

25 Delabique toro tunica velata soluta:

Atque impercussos nocte mouere pedes.

Ah quoties foribus duris incisa pependi,

Non verita à populo pratercunte legi.

Quin ego me memini, dum custos sauis atirer;

30 Ancilla missam delituisse sinu.

Quid, cum me munus natali misit? at illa

Rupit, & apposita barbara incisit aqua?

leg ex vet l.
poteras

Prima tuae moui felicia semina mentis:

Munus habes, quod te iam petit ista, meum.

Desierat: cœpi. per vos utrasque rogamus

In vacuas auras verba timentis eant.

Altera me sceptro decoras: altôque cothurno

Iam nunc contracto magnus in orbe sonor.

Altera dis nostro victurum nomen amori.

Ergo ades: & longis versibus adde breues.

Exiguam vati concede Tragœdia tempus:

Tu labor æternus: quod petit illa, breue est.

Mota dedit veniam: teneri properentur amores:

Dum vacat: à tergo grandius urget opus.

E L E G I A P I.

Ad amicam cursum equorum spectantem.

N*on ego nobilium sedeo spectator equorum: -*

Cui tamen ipsa faues, vincat ut ille precor.

Ut loquerer tecum, veni, tecumque sederem:

Ne tibi non notus, quem facis, esset amor.

Tu cursum spectes, ego te: spectemus uterque

Quod iuuat: atque oculos pascat uterque suos.

O cuiunque faues felix agitator equorum:

Ergo illi curæ contigit esse tuæ.

Hoc mihi contingat: sacro de carcere missis

Insistam forti mente vehendus equis.

Et modo lora dabo: modo verberare terga notabo:

Nunc stringam metas interiore rota.

Si mihi currenti fueris conspecta, morabor:

Déque meis manibus lora remissa fluent.

Ah quàm penè Pelops Piseo concidit axe:

Dum spectat vultus Hippodameia tuos.

Nempe fauore suæ vicit tamen ille puellæ:

Vincamus domine quisque fauore suæ.

Quid frustra refugis? cogit nos linea iungi:

Hæc in lege loci commoda circus habet.

Tu tamen à dextra quicumque es, parce puella:

Contactu lateris leditur ista tui.

Et tu quoque, qui spectas post nos, tua contrahere crura:

Si pudor est: rigido nec preme terga genu.

Sed nimum demissa iacent tua pallia terra:

Collige: vel digitis en ego tollo meis.

Invida vestis eras: que tam bona crura tegebant

10 *Quoque magis spectes, invida vestis eras.*

Talia Melanion Atalanta crura fugacis

Optavit manibus sustinuisse suis.

Talia pinguntur succinctæ crura Dianæ:

Cum sequitur fortes, fortior ipsa feras.

15 *His ego non visis arsi: quid fiet ab istis?*

In flammam flammis, in mare fundis aquas.

Suspitor ex istis & cætera posse placere:

Que bene sub tenui condita veste latent.

Vis tamen interea tennes arcessere ventos:

20 *Quos faciant nostra mota stabella manu?*

An magis hic animi meus est, non aëris æstus?

Captæque femineus pectora torret amor?

Dum loquor, alba nigro sparsa est, tibi pulvere vestis:

Sordide de niveo corpore pulvis abi.

25 *Sed iam pompa venit: linguæ animisque faucte:*

Tempus adest plausus: aurea pompa venit.

Prima loco fertur sparsis victoria pennis:

Huc ades: atque meus fac dea vincat amor.

Plaudite Neptuno, nimum qui creditis undis:

30 *Nil mihi cum pelago: me mea terra tenet.*

Plaudite tuo Marti miles: nos odimus arma:

Pax iuvat, & media pace repertus amor.

Auguribus Phœbus: Phœbe venantibus adsit:
Artifices in te verte Minerva manus.

Agricolæ Cerei, teneroque assurgite Baccho:
Pollucem pugiles: Castora placet eques.

Nos tibi blanda Venus, puerique potentibus armis
Plaudimus: inceptis annue diua meis.

Daque nouæ mentem domine, ut patiatur amari:
Annuit: & motu signa secunda dedit.

Quod dea promisit, promittas ipsa rogamus:
(Pace loquor Veneris) tu dea maior eris.

Per superos iuro testes, pompamque decorum:
Te dominam nobis tempus in omne fore.

Sed pendent tibi crura: potes, si fortè iuuabit,
Cancellis primos inseruisse pedes.

Maxima iam vacuo prætor spectacula circo,
Quadrijuges equo carcere misit equos.

Cui faueas video: vincet cuiuscunque fauebis:
Quod cupias ipsi scire videntur equi.

Me miserum metam spatioso circuit orbe:
Quid facis? admoto proximus axe subi.

Quid facis infelix? perdis bona vota puella:
Tende precor valida lora sinistra manu.

Fauimus ignaui: sed eum reuocate Quirites:
Et date iactatis undique signa togis.

En reuocant: at ne turbet toga mota capillos:
In nostros abdas te licet usque sinus.

Iamque patent iterum reserato carcere postes:
Et volat admittis discolor agmen equis.

Nunc saltem supera: spatioque insurge patenti:
Sint mea, sint domine fac rata vota mea.

Sunt domine rata vota mea: mea vota supersunt:
Ille tenet palmam: palma petenda mea est.

Risit: & argutis quiddam promisit ocellis:
Hoc satis * est: alio catera redde loco.

Malo vet. lectio-
nem, hęc

ELEGIA III.

De amica, quę perierauerit.

1 ESse deos credam ne? fidem iurata fefellit:

Et facies illi, quę fuit antę, manet.

Quam longos habuit non dum periura capillos:

Tam longos, postquam numina lasit, habet.

Candida candorem roseo suffusa rubore

10 Ante fuit: niueo luccet in ore rubor.

Pes erat exiguus: pedis est aptissima forma:

Longa, decęnsque fuit: longa, decęnsque manet.

Argutos habuit: radiant ut sydus ocelli:

Per quos mentita est perfida sepe mihi.

11 S ilicet eterni falsum iurare puellis

Di quoque concedunt: formęque numen habet.

Pęrque suos illam nuper iurasse recordor,

Pęrque meos oculos: & doluere mei.

Dicite di: si vos impunę fefellerit illa:

10 Alterius meriti cur ego damna tuli?

At non inuidię vobis Cephęia virgo est,

Pro malę formosa iussa parente mori.

Non satis est: quod vos habuit sine pondere testes:

Et mecum lufos ridet inulta deos.

11 V t sua per nostram redimat periuria pęnam:

Victima deceptus decipientis ero.

Aut sinere deus est nomen: frustra que timetur:

Et stulta populos credulitate mouet.

Aut si quis deus est: teneras amat ille puellas:

10 Et nimium solas omnia posse iubet.

Non obis fatifero Mauors accingitur ense:

Nos petit inuicta Palladis hasta manu.

Nobis flexibiles curuantur Apollinis arcus:

In nos alta Iouis dextera fulmen habet.

Formosas superi metuunt offendere laesi:

Atque ultro quæ se non timuere, timent.

Et quisquam pia thura focis imponere curat?

Certè plus animi debet inesse vivis.

Iuppiter igne suo lucos iaculatur, & arces:

Missaque periuras tela ferire vetat.

Tot meruere pati: Semele miserabilis arsit:

Officio est illi pœna reperta suo.

At si venturo se subduxisset amanti:

Non pater in Baccho matris haberet onus.

Quid queror? & toto facio conuitia cœlo?

Di quoque habent oculos: di quoque pectus habent.

Si deus ipse forem: numen sine fraude liceret,

Fœmina mendaci falleret ore meum.

Ipse ego iurarem verum iurasse puellas:

Et non de tetricis dicerer esse deis.

Tu tamen illorum moderatius utere dono:

Aut oculis certe parce puella meis.

ELEGIA IIII.

Ad virum seruantem coniugem.

Dvre vir imposito teneræ custode puellæ

Nil agis: ingenio queque tuenda suo est.

Si qua metu dempto casta est: ea denique casta est:

Quæ, quia non liceat, non facit: illa facit.

Vt iam seruaris bene corpus: adultera mens est:

Nec custodiri, ni velit, vlla potest.

Nec mentem seruare potes: licet omnia claudas:

Omniibus exclusis intrus adulter erit.

Cui peccare licet, peccat minus: ipsa potestas

Sernina nequitia languidiora facit.

Desine (crede mihi) vitia irritare vetando:

Obsequio vinces aptius ipse tuo.

Vidi ego nuper equum contra sua frena tenacem,

Ore reluctanti fulminis ire modo.

¶ Constitit: ut primum concessas sensit habenas:

Frenaque ineffusas laxa iacere iubas.

Nitimur in vetitum semper: cupinúsque negata.

Sic interdictis imminet eger aquis.

Centum fronte oculos, centum ceruice gerebat.

10 Argus: & hos unus saepe fefellit amor.

In thalamo Danaë saxo, ferróque perenni,

Que fuerat virgo credita; mater erat.

Penelope mansit, quantum custode careret,

Inter tam multos intemerata procos.

11 Quidquid seruatur, cupimus magis: ipsaque furem

Cura vocat: pauci, quod sinit alter, amant.

Nec facie placet illa sua, sed amore mariti:

Nescio quid, quod te ceperit, esse putant.

Non proba sit, quæ vir seruat, sed adultera: chara est.

20 Ipse timor pretium corpore maius habet.

Indignère licet, inuauat inconcessa voluptas.

Sola placet, timeo, dicere siqua potest.

Nec tamen ingenuam ius est seruare puellam:

Hic metus externæ corpora gentis agat.

25 Scilicet ut possit custos ego dicere feci:

In laudem serui casta sit illa tui.

Rusticus est nimium, quem ledit adultera coniux:

Et notos mores non satis urbis habet.

In qua martigenæ non sunt sine crimine nati

30 Romulus Iliades, Iliadésque remus.

Quid tibi formosa, si non nisi casta placebat?

Non possunt ullis ista coire modis.

Si sapias, indulge domina: vultusque seueros
Exue. nec rigidi iura tuere viri.

Et cole, quos delectat, multos dabit, uxor amicos:
Gratia sic minimo magna labore venit.

Sic poteris iuuenum conuiuia semper inire:
Et quæ non tuleris multa videre domi.

E L E G I A V.

Ad amnem, dum iter faceret ad amicam.

AMnis arundinibus limosas obsite ripas,
Ad dominam propero: siste parumper aquas.

Nec tibi sunt pontes, nec quæ sinerent ipsis ictu
Concaua traiecto cumba rudente uchat.

Paruis eras (memini) nec te transire refugii:
Summæque vix talos contigit unda meos.

Nunc ruis apposito niuibus de monte solutis:
Et turpi crassas gurgite voluis aquas.

Quid properasse iuuat? quid pauca dedisse quieti
Tempora? quid nocti conseruisse diem:

Si tamen hinc standum est? si non datur artibus ullis
Vltior nostro ripa premenda pede?

Nunc ego quas habuit pennas Danaëus heros:
Terribili densum cum tulit angue caput:

Nunc opto currum: de quo Cerealia primum
Semina uenerunt in rude missa solum.

Prodigiosa loquor veterum mendacia uatum.
Nec tulit hac unquam, nec feret ulla dies.

Tu potius ripis effuse capacibus amnis,
Sic æternus eas: labere sine tuo.

Non eris inuidia torrens (mihi crede) ferenda:
Si dicar per te fortè retentus amans.

Flumina deberent iuuenes in amore iuuare:
Fumina senserunt ipsa quid esset amor.

Inachus in *media Bithynide pallidus isse
Dicitur: & gelidis incaluisse vadis.

Non dum Troia fuit lustris obsessa duobus:

Cum rapuit vultus Xanthe Neera tuos.

1 Quid non Alpheon diuersis currere terris
Virginis Arcadiæ certus adegit amor?

Te quoque promissam Xantho Penee Creusam
Phitiadum terris occuluisse ferunt.

Quid referam Asopon? quem cepit Martia Thebe,

10 Natarum Thebe quinque futura parens.

Cornua si tua sunt, ubi nunc Acheloë requiram:
Herculis irata fracta querere manu.

Nec tanti Chalydon, nec tota Aetolia tanti:
Vna tamen tanti Deianeira fuit.

11 Illefluens diues septena per ostia Nilus,

Qui patriam tante tam bene calat aque:

Fertur in Euanne collectam Asopide flammam
Vincere gurgitibus non potuisse suis.

Siccus ut amplecti Salmonida posset Enipeus:

20 Cedere iussit aquam: iussa recessit aqua.

Nec te prætereo: qui per caua saxa volutus
Tiburis Argei *spumifer arua rigas:

Ilia cui placuit: quamuis erat horrida vultu,
Vngue notata comas, vngue notata genas.

21 Illa gemens patruique nefas, delictaque Martis
Errabat nudo per loca sola pede.

Hanc amnis rapidis animosus vidit ab undis:

Raucaque de medijs sustulit ora vadis.

Atque ita, quid nostras inquit teris anxia ripas

30 Ilia ab Ideo Laomedonte genus?

Quò cultus abiire tui? quid sola vagaris?

Vitta nec euinctas impedit alba comas?

Leg. Melia, vt sic
Nymphæ nomē.
Fit enim & A-
pollonio l. 2. mē-
tio cuiusdam
Melæ nymphæ
Bithynidis, quæ
Neptuno Amy-
cum peperit.

Legitur &, po-
miter. Herat. 12
præcepit Anio, &
Tyburis lucus,
& vda Mobilis
bus pomaria
suis.

Quid

Quid fles? & madidos lachrymis corrumpis ocellos?
Pectoraque insana tundis aperta manu?

Ille habet & silices, & durum in pectore ferrum:
Qui tenero lachrymas letus in ore videt.

I lia pone metus: tibi regia nostra patebit:
Teque colent amnes: I lia pone metus.

Tu centum, aut plures inter dominabere nymphas:
Nam centum, aut plures flumina nostra tenent.

Ne me sperne (precor) tantum Romana propago:
Munera promissis uberiora feres.

Dixerat. illa oculos in humum deiecta modestos
Spargebat tepido flebilis imbre sinus.

Ter molita fugam, ter ad altas restitit undas,
Currendi vires eripiente metu.

Rectius in non-
nullis, s; rva
*Sera tamen scindens inimico pollice crinem
Edidit indignos ore tremente sonos.

O utinam mea tecta forent, patrioque sepulchro
Condita, dum poterant virginis ossa regi.

Cur modo vestalis tedas inuitor ad vllas
Turpis, & Iliacis inficianda focis?

Quid moror? en digitis designor adultera vulgi:
Desit famosus, qui notet ora, pudor.

Hactenus: & vestem timidis pratendit ocellis:
Atque ita se in rapidas perclita misit aquas.

Supposuisse manus ad pectora lubricus amnis
Dicitur: & socj iura dedisse tori.

Te quoque credibile est aliqua caluisse puella:
Sed nemora, & sylva, crimina vestra tegunt.

Quidam f. re-
ctus, spatiosius
Dum loquor: increuit latis *spatiosus in undis:
Nec capit admissis alueus altus aquas.

Quid mecum furiose tibi? quid mutua differs
Gaudia? quid captum iustice rumpis iter?

Quid si legitimum flueres? si nobile flumen?

Si tibi per terras maxima fama foret?

Nomen habes. nullum niuibus collecte caducis:

Nec tibi sunt fontes: nec tibi certa domus. —

5 Fontis habes instar pluuiasque, niuesque solutas:

Quas tibi diuitias pigra ministrat hyems.

Aut lutulentus agis brumali tempore cursus:

Aut premissis arenam puluerulentus humum!

Quis te unquam potuit sitiens haurire viator?

10 Quis grata dixit voce, perennis eas?

Damnifus pecori curris: damnosior agris:

Forsitan hæc alios: me mea damna mouent.

Huic ego *na demens narrabam fluminum amores:

Iactasse indigno nomina tanta pudet.

15 Nescio quem spectans, Acheloon, & Inachon amnes,

Et potui nomen Nile referre tuum.

At tibi pro meritis opto non candide torrens

Sunt rapidi soles, siccaque semper hyems.

Quidam legunt,
nunc demens,
etiam rectè.

20

ELEGIA VI.

Quod ab amica receptus, cum ea coire non
potuit, conqueritur.

A Ut non formosa est: *aut non bene culta puella:

*Aut puto non votis sæpe petita meis.

Multo rectior
veras lectio, At,
at, At.

25 Hanc tamen in nullos tenui male languidus usus:

*Sed iacui pigro crimen, onusque toro.

Nec potui cupiens pariter cupiente puella

Inguinis effeti parte iuuante frui.

Illam quidem nostro subiecit eburnea collo

30 Brachia Sithonia candidiora mihi.

Osculaque inferuit cupida luclantia lingua:

Lasciuum femori supposuitque femur.

Etiam rectè in
nonnullis, Sic
iacuit

Et mihi blanditias dixit : dominúmque vocavit :

Et que præterea publica verba iuuant.

Tacta tamen gelida veluti mea membra cicuta,

Segnia propositum destituere meum.

Truncus iners iacui, species, & inutile signum :

Nec satis exactum est, corpus, an umbra forem.

Quæ mihi ventura est, siquidem est vêtura, senectus?

Cùm desit numeris ipsa iuuenta suis?

Ah pudet annorum : quod me inuenerinque, virúmque,

Nec iuuenem, nec me sensit amica virum.

Sic flammam aditura pias æterna sacerdos

Surgit, & à charo fratre verenda soror.

At nuper bis flaua Chie, ter candida Pithe,

Ter Libas officio continuata meo est.

Exigere à nobis angusta nocte Corinnam,

Et meminisse numeros sustinuisse nouem.

Num mea Thessalico languent deuota veneno

Corpora? num misero carmen, & herba nocent?

Sagæque Phœnicea defixit nomina cera?

Et medium tennes in iecur urget acus?

Carminelasa Ceres steriles vanescit in herbas :

Deficiunt lesi carmine fontis aque.

Ilicibus glandes, cantatæque vitibus vna

Decidit : & nullo poma mouente fluunt.

Quid vetat & nervos magicas torpere per artes?

Forsthan impatiens fit latus inde meum.

Huc pudor accessit : facti pudor ipse nocebat :

Ille fuit vitij causa secunda mei.

At qualem vidi, qualem tetigique puellam :

Sic etiam tunica tangitur illa sua.

Illius attractu Pylus iuuenescere posset :

Tithonúsque annis fortior esse suis,

Hec mihi contigerat : sed vir non contigit illi.

Quas nunc concipiam per noua vota preces?

Credo etiam magnos, quo sum tam turpiter usus :

Muneris oblatis pœnituisse deos.

5 O ptabam certe recipi : sum nempé receptus :

Oscula ferre : tuli : proximus esse : fui.

Quid mihi fortuna tantum ? quid regna sine usu ?

Quid nisi possedi diues auarus opes ?

Sic aret medijs taciti vulgator in undis :

10 Pomâque, quæ nullo tempore tangat, habet.

A tenera quisquam sic surgit mane puella :

Protinus ut sanctos possit adire deos.

Sed puto non blanda, non optima perdidit in me

Oscula : non omni sollicitauit ope.

15 Illa graues potuit quercus, adamantâque durum,

Surdâque blanditijs saxa mouere suis.

Digna mouere fuit certe dinosque, virosque :

Sed neque tunc vixi : nec vir, ut ante, fui.

Quid iuuat, ad surdas si cantet Phœnius aures ?

20 Quid miserum Thamyram picta tabella iuuat ?

At quæ non tacita formæui gaudia mente ?

Quos ego non finxi disposuîque modos ?

Nostra tamen iacuere velut præmortua membra

Turpiter hesterna languidiora rosa.

25 Quæ nunc ecce vident intempestiua, valentque :

Nunc opus exposcunt, militiamque suam.

Quin istic pudibunda iace pars pessima nostri.

Sic sim pollicitis captus, ut ante, tuis.

Tu dominum fallis : per te deprensus inermis

30 Tristia cum magno damna pudore tuli.

Hanc etiam non est mea dedignata puella

Molliter admota sollicitare manu.

Ita ex Hom.
scriptum, cum
in om. esset Phi-
neus

Sed postquam nullas assurgere posse per artes,
Immemoremque sui procubuisse videt:

Quid meludis ait? quis te male sane iubebat.
Inuitum nostro ponere membra tero?

¶ Sic in quib. &
in magicis sacris
lanis utebantur,
vt ex Theocr.
Pharmac. liquer.
In alijs, ranis, vt
de rubetis intel
ligatur, quarum
maximus in ma-
gicis vsus.

Aut te traiectis AEaea venifica *lanis

Deucuet: aut alio lassus amore venis.

Nec mora: dissiluit tunica velata recincta:

Et decuit nudos proripuisse pedes.

Néue sua possent intactam scire ministra:

Dedecus hoc sumpta dissimulauit aqua.

E L E G I A V I I .

Quòd ab amica non recipiatur, dolet.

EN quisquam ingenuas etiamnum suscipit artes?
Aut tenerum dotes carmen habere putat?

Ingenium quondam fuerat pretiosius auro:

At nunc barbaria est grandis, habere nihil:

Cum pulchre nostri domina placuere libelli:

Quò licuit libris, non licet ire mihi.

Cum bene laudauit: laudato ianua clausa est:

Turpiter huc illuc ingeniosus eo:

Ecce recens diues parto per vulnera censu:

Praefertur nobis sanguine factus eques.

Hunc potes amplecti formosis stulta lacertis?

Huius in amplexu stulta iacere potes?

Si nescis, caput hoc galeam portare solebat:

Ense latus cinctum, quod tibi seruit, erat.

Leua manus, cui nunc serum male conuenit aurum:

Scuta tulit: dextram tange, cruenta fuit.

Qua perijt aliquis, potes hanc contingere dextram?

Heus ubi mollicies peccoris illa tui est?

Ceme cicatrices veteris vestigia pugnae:

Quæsum est illi corpore quidquid habet.

Forſitan & quoties hominem iugulauerit, ipſe
Indicet: hoc faſſas tangis auara manus?

Ille ego Muſarum purus, Phæbique ſacerdos
Ad rigidas canto carmen inane fores.

5 Diſcite, qui ſapitis, non hæc quæ ſcimus inertes:
Sed trepidas acies, & fera bella ſequi.

Præque bono verſu primum deducite pilum:
Hoc tibi, ſi velles, poſſet Homere dari.

Iuppiter admonitus nihil eſſe potentius auro,
10 Corruptæ pretium virginis ipſe fuit.

Dum merces aberat: durus pater, ipſa ſeuera,
Aerati poſtes, ferrea turris erat.

Sed poſtquam ſapiens in munera venit adulter:
Præbuit ipſa ſinus: & dare iuſſa, dedit.

15 At cum regna ſenex cæli Saturnus haberet:
Omne lucrum tenebris alta premebat humus.

Aeræque, & argentum, cumque auro pondera ferri
Manibus adimorat: nullaque maſſa fuit.

At meliora dabat, curuo ſine vomere fruges,
20 Pomæque, & in quercu mella reperta caua.

Nec valido quiſquam terram ſcindebat aratro:
Signabat nullo limite foſſor humum.

Nec freta demiſſo verrebant eruta remo:
Vltima mortali tum via littus erat.

25 Contra te ſolers: hominum naturæ fuiſti,
Et nimium damnis ingeniſa tuis.

Quid tibi turritis incingere mœnibus vrbes?

Quid tibi diſcordes addere in arma manus?

Quid tibi cum pelago? terra contenta fuiſſes.

30 Cur non & cælum tertia regna petis?

Quæ licet, affectas cælum quoque: templi Quirinus

Liber, & Alcides, & modo Caſar habent.

E ruimus terra solidum pro frugibus aurum:

Possidet inuentas sanguine miles opes.

Curia pauperibus clausa est: dat census honores:

Inde grauis iudex: inde seuerus eques.

O mnia possideant: illis campusque, forumque

seruiat: hi pacem, crudaque bella gerant.

Tantum ne nostros auidi lucrentur amores:

Et satis est, aliquam pauperis esse sinant.

At nunc exæquet tetricas licet illa Sabinas:

Imperat ut capta, qui dare multa potest.

Me prohibet custos: in me timet illa maritum:

Si dederim: tota cedit uterque domo.

O, si neglecti quisquam deus ultor amantis:

Tam male quasitas puluere mutet opes.

E L E G I A V I I I .

Tibulli mortem deflet.

MEmnona si mater, mater plorauit Achillem:

Et tangunt magnas tristia fata deas:

Flebilis indignos elegia solue capillos:

Ah nimis ex vero nunc tibi nomen erit.

Ille tui vates operis, tua fama Tibullus

Ardet in extructo corpus inane rogo.

Ecce puer Veneris fert euersamque pharetram,

Et fractos arcus, & sine luce facem.

Aspice demissis ut lat miserabilis alis:

Pectoraque infesta tundat aperta manu.

Excipiunt lachrymas sparsi per colla capilli:

Oraque singultu concutiente sonant.

Fratris in Aeneæ sic illum funere dicunt

Egressum castris pulcher Iule tuis.

Nec minus est confusa Venus moriente Tibullo:

Quum iuueni rupit cum seruis inguen aper.

At sacri vates, & diuim cura vocamur:

Sunt etiam qui nos numen habere putent.

Sicilicet omne sacrum mors importuna profanat:

Omnibus obscuras inicit illa manus.

5 Quid pater Ismario, quid mater profuit Orpheo?

Carminibus quid victas obstupuisse feras?

Et Linon in syluis idem *pater edidit altis:

Dicitur inuicta conticuisse lyra.

Aspice Mæoniden, à quo ceu fonte perenni

10 Vatum Pierijs ora rigantur aquis:

Hunc quoque summa dies nigro summersit Auerno:

Effugiunt auidos carmina sola rogos.

Durat opus Vatum, Troiani fama laboris,

Tardaque nocturno tela retexta dolo.

15 Sic Nemesis longum, sic Delia nomen habebunt:

Altera cura recens, altera primus amor.

Quid nos sacra iuuant? *quid nunc Aegyptia profunt

Sistra? quid in vacuo secubuisse toro?

Cum rapiant mala fata bonos: ignoscite fasso:

20 Sollicitor, nullos esse putare deos.

Viue pius: moriere tamen: cole sacra: colentem

Mors tamen à templis in caua busta trahet.

Carminibus confide bonis: iacet ecce Tibullus:

Vix manet è toto parua quod vna capit.

25 Tène sacer vates flammæ rapuere rogales?

Pectoribus pasci nec timuere tuis?

Aurea sanctorum potuissent templa deorum

Vrere, quæ tantum sustinere nefas.

Auertit vultus Erycis quæ possidet arces:

30 Sunt quoque, qui lachrymas continuisse negant.

Sed tamen hoc melius: quam si Phaacia tellus

Ignotum vili supposuisset humo.

*sic in om Reat
tamen fort. qui-
dam, pater abdi-
tus altis Dicitur
inuicta conci-
nuisse lyra.

*nunc, in quib.

Hic certè manibus fugientis pressit ocellos
Mater: & in cineres ultima dona tulit.

Hic soror in partem misera cum matre doloris
Venit inornatas dilacerata comas.

Cùmque tuis sua iunxerunt Nemesisquæ, priorque,
Oscula: nec solos destituere rogos.

Delia discedens feliciter inquit amata
Sum tibi: vixisti, dum tuus ignis eram.

Cui Nemesis quid ait tibi sunt mea damna dolori?
Me tenuit moriens deficiente manu.

Si tamen è nobis aliquid nisi nomen, & umbra
Restat: in Elysia valle Tibullus erit.

Obuius huic venies edera iuuenilia cinctus
Tempora, cum Caluo doctè Catulle tuo.

Tu quoque, si falsum est temerati crimen amici:
Sanguinis atque animæ prodige Galle tue.

His comes umbra tua est: si qua est modo corporis um-
Auxisti numeros culte Tibulle pios. [bra:

Ossa quieta precor tuta requiescite in urna:
Et sit humus cineri non onerosa tuo.

F L E G I A I X.

Ad Cererem, conquerens quòd eius sacris cum amica
concurrere non permittatur.

Annua venerunt Cerealis tempora sacri:
Secubat in vacuo sola puella toro.

Flaua Ceres tenues spicis redimita capillos
Cur inhibes sacris commoda nostra tuis?

Te dea munificam gentes ubique loquuntur:
Nec minus humanis invidet vlla bonis.

Ante nec hisfuti torrebant farræ coloni:
Nec notum terris aræ nomen erat.

5 *sed glandem quercus oracula prima ferebant.*

Hæc cibus: & teneri cespitis herba terus

Prima Ceres docuit turgescere semen in agris:

Falce coloratas subsécuitque comas.

10 *Prima iugis tauros supponere colla coëgit:*

Et veterem curvo dente renellit humum.

Hanc quisquam lachrymis letari credat amantum?

Et bene tormentis, secubitúque coli?

Nec tamen est, quamvis agros amet illa feraces:

20 *Rustica: nec vacuum pectus amoris habet.*

Cretes erunt testes: nec fingunt omnia Cretes:

Cretes nutrito terra superba Ioue.

Illic, sydeream mundi qui temperat arcem:

Exiguus tenero lac bibit ore puer.

25 *Magna fides testi: testis laudatur alumno:*

Fassuram Cererem crimina nota puto.

Viderat Iasium Cretæa diua sub Ida

Figentem certa terga ferina manu.

Vidit: & ut teneræ flammam rapuere medullæ:

30 *Hinc pudor, * ex illa parte trahebat amor.*

Victus amore pudor: sulcos arere videres:

Et sata cum minima parte redire sui.

Cum bene iactati pulsarant arua ligones:

Ruperat & duram vomer aduncus humum:

35 *Seminâque in latos icrant equaliter agros:*

Irrita decepti vota colentis erant.

Diua potens frugum syluis errabat in aliis.

Deciderant longæ spicea ferta comæ.

Sola fuit Crete facundo fertilis anno:

40 *Omnia, quæ tulerat se dea, messis erant.*

Ipse locus nemorum canebat frugibus Ide:

Et ferus in sylua farræ metebat aper.

*ver. lect. ex alio

Optavit Minos similes sibi legifer annos:
 Optavit Cereris longus ut esset amor.
 Qui tibi se cubitus tristes dea flava fuissent:
 Hos cogor sacris nunc ego ferre tuis.
 Cur ego sum tristis, cum sit tibi nata reperta?
 Regnaque quam Iuno, sorte minora regat?
 Festa dies, Veneremque vocat, cantusque merumque,
 Hac decet ad dominos munera ferre deos.

ELEGIA X.

Ad amicam, à cuius amore discedere non potest.

Multa diuque tuli: vitij patientia victa est:
 Cede fatigato pectore turpis amor.
 Scilicet asserui iam me: fugique cathenas:
 Et que non puduit ferre, tulisse pudet.
 Vicimus: & domitum pedibus calcamus amorem:
 Vencrunt capiti cornua sera meo.
 Perfer: & obdura: dolor hic tibi proderit olim:
 Sape tulit lassus succus amarus opem.
 Ergo ego sustinui foribus tam saepe repulsus
 Ingenuum dura ponere corpus humo.
 Ergo ego nescio cui, quem tu complexa tenebas:
 Excubui clausam seruus ut ante domum.
 Vidi ego cum foribus lassus prodiret amator
 Inualidum referens, emeritumque latus.
 Hoc tamen est leuius, quam quod sum visus ab illo:
 Eueniat nostris hostibus ille pudor.
 Quando ego non fixus lateri spatiantis adhesi?
 Ipse tuus custos, ipse vir, ipse comes?
 Scilicet & populo per me comitata placebas:
 Causa fuit multis noster amoris amor.
 Turpia quid referam vana mendacia lingue?
 Et periuratos in mea damna deos?

*In nonnullis,
 patienter

Quid

Quid iuuenum tacitos inter conuiuia nutus?

Verbáque compositis disimulata notis?

Dicta erat agra mihi: præceps, aménsque cucurri:

Veni, riuáli non erat agra meo.

15 His & que taceo duraui sæpe ferendis:

Quere alium, pro me qui velit ista pati.

Iam mea uotiuá puppis redimita corona

Leta tumescentes æquoris audit aquas.

Desine blanditias, & uerba potentia quondam

10 Perdere: non ego sum stultius, ut ante fui.

Luctantur: pectúsque leue in contraria ducunt,

Hac amor, hac odium: sed puto vincet amor.

O dero, si potero: si non, inuitus amabo:

Nec iuga taurus amat: quæ tamen odit, habet.

15 Nequitiam fugio: fugientem forma reducit:

Auersor morum crimina: corpus amo.

Sic ego nec sine te, nec tecum uiuere possum:

Et uideor uoti nescius esse mei.

Aut formosa fores minus, aut minus improba uellem:

20 Non facit ad mores tam bona forma malos.

Facta merent odium: facies exorat amorem:

Me miserum uitij plus ualet illa suis.

Parce per ò lecti socialia iura, per omnes,

Qui dant fallendos se tibi sæpe deos.

25 Perque tuam faciem magni mihi numinis instar:

Perque tuos oculos, qui rapuere meos.

Quidquid eris, mea semper eris: tu selige tantum

Me quoque uelle, uelis, an ñe coactus amem?

Linteá dem potius: uentis que ferentibus utar:

30 Ut quanuis nolim, cogar amare tamen.

ELEGIA XI.

Dolet amicam suam ita suis carminibus innotuisse,
 ut riuales multos sibi pararit.

Quis fuit ille dies, quo tristia semper amanti
 Omnia non albæ concinnuistis aues?

Quòdne putem sydus nostris occurrere votis?
 Quòsue deos in me bella mouere querar?

Qua modo dicta mea est: quam cœpi solus amare:
 Cum multis vereor ne sit habenda mihi.

Fallimur? an nostris innotuit illa libellis?
 Sic est: ingenio prostitit illa meo.

Et merito: quid enim formæ præconia feci?
 Vendibilis culpa facta puella mea est.

*fort. melius,
 perductus, vt in
 nonnullis.

Me lenone placet: duce me *productus amator:
 Ianua per nostras est adaperata manus.

An profint dubium est: nocuerunt carmina certe:
 Inuidia nostris illa fuere bonis.

Cum Theba, cum Troia foret, cum Casaris acta:
 Ingenium mouit sola Corinna meum.

A duersis utinam tetigissem carmina musis:
 Phœbus & inceptum destituisset opus.

Nec tamen vt testes mos est audire poëtas:
 Malueram verbis pondus abesse meis.

Per nos Scylla patri canos furata capillos,
 Pube premit rabidos, inguinibusque canes.

Nos pedibus pennas dedimus, nos crinibus angues:
 Victor Abantiades alite fertur equo.

Idem per spatium Tityon porreximus ingens:
 Et tria vipereo fecimus ora cani.

Fecimus Enceladum iaculantem mille lacertis:
 Ambigua captos virginis ore viros.

- Aeolios Ithacis inclusimus utribus Euros:
 Proditor in medio Tantalus amne sitit.
 De Niobe silicem, de virgine fecimus visam:
 Concinnat Odyssum Cecropis ales Itym.
 Iuppiter aut in aues, aut se transformat in aurum:
 A ut fecat imposita virgine taurus aquas.
 Protea quid referam? Thebanaque serena dentes?
 Qui vomerent flammis ore, fuisse boues?
 Flare genis electra, tuas auriga sorores?
 10 Quaeque rates fuerant, nunc maris esse deas?
 A uersumque diem mensis furialibus Atrei?
 Duraque percussam saxa secuta lyram?
 Exit in immensum foecunda licentia vatum:
 Obligat historica nec sua verba fide.
 15 Et mea debuerat falso laudata videri
 Faemina: credulitas nunc mihi vestra nocet.

ELEGIA XII.

De Iunonis festo.

- 20 C'um mihi pomiferis coniux foret orta Phaliscis:
 Mœnia contigimus victa Camille tibi.
 Casta sacerdotes Iunoni festa parabant
 Per celebres ludos, indigenamque bouem.
 Grande more pretium ritus cognoscere: quamuis
 Difficilis cliuis huc via prebet iter.
 25 Stat vetus, & densa prænubilus arbore lucus:
 Aspice: concedes numinis esse locum.
 Accipit ara preces, votiuamque thura piorum:
 Ara per antiquas facta sine arte manus.
 Hic ubi personuit solenni tibia cantu:
 30 It per velatas annua pompa vias.
 Ducuntur niueæ populo plaudente iuuenca:
 Quas aluit campis herba Phalisca suis:

Ergo non tu non eruen li fro te minaces:

Et ex huius uicti na porcus hara.

Dicitur inu per temp ra dura recituo.

Iam tunc so a capella dea.

Ille uisus inuenta sub aliis

Dicitur inceptum destituisse fugam.

Nunc quae per pueros iaculis incessitur index:

Et si non aut ori uulnere, ipsa datur.

Qui te nura dea est, iuuenes, timidæque puella,

Stræ uerim latus ueste iacente uias.

Uirgo ei crines auro, gummæque premuntur:

Et regit auratos palla superba pedes.

More purum sanctæ uelata uestibus albis

Tradita supposito uertice sacra ferunt.

Ore fluent populi tunc cum uenit aurea pompa:

Ipsa sacerdotes subsequiturque suas.

Argua est pompæ facies. Agamemnone caso,

Et scelus, & patrias fugit Halesus opes.

Iamque pererratis profugus terræque marique,

Mani felici condidit alta manu.

Ille suos docuit lunonia sacra Phaliscos.

Sint mihi, sint populo semper amica suo.

ELEGIA XIII.

Ad amicam, si peccatura est, ut occultè peccet.

NON ego ne pecces, cum sis formosa, recuso:

Se tunc sit misero scire necesse mihi.

Nec te nostra iubet fieri censura pudicam;

Se tamen, ut tentes dissimulare, rogat.

Non peccat, quæcunquæ potest peccasse negare:

Solique famosam culpa professâ facit.

Quis furor est, quæ nocte litent, in luce fateri?

Et quæ clàm facias facta referre palàm?

- Ignoto meretrix corpus iunctura Quiriti,
 Opposita populum submouet ante sera.
 Tu tua prostitues fama peccata sinistre?
 Commissi perages iudiciúmque tui?
 Sit tibi meus melior: saltémque imitare pudicas:
 Téque probam, quamuis non eris, esse putem.
 Que facis, hæc facito: tantum fecisse negato:
 Nec pudeat coràm verba modesta loqui.
 Est qui nequitiam locus exigat: omnibus illum
 Delitijs imple: sit procul inde pudor.
 Hinc simul exieris: lasciuia protinus omnis
 Absit: & in lecto crimina pone tuo.
 Illic nec tunicam tibi sit posuisse pudori:
 Nec femori impositum sustinuisse femur.
 Illic purpureis condatur lingua labellis:
 Inque modos Venerem mille figuret amor.
 Illic nec voces, nec verba iuuantia cessent:
 Spondaque lasciuia mobilitate tremat.
 Indue cum tunicis metuentem crimina vultum:
 Et pudor obscænum dissiteatur opus.
 Da populo, da verba mihi: sine nescius erem:
 Et liceat stulta credulitate frui.
 Cur toties video mitti, recipique tabellas?
 Cur pressus prior est, interiorque torus?
 Cur plus, quam somno turbatos esse capillos?
 Collaque conspicio dentis habere notam?
 Tantum non oculos crimen deducis ad ipsos:
 Si dubitas famæ parcere: parce mihi.
 Mens abit, & morior, quoties peccasse fateris:
 Perque meos artus frigida gutta fluit.
 Tunc amo: tunc odi frustra, quod amare necesse est. —
 Tunc ego, sed tecum, mortuus esse velim.

Nil equidem inquiram : nec , quæ calare parabis .
 Insequar : & falsi criminis instar erit .
 Si tamen in media deprensa tenebere culpa :
 Et fuerint oculis probra videnda meis :
 Quæ bene visa mihi fuerint , bene visa negato :
 Concedent verbis lumina nostra tuis .
 Prona tibi vinci cupientem vincere palma est :
 Sit modo non feci dicere lingua memor .
 Cum tibi contingat verbis superare duobus :
 Etsi non causa , iudice vince tuo .

ELEGIA XIII.

Ad Venerem, quòd elegis finem imponat.

Q Vere nouum vatem tenerorum mater amorum :
 Traditur hæc elegis vltima meta meis :
Quos ego composui Peligni ruris alumni :
 Nec me delitiæ dedecere meæ .
Si quid id est , vsque à proauis vetus ordinis heres :
 Non modo militia turbine factus eques .
Mantua Virgilio gaudet : Verona Catullo :
 Peligne dicar gloria gentis ego .
Quem sua libertas ad honesta coëgerat arma :
 Cum timuit socias anxia Roma manus .
Atque aliquis spectans hospes Sulmonis aquosi
 Mœnia : quæ campi iugera pauca tenent :
Quæ tantam dicet potuistis ferre pœtam :
 Quantulacunque estis : vos ego magna voco .
Culte puer , puerique parens mihi tempore longo ,
 Aurea de campo vellite signa meo :
Corniger increpuit thyrsò grauiore Lyæus :
 Pulsanda est magnis area maior equis .
Imbelles elegi genialis Musa valete ,
 Post mea mansurum fata superstes opus .

Siquis in hoc artem populo non
nouit amandi:

Me legat: & lecto carmine, doctus
amet.

Arte cita, veloque rates, remoque
reguntur:

Arte leues currus: arte regendus amor.

Curibus Automedon lentis erat aptus habentis:

Tiphys in Hæmonia puppe magister erat:

15 Me Venus artificem tenero præfecit amanti:

Tiphys, & Automedon dicar amoris ego.

Ille quidem ferus est: & qui mihi sæpe repugnat:

Sed puer est ætas mollis & apta regi.

Philyrides puerum cithara * præfecit Achillem:

20 Atque animos placida contudit arte feros.

Qui toties socios, toties perterruit hostes:

Creditur annosum pertinuisse senem.

Quas Hæctor sensurus erat, poscente magistro

Verberibus iussas præbuit ille manus.

25 AEacide Chiron, ego sum præceptor amoris:

Sæuus uterque puer: natus uterque dea.

Sed tamen & tauri ceruix oneratur aratro:

Frenaque magnanimi dente teruntur equi:

Et mihi cedit amor: quamuis mea vulneret arcu

30 Pectora: iactatas excutiâtque faces.

Quo me fixit amor, quo me violentius ussit:

Hoc melior facti vulneris ultor ero.

*Ita præcimus
leg. ut sit, ex ad
erudit, ut A-
mor 2.8. Ponend-
is in mille mo-
dis perfecta ca-
pillis.

•Reat^r in quib. *N*on ego Phæbe, datas à te mihi * mentiar artes:
 mentior.

Nec nos aëriæ voce monemur auis.

*N*on mihi sunt vise Clio, Cliûsqûe sorores,
 Seruanti pecudes vallibus Ascra tuis.

*V*sus opus mouet hoc: vati parcte perito:
 Vera canam: cæptis mater Amoris ades.

*E*ste procul vitta tenues, insigne pudoris,
 Queqûe tegis medios instita longa pedes.

*N*os Venerem tutam, concessâque furta canemus:
 Inqûe meo nullum carmine crimen erit.

*P*incipio, quod amare velis, reperire labora,
 Qui noua nunc primum miles in arma venis.

*P*roximus huic labor est, placidam exorare puellam:
 Tertius, ut longo tempore duret amor.

*H*ic modus: hæc nostro signabitur area curru:
 Hæc erit admissa meta terenda rota.

*D*um licet: & loris passim potes ire solutis:
 Elige, cui dicas, tu mihi sola places.

*H*æc tibi non veniet tenues delapsa per autas:
 Querenda est oculis apta puella tuis.

*S*cit bene venator, cervis ubi retia tendat:
 Scit bene, quâ frendens valle moretur aper.

*A*ucupibus noti frutices: qui sustinet hamos,
 Nouit, quæ multo pisce natentur aque.

*T*u quoque, materiam longo qui queris amori:
 Ante frequens quo sit disce puella loco.

*N*on ego quærentem ventis dare vela iubebo:
 Nec tibi, ut inuenias, longa terenda via est.

*A*ndromeden Perseus nigris * portarit ab Indis:
 Raptâque sit Phrygio Graia puella viro.

*T*ot tibi nanque dabit formosas Roma puellas:
 Hæc habet, ut dicas, quidquid in orbe fuit.

*Lect. hæc visa
 est elegantior,
 cum in q. legere-
 tur portauit ab
 Indis. Raptâque
 sic. neque tamen
 pr or illa non
 lecta.

Gargara quot segetes, quot habet Methymna racemos, 57

Aequore quot pisces, fronde teguntur aues:

Quot caelum stellas, tot habet tua Roma puellas:

Mater & Aeneae constat in urbe sui.

15 Si eu caperis primis, & adhuc crescentibus annis:

Ante oculos veniet & cras puella tuos.

Siue cupis iuuenem: iuuenes tibi mille placebunt:

Coeris voti nescius esse tui.

Si eu te forte iuuat sera, & sapientior aetas:

10 Hoc quoque (crede mihi) crebrius agmen erit.

Tu modo Pompeia lentus spatiare sub umbra:

Cum sol Herculei terga leonis adit.

Aut, ubi muneribus nati sua munera mater

Addidit, extemo marmore diues opus.

15 Nec tibi vitetur, quae priscis sparsa tabellis,

Porticus authoris Liuiam nomen habet.

Quaque parare necem miseris patriuelibus ausae

Belides, & stricto stat ferus ense pater.

Nec te praetereat Veneri ploratus Adonis:

10 Cultaque Iudaeo septima sacra viro.

Nec fuge Niligenae Memphitica templa iuuenca:

Multas illa facit, quod fuit ipsa Ioui.

Et fora conueniunt (quis credere posset?) amor:

Flammaque in arguto saepe reperta foro,

15 Subdita qua Veneris facto de marmore templo

Appias expressis aëra pulsat aquis.

Illo saepe loco capitur consultus amore:

Quique alijs cauit, non cauet ipse sibi.

Illo saepe loco defunt sua verba diserto:

3 Resque nouae veniunt: causaque agenda sua est.

Hunc Venus è templis, quae sunt confinia, ridet:

Qui modo patronus, nunc cupit esse cliens.

89 Sed tu præcipue curuis venæ theatris:
 Hæc loca sunt votis fertiliora tuis.
 Illic inuenies, quod ames: quod ludere possis:
 Quòdque semel tangas: quòdque tenere velis.
 Vt redit, itque frequens longum formica per agmen:
 Cranificio solitum dum vehit ore cibum.
 Aut ut apes saltusque suos, & olentia nocte
 Pasceat, per flores, & thyma summa volant.
 Sic ruit ad celebres cultissima fœmina ludos:
 • Copia iudicium sæpe morata meum est.
 Spectatum veniunt: veniunt spectentur ut ipse:
 Ille locus casti damna pudoris habet.
 Primus sollicitos fecisti Romule ludos:
 Cum iuuit viduos rapta Sabina viros.
 Tunc neque marmoreo pendebant vela theatro:
 Nec fuerant liquido pulpita rubra croco.
 Illic, quas tulerant nemorosa palatia, frondes
 Simpliciter posite, scena sine arte fuit:
 In gradibus sedit populus de cespite factis,
 Qualibet hirsutas fronde tegente comas.
 Respiciunt, oculisque notant, sibi quisque puellam,
 Quam velit: & tacito pectore multa mouent.
 Dùmque rudem præbente modum tibicine Thusco,
 Lydius æquatam ter pede pulsat humum:
 In medio plausu (plausus tunc arte carebat)
 Rex populo præde signa petenda dedit:
 Protinus exiliunt, animum clamore fatentes:
 Virginibus cupidas inijciuntque manus.
 Vt fugiunt aquilas timidissima turba columbae:
 Vtque fugit visos agna nouella lupos:
 Sic ille timuere viros sine lege ruentes:
 Consiit in nulla, qui fuit ante, color.

Nam timor unus erat: facies non una timoris:

Pars laniat crines: pars sine mente selet:

Altera mœsta silet: frustra vocat altera matrem:

Hæc queritur: stupet hæc: hæc fugit: illa manet.

§ Ducuntur raptæ, genialis præda, puellæ:

Et potuit multas ipse decere * pudor.

Siqua repugnabat nimium, comitemquæ negabat:

Sublitam cupido vir tulit ipse sinu.

A tque ita, quid teneros Lichymis corruppis ocellos?

10 Quod matri pater est, hoc tibi, dixit, ero.

Romule militibus scisti dare commoda solus:

Hæc mihi si dederis commoda, miles ero.

Scilicet ex illo solennia more theatra,

Nunc quoque formosis insidiosa manent.

15 Nec te nobilium fugiat certamen equorum:

Multa capax populi commoda circus habet:

Nil opus est digitis, per quos arcana loquaris:

Nec tibi per nutus accipienda nota est.

Proximus à domina nullo prohibente sedeto:

20 Inge tuum lateri, quam potes, usque latus.

Et bene quod cogit, si nolit, linea iungi:

Qua tibi tangenda est lege puella loci.

Hic tibi queratur socij sermonis origo:

Et moveant primos publica verba sonos.

25 Cuius equi veniant, facito studiose requiras:

Nec mora, quisquis erit, cui fauet illa, faue.

At cum pompa frequens certantibus ibit ephebis:

Tu Veneri domine plaude fauente manu.

Vt quæ sit, in gremium pulvis si forte puella

30 Deciderit: digitis excutiendus erit.

Et, si nullus erit pulvis, tamen excute nullum:

Quelibet officio causa sit apta tuo.

- 153 *P* allia si terra nimium demissa iacebunt:
Collige: & in munda sedulus effer humo.
- P* rotinus officij pretium, patiente puella,
Contingent oculis crura videnda tuis.
- R* espice præterea, post vos quicumque sedebit,
Ne premat opposito mollia terga genu.
- P* arua leues capiunt animos: fuit utile multis.
Puluinum facili composuisse manu.
- P* rofuit & tenues ventos mouisse flabello:
Et caua sub tenerum scamna dedisse pedem.
- H* os aditus circûsque nouo præbebit amori,
Sparsaque sollicito tristis arena foro.
- I* lla sæpe puer Veneris pugnavit arena:
Et qui spectauit vulnera, vulnus habet.
- D* um loquitur: tangitque manum: posciturque libellum:
Et querit posito pignore, vincat uter:
- S* aucius ingemuit: telumque volatile sensit:
Et pars spectati vulneris ipse fuit.
- Q* uid modo cum belli naualis imagine Cæsar
Persidas induxit, Cecropidasque rates?
- N* empe ab utroque mari iuuenes, ab utroque puella
Venere: atque ingens orbis in urbe fuit.
- Q* uis non inuenit, turba quod amaret in illa?
Eheu quam multos aduena torisit amor?
- E* cce parat Cæsar domito quod defuit orbi
Ad dere: nunc oriens ultime noster eris.
- P* arthe dabis pœnas: Crassi gaudete sepulti:
Signaque barbaricas non bene passa manus.
- V* ltor adest: primusque ducem profitetur in annis:
Bellaque non puero tractat agenda puer.
- P* arcite natales timidi nimerare dcorum:
Cæsaribus virius contigit ante diem.

- Ingenium cœleste suis velocius annis
Surgit: & ignaue fert male damna mora.
- Pavus erat: manibusque duos Tirynthius angues
Pressit: & in cunis iam Ioue dignus erat.
- ¶ Nunc quoque qui puer es, quantus tunc Bacche fuisti?
Cum timuit thyrsos India victa tuos?
Auspicijs, annisque patris puer arma mouebis:
Et vinctes annis, auspicijsque patris.
- Tale rudimentum tanto sub nomine debes
10 Nunc iuuenum princeps, deinde future senum.
Cum tibi sint fratres: fratres ulciscere lesos:
Cumque pater tibi sit: iura tuere patris.
Induit arma tibi genitor patriaque, tuusque:
Hostis ab inuito regna parente rapit.
- 15 Tu pia tela feres: sceleratas ille sagittas:
Stabit pro signis iusque, piusque tuis.
Vincuntur Parthi causa: vincantur & armis:
Eoas Latio dux meus addat opes.
Marsque pater, Cesarque pater, date numen euntri:
20 Nam deus è vobis alter es, alter eris.
Auguror en, vinctes: votiuaque carmina reddam:
Et magno nobis ore sonandus eris.
Consistes: aciemque meis hortabere verbis:
O desint animis ne mea verba tuis.
- 25 Tergaque Parthorum, Romanaque pectora dicam:
Telaque, ab auerso que iacit hostis equo.
Quid fugis, ut vincas: quid victos Parthe relinquis?
Parthe malum iam nunc Mars tuus omen habet.
Ergo erit illa dies: qua tu pulcherrime rerum
30 Quatuor in niueis aureis ibis equis.
Ibunt ante duces onerati colla cathenis:
Ne possint tuti, qua prius, esse fuga.

- 217 *Spectabunt iuvenes leti, mistaque puella:
Diffundetque animos omnibus illa dies.
Atque aliqua ex illis, dum regum nomina quæret,
Quæ loca, qui mentes, quæue ferantur aquæ:
Omnia responde: nec tantum si qua rogabit:
Et quæ nescieris, ut bene nota refer.
Hic est Enphrates præcinctus arundine frontem:
Cui coma dependet cœrula, Tigris erit.
Hos fac Armenios: hæc est Danaïa Persis:
Urbs in Achemenijs vallibus illa fuit.
Ille, vel ille, duces: & erunt, quæ nomina dicas:
Si poteris, vere: si minus, apta tamen.
Dant etiam positis aditum conuiuia mensis:
Est aliquid præter vina, quod inde petas.
Sæpe illic positis, teneris adducta lacertis
Purpureus Bacchi cornua pressit amor.
Vinæque cum bibulas sparsere Cupidinis alas:
Permanet: & capto stat grauis ille loco.
Ille quidem pennas velociter excutit vdas:
Sed tamen & spargi pectus amore nocet.
Vina parant animos: faciuntque caloribus aptos:
Cura fugit multo, diluiturque mero.
Tunc veniunt risus: tum pauper cornua sumit:
Tunc dolor, & cura, rugaque frontis abit.
Tunc aperit mentes, æuo rarissima nostro,
Simplicitas, artes excutiente deo.
Illic sæpe animos iuuenum rapuere puella:
Et Venus in vinis, ignis in igne fuit.
Hic tu fallaci nimium ne crede lucerna:
Iudicio formæ, nœxque, merumque nocet.
Luce deas caloque Paris spectauit aperto:
Cum dixit Veneri: vincis utranque Venus.*

Nō esse latent mendæ: vitioque ignoscitur omni:

Horâque formosam quamlibet illa facit.

Consule de gemmis, de tinctâ murice lana,

Consule de facie, corporibûsque, diem.

5 Quid tibi famincos cœtus venatibus aptos

Enunciem? numero cedit arca meo.

Quid referam Baias? prætextâque littora velis?

Et, quæ de calido sulfure fumat, aquam?

Hinc aliquis vulnus referens in pectore, dixit,

10 Non hæc (ut fama est) vnda salubris erat.

Ece suburbana templum nemorale Dianæ:

Partâque per gladios regna nocente manu.

Illa quod est virgo: quod tela Cupidinis odit:

Multa dedit populo vulnera: multa dabit.

15 Hæc tamen unde legas quod ames: ubi recia tendas:

Precipit imparibus vecta Thaleia modis.

Nunc tibi quæ placuit, quas sit capienda per artes:

Dicere præcipua molior artis opus.

Quisquis ubique, vini dociles aduertite mentes:

20 Pollicitis que fauens vulgus adeste meis.

Prima tua menti veniat fiducia: cunctas

Posse capi: capies: tu modo tende plagas.

Vere prius volucres taceant, æstate cicada:

Manalius lepori det sua terga canis:

25 Fœmina quam iuveni blande tentata repugnet:

Hæc quoque, quam poteris credere nolle, volet.

Vt quæ viro furtiua Venus, sic grata puella est:

Vir male dissimulat: rectius illa cupit.

Conueniat maribus, ne quam nos ante rogemus:

30 Fœmina iam partes victa rogantis agat.

Mollibus in pratis admugit fœmina tauro:

Fœmina cornipedi semper adhinnit equo.

281 *Parcior in nobis, nec tam furiosa libido est:

*Sic reñe in v. t.
sed & fortior le-
gi potest: ut in
Herone, Fortis
ingeniũ suspicor
elle & ris. & Met.
7. 77 Et iam for-
tis erat, pulvisq;
residerat ardor.

Legitimum finem flamma virilis habet.

Byblida quid referam? ut cito qua fratris amore

Asit: & est laqueo fortiter vltia nefas.

Myrrha patrem, sed non qua filia debet, amavit:

Et nunc obducto cortice pressa latet.

Illius lachrymis, quis arbore fundit odora,

Vngimur: & dominæ nomina gutta tenet.

Fortē sub umbrosis nemorosa vallibus Idæ,

Candidus armenti gloria taurus erat,

Signatus tenui media inter cornua nigro:

Vna fuit labes: cætera lactis erant.

Illum Cnosiadésque, Cydoniadésque iuuenca

Optarunt tergo sustinuisse suo.

Pasiphaë fieri gaudebat adultera tauri:

Invidi formosas oderat illa boues.

Nota cano: non hoc, quæ centum sustinet vrbes:

Quamuis sit mendax: Creta negare potest.

Ipsa nouas frondes, & prata tenerrima, tauro

Fertur inassueta subsecuisse manu.

It comes armentis: nec ituram cura moratur

Coniugis: & Minos à boue victus erat.

Quid tibi Pasiphaë pretiosas sumere vestes?

Ille tuus nullas sentit adulter opes.

Quid tibi cum speculo montana armenta petenti?

Quid toties positas fingis inepta comas?

Crede tamen speculo, quod te negat esse iuuenca:

Quam cuperes fronti cornua nata tuæ.

Sive placet Minos: nullus queratur adulter:

Sive vinum maus fallere: falle viro.

Inneaus, & saltus thalamo regina relicto

Fertur, ut Aonio concita baccha deo.

Ah quoties vultu vaccam spectauit iniquo:

Et dixit: domino cur placet ista meo?

Aspice, ut ante ipsum teneris exultat in herbis:

Nec dubite, quin se stulta placere putet.

5 Dixit: & ingenti iandudum de grege duci

Iussit: & immeritam sub iuga curua trahi:

Aut cadere ante aras, commentaque sacra coëgit:

Et tenuit lata pellicis exta manu.

Pellicibus quoties placauit numina cæsis:

10 Atque ait exta tenens: ite, placete meo.

Et modo se fieri Europam, modo postulat Io:

Altera quod bos est: altera vecta boue.

Hanc tamen impleuit vacca deceptus acerna

Dux gregis: & partu proditus author erat.

15 Cressa Thyesteo si se abstinuisset amore:

(O quantum est, vni posse placere viro)

Non medium rupisset iter: currûque retorto

Auroram versis Phœbus adisset equis.

Filia purpureos Niso furata capillos,

20 Puppe cadens celsa, facta refertur auis.

Altera Scylla maris monstrum, medicamine Circeæ

Pube premit rabidos, inguinibusque canes.

Qui Martem teris, Neptunum effugit in undis:

Coniugis Atrides victima dira fuit.

25 Cui non defleta est Ephyræ flamma Creuse?

Et nece natorum sanguinolenta parens?

Fleuit Amynthorides per inania lumina Phœnix:

Hippolytum rapidi diripuistis equi.

Quid fodis immeritis Phireu sua lumina natis?

30 Pœna reuersura est in caput ista tuum.

Omnia feminea sunt ista libidine mota:

Acrior est nostra: plusque furoris habet.

345 Ego age ne dubita cunctas superare puellas:

Vix erit è n. u'tis quæ neget una tibi.

Quæ dant, quæquæ negant, gaudent tamen esse rogata.
Ut iam fallaris. tuta repulsa tua est.

Sed cur fallaris? cum sit noua grata voluptas?

Et captant animos plus aliena suis?

Fertior seges est alicuius semper in agris;

Viciniûque pecus grandis ubi habet.

Sed prius ancillam captatæ nosse puellæ

Cura sit: accessus molliet ipsa tuos.

Proxima consilijs domine sit ut illa videto:

Néne parum tacitis conscia fida iocis.

Hanc tu pollicitus, hanc tu corrumpe rogando:

Quod petis, ex facili, si volet illa, feres.

Illam leget tempus (medici quoque tempora seruant)

Quo facilis domine mens sit, & apta capi.

Mens erit apta capi tunc, cum latissima rerum,

Ut seges in pingui luxuriabit humo.

Pectora dum gaudent: nec sunt astricta dolore:

Ipsa patent: blanda tum subit arte Venus.

Tunc cum tristis erat, defensa est Ilion armis:

Militibus grauidum leta recepit equum.

Tum quoque tentanda est: cum pellice lesa dolebit:

Tunc facies, opera ne sit inulta tua.

Hanc matutinos petens ancilla capillos

Incitet: & velo remigis addat opem.

Et secum tenui suspirans murmure dicat.

Ut puto, non poteris ipsa referre vicem.

Tunc de te narret: tunc persuadentia verba

Addat: & insano iuret amore mori.

Sed propere, ne vela cadant: inæquæ residant:

Ut fragilis glacies, interit ira mora.

• In nonnal. His,
cruentuo

Quæritis,

Quæris, an hanc ipsam proſit violare inimicam?

Talibus admiffis alea grandis ineft.

Hæc ad concubinum fit ſedula: tardior illa:

Hæc domina munus temperat: illa ſili.

9 Caſus in euentu eſt: licet hic indulgeat auſis:

Conſilium tamen eſt abſtinuiſſe meum.

Non ego per præceps, & acuta carumina vadam:

Nec iuuenum quiſquam me duce captus erit.

Si tamen illa tibi dum dat, recipitque tabellas:

10 Corpore, non tantum ſedulitate, placet:

Fac domina potius prius: comes illa ſequatur:

Non tibi ab ancilla eſt incipienda Venus.

Hoc unum moneo (ſiquid modo creditur arti)

Nec mea dicta rapax per mare ventus agat:

15 Aut nunquam tentes: aut perſice tollitur index:

Cum ſemel in partem criminis illa venit.

Non auis utiliter viſcatis effugit alis:

Non bene de laxis caſibus exit aper.

Saucius arrepto piſcis retinetur ab hamo.

20 Opprime tentatam: nec, niſi victor, abi.

Tum neque te prodet communis noxia culpa:

Factaque erunt domina, dictaque nota tibi.

Sed bene caletur: bene ſi calabitur index:

Notitie ſuberit ſemper amica tua.

25 Tempora qui Solis operoſa colentibus arua,

Fallitur, & nautis aſpicienda putat.

Nec ſemper credenda Ceres fallacibus aruis:

Nec ſemper viridi concava puppis aquæ:

Nec teneras tutum eſt ſemper captare puellas:

30 Saepe dato melius tempore fiet i lem.

Sine dies ſuberit natalis: ſiue calende,

Quas Venerem Marti continuante iuuat.

- 409 *S*ive erit ornatus, non ut fuit ante, sigillis:
*S*ed regum positas cinctus habebit opes:
*D*iffer opus: tunc tristis hyems, tunc Pleiades instans:
*T*unc tener æquorea m. rigitur Hædus aqua:
*T*unc bene definitur: tunc, si quis creditur alto,
*V*ix tenuit lacera naufraga membra ratis.
*T*unc licet incipias: qua flebilis Allia luce
*V*ulneribus Latij sanguinolenta fuit.
*Q*uæque die redeunt rebus minus apta gerendis
*C*ulta Palæstino septima festa viro.
*M*agna superstitio tibi sit natalis amice:
*Q*uæque aliquid dandum est, illa sit atra dies.
*C*um bene vitaris: tamen auferet: inuenit artem
*F*œmina: qua cupidi carpat amantis opes.
*I*nstitor ad dominam veniet discinctus emacem:
*E*xpediet merces tæque sedente suas.
*Q*uas illa, inspicias, sapere ut videre, rogabit:
*O*scula deinde dabit: deinde rogabit, emas.
*H*oc fore contentam multos iurabit in annos:
*N*unc opus esse sibi, nunc bene dicet emi.
*S*i non esse domi, quos des, causabere numikos:
*L*ittera poscetur: nec didicisse iuuat.
*Q*uid quasi natali cum poscit munera libo?
*E*t quoties opus est, nascitur illa sibi?
*Q*uid cum mendaci damno mœstissima plorat?
*E*lapsusque caua fingitur aure lapis?
*M*ulta rogant reddenda dari: data reddere nolunt:
*P*erdis: & in damno gratia nulla tuo est.
*N*on mihi, sacrilegas meretricum ut persequar artes,
*C*um totidem linguis, sint satis ora decem.
*C*era vadum tentet rasis infusa tabellis:
*C*era tue primum conscia mentis eat.

Blanditias ferat illa tuas, imitatâque amantum
Verba: nec exiguas, quisquis es, adde preces.

Hectora donauit Priamo prece motus Achilles:
Flectitur iratus voce rogante deus.

1 Promittas facito: quid enim promittere ledit?
Pollicitis diues quilibet esse potest.

Spes tenet in tempus, semel est si credita, longum:
Illa quidem fallax, sed tamen apta dea est.

Si dederis quicquam, poteris ratione relinqui:

10 Præteritum tulerit: perdideritque nihil.

Et quæ non dederis, semper videre daturus:
Sic dominum sterilis sepe fefellit ager.

Sic, ne perdiderit, non cessat perdere lusor:
Et reuocat cupidas alea sepe manus.

15 Hoc opus, hic labor est: primum sine munere iungi:
Si dederit gratis: quæ dedit, usque dabit.

Ergo eat, & blandis peraretur littera verbis:
Explorètque animos: primâque tentet iter.

Littera Cydippen pomo perlata fefellit:

20 Insciâque est verbis capta puella suis.

Disce bonas artes (moneo) Romana iuuentus:
Non tantum trepidos ut tueare reos.

Quam populus, iudexque grauis, lectusque senatus:
Tam dabit eloquio victa puella manus.

25 Sed luteant uires: nec sis in fronte disertus:
Effugiant voces verba molesta tue.

Quis, nisi mentis inops, tenere de. lumat amica?
Sepe valens odij littera causa fuit.

Sit tibi credibilis sermo, consuetaque verba:

30 Blanda tamen, præsens ut videre loqui.

Si non accipiet scriptum: illectumque remittet:
Lecturam spera: propositumque tene.

473 Tempore difficiles veniunt ad aratra iuuenti:

Tempore lenta pati frena docentur equi.

Ferrens assiduo consumitur annulus usu:

Interit assidua vomer aduncus humo.

Quid magis est durum saxo? quid mollius unda?

Dura tamen molli saxa cavantur aqua.

Penelopen ipsam, perstes modo, tempore vinces:

Capta vides sero Peigama: capta tamen.

Legerit, & nolit rescribere: cogere noli:

Tu modo blanditias fac legat ipsa tuas.

Que voluit legisse, volet rescribere lectis:

Per numeros veniunt ista, gradusque suos.

Forsitan & primo veniet tibi littera tristis:

Queque roget, ne se sollicitare velis.

Quod rogat illa, timet: quod non rogat, optat, ut instes: 11

Insequere: & voti postmodo compos eris.

Interea siue illa toro resupina feratur:

Lecticam domina dissimulanter adi-

Néue aliquis verbis odiosas afferat aures:

Quam potes ambiguus callidus abde notis. 10

Seu pedibus vacuis illi spatiosa teretur

Porticus: hic socias tu quoque iunge moras.

Et modo precedas, facito: modo terga sequaris:

Et modo festines: & modo lentus eas.

Nec tibi de medijs aliquam transire columnis 21

Sit pudor: aut lateri continuasse latus.

Nec sine te curuo sedeat speciosa teatro.

Quod spectes, humeris afferet illa suis.

Illam respicias, illam minere licet it:

Multa supercilio, multa loquere notis. 30

Et plantas aliquo mimo saltante puellæ:

Et faueas illi, quisquis agatur amans.

Cum surgit, surgas: donec sedet illa, sedeto:

Arbitrio domine tempora perde tua.

Sed tibi nec ferro placeat torquere capillos:

Nec tua mordaci pumice crura teras.

¶ Ista iube faciant, quorum Cybeleia mater

Concinitur Phrygijs exululata modis.

Forma viros neglecta decet. Minoida Theseus

Abstulit à nulla tempora comptus acu.

Hippolytum Phadra, nec erat bene cultus, amans:

10 Cura dea syluis aptus Adonis erat.

Munditiæ placeant: fuscantur corpora campo:

Sit bene conueniens, & sine labe toga.

Linguaque nec rigeat: careant rubigine dentes:

Nec vagus in laxa pes tibi pelle naret.

¶ Nec male deformet rigidos tonsura capillos:

Sit coma, sit docta barba refecta manu.

Et nihil emineant, & sint sine sordibus ungues:

Inque cava nudus stet tibi nare pitius.

Nec male odorati sit tristis anhelitus oris:

20 Nec lædat nares virque, patèrque gregis.

Cætera lasciuæ faciant concede puella:

Vel si quis male vir querit habere virum.

Ecce suum vatem liber vocat: hic quoque amantes

Adiuuat: & flamma, qua calet ipsa, fauet.

25 Cnosus in ignotis amens errabat arenis:

Qua breuis æquoreis Dia feritur aquis.

Vtque erat è somno, tunica velata recincta,

Nuda pedem, croceas inreligata comas,

Thesea crudelem surdas clamabat ad undas,

30 Indigno teneras imbre rigante genas.

Clamabat, stebátque simul: sed utrunque decebat:

Nec facta est lachrymis turpior illa suis.

Iamque

537 Iamque iterum tundens mollissima pectora palmis,
 Perfidus ille abiit: quid mihi fiet? ait.
 Quid mihi fiet? ait: sonuerunt cymbala toto
 Littore: & attonita tympana pulsa manu.
 Excidit illa metu: rupitque nouissima verba:
 Nullus in exanimi corpore sanguis erat.
 Ecce Mimallonides sparsis in terga capillis:
 Ecce leues Satyri prauia turba dei:
 Ebius ecce senex pando Silenus a fello
 Vix sedet: & pressas continet arte iubas.
 Dum sequitur bacchas: baccha fugiuntque, petuntque;
 Quadrupedem ferula dum malus urget eques:
 In caput aurito cecidit delapsus a fello.
 Clamarunt Satyri, surge age, surge pater.
 Iam deus in curru, quem summum texerat uuis;
 Tigribus adiunctis aurea lota dabat.
 Et color, & Theseus, & vox abiere puella:
 Terque fugam petiit: terque retenta metu est.
 Horruit, ut steriles, agitat quas ventus, arista:
 Ut leuis in madida canna palude tremat.
 Cui deus, en adsum tibi cura, fidelior, inquit:
 Pone metum: Bacchi Cnosias uxor eris.
 Munus habe caelum: caelo spectabere sydus:
 Sape reges dubiam Cressa puella ratem.
 Dixit: & e curru, ne tigres illa timeret:
 Desilit: imposito cessit arena pede.
 Implicitamque sinu (neque enim pugnare ualebat)
 Abstulit: ut facile est omnia posse deo.
 Pars Hymenae canunt: pars altera Eueo clamant:
 Sic coeunt sacro nupta, deusque toro.
 Ergo, ubi contigerint positi tibi munera Bacchi:
 Atque erit in socij femina parte tori:

Nycteliúmque patrem, nocturnáque sacra precare:

Ne iubeant capiti vina nocere tuo.

Ic tibi multa licet sermone latentia ficto

Dicere: quæ dici sentiat illa sibi.

Planditiásque leues tenui perscribere vino:

Vt dominam in mensa se legat illa tuam.

Atque oculos oculis spectare fatentibus ignem:

Sape tacens vocem, verbaque vultus habet.

Fac primus rapias illius tacta labellis

10 Pocula: quaque bibit parte puella, bibas.

Et quencunque cibum digitis libauerit illa,

Tu pete: dumque petes, sit tibi tacta manus.

Si int etiam tua vota viro placuisse puella:

Vtilior votis factus amicus erit.

15 Huic, si fortè bibas, sortem concede priorem:

Huic detur capiti missa corona tuo.

Siue erit inferior, seu par, prior omnia sumat:

Nec dubites illi verba secunda loqui.

Tuta, frequensque via est, per amici fallere nomen:

20 Tuta, frequensque licet sit via: crimen habet.

Inde* propinator nimium quoque multa* propinet:

*Et sibi mandatis plura videnda putet.

Certa tibi à nobis dabitur mensura bibendi.

Officium præstent mensque, pedesque suum.

25 Urgia præcipue vino stimulata caueto:

Et nimium faciles ad fera bella manus.

Occidit Eurytion stultè data vina bibendo:

Aptior est dulci mensa, merumque ioco.

Si vox est, cantu: si mollia brachia, salta:

30 Et, quacunque potes dote placere, place.

Ebrietas ut vera nocet: sic ficta inuabit;

Fac titubet bleso subdola lingua sono.

Nescio quomodo subblāditur, quod leg. in ver. prope omnibus, procurator n. q. m. procurat; Vt sibi &c. vt pergat loqui de ijs, qui sub amici nomine obrepentes maritos fallunt, & procuratores relictis illis absentibus aliam longè vxorum curam habent, quam mandatum sic. sic proc. mand. vi l. proprie proferrentur.

Et

601 * Et quidquid dices, facièsue proteruius equo:

Reſior fort. ve-
 ſus lectio, Ve
 quidquid dicas
 faciatur

Credatur nimium cauſa fuiſſe merum.

Et benedic domina, bene, cum quo dormiet illa:

Sed male ſit tacita mente precare viro.

At, cum diſcedet menſa conuiuia remota:

Ipoſa tibi accellus turba, locumque dabit.

Inſere te turba: leuiterque admotus eunti

Velle latus digitis: & pede tange pedem.

Colloquij iam tempus adefl: fuge ruſtice longe

Hinc pudor: audacem forſque, Venusque iuuant.

Non tua ſub noſtras veniet facundia leges:

Fac tantum cupias, ſponte diſertus eris.

Eſt & agendus amans, imitandaque vulnera verbis:

Hic tibi queratur qualibet arte fides.

Nec credi labor eſt: ſibi queque videtur amanda:

Peſſima ſit, nulli non ſua forma placet.

Sape tamen vere cepit ſimulator amare:

Sape, quod incipiens ſruixerat eſſe: fuit.

Quo magis o faciles imitantibus eſte puella:

Fiet amor verus, qui modo fictus erat.

Blanditijs animum furtim deprenderenunc ſit:

Vt pendens liquida ripa ſubitur aqua.

Nec faciem, nec te pigeat laudare capillos:

Et teretes digitos, exiguumque pedem.

Delectant etiam caſtas preconia forme:

(Virginibus cure eſt, grataque forma ſua.

Nam cur in Phrygijs Iunonem, & Pallada ſyluis

Nunc quoque iudicium non tenuiſſe pudet?

Laudatas oſtendit auis Iunonia pennas:

Si tacitus ſpectes, illa recondit opes.

Quadrupes, inter rapidi certamina cuius,

Depereque iube, plauſaque colla iuuant.

Nec timide promitte: trahunt promissa puellas:

Pollicitis testes quoslibet adde deos.

1 Iuppiter ex alto periuria ridet amantum:

Et iubet Aeolios irrita ferre Notos.

2 Per Styga Iunoni falsum iurare solebat

Iuppiter: exemplo nunc fauet ille suo.

Expedit esse deos. & ut expedit, esse putemus:

Dentur in antiquos thura, merumque focus.

Nec secura quies illos, similisque sapor

10 Detinet: innocui uiuite: numen adest.

Reddite depositum: pietas sua fœdera seruet:

Fraus absit: vacuas cœdis habete manus.

Ludite, si sapitis, solas impune puellas.

Hac minus est una fraude *pudenda fides.

11 Fallite fallentes: ex magna parte profanum

Sunt genus. in laqueos, quos posuere, cadant.

Dicitur Aegyptus caruisse iuuantibus arua

Imbribus: atque annis sicca fuisse nouem:

Cum Thrasius Busiris adit: monstratque piari

20 Hospitis effuso sanguine posse Iouem.

Illi Busiris, fies Iouis hostia primus,

Inquit: & Aegypto tu dabis hospes aquam.

Et Phalaris tauro violenti membra Perilli

Torruit: infelix imbuit author opus.

12 Iustus uterque fuit: neque enim lex aequior ulla est:

Quam necis artifices arte perire sua.

Ergo & periuras merito periuria fallant:

Exemplo doleat foemina laesa suo.

Et lachrymae profunt: lachrymis adamanta mouebis:

30 Fac, madidas uideat, si potes, illa genas.

Si lachrymae (neque enim ueniunt in tempore semper)

Deficiunt: uida lumina tange manu.

Q 2

Quis

Fort. melius in
nonnullis, rucda

665 Quis sapiens blandis non misceat oscula verbis?

Illā licet non det: non data sume tamen.

Pugnabit primo fortassis: & improbe dicet:

Pugnando vinci se tamen illa volet.

Tantum ne noceant teneris male rapta labellis,

Nēue queri possit, dura fuisse, caue.

Oscula qui sumpsit: si non & cetera sumpsit:

Hac quoque, quæ data sunt, perdere dignus erat.

Quantum defuerat pleno post oscula voto?

Hei mihi rusticitas, non pudor ille fuit.

Vim licet appellent: grata est vis illa puellis:

Quod iuuat, inuite sæpe dedisse volunt.

Quæcumque est Veneris subita violata rapina,

Gaudet: & improbitas muneris instar habet.

At, quæ cum posset cogi, non tacta recessit:

Vt simulet vultu gaudia: tristis erit.

Vim passa est Phœbe: vis est illata sorori:

Et gratus raptis raptor uterque fuit.

Pabula nota quidem, sed non indigna referri,

Scyrias Hæmonio vieta puella viro.

Iam dea laudata dederat mala præmia formæ

Colle sub Ideo vincere digna Venus:

Iam nurus ad Priamum diuerso venerat orbe:

*Gratæque in Iliacis mœnibus uxor erat:

Sic in omn ego
raia leg. puto.

Iurabant omnes in læsi verba mariti:

Nam dolor unius, publica causa fuit.

Turpe, nisi hoc matris precibus tribuisset, Achilles

Veste virum longa dissimulatus erat.

Quid facis Aeacide? non sunt tua munera lane.

Tu titulos alia Palladis arte petas.

Quid tibi cum calathis? clypeo manus apta ferendo.

Pensa quid in dextra, qua cadet Hector, habes?

Reſce ſuccinctos operoſo ſtamine fuſos:

Quaſſanda eſt iſta Pelias haſta manu.

Fortè erat in thalamo virgo regalis eodem:

Hæc illum ſtupro comperit eſſe virum.

Viribus illa quidem victa eſt (ita credere oportet)

Sed voluit vinci viribus illa tamen.

Sæpe mane dixit, cùm iam properaret Achilles:

Fortia nam poſita ſun: pſerat arma colo.

Vis ubi nunc illa eſt? quid blanda voce moraris

10 Authorem ſtupri Didameia tui?

Scilicet, ut pudor eſt, quidam cœpiſſe priorem:

Sic aliogratum eſt incipiente pati.

Ah nimia eſt propriæ iuveni fiducia formæ:

Expectet ſiquis, dum prior illa roget.

15 Vir prior accedat: vir verba precantia dicat:

Excipiat blandas comiter illa preces.

Vt potiare, roga: tantum cupit illa rogari:

Da cauſam voti principiumque tui.

Iuppiter ad veteres ſupplex Heroidas ibat:

20 Conipuit magnum nulla puella Iouem.

Si tamen à precibus tumidos accedere faſtus

Senſeris: incepto parce, reſerque pedem.

Quod reſugit, multe cupiunt: odere, quod inſtat:

Lenius inſtando tædia tolle tui.

25 Nec ſpes eſt Veneris ſemper profitenda roganti:

Intret amicitia nomine tectus amor.

Hoc aditu vidi tetricæ data verba puellæ:

Qui fuerat cultor, factus amator erat.

Candidus in nauta turpis color: equoris vnda

30 Debet, & à radijs ſyderis eſſe niger.

Turpis in agricola: quia vomere ſemper adunco,

Et granibus raſtris ſub Ioue verſat humum.

729 Et tu, Palladia petitur cui fama corona:

Can lida si fuerint corpora: turpis eris.

Palleat omnis amans: color est hic aptus amanti:

Hoc decet. hoc multi non valuisse putant.

Pallidus in Lyricen sylvis enabat Orion:

Pallidas in lenta Naide Daphnis erat.

Arguit & macies animum: nec turpe putaris,

Pileolum nitidis imposuisse comis.

Attenuant iuuenum vigilata corpora noctes:

Curaque, & in magno qui sit amore, dolor.

Vt voto potiare tuo, miserabilis esto:

Vt, qui te videat, dicere possit, amas.

Conquerar? an moveam? mistum fas esse, nefasque?

Nomen amicitia est, nomen inane fides.

Hei mihi non tutum est, quod amas, laudare sodalis:

Cum tibi laudanti credidit: ipse subit.

At non Actorides lectum temeravit Achillis.

Quantum ad Pirithoum, Phædra pudica fuit.

Hermionem Pylades, qua Pallada Phœbus, amavit:

Quodque tibi geminus Tyndari Castor, erat.

Siquis idem sperat: laturas poma myricas

Speret: & è medio flumine mella perat.

Nil, nisi turpe iuvat: cura est sua cuique voluptas:

Hæc quoque ab alterius grata dolore venit.

Heu facturus, non est hostis metuendus amanti:

Quos credis fidos, effuge: tutus eris.

Cognatum, fratremque caue, fidumque sodalem.

Præbit veros hæc tibi turba metus.

Finiturus eram: sed sunt diuersa puellis

Pectora: mille animos excipe mille modis.

Nec tellus eadem parit omnia: vitibus illa

Conuocuit: hæc olus: hic bene farræ virent.

Pectoribus mores tot sunt, quot in orbe figura:

Qui sapit, innumeris moribus aptus erit.

Utque lenis Proteus modo se tenuabat in undas:

Nunc leo, nunc arbor, nunc erat hirtus aper.

Hi iaculo pisces, illi capiuntur ab hamis:

Hos caua contento retia fune trahunt:

Nectibi conueniet cunctos modus unus ad annos.

Longius insidias curua videbit anus.

Si doctus uideare rudi, petulantisue pudenti:

10 Diffidet misera protinus illa sibi.

Inde fit, ut quæ se timuit committere honesto:

Vilis in amplexus inferioris eat.

Pars superat cæpti, pars est exhausta, laboris:

Hic teneat nostras anchora iacta rates.

Q4

P. OVI-

P. OVIDII NASONIS
 SYLMONENSIS DE ARTE
 AMANDI LIBER II.

Dicite io Pæan: & io bis dicite Pæan:

Decidit in casses præda petita meos.

Letus amans donct viridi mea carmina palma:

Præferor Ascræo, Mæonióque seni.

Talis ab armiferis Priamæius hospes Amyclis

Candida cum rapta coniuge vela dabat.

Talis erat: qui te curru victore ferebat,

Vectâ peregrinis Hippodameia rotis.

Quid properas iuuenis? medijs tua pinus in undis

Navigat: & longè, quem peto, portus abest.

Non satis inuenisse tibi est me vate puellam:

Arte mea capta est: arte tenenda mea est.

Nec minor est virtus, quàm querere, parta tueri:

Casus inest illic: hic erit artis opus.

Nunc mihi, siquando puer, & Cytherea, fauete:

Nunc Erato: nam tu nomen amoris habes.

Magna paro: quas possit amor remanere per artes

Dicere, tam vasto peruagus orbe puer.

Et leuis est: & habet geminas, quibus euolet, alas:

Difficile est illis imposuisse modum.

Hospitis effugio præcluserat omnia Minos:

Audacem pennis repperit ille viam.

Dædalus ut clausit conceptum crimine matris

Semibouémque virum, semiuirúmque bouem:

Sit modus exilio dixit iustissime Minos:

Accipiat cineres terra paterna meos.

Et, quoniam in patria fatis agitatus iniquis

Viuerè non potui: da mihi posse mori.

Da reditum puero: senis est si gratia vilis:

Si non vis puero parcere: parce seni.

Dixerat hæc: sed & hæc, & multo plura licebat

Dicere: & egressus non dabat ille viro.

5 Quod simulac sensit: nunc nunc ô Dadale dixit

Materiam, qua sis ingeniosus, habes.

Possidet & terras, & possidet æquora Minos:

Nec tellus nostræ, nec patet unda fuga.

Restat iter cæli: cælo tentabimus ire:

10 Da veniam cæpto Iuppiter alte meo.

Non ego sydereas affecto tangere sedes.

Qua fugiam dominum nulla, nisi ista via est.

Per styga datur iter: stygias transibimus undas.

Sunt mihi nature iura nouanda meæ.

15 Ingenium mala sæpe mouent: quis crederet unquam

Æreas hominem carpere posse vias?

Remigium volucrum disponit in ordine pennas:

Et leue per lini vincula necit opus:

Imaque pars ceris astringitur igne solutis:

20 Finitusque nouæ iam labor artis erat.

Tractabat ceramque puer, pennasque renidens,

Nescius hæc humeris arma parata suis.

Cui pater his (inquit) patria est aduenda carinis:

Hac nobis Minos effugiendus ope est.

25 Aera non potuit Minos: alia omnia clausit:

*Quæ licet, inuentis æerarumpe meis.

Sed tibi non virgo Tegeæa, comæque Bootes,

Ensifer Orion, aspiciendus erit.

Me pennis sectare datis: ego præuius ibo:

30 Sit tibi cura sequi: me duce tutus eris.

Nam siue ætherias vicino sole per auras

Ibimus. impatiens cera caloris erit.

In nonnullis,
Quam licet.
vtrumque recte.

61. *Sive humiles propiore freto iactabimus alas:
 Mobilis æquoreis penna madescet aquis.
 Inter utranque vola: ventos quoque nate caueto:
 Quaque ferent aura, vela secunda dato.
 Dum monet: aptat opus puer: monstratque moueri.
 Erudit infirmas ut sua mater aues.
 Inde suis factas humeris accommodat alas:
 Perque nouum timidus corpora librat iter.
 Iamque volaturus paruo dedit oscula nato:
 Nec patria lachrymas continuere gena.
 Monte minor collis, campis erat altior æquis:
 Hinc data sunt misera corpora bina fuge.
 Et mouet ipse suas, & nati respicit alas
 Dædalus: & cursus sustinet usque suos.
 Iamque nouum delectat iter: positoque timore
 Icarus audaci fortius arte volat.
 Hos aliquis, tremula dum captat arundine pisces:
 Vidit: & inceptum dextra reliquit opus.
 Iam Samos à leua fuerat, Naxosque relicta,
 Et Paros, & Clario Delos amata deo.
 Dextra Lebynthos erat, syluisq; umbrosa *Pachyne,
 Cinctaque piscosis Astypalea vadis.
 Cùm puer incautis nimium temerarius annis
 Altius egit iter: deseruitque patrem.
 Vincula labant: & cera deo propiore liquefcit:
 Nec tenues venti brachia mota tenent.
 Territus à summo despexit in æquora celo:
 Nox oculis pauido venit oborta metu.
 Tabuerant cera: nudos quatit ille lacertos:
 Et trepidat: nec, quo sustineatur, habet.
 Decidit: atque cadens pater ô pater auferor inquit.
 Clauserunt virides ora loquentis aque.*

Nusquam hæc
 insida. ideoque
 leg. ex Strab.
 & Metam. 8.222.
 Calymna. nam
 eandem historiã
 ibi eisdem ferè
 verbis. exsequi-
 tur.

At pater infelix, * non iam pater Icare clamat,
Icare clamat, ubi es? quòue sub axe volas?

Icare climabat: pennas aspexit in undis:

Ossa tegit tellus: æquora nomen habent.

Non potuit Minos hominis comperescere pennas:

Ipsæ deum volucrem detinuisse paro.

Pallitur Hemonias si quis decurrit ad artes:

Datque quod à teneri fronte reuellit equi.

Non facient, ut viuat amor, Mederdes herba:

10 Mistaque cum magicis mersa venena sonis.

Phasias Aesoniden, Circe tenuisset Vlyssena:

Si modo seruari carmine posset amor.

Nec data profuerint pallentia philtra puellis:

Philtra nocent animis: vimque furoris habent.

11 Sit procul omne nefas: ut ameris, amabilis esto: //

Quod tibi non facies, solane forma dabit:

Sit licet antiquo Nireus adamatus Homero:

Naiadumque tener crimine raptus Hylas.

Vt dominam teneas: nec te mirere relictum:

20 Ingenij dotes corporis adde bonis.

Forma bonum fragile est: quatumque accedit ad annos,

Fit minor: & spatio carpitur ipsa suo.

Nec semper viola, nec semper lilia florent:

Et riget amissa spina relicta rosa.

15 Et tibi iam venient cani formose capilli:

Iam venient ruga, quæ tibi corpus arent.

Iam molire animum, qui duret: & astrue formam:

Solus ad extremos permanet ille rogos.

Nec leuis ingenuas pectus coluisse per artes

Cura sit: & linguas edidicisse duas.

10 Non formosus erat, sed erat facundus Vlysses:

Et tamen æquoreas torisit amore deas.

225 *Ab quoties illum doluit proptere Calypso:
 Remigióque aptas esse negauit aquas.
 Hæc Troiæ casus itcrúmque, itcrúmque rogabat:
 Ille referre aliter sæpe solebat idem.
 Littore constiterant: illic quoque pulchra Calypso
 Exigit Odrysií fata cruenta ducis.
 Ille leui virga (virgam nam fortè tenebat)
 Quod rogat, in spisso littore pingit opus.
 Hæc (inquit) Troia est (muros in littore fecit)
 Hic tibi sit Simois: hæc mea castra puta.
 Campus erat (campum fecit) quem cæde Dolonis
 Sparsimus: Hæmonios dum vigil optat equos.
 Illic Sithonií fuerant tentoria Rhesi:
 Hæc ego sum captis nocte reuersus equis.
 Pluráque pingebat: subitus cùm Pergama fluctus
 Abstulit: & Rhesi cum duce castra suo.
 Tum dea, quas inquit fidas tibi credis ituro:
 Perdiderint vnde nomina quanta vides?
 Ergo age fallaci timide confide figura
 Quisquis es: atque aliquid corpore pluris habe.
 Dextera præcipuè capit indulgentia mentes:
 Asperitas odium, seuáque bella mouet.
 Odimus accipitrem: quia viuit semper in armis:
 Et pauidum solitos in pecus ire lupos.
 At caret insidijs hominum: quia mitis hirundo est:
 Quásque colat turres Chaonis ales habet.
 Este præcullites, & amare prælia lingue:
 Dulcibus est verbis mollis alendus amor.
 Lite fugant nuptæque viros: nuptasque mariti:
 Inque vicem credunt rem sibi semper agi.
 Hoc decet uxores: dos est uxorita lites:
 Audiat optatos semper amica sonos.*

Non levis iustu le Furn venistis in unum:

Fu cur i vobis munere legis amor.

B in l. i. i. moles, amēſque iunūtia verba /

Afer: t aduentu let i ſit ipſa tuo.

1 Non ego diuitibus venio preceptor amandi:

N lo, us est illi, qui dabit, arte mea.

Secu n habet ingenium, qui cū n libet, accipe dicit.

Celimus, inuentis plus habet i le meis.

Pauperibus tu res ego ſum: quia pauper amari;

10 Cū n dñe non poſſem munera: verba dabam.

Paupera net caute: timeat male dicere pauper;

Multa que diuitibus non p iticu la ferat.

Meratum me niri domina turb. ſſe capillos:

Hec mihi quān multos abſtulit ira dies?

15 Nec puto, nec ſenſi tunica m lani. ſſe: ſed ipſa

Dixerat: & pretio eſt illa redempt i meo.

Et vos ſi ſapitis veſtri peccata magiſtri

Effugite: & culpa damna timeate mea.

Prelia cum Parthis, cum culta pax ſit amica,

20 Et iocus, & cauſas quidquid amoris habet.

Si nec blanda ſatis, nec erit tibi conis * amica:

Perfer, & obdura. poſtinodo mitis erit.

Flectitur obſequio curuatus ab arbore ramus:

Franges: ſi vines experiere tuas.

25 O bſequio tranſnantur aque: nec vincere poſſis

Flumina: ſi contra, quān rapit vnda, nates.

O ſequum tigrēſque domat, tumidōſque leones:

Ruſtica paulitim taurus aratra ſubit.

Qui l ſuit aſperius Nonacima Atalanta?

30 uccubuit meritis trux tamen illa viri.

Se e ſuos caſus, nec mitia facta puellæ

Elleſſe ſub arboribus Melaniona ſerunt.

In nonu. l. c.
amanu

Sapo

- 189 Sape tulit iussu fallere triaretia collo:
 Sape fera torques cussi de fixit apros.
 S en sit & illi cont. ntum saucius arcum:
 Sed tamen hoc arcu notior a' ter erat.
 N on te Menalias armatum scandere sylvas:
 Nec iuleo collo retia fere tuo.
 P ectora nec missis iubco prebere sagittis:
 Artis erunt *caute mollia iussa mee.
 C edere pugnant: cedendo victor abibis:
Fac modo quas partes illa iubebit, agas.
 A rguit, arguito: quidquid probat illa, probato:
Quod dicit, dicas: quod negat illa, neges.
 R iserit, aride. si fleuit, flere memento:
 Imponat leges vultibus illa tuis.
 S eu ludet: numerosque manu iactabit eburnos:
 Tu male iactato: tu *bene iacta dato.
 S eu iacies talos, victam ne poena sequatur,
 Damnosifacito stent tibi saepe cantes.
 S iue larrocini sub imagine calculus ibit:
 Fac pereat vitreo miles ab hoste tuus.
 I pse tene *distincta tuis umbracula virgis:
 Ipse face in turba, qua venit illa, locum.
 N ec dubitatereti scammum producere lecto:
 Et terero soleam deme, vel adde pedi.
 S ape etiam domine, quamvis herrebis & ipse,
 Argentis manus est calfacienda sinu.
 N ec tibi turpe puta: quamvis sit turpe, placebit:
 Ingenua speculum sustinuisse manu.
 I lie fatigata vincendo monstra nouerca,
 Qui meruit calum, quod prior ipse tulit.
 * Inter Iomicas calathum tenuisse puellas
 Creditur: & lanas excoluisse iudes.
 P auit imperio domina Tyntibus heres:

In quib. cerre

In nonnullis, tu
maleFort. rectius in
nonnullis, disten
ta suisIta leg ex vet. ut
i epist.

Innunc: & dubita ferre, quod ipse tulit.

Iussus adesse foro, iussa maturius hora

Fac semper venias: nec nisi serus abi.

Occurras aliquò tibi dixerit: omnia differ:

1 Curre: nec inceptam turba moretur iter.

Nocte domum repetens epulis persuneta redibit:

Tunc quoque pro seruo, si vocat illa, veni.

Rure erit: & dicet venias (amor odit inertes)

Si rota defuerit, tu pede carpe viam.

10 Nec graue te tempus, sitiensue canicula tardet:

Nec via per iactas candida facta niues.

Militiæ species amor est. discedite segnes:

Non sunt hac timidis signa tuenda viris.

Nox, & hyems, longæque via, sæuique dolores

15 Mollibus his castris, & labor omnis inest.

Sæpe feres imbrem cælesti nube solutum:

Frigidus in nuda sæpe iacebis humo.

Cynthia Admeti vaccas pauisse * per æstus

Fertur: & in parua delituisse casa.

20 Quod Phœbum decuit, quem non decet? exne fastus,

Curam mansuri quisquis amoris habes.

Si tibi per tutum, * placitumque negabitur ire:

Atque erit opposita ianua fulta sera:

At tu per præcepto delabere aperto:

15 Det quoque furtiuas alta fenestra vias.

Lata erit: ut causam tibi se sciet esse pericli:

Hoc domina certè pignus amoris erit.

Sæpe tua poteras Leandre carere puella:

Transrabas: animum nasset ut illa tuum.

20 Nec pudor ancillas, ut queque erit ordine primæ:

Nec tibi sit seruos demeruisse pudor.

Non omne quæ nique suo (nulla est iactura) saluta:

Iunge tuis humiles ambitiose manus.

In quib. in al. per
heros Pheras,
recte omnia.

leg. ex vet. placidumque

- 253 *S*ed tamen & seruo (leuis est impensa) roganti
 Porriget fortuna munera parua tuae.
*P*orrige & ancilla, qua pœnis luce pependit
 Lusa maritali Gallica veste manus.
*F*ac plebem (mihi crede) tuam: sit semper in illa
 Laritor: & thalami qui iacet ante fores.
*N*ec dominam iubeo pretioso munere dones:
 Parua, sed è paruis callidus apta, dato.
*C*ùm bene diues ager, cùm rami pondere nutant:
 Afferat in calatho rustica dona puer.
*R*ure suburbano poteris tibi dicere missa
 Illa: vel in sacra sint licet empta via.
*A*fferat aut uuas, aut quas Amaryllis amabat:
 At nunc castaneas, nunc amat illa nuces.
*Q*uin etiam tardòque licet, missaque corona
 Te memorem dominae testificare tuae.
*T*urpiter his emitur spes mortis, & orba senectus:
 Ah pereant, per quos munera crimen habent.
*Q*uid tibi precipiam teneros quoque mittere versus?
 Hei mihi non multum carmen honoris habet.
Carmina laudantur: sed munera magna peruntur:
Dum modo sit diues barbarus: ille placet.
Aurea sunt verè nunc secula: plurimus auro
Venit honos: auro conciliatur amor.
Ipsè licet venias musis comitatus Homere:
Si nihil attuleris, ibis Homere foras.
*S*unt tamen & docta, rarissima turba puella:
 Altera, non docta sed tamen esse volunt.
*V*traque laudetur per carmina: carmina lector
 Commendet dulci quacumque sono.
*H*is ergo, atque illis, vigilatum carmen in ipsas
 Forsitan exigui muneris instar erit.

At, quod eris per te facturus, & utile credis,
Id tua te facito semper amica roget.

Libertas alicui fuerit promissa tuorum:

Hanc tamen à domina fac petat ille tua.

Si pœnam seruo, si vincula seua remittis:

Quod facturus eras, debeat illa tibi.

Utilitas tua sit: titulus donetur amicæ:

Perde nihil: paries illa petentis agat.

*Sed tu, cuiusque est retinenda cura puella:

10 Attonitum forma fac putet esse sua.

Sive erit in Tyrjjs, Tyrios laudabis amictus:

Sive erit in Cois; Coa decere puta.

Amata est: ipso tibi sit pretiosior auro:

Gausapa si sumpsit: gausapa sumpta proba.

15 Astiterit tunicata: moues incendia, clama:

Sed timida caueat frigora voceroga.

Compositum discrimen erit: discrimina lauda:

Torserit igne comam: torte capille places.

Brachia saltantis, vocem mirare canentis:

10 Et cum desierit, verba querentis habe.

Ipsos concubitus, ipsum vcrerere licebit,

Quod iuuat: & querula gaudia voce notes.

Si fuerit torua violentior ipsa Medusa:

Fiet amatori lenis, & equa suo.

15 Tantum ne pateas verbis simulator in illis,

Effice: nec vultu destrue dicta tuo.

Si later ars, prodest: affert deprenta pudorem:

Atque adimit merito tempus in omne fidem.

Sæpe sub autumnum, cum formosissimus annus:

30 Plenaque purpureo subrubet vva mero.

Cum modo frigoribus premimur: modo soluimur æstu:

Ære non certo corpora languor habet.

In quib. Sed te

319 Illa quidem valeat: sed si malè firma cubabit:

Et vitium cœli senserit ægra sui:

Tunc amor, & pietas tua sit manifesta puella:

Tunc sere, quæ plena postmodo falce metas.

Nec tibi morosi veniant fastidia morbi:

Pérque tuas fiant, quæ sinit illa, manus.

Et videat flentem: nec tædeat oscula ferre:

Et sicco lachrymas combibat ore tuas.

Multa voue: sed cuncta palàm: quotièsque licebit

Quæ referas illi somnia leta vide.

Et veniat, quæ lustret anus lectúmque, locúmque:

Præferat & tremula sulfur, & oua manu.

Omnibus his inerunt grate vestigia cura:

*In thalamos multis hæc via fecit iter.

Ne tamen officijs odium queratur ab ægra:

Sit suus in blanda sedulitate modus.

Néue cibos præbe: nec amari pocula succi

Porrige: riualis misceat illa tuus.

Sed non, quo dederas à littore carbasa, vento

Vtendum est, medio cum potiare freto.

Dum nouus, errat amor: vires sibi *colligit vsu:

Si bene nutrieris, tempore firmus erit.

Quem taurum metuis, vitulum mulcere solebas:

Sub qua nunc recubas arbore, virga fuit.

Nascitur exiguus, sed opes acquirit cundo,

Quaque venit, multas accipit annis aquas.

Fac tibi consuescat: nihil assuetudine maius:

Quam tu dum capias, tædia nulla fuge.

Te semper videat: tibi semper præbeat aures:

Exhibeat vultus nôxque, dièsque tuos.

Cum tibi maior erit fiducia posse requiri:

Tunc procul absenti cura futurus eris.

Antiqui, in tabu-
las. fort. rectius,
vt loquatur de
ijs, qui testamen-
ta senum his
captant artibus,
quibus ipse puel-
las captari do-
cet.

In nonnullis,
colligat

Da requiem: requietus ager bene credita reddit:

Terræque cœlestes arida sorbet aquas.

Phyllida Demophoon præsens moderatius vssit:

Exarsit velis acrius illa datis.

Penelopen absens solers torquebat Vlysses.

Phyllacides aberat Laodamcïa tuus.

Sed mora tuta brevis: lentescunt tempore cura:

Vanescitque absens, & novus intrat amor.

Dum Menelaus abest: Helene, ne sola iaceret,

Hospitis est tepido nocte recepta sinu.

Quis stupor hic Menelaë fuit? tu solus abibas:

Iisdem sub tectis hospes, & uxor erant.

Accipitri timidus credis furiose columbas:

Plenum montano credis ouile lupo.

Nil Helene peccat: nil hic committit adulter:

Quod tu, quod faceret quilibet: ille facit.

Cogis adulterium, dando tempusque, locumque:

Quo, nisi consilio est usa puella tuo?

Quid faciat? vir abest: & adest non rusticus hospes:

Et timet in vacuo sola cubare toro.

Viderit Atides: Helenen ego crimine soluo:

Usa est humani commoditate viri.

Sed neque fulvus eper media tam saevus in ira est:

Fulmineo rapidos dum rotat ore canes:

Nec lea: cum catulis lactentibus ubera præbet:

Nec brevis ignaro vipera lesa pede:

Fœmina quàm socij deprensa pellice lecti.

Ardet: & in vultu pignora mentis habet:

In ferrum, flammâsqueruit: positoque decore

Fertur: ut Aoniæ cornibus icta dei.

Hoc bene compositos, hoc firmos rumpit amores:

Crimina sunt cautis ista timenda vms.

Etiã rectè legitur, p. idem

383 Coniugis admissum, violatáque iura manu
 Barbara per natos Phasias ultra suos.
 Altera dira parens (hæc est, quam cernis, hinc lo.)
 Aspice, signatum sanguine pectus habet.
 Nec mea vos uni donat censura puellæ:
 Di melius: vix hoc nupta tenere potest.
 Lulite: sed furto caletur culpa modesto:
 Gloria peccati nulla petenda tui est.
 Nec dederis munus, cognosse quod altera possit:
 Nec sint nequitia tempora certa tue.
 Et, ne te capiat latebris sibi femina notis,
 Non uno est semper conuenienda loco.
 Et quoties scribes, totas prius ipse tabellas
 Inspice, plus multa quam sibi missa, legit.
 Lesa Venus iusta arma mouet: telumque remittit:
 Et modo quæ quæsta est ipsa, querare facit.
 Dum fuit Atrides una contentus: & illa
 Casta fuit: vitio est improba facta viri.
 Audierat, laurumque manu, vittasque ferentem
 Pro nata Chrysen non valuisse sua.
 Audierat Lyrnesi tuos abducta dolores:
 Bellaque per turpes longius isse meris.
 Hæc tantum audierat. Priameida viderat ipsa:
 Victor erat prædæ prædæ pudenda sue.
 Inde Thyestiaden animo, thalamoque recepit:
 Et male peccantem Tyndaris ultra vinum est.
 Quæ bene cælaris, si qua tamen acta patebunt:
 Illa licet pateant: tu tamen usque nega.
 Tu neque subiectus, solito neque blandior esto:
 Hæc animi multum signa nocentis habent.
 Sed lateri nec parce tuo: pax omnis in illo est:
 Concubitu prior est inficianda Venus.

Sunt, qui precipiant herbas saturoia nocentes
Sumere: iudicij ista venena meis.

Aut piper vrtice mordacis semine miscent:
Tritaque in annoso flava pyretra mero.

Sed dca non patitur sic ad sua gaudia cogi,
Colle sub umbroso quam tenet altus Eryx.

Candidus * Alcatheo qui mittitur vrbe Pelasga
Bulbus: & ex horto que venit herba salax,

O uaque sumantur: sumantur Hymettia mella:

10 Quasque tulit folio pinus acuta nuces.

Docta quid ad magicas Erato conuerteris artes?
Interior curru meta terenda meo est.

Qui modo calabas monitu tua crimina nostro,
Flecte iter: & monitu detege furtiva meo.

15 Nec leuitas culpanda mea est: non semper eodem
Impositos vento panda carina vebit.

Nam modo Threicio Borea, modo currimus Euro:
Sape tument Zephyro lintea: saepe Notus.

Aspice, ut in curru modo det fluitantia rector

20 Lora: modo admissos arte retinet equos.

Sunt quibus ingrata timida indulgentia seruit:
Et, si nulla subest amula, languet amor.

Luxuriant animi rebus plerumque secundis:
Nec facile est equa commoda mente pati.

25 Ut leuis absumptis paulatim viribus ignis
Ipse latet: summo candet in igne cinis.

Sed tamen extinctas admoto sulfure flammam
Inuenit: & lumen, quod fuit ante, redit.

Sic, ubi pigra situ, securaque pectora torpent:

30 Acribus est stimulis eliciendus amor.

Fac timeat de te: tepidamque recalface mentem:
Palleat indicio criminis illa tui.

Cum hæc vrbs
nusquam sit, re-
cie fort corri-
gunt, Alcatheo,
intelligentes
Megaram, cui
Alcatheus Ie-
lois fil post
Megareum im-
perant Paul.
Quamquam al-
arcium Megar.
altera, que Al-
catheo dicta
fuit, fort. Ouid
toti vrbi nome-
dedit.

- 447 O, paritum, & iuotie nuntio c npre dere non est.
 Feuem, le uo asipueda d lit.
- Que, si nuli iuit is cirmen peruenit a laures:
 Exci lit: & misera voxque, color que fugit.
- Ille ego sim, cui laniet furiosa ca illos:
 Ille ego si n, tener is cui perat ungue genas.
- Quem uideat lichrymans: quem toruis spectet ocellus:
 Quo sine no i possit uiuere: po se uelit.
- Si spatium queras, breue sit, quo laesa quetatur:
 Ne uires lura co.igat na mora.
- Carituda iambuda u cingantur colla lacertis:
 Inque tuo flens est accipienda sinu.
- O scula da flenti: u eneris da gaudia flenti:
 Pax erit: hoc uno soluitur ira modo.
- Cum bene scauerit: cum certa uidebitur hostis:
 Tunc pete concubitus fœdera: mitis erit.
- I hic depositis habitat concordia telis:
 Illo(crede mihi, gratia nata loco est.
- Qua modo pugnant, iungunt sua rostra columba:
 Quorum blanditias, uerbaque murmur habet.
- Priua fuit rerum confusa sine ordine moles:
 Vna tunc erit facies sy lera, terra, fretum.
- Mo x celum ostiū est terris: humus a quore cincta est:
 I tpe eas partes cedit inane Chaos.
- Syluifer uerit, uolucres a gitabilis aer:
 Leti, qui de p. l. s delitasti a qua.
- Tu nq in hu manu n solis errabat in agris:
 Hi, i mere ures, & uide corpus erat.
- Sy uat d nus fuerit uibus herba, culilia frondes:
 I nqu i u u u l i e q u a' ter erat.
- Bladi nuce a n n s feru n o l l i s e u o l u p t a s .
 Co s t i n u a t u o s f e r u n a , u i t q u e t o r o .

Quid facerent, ipsi nullo didicere magistro:

Arte Venus nulla dulce peregit opus.

Ales habet, quod amet: cum quo sua gaudia iungat,

Inuenit in media fœmina piscis aqua:

5 Cerna parem sequitur: serpens serpente tenetur:

Hæret adulterio cum cane nexa canis:

Leta salitur ovis: tauro quoque leta iuuenta est:

Sustinet immundum sima capella marem:

In furias agitantur eque: spatioque remoto

10 Per loca diuiduos amne sequuntur equos.

Ergo age, & irate medicamina fortia præbe:

Illa feri requiem sola doloris habent:

Illa Machaonios superant medicamina succos:

His, ubi peccaris, restituendus eris.

15 Hæc ego cum canerem: subito manifestus Apollo

Mouit inaurate pollice fila lyra.

In manibus Laurus: sacris induc̄ta capillis

Laurus erat: vates ille videndus adest.

Is mihi, lasciui, dixit, præceptor amoris,

20 Duc age discipulos ad mea templi tuos.

Est ubi diuersum fama celebrata per orbem

Littera: cognosci quæ sibi quenque iubet.

Qui sibi notus erit, solus sapienter amabit:

Atque opus ad vires exiget omne suas.

25 Cui faciem natura dedit, spectetur ab illa:

Cui color est, humero sæpe patente cubet.

Qui sermone placet, taciturna silentia vitet:

Qui canit arte, canat: qui bibit arte, bibat.

Sed neque declament medio sermone disert:

30 Nec sua vesanus scripta poeta legat.

Sic monuit Phæbus: Phæbo parete monenti:

Certa dei sacro est huius in ore fides.

511

Melius f. in non-
nullis, patienter

Ad propiora vocor. quisquis sapienter amabit,

Vincet: & è uostra, quod petet, arte feret.

Credita non semper sulci cum fœnore reddunt:

Nec semper dubias adiuvat aura rates.

Quod inuat, exiguum est: plus est, quod lædit amantem

Proponant animo multa ferenda suo.

Quot lepores in Atho, quot apes pascuntur in Hybla:

Cœrula quot baccas Pallados arbor habet:

Littore quot conche: tot sunt in amore dolores:

Quæ patimur, multo spicula felle madent.

Dicta erit isse foras, quam tu fortasse videbis:

Isse foras, & te falsa videre, puta.

Clausa tibi fuerit promissa ianua nocte:

Perfer & immunda ponere corpus humo.

Forsitan & vultu mendax ancilla superbo

Dicet: quid nostras obsidet iste fores?

Postibus, & dura supplex blandine puellæ:

Et capiti demptas limine pone rosas.

Cum volat, accedes: cum te vitabit, abibis.

Dedecet ingenuos tædia ferre sui.

Effugere hinc non est quare tibi possit amica:

Dicere non omni tempore sensus abest.

Nec maledicta puta, nec verbera ferre puellæ

Turpe: nec ad teneros oscula ferre pedes.

Quid moror in paruis? animus maioribus instat:

Magna canam: toto pectore vulgus ades.

Ardua molimur: sed nulla, nisi ardua virtus:

Difficilis nostra poscitur arte labor.

Rivalium patienter habe: victoria tecum

Stabit: eris magni victor in arce Iouis.

Hæc tibi non hominum, sed quercus crede Pelægas

Dicere: nil istis ars mea maius habet.

Innuce illa, feras: scribes, ne tange tabellas:

Vnde volet, veniat: quóque libebit, eat.

Hoc in legitima præstant uxore mariti:

Cùm tener ad partes tu quoque somne veris.

5 Hac ego confiteor non sum perfectus in arte:

Quid faciam? monitis sum minor ipse meus.

Méne palàm nostre det quisquam signa puella?

Et patiar? nec me quolibet ira ferat?

O scula vir dederat (meimini) suus: oscula questus

10 Sum data: barbarie noster abundat amor.

Non semel hoc vitium nocuit mihi: doctior ille est:

Quo veniunt alij conciliante viri.

Sed melius nescisse fuit: sine furta tegantur:

Ne fugiat victo fassus ab ore pudor.

15 Quo magis ô iuvenes deprendere parcite vestras:

*Peccent: peccantes verba dedisse putent.

Crescit amor pressis: ubi par fortuna duorum est,

In causam damni perstat uterque sui.

Fabula narratur toto notissima celo,

20 Mulciberi capti Marsque, Venusque dolis.

Mars pater insano Veneris turbatus amore,

De duce terribili factus amator erat.

Nec Venus oranti (nec enim dea mollior ulla est)

Rustica Gradiuo, difficilisque fuit.

25 Ah quoties lasciua pedem risisse mariti

Dicitur, & duras igne, vel arte manus.

Marte palàm simul & Vulcanum imitata decebat:

Multaque cum forma gratia mista fuit.

Sed bene concubitus primo calere solebant:

30 Plena crecundi culpa pudoris erat.

Indicio Solis (quis Solem fallere posset?)

Cognita Vulcano coniugis acta sua.

Reſius in anti-
quis, Peccant.

575 *Quam mala Sol exempla moues . pete munus ab hys
 Et tibi, si taceas, quod dāne possit, habet.
 Mulciber obscuros, lectum circaque super iue,
 Disponit laqueos: lumina fallit opus.
 Fingit iter Lemnon: veniant ad fœdus amantes:
 Impliciti Liqueis nudus uterque iacent.
 Conuocat ille deos: præbent spectacula capti:
 Vix lachrymas Venerem continuisse ferunt.
 Non vultus texisse suos, non denique possunt
 Partibus obscænis opposuisse manus.
 Hic aliquis ridens, in me fortissime Mauros,
 Si tibi sunt oneri, vincula transfer, ait.
 Vix precibus Neptune tuis captina resoluit
 Corpora: Mars Creten occupat: illa Paphon.
 Hoc tibi profecit Vulcane: quod antè tegebant,
 Liberius faciunt: & pudor omnis abest.
 Sapet tamen demens stultè fecisse fateris:
 Tè que ferunt ira pœnituisse tua.
 Hoc vetui: vos ecce vetat deprensa Dione
 Insidias illas, quas tulit ipsa, dare.
 Nec vos riuale laqueos disponite: nec vos
 Excipite arcana verba notata manu.
 Ista viri captent, si iam captanda putabunt:
 Quos facient iustos ignis, & vnda viros.
 En iterum testor: nihil hîc, nisi lege remissum:
 Luditur in nostris instita nulla iocis.
 Quis Cereris ritus audet vulgare profanus?
 Magnaque Threicia sacra reperta Samo?
 *Eximia est virtus prestare silentia rebus:
 Et contra grauis est culpa, tacenda loqui.
 Quàm bene: quòd frustra captatis arbore pomis
 Tantalus in media garrulus aret aqua.*

Nonnulli. Exi-
 gua

Precipue Cytherea iubet sua sacra taceri:

Admoneo, veniat nequis ad illa loquax.

Condita si non sunt Venetis mysteria cistis;

Nec caua vesanis iectibus era sonant:

At tamen inter nos medio versantur in usu:

Sic tamen inter nos; ut latuisse velint.

Ipsa Venus pubem, quoties velamina ponit:

Protegitur leua semireducta manu.

In medio, passimque coit pecus: hoc quoque viso

10 Auertit vultus saepe puella suos.

Conueniunt thalami furtis, & ianua nostris:

Parisque sub iniecta veste pudenda latet.

Et si non tenebras, at quiddam nubis opaca

Querimus, atque aliquid luce patente minus.

15 Tum quoque cum solem non dum prohibebat, & imbre

Tegula: sed quercus tecta, cibumque dabat:

In nemore, atque antris, non sub Ioue iuncta voluptas:

Tanta rudi populo cura pudoris erat.

At nunc nocturnis titulos imponimus actis:

10 Atque emitur magno nil, nisi posse loqui.

Sicilicet excuties omnes, ubi quaque puella est:

Cuilibet ut dicas, hac quoque nostra fuit:

Nec desint, quas tu digitis ostendere possis.

Vt quanque attigeris, fabula turpis erit.

15 Parua queror: fingunt quidam, que vera negarent:

Et nulli non se concubuisse ferunt.

Corpora si nequeunt, que possunt, nomina tangunt:

Famaque, non facto crimine, crimen habet.

I nunc claude fores custos olose puella:

20 Et centum duris postibus adle seras.

Quid tuti superest, ubi nominis extat adulter?

Et credi, quod non contigit esse, cupit?

- 639 Nos etiam veros parce profitemur amores.
 Tecta que sunt solida mystica sunt fide.
 Parcite precipue vitia exprobrare puellis.
 Utile que multis disimulasse fuit.
 Nec suus Andromeda color est cunctus ab illo,
 Mobilis in gemino cui pede penna fuit.
 Omnibus Andromache visa est spatiosior equo.
 Unus, qui modicam diceret, Hector erat.
 Quod male fers, assuesce, feres bene: multa veni,
 Lenet: incipiens omnia sentit amor.
 Dum novus in rindi coalescit cortice ramus:
 Concutiat tenerum quælibet aura cadet.
 Mox, etiam ventis, spatia durata, resistet,
 Firmaque adoptivas arbor habebit opes.
 Eximit ipsa dies omneis de corpore mendas:
 Quodque fuit vitium: desinit esse mora.
 Ferre novæ naves taurorum terga recusant:
 * Assidue domitas tempore fallit odor.
 Non inibus mollire licet mala: fusca vocetur,
 Nigrior Illyrica cui pice sanguis erit.
 Si patra est, Veneri similis: si flava, Minerva:
 Sit gracilis, macie que male visa sua est.
 Dic * agilem, quæcunque brevis: quæ turgida, ple
 Et lateat vitium proximitate boni.
 Nec quotus annus eat, nec quo sit nata requirere
 Consule: quæ rigidus munera censor habet.
 Precipue si flore caret: melior que peractum est
 Tempus: & albentes iam ligat illa cemas.
 Utileis o iuvenes aut hæc, aut scior etas:
 Iste ferit segetes: iste serendus ager.
 Dum vires, amique sunt, tolerate labores:
 Iam veniet tacito curva senecta pede.

Nonnulli, A. l. i.
 duo

Ia quib. habilẽ

Aut mare nauigijs, aut vomere findite terram:
 Aut fera belligeras addite in arma manus:
 Aut latus, & vires, operamque afferte puellis:
 Hoc quoque militia est: hoc quoque fecit opes.
 Adde, quod est illis operum prudentia maior:
 Solis & artifices qui facit, usus adest.
 Ille munditijs annorum damna rependunt:
 Et faciunt cura, ne videantur anus:
 Vt quæ velis Venerem iungunt per mille figuras:
 Inuenit plures nulla tabella modos.
 Illis sentitur non irritata voluptas:
 Quod iuuat, ex equo fœmina, virque ferunt.
 O di concubitus, qui non utrinque resolvunt:
 Hoc est, cur pueri tangar amore minus.
 O di quæ prebet, quia sit prebere necesse:
 Siccæque de lana cogitat ipsa sua.
 Que datur officio, non est mihi grata voluptas:
 Officium faciat nulla puella mihi.
 Me voces audire iuuat sua gaudia fassas:
 Vt quæ morer memè sustineamque roget.
 Aspiciam domina victos amentis ocellos:
 Langueat: & tangi se vetet illa diu.
 Hæc bona non primæ tribuit natura iuuentæ:
 Quæ cito post septem lustra venire solent.
 Qui properat, noua musta bibant: mihi fundat auitū
 Consulibus priscis condita testa merum.
 Nec platanus, nisi fera, potest obsistere ventis:
 Et ladunt nudos prata nouella pedes.
 Scilicet Hermionen Helene præponere posses?
 Et melior Gorge, quàm sua mater erat?
 Ad Venerem quicumque voles attingere seram,
 Si modo duraris, præmia digna feres.

703 **C**o se u ecce duos ac epse lectus a iantes:
 Alibi in i c . u a i r u s a r i s i s e f r e s .
S porte sua s r e t e c e l i b e r i m a v e r b a l o q u e n t u r :
 N e c n a . i n l e c t o l a u a r i c e b i t i u e r s .
I n u e r . a r i d i g n i , q u i d a g a n t i n p a r t i b u s i l l i s ,
 I n q u o r u m o c c u l t i s p . c u l a t u g i t a m o r .
F e c i t i n A n r o m a c i e p r i u s h o c f o r t i s s i m u s H e c t o r :
 N o r s l u n b e l l i s r i i ' i s i l e f u i t .
F e c i t e m c a p t e L y m e s i d e m a g n u s A c h i l l e s :
 C u m p r e m e r e t m o l l e m l a s s u s a b h . s t e t o r u m .
I l l u s t e m a n i b u s t a n g i B r i s c i s i n e b a s :
 I m b u t a P h r y g i a q u a n e c e s e r p e r e r a n t .
A n f u i t h o c i p s u m , q u o d t e l a s c i u a i n u a r e t ?
 A d t u a r e t r i c e s m e m b r a v e n i e m a n u s ?
C r e d e m i h i , V e n e r i s n o n e s t p r o p e r a n d a v o l u p t a s :
 S e l s e n s u m t a r d a p e r f i c i e n d a m o r a .
C u m l e a r e p p e r c i s , q u a t a n g i f a m i n a g a u d e t :
 N o n o l s t e t , t a n g a s q u o m i n u s i l l a , p u d o r .
A s p i c i e s o c u l o s t r e m u l o f u l g o r e m i c a n t e s :
 V t s o l a l i q u i d a s a p e r e f u l g e t a q u a .
A c c e d a n t q u e s t u s : a c c e d a t a m a b i l e m u r m u r :
 E t d u l c e s g e m i t u s , a p t a q u e v e r b a i o c o .
S e l n e q u e t u d o m i n a m v e l i s m a i o r i b u s v s u s
 D e s i n e : n e c c u r s u s a n t e e a t i l l a t u o s .
A d m e t a m p r o p e r a t e s i m u l : t u n c p l e n a v o l u p t a s :
 C u m p a r i t e r v i c t i f a m i n a , v i r q u e i a c e n t .
H i c t i b i s e r u a n d u s t e n o r e s t . c u m l i b e r a d a n t u r
 O t i a : f u r t i u u m n e c t i m o r i v r i g e t o p u s .
C u m m o r a n o n t u t a e s t t o t i s i n c u m b e r e r e m i s
 V t i l e : e t a d m i s s o s u b d e r e c a l c a r e q u o .
F i n i a d e s t o p e r i : p a l m a m d a t e g r a t a i n u e n t u s :
 S e r t a q u e o d o r a t a m y r t a f e r t e c o m e .

Quantus apud Danaos Podalivius arte medendi,
Acacides dextra, pectore Nestor, erat:

735

Quantus erat Calchas extis, Telamonius armis,
Automedon curru: tantus amator ego.

Me vatem celebrate viri: mihi dicite laudes:
Cantetur toto nomen in orbe mecum.

Ama dedi vobis: dederat Vulcanus Achilli:
Vincite muneribus, vicit ut ille, datis.

Sed quicumque meo superavit Amazona ferro,

10 Inscibat spolijs, Naso magister erat.

Ecce rogant tenera, sibi dem praecepta, puella.
Vos eritis chartae proxima cura mea.

P. OVI-

P. OVIDII NASONIS
SYLMON. DE ARTE AMANDI

LIBER III.

A RMA dedi Danais in Amazonas : arma super-
Qua tibi dem, & turba Pêthesilea tuæ. [sunt:
Ite in bella pares : vincant, quibus alma Dione
Fauerit, & toto qui volat orbe puer.

Non erat armatis æquum concurrere nudas :
Sic etiam vobis vincere turpe viri. 10

Dixerit è multis aliquis, quid virus in angues
Adjicis? & rapidis tradis ouile lupis?

Parcite paucarum diffundere crimen in omnibus :
Spectetur meritis quæquæ puella suis.

Si minor Atrides Helenen, Helenesque scrorem
Quo premat Atrides crimine maior habet. 15

Si scelere Oeclides Talaonia Eriphyles
Viuus, & in viuis ad styga venit equis.

Est pia Penelope lustris errante duobus,
Et totidem lustris bella gerente viro. 20

Respice Phyllaciden : & quæ comes isse marito
Fertur : & ante annos occubuisse suos.

Fata Pheretiadæ coniux Pagasæa redemit :
Præque viri est vxor funere lata sui.

Accipe me Capaneu, cineres miscebimus inquit,
Iphias : in medios defiliitque rogos. 25

Ipsa quoque & cultu est, & nomine fæmina virtus :
Nec mirum, populo si placet ipsa suo.

Non tamen hæ mentes nostra poscuntur ab arte :
Conueniunt cymbæ vela minora mee. 30

Nil, nisi lasciui per me discuntur amores :
Fæmina præcipio quo sit amanda modo.

Multo rectius
in veter. fauet.
de feminis in-
scelligendum.

Fæmina

Fœmina nec flammâs, nec sauos excutit arcus:

Parcius hæc video tela nocere viris.

Sæpe viri fallunt: teneræ non sæpe puellæ:

Paucâque, si queras crimina fraudis habent.

5 P hœsiadem matrem fallax dimisit Iason:

Venit in AEsônios altera nupta sinus.

Quantum ad te Theseu, volucres Ariadna marinas

Pauit, in ignoto sola relicta loco.

Quere nouem cur isse *vices dicatur: & audi

10 Depositis syluas Phyllida flesse comis.

Et famam pietatis habet: tamen hospes & ensem

Præbuit, & causam mortis Elisa tuæ.

Quid vos perdidit, dicam: nescistis amare:

Desuit ars vobis: arte perennat amor.

15 Nunc quoque nescirent: sed me Cytherea docere

Iussit: & ante oculos constitit ipsa meos.

Tum mihi quid misera dixit meruere puellæ?

Traditur armatis vulgus inerme viris.

Illos artifices gemini fecere libelli:

20 Hæc quoque pars monitis erudienda tuis.

Probra Therapnæ qui dixerat ante marite:

Mox cecinit laudes prosperiore lyra.

Si bene te nosti, cultas ne lade puellas:

Gratia, dum viuis, ista petenda tibi est.

25 Dixit: & è myrto (myrto nam vincita capillos

Constiterat) folium, granâque pauca dedit.

Sensimus acceptum numen quoque purius æther

Fulsit: & è toto pectore cessit onus.

Dum facit ingenium: petite hinc præcepta puellæ:

30 Quas pudor, & leges, & sua iura sinunt.

Ventura memores iam nunc estote senectæ:

Sic nullum vobis tempus abibit iners:

Mi

S

Dum

*Nonnulli vias
legunt moti s.
Ouidij illo ver-
su: Et, per quod
noues, sæpius
isset iter.

- 61 **D**am licet: & veros etiam nunc editis annos:
Lu lite: cunt anni more fluentis aquæ.
 Nec quæ præterijt, rursum reuocabitur vnda:
 Nec quæ præterijt hora, redire potest.
 Vtendum est etate: cito pede labitur etas:
 Nec bona tam sequitur: quam bona prima fuit.
 Hos ego, qui canent frutices, violaria vidi:
 Hac mihi de spina grata corona data est.
 Tempus erit: quo tu, quæ nunc excludis amantes:
 Frigida desert. nocte iacebis anus:
 Nec tua frangetur nocturna ianua rixa:
 Sparsa nec mucnies lumina mane rosa.
 Quam cito (me miserum) laxantur corpora rugis:
 Et perit in nitido qui fuit ore color.
 Quasquæ fuisse tibi canas à virgine iuras:
 Sparguntur subito per caput omne comæ.
 Anguibus exiit tenui cum pelle vetustas:
 Nec faciunt cervos cornua iacta senes.
 Vestra sine auxilio fugiunt bona: carpite florem:
 Qui nisi carptus erit: turpiter ipse cadet.
 Adde, quod & partus faciunt breuiora iuuentæ
 Tempora: continua messe senescit ager.
 Larminus Endymion non est tibi luna rubori.
 Nec Cephalus rosæ præda pulchenda deæ.
 Vt taceam de te, quem nunc quoque luget, Adoni:
 Vnde habet Aenean, Harmonienque Venus?
 Ite per exemplum genus ô mortale dearum:
 Gaudia nec cupidis vestra negate viris.
 Vt iam decipiant, quid perditis? omnia constant:
 Mille licet sumant: deperit inde nihil.
 Contortur ferrum: silices tenuantur ab usu:
 Sufficit, & damni pars caret illa metu.

Quis vetet apposito lumen de lumine sumi?

Quisue cauum vastas in mare seruet aquis?

Et tamen vlla viro mulier non expedit (inquit)

Quid, nisi quam sumis, dic mihi perdis aquam?

5 Nec vos prostituit mea vox. sed vana timere

Damna vetat: damnis munera vestra carent.

Sed me flaminibus venti maioris iturum

Diui sumus in portu prouehat aura leuis.

Ordinar à cultu: cultis bene Liber ab vuis

10 Prouenit: & culto stat seges alta solo.

Forma dei munus: forma quata quaque superbit:

Pars vestrum tali munere magna caret.

Cura dabit faciem: facies neglecta peribit:

Idalia similis sit licet illa dex.

15 Corpora si veteres non sic coluere puelle:

Nec veteres cultus sic habuere viri.

Si fuit Andromache tunicas induta valentes:

Quid mirum? duri militis vxor erat.

Sicilicet Aiaci coniux ornata veniret:

20 Cui tegmen septem terga fuere boum.

Simplicitas rudis ante fuit: nunc aurea Roma est:

Et magnas domiti possidet orbis opes.

Aspice, quae nunc sunt Capitolia, quaequae fuerunt:

Alterius dices illa fuisse Iouis.

31 Curia, consilio quae nunc dignissima tanto est:

De stipula, Tatio regna tenente fuit.

Quae nunc sub Phœbo, ducibusquae palatia fulgent:

Quid nisi araturis pascua bubus erant?

Prisca iuuent alios: ego me nunc denique natum

30 Gratulor: haec aetas moribus apta meis.

Non quia nunc terra lentum subducitur aurum:

Lectaque diuerso littore concha venit.

- 125 Non, quia decreſcunt eſſoſſo marmore montes:
 Nec, quia cœruleæ mole fugantur aquæ.
 Sed quia cultus adeſt: nec noſtros manſit in annos
 Ruſticitas priſcis illa ſuperſtes auis.
 Vos quoque non caris aures onerate lapillis:
 Quos legit in viridi decolor Indus aqua.
 Nec prodite graues inſuto veſtibus auro:
 Per, quas nos petitis, ſepe fugatis, opes.
 Munditijs capimur, nec ſint ſine lege capilli:
 Ad nota formam dant quæ, negantque manus.
 Nec genus ornatus unum eſt: quod quanque decebit,
 Eligat: & ſpeculum conſulat ante ſuum.
 Longa probat facies capitis discrimina puri:
 Sic erat ornatis Laodameia comis.
 Exiguum ſumma nodum ſibi fronte relinqui,
 Vt pateant aures, ora rotunda volunt.
 Alterius crines humero iactentur utroque:
 Talis eſt aſſumpta Phœbe canore lyra.
 Altera ſuccinctæ religetur more Dianæ:
 Vt ſolet, attonitas cum petit illa feras.
 Hanc decet inflatos laxè iacuiſſe capillos:
 Illa ſit aſtriētis impedienda comis.
 Hanc decet ornari teſtudine Cyllenea:
 Suſtineat ſimiles fluctibus illa ſinus.
 *In quib. glâdes: Sed neque ramiſa numerabis in ilice *frondes:
 Nec quot apes Hyblæ: nec quæ in Alpe fera:
 Nec mihi tot cultus numero comprehendere fas eſt:
 Adhuc ornatus proxima quæque dies.
 Et neglecta decet multas coma, ſepe iacere
 Heſternam credæ: illa repexa modo eſt.
 Ars caſum ſimulet: ſic capta vidit in urbe
 Alcides Iolen: hanc ego, dixit, amo.

Talem te Bacchus Satyris clamantibus ecce
Sustulit in currus Cnossi relicta suos.

O quantum indulget vestro natura decori:
Quarum sunt multis damna piana modis.

5 Nos male detegimur: raptique etate capilli
Ut Borea frondes excutiente, cadunt.

Femina caniciem germanis inficit herbis:
Et melior vero queritur arte color.

Femina procedit densissima crinibus emptis:

10 Proque suis alios efficit aere suos.

Nec pudor est emisse palam: venire videmus

Herculis ante oculos, virgineumque chorum:

Quid de veste loquar? non iam segmenta requiro:

Nec quæ bis Tyrio murice lana rubet.

15 Cum tot prodierint pretio leniore colores:

Quis furor est census corpore ferre suos?

Aëris ecce color, tum cum sine nubibus aër:

Nec tepidus pluuias concitat auster aquas.

Ecce tibi similis, qui quondam Phixon, & Hellen

20 Diceris Inois eripuisse dolis.

Hic undas imitatur, habet quoque nomen ab undis:

Crediderim nymphas hac ego veste regi.

Ille crocum simulat: croceo velatur amictu

Roscida luciferos cum dea iungit equos.

25 Hic Paphias myrtos: hic purpureos amethystos:

Albentisque rosas: Threiciamue gruem.

Nec glandes Amarylli tuæ: nec amygdala defunt:

Et sua velleribus nomina cera dedit.

Quot noua terra parit flores: cum vere tepenti

30 Vitis agit gemmas: pigraque fugit hyems.

Lana tot, aut plures succos bibit: clige certos

Nam non conueniens omnibus unus erit.

Manerit s.
omnibus u. ue
r. etc.

189

Nulla decet nucas: Briseida pulla decebat:

Cum rapta est: pulla tum quoque & este fuit.

Alba decent fuscas: albis Cephæi placebas:

Sic tibi vestitæ pressa Seriphos erat.

Quam sæpe admonui, ne trux caper irret in alas:

Néue forent duris aspera cura pilis.

Sed non Caucasæ doceo de rupe puellas:

Quæquæ bibunt undas Myse Caice tuas.

Quid, si precipiam, ne fuscet inertia dentes?

Ciâque suscepta mane lauentur aqua?

Scitis, & inducta candorem querere cera:

Sanguine quæ vero non rubet: arte rubet.

A ne, supercilij confinia nuda repletis:

Paruaque synceras velat alba genas.

Nec pudor est oculos tenui signare fauilla:

Vel propè te nato lucide Cydne croco.

Est mihi, quo dixi vestra medicamina forma:

Paruus, sed cura grande libellus opus.

Hinc quoque præsidium læsa petitote puella:

Non est pro vestris ars mea rebus iners.

Non tamen expositas mensa deprendat amator

*In quib. iuuat.

Pyxidas: ars faciem dissimulata *iuuet.

Quem non offindat toto fœx illita vultu:

Cum fuit in tepidos pondere lapsa sinus?

O esopa quid redolent, quamuis mittantur Athenis:

Demptus ab immunda vellere succus ouis?

Nec coram mistas cenæ sumpsisse medullas:

Nec coram dentes * perfricuisse probem.

Ista dabunt faciem: sed crunt deformia visu:

Multaque, dum fiunt, turpia, facta placent.

Quæ nunc nomen habet optrosi signa Myronis:

Pondus iners quondam: duraque massa fuit.

*In veter. defri-
cu fle & re&idns.
Cnull. in Egnat.
Dete. in atq; rus.
fau d-fricare
gingiuam.

Annulus ut fiat, primo colliditur aurum:

Quas giritis vestes sordida lana fuit.

Cum fieret lapis asper erat: nunc nobile signum,
Nuda Venus madidas exprimit imbre comas.

5 Tu faciem cura, dum te dormire putemus:
Aptius à summa conspiciere manu.

Cur mihi nota tui causa est candoris in ore?
Claude fores thalami: qua rude cogis opus.

Multa viros nescire decet: pars maxima rerum

10 Offendit, si non interiora tegas.

Aurea quæ pendent ornato signa theatro:
Inspice quàm tenuis bractea ligna tegat.

Sed neque ad illa licet populo, nisi facta, venire:
Nec, nisi summotis forma paranda viris.

15 At non, peccandos coram præbere capillos,
Ut iaceant fusi per tua colla, veto.

Illo præcipue, ne sis morosa, caueo.
Tempore: nec lapsas sæpe resolve comas.

Tuta sit ornatrix: odi, quæ sauciat ora

20 Unguibus: & rapta brachia figit acu.
Deuouet: & tangit domina caput illa: simulque
Plorat ad inuisas sanguinolenta comas.

Quæ male crinita est: custodem in limine ponat:
Orneturque bonæ semper in ade deæ.

25 Dicitus eram subito cuiquam venisse puella:
Turbida peruersas induit illa comas.

Hostibus eueniat tam fœdi causa pudoris:
Inquæ nurus Parthas dedecus illud eat.

Turpe pecus mutilum: turpis sine gramine campis

30 Et sine fronde frutex: & sine crine caput.
Non mihi venistis Senecæ, Ledæque docendæ:

Pérque fretum falso Sidoni vecta boue:

Melior fort. vet
leuo: Tu quoq,
cùm coleris, nos
te dormire pu-
temus

- 253 *A* ut Helene: quam non stulte Menelié reposcib:
 Tu quoque non stulte Troice raptor habes.
T urba docenda venit, turpes, pulchraque puella:
 Pulchraque sunt semper deteriora bonis.
F ormose minus artis opem, præceptaque querunt:
 Est illis sua dos forma sine arte potens.
C um mare compositum est: securus nauita cessat:
 Cum tunc, auxilijs aſidet ille ſuis.
R ara tamen menda facies caret: occule mendas:
 Quaque potes vitium corporis abde tui.
S i breuis es, ſedeas: ne ſtans videare ſedere:
 Inque tuo iaceas quantulacunque toro.
H ic quoque, ne poſſit fieri meſſura cubantis:
 Iniecta lateant ſac tibi veſte pedes.
Q ua nimis eſt gracilis pleno velamina filo
 Sumat: & ex humeris laxus amiectus eat.
*I*a vet. tingat *P* allida purpureis *tangat ſua corpora virgis:
 Nigrior ad Pharij confuge piſcis opem.
P es malus in niuea ſemper caletur aluta:
 Arida nec vinclis curua reſolue tuis.
C onueniunt tenues ſcapulis Ameletides altis:
 Anguſtum circa fascia pectus eat.
E xiguo ſignet geſtu quodcunque loquatur,
 Cui digiti pingues, & ſcaber unguis erit.
C ui grauis oris odor, nunquam ieiuna loquatur:
 Et ſemper ſpatio diſtet ab ore viri.
S i niger, aut ingens, aut non erit ordine natus
 Dens tibi: ridendo maxima damna ferēs.
Q uis credat? diſcunt etiam ridere puellæ:
 Queritur atque illis hac quoque parte decor:
S int modici riectus: ſint parua utrinque lacuna:
 Et ſummos dentes ima labella tegant.

Nec sua perpetuo contendant ilia visu:

Sed leue nescio quid, fœmineùmque sonent.

Est, que peruerso distorqueat ora cachinno:

Cum visu leta est altera: flere putes.

11 Illa sonat raucum quiddam: atque inamabile ridet:

Vt rudit à scabra turpis asella mola.

Quò non ars penetrat? discunt lachrymare decenter:

Quoque volunt plorant tempore, quoque modo.

Quid, cum legitima fraudatur littera voce?

10 Blesaque fit inisso lingua coacta sono?

In vitio decor est, quædam male reddere verba.

Discunt posse minus, quàm potuere, loqui.

Omnibus his, quando profunt, impendite curam.

Discite fœmineo corpora ferre gradu.

15 Est & in incessu pars non temnenda decoris:

Allicit ignotos illa, fugatque viros.

Hæc monet arte latus: tunicis que fluentibus auræ

Excipit: extensos fertque superba pedes.

Illæ, velut coniux umbri rubicunda mariti

20 Ambulat: ingentes varica fertque gradus.

Sed sit, ut in multis, modus hic quoque: rusticus alter

Motus in incessu, mollior alter erit.

Pars humeri tamen ima tui, pars summa lacerti

Nuda sit, à læua conspicienda manu.

25 Hoc vos præcipuè niuæ decet: hoc ubi vidi,

Oscula ferre humero, qua patet usque, libet.

Monstra maris Scirænes erant: que voce canora

Quaslibet admissas detinere rates.

His sua Sisyphides auditis penè resoluit

30 Corpora: nam socijs illita cera fuit.

Res est blanda canor: discant cantare puellæ:

Pro facie multis vox sua lena fuit.

317 Et modo mai mercis referant audita theatris,
 Et modo Niliacus carmina lusa modis.
 Nec plectrum dextra, citharam tenuisse sinistra
 Nesciat, arbitrio fœmina docta meo.
 Saxa, ferâsque lyra mouit Rhodopeius Orpheus,
 Tartareosque lacus, tergeminumque canem.
 Saxa tuo cantu vindex iustissime matris
 Fecerunt muros officiosa novos.
 Quamuis mutus erat, voci fuisse putatur
 Piscis, Arionæ fabula nota lyre.
 Disce etiam duplici genialia nauia palma
 Vertere: conueniunt dulcibus illa iocis.
 Sit tibi Callimachi, sit Coi nota poeta,
 Sit quoque vinosi Teïa musa senis.
 Nota sit & Sappho: quid enim lasciuus illa?
 Cuius pater uasri luditur arte Getæ.
 Et teneri possis carmen legisse Properti:
 Sine aliquid Galli, sine Tibulle tuum.
 Dictaque Varroni fuluis insignia villis
 Vellera germana Phrixe querenda tuæ.
 Et profugum Aenean, alta primordia Rome:
 Quo nullum Latio clarius extat opus.
 Forsitan & nostrum nomen miscebitur istis:
 Nec mea lethæis scripta dabuntur aquis.
 Atque aliquis dicet. nostri lege culta magistri
 Carmina: quæ partes instruit ille duas.
 Dæque tribus libris, titulis quos signat amorum:
 Elige: quos docili molliter ore legas.
 Vel tibi composita cantetur epistola voce:
 Ignotum hoc alijs ille nouauit opus.
 O ita Phœbe uelis, ita uos pia numina uatum,
 Insignis cornu Bacche, nouemque dia.

Quis dubitet, quin scire velim saltare puellam?

Vt moucat posito brachia iuua meo?

Artifices lateris, scena spectacula, amantur:

Tantum mobilitas illa decoris habet.

1 Parua monere pudet: talorum dicere iactus

Vt sciat: & vires tessera missa tuas.

Et modo trêis iactet numeros: modo cogitet apte,

Quam subeat partem callida: quâinque vocet.

Cautaque non stulte latronum praelia ludat:

10 Vnus cum gemino calculus hoste perit.

Bellatorque suo pressus sine compare pugnet:

AEmulus & ceptum saepe recurat iter:

Reticuloque pilæ leues fundantur aperto:

Nec, nisi quam tolles, vlla mouenda pila est.

15 Est genus in totidem tenui ratione redactum

Spicula: quot menses lubricus annus habet.

Parua tabella capit ternos utrinque lapillos:

In qua vicisse est continuasse suos.

Mille face esse iocos: turpe est nescire puellam

20 Ludere: ludendo saepe paratur amor.

Sed minimus labor est sapienter iactibus uti:

Maius opus mores composuisse suos.

Tunc sumus incauti: studioque aperimur ab ipso:

Nudaque per lusus pectora nostra patent.

25 Ira subit, deforme malum, lucrique cupido,

Iurgiaque, & rixæ, sollicitusque dolor.

Crimina dicuntur: resonat clamoribus æther:

Innocat iratos & sibi quisque deos.

Nulla fides tabulis, quæ non per vota petuntur:

30 Et lachrymis vidi saepe madere genas.

Iuppiter à vobis tam turpia crimina pellat,

In quibus est vlli cura placere viro.

381

Hos ignava iocos tribuit natura puellis:
 Materia ludant uberiore viri.
 Sunt illis, celerésque pile, iaculúmque, trochíque,
 Armaque, & in gyros ire coactus equus.
 Nec vos campus habet, nec vos gelidissima virgo:
 Nec Thuscus placida deuehit amnis aqua.
 At licet, & prodest Pompeias ire per umbras:
 Virginis aetherijs cum caput ardet equis.
 Visite laurigero sacrata palatia Phœbo:
 Ille Paretonias mersit in alta rates.
 Quæque soror, coniúxq; ducis monumenta paratur:
 Navalique gener cinctus honore caput.
 Visite thuricremas vacca Memphiidos aras:
 Visite conspicuis terna theatra locis.
 Spectentur tepido maculate sanguine arena:
 Metaque feruenti circumuenda rota.
 Quod latet, ignotum est: ignoti nulla cupido:
 Fructus abest, facies cum bona teste caret.
 Tu licet & Thamyram superes, atque Orphea cantu
 Non erit ignota gratia magna lyra.
 Si Venerem Cois nunquam pinxisset Apelles:
 Mersa sub equoreis illa latêret aquis.
 Quid petitur sacris, nisi tantum fama pœtis?
 Hoc votum nostri summa laboris habet.
 Cura ducum fuerant olim, regú.que pœte:
 Præmiâque antiqui magna tulere chori.
 Sanctâque maiestas, & erat venerabile nomen
 Vatibus: & large saepe dabantur opes.
 Ennius emeruit Calabris in montibus ortus
 Contiguus poni Scipio magne tibi.
 Nunc cedere sine honore iacent: operatâque doctis
 Cura vigil Musis, nomen meritis habet.

Aliter in omn.
 Mihi tamen hoc
 modo rectè ca-
 st gati videntur,
 itaque libuit
 exprimere.

Sed fame inuigilare inuat: quis nosset Homerum,
Ilias aeternum si latuisset opus?

Quis Danaëen nosset, si semper clausa fuisset?
Inque sua turri perlatuisset anus?

1 Vtilis est vobis formosa cura puella,
Sæpe vagos extra limina ferre pedes.

Ad multas lupa tendit oues, prædatur ut unam:
Et Iouis in multas deuolat ales aues.

Se quoque det populo mulier formosa videndam:

10 Quem trahat, è multis forsitan unus erit.

Omnibus illa locis maneat studiosa placendi:
Et curam tota mente decoris agat.

Casus ubique valet: semper tibi pendeat hamus:

Quo minime credis gurgite, piscis erit.

15 Sæpe canes frustra nemorosus montibus errant:

Inque plagas nullo ceruus agente cadit.

Quid minus * Andromede potuit sperare reuincta,

Quàm lachrymas ulli posse placere suas?

Funere sæpe viri, vir queritur: ire solutis

20 Crimibus, & fletus non tenuisse, decet.

Sed vitate viros cultum, formamque profectos:

Quique suas ponunt in statione comas.

Quæ vobis dicunt, dixerunt mille puellis:

Errat, & in nulla sede moratur amor.

25 Fœmina quid faciet, cum vir sit leuior ipsa?

Forsitan & plures possit habere viros?

Vix mihi credetis: sed credere: Troia m' ineret

Præceptis Priami si foret usa senis.

Sunt qui mendaci specie crassantur amoris.

30 Pécque aditus tales lucra pudenda petunt.

Nec coma vos fallat liquida nitidissima nardo.

Nec breuis in rugas cingula præsa suas.

In veter And o
m d fuerat e
rare r l a r a,
reue r r a n g n e

- 445 **N**ec roga decipiat filo tenuissima: nec si
 Annulus in digitis alter, & alter erit.
- F**orsitan ex horum numero cultissimus ille,
 Fur sit: & uratur vestis amore tua.
- R**edde meum clamant spoliatae saepe puella:
 Redde meum, toto voce boante foro.
- H**as Venus è templis multo radiantibus auro
 Leta videt lites: Appiadesque dea.
- S**unt quoque non dubia quadam mala nomina fama:
 Decepta à multis crimen amantis habent.
- D**iscite ab alterius vestris timuisse querelis:
 Ianua fallaci ne sit aperta viro.
- P**arcite Cecropides iuranti credere Theseo:
 Quos faciet testes, fecit & ante deos.
- E**t tibi Demophon Thesei criminis haeres
 Phyllide decepta nulla relicta fides.
- S**i bene promittent, totidem promittite verbis:
 Si dederint, & vos gaudia pacta date.
- I**lla potest vigiles flammis extinguere Vestae:
 Et rapere è templis Inachi sacra tuis:
- E**t dare mista viro tritis aconita cicentis:
 Accepto Venerem munere si qua negat.
- F**ert animus propius consistere: supprime habenas
 Musa: nec admittis excutiare rotis.
- V**erba vadum tentant abiegnis scripta tabellis:
 Accipiat missas apta ministra notas.
- I**nspecte: dumque leges: ex ipsis collige verbis,
 Fingat: an ex animo, sollicitusque roget.
- P**ostque breuem rescribe moram: mora semper amates
 Incitat: exiguum si modo tempus habet.
- S**ed neque te facilem iuueni promitte roganti:
 Nec tamen edure, quod petit ille, nega.

Fac timeat, speretque simul: quotiesque remittes,
 Spes magis hinc veniat certa, minorque metus.

Munda sed è medio, consuetaque verba pœlla
 Scribite: sermonis publica forma placet.

3 Ah quoties dubijs scriptis exarsit amator:
 Et nocuit formæ barbara lingua bonæ.

Sed quoniam, quamuis vitte careatis honore
 Est vobis vestros fallere cura viros:

Ancillæ puerique manus ferat arte tabellas:

10 Pignora nec iuveni credite vistra nouo.

Vidi ego pallentes isto terrore puellas

Seruitium miseris tempus in omne pati.

Persidus ille quidem, qui talia pignora seruat:

Sed tamen Aetnei fulminis instar habet.

11 Iudice me fraus est concessa, repellere fraudem:

Armaque in armatos sumere, iura sinunt.

Ducere consuescat multas manus una figuras:

Ah pereant, per quos ista monenda mihi.

Nec, nisi deletis, tutum est rescribere ceris:

20 Ne teneat geminas una tabella manus.

Fœmina dicatur scribentis semper amator:

Illa sit in vestris, qui fuit ille, notis.

Si licet à paruis animum ad maiora referre:

Plenâque curuato pandere vela sinu:

21 Pertinet ad faciem rapidos compescere mores:

Candida pax homines: trux decet ira feras.

Ora tument ira: nigrescunt sanguine vena:

Lumina Gorgoneo sæuius angue micant.

I procul hinc dixit, non es mihi tibia tanti:

30 Vt vidit vultus Pallas in amne suos.

Vos quoque si media speculum spectetis in ira:

Cognoscat faciem vix satis vlla suam.

- 509 *Nec minui in vultu damnosa superbia vestro:
Cornibus est oculis alliciendus amor.
O dimus immodicos (experto credite) fastus:
Sæpe tacens odij serena vultus habet.
Spectantem spectata: ridenti mollia ride:
Innuet: acceptas tu quoque redde notas.
Sic tibi prælusit: rudibus puer ille relictis
Spicula de pharetra promit acuta sua.
O dimus & mæstas: Tecmessam diligat Ajax:
Nos hilarem populum scæmina leta capit.
Nunquã ego, te Andromache, nec te Tecmessa rogare.
Ut mea, de vobis altera, amica foret.
Credere vix videor cum cogar credere partu:
Vos ego cum vestris concubuisse viris.
Sic licet Aiaci mulier mæstissima dixit,
Lux mea, quæque solent verba iuuare viros.
Quid vetat à magnis ad res exempla minores
Sumere? nec nomen perimuisse ducis?
Dux bonus huic centum commisit iure regendos:
Huic equites: illi signa tuenda dedit.
Vos quoque de nobis, quem quisq; erit aptus in usum,
Inspicite: & certo ponite quenque loco.
Munera det diues: ius qui profitebitur, adsit:
Facundus causam sæpe clientis agat.
Carmina qui facimus, mittamus carmina tantum:
Nam chorus ante alios aptus amare sumus.
Nos facimus placita late præconia forma:
Nomen habet Nemesis: Cynthia nomen habet.
Vesper, & Eos nouere Lycordia terra:
Et multi, quæ sit nostra Corinna, rogant.
Adde quod insidie sacris à vatibus absunt:
Et facit ad mores ars quoque nostra bonos.*

Nec nos ambitio, nec nos amor urget habendi:

Contempto colitur lectus, & umbra foro.

Sed facile heremus: validoque perurimur astu:

Et nimium certa scimus amare fide.

5 Scilicet ingenium placida mollitur ab arte:

Et studio mores conuenienter eunt.

Vatibus Aonijs faciles estote puella:

Numen inest illis: Pieridesque fauent.

Est deus in nobis: sunt & commercia cæli:

10 Sedibus atherijs spiritus ille venit.

A doctis pretium scelus est sperare poetis:

Me miserum scelus hoc nulla puella timet.

Dissimulate tamen: nec prima fronte rapaces

Este: nouus viso casse resistet amans.

15 Sed neque rector equum, qui nuper sensit habenas,

Comparibus frenis, artificemque regit.

Nec stabiles animos annis, vniquemque inuentam

Vt capias, idem limes agendus erit.

Hic rudis, & castris nunc primum notus amoris,

20 Qui tetigit thalamos prada nouella tuos:

Te solam norit: tibi semper inhareat vni:

Cingenda est altis sepibus ista seges.

Effuge riualem: vinctes, dum sola tenebis:

Non bene cum socijs regna, Venusque manent,

25 Ille vetus miles sensim, & sapienter amabit:

Multaque tironi non patienda feret.

Nec franget postes: nec sæuis ignibus uret:

Nec dominae teneras appetet ungue genas.

Nec scindet tunicasue suas, tunicasue puella:

30 Nec raptus flendi causa capillus erit.

Ista decent pueros atate & amore calentes:

Hic fera composita vulnera mente feret:

§73 Ignibus hic lentis uretur: et humida teda:

Vt modo montanis sylua recisa iugis.

Certior hic amor est: breuis & fecundior ille:

Quae fugiunt, celeri carpite poma manu.

*In nonnullis,
traduntur.

Omnia tradantur: portas referabimus hosti:

Vt sit in infida proditione fides.

Quod datur ex facili longum male nutrit amorem:

Miscenda est latis rara repulsa iocis.

Ante fores iaceant: crudelis ianua clament:

Multaque summissae: multa minanter agant.

Dulcia non ferimus: succo renouamur amaro:

Saepe perit ventis obruta cymba suis.

Hoc est, uxores quod non patiantur amari:

Conueniunt illas, cum voliere viri.

Claude fores: duro dicat tibi ianitor ore,

Non potes: exclusum te quoque tanget amor.

Posite iam gladios hebetes: pugnetur acutis:

Nec dubito, telis quin petar ipse meis.

Dum cadat in laqueos, captus quoque nuper amator:

Solum se thalamos speret habere tuos.

Postmodo rualem, partitaeque foedera lecti

Sentiat: has artes tolle: senescit amor.

Tunc bene fortis equus referato carcere currit:

Cum, quos praetereat, quosue sequatur, habet.

Quoslibet extinctos iniuria suscitatur ignes:

En ego confiteor. non nisi lassus amo.

Causa tamen nimium ne sit manifesta doloris:

Pluraque sollicitus, quam sciat esse putet.

Incitet & ficti tristis custodia serui:

Et nimium duri cura molesta viri.

Quae venit ex tuto, minus est accepta voluptas:

Vt sis liberior Thaide: finge metus.

Cum melius foribus possis, admitte fenestra:

Inque tuo vultu signa timentis habe.

Calida profiliat, dicatque ancilla, perimus.

Tu iuvenem trepidum quolibet abde loco.

¶ Sed miscenda tamen Venus est secunda timori:

Ne tanti noctes non putet esse tuas.

Qua vaser eludi possit ratione maritus:

Quaque vigil custos: prateriturus eram.

Nupta virum timeat: rata sit custodia nupta:

10 Hoc decet: hoc leges, iusque, pudorque, iubent.

Te quoque seruari, modo quam vindicta redemit:

Quis ferat? ut fallas ad mea sacra veni.

Tot licet obseruent, adsit modo certa voluntas:

Quot fuerant Argo lumina: verba dabis.

15 Scilicet obstabit custos, ne scribere possis?

Sumende detur cum tibi tempus aquae?

Conscia cum possit scriptas portare tabellas?

Quas tegat in medio fascia lata sinu?

Cum possit solea chartas calare ligatas?

20 Et vinculo blandas sub pede ferre notas?

Cauerit haec custos: pro charta conscia tergum

Prebeat: inque suo corpore verba ferat.

Tuta quoque est, fallitque oculos è lacte recentè

Littera: carbonis puluere range, leges.

25 Fallet & humiduli que fiet acuminè lini.

Et feret occultas pura tabella notas.

Adfuit Acrysis seruandae cura puellae:

Hunc tamen illa suo crimine fecit auum.

Quid faciet custos? cum sint tot in urbe theatra:

30 Cum spectet iunctos illa libenter equos:

Cum sedeat Pharia sacris operata iuuenta:

Quoque sui comites ire vetantur, eat.

- 637 Cum fuget à templis oculos bona diua uitorum:
Præter quos si quos, illa uenire iubet:
- Cum custode foris tunicam seruante puella
Calent furtiuos balnea multa iocos:
- Cum, quotres opus est, fallax ægretet amica:
Et calet lecto quemlibet ægra suo:
- Nomine cum doceat quid agatur, adultera clauis:
Quasquæ petet, non dit ianua sola uias.
- Fallitur & multo custodis cura Lyæo:
Illa uel Hispano lecta sit uua iugo.
- Sunt quoque quæ faciunt altos medicamina sonnos:
Victæque lethæa lumina nocte premant.
- Nec male delitijs odiosum conscia tardis
Detinet: & longa iungitur illa mora.
- Quid iuuat ambages, præceptaque parua monere?
Cum minimo custos munere possit emi?
- 1 / Munera (crede mihi) capiunt hominésque, deosque:
1 / Placatur donis Iuppiter ipse datis.
- Quid faciat sapiens? stultus quoque munere gaudet:
Ipse uir accepto munere mutus erit.
- Sed semel est custos longum redimendus in eum:
Sæpe dabit, dederit quas semel ille, manus.
- Questus cram (memini) metuendos esse sodales:
Non tangit solos ista querela uiros.
- Credula si fueris, alia tua gaudia carpent:
Et lepus hic alijs exagitatus erit.
- Hæc quoque, quæ præbet lectum studiosa, locumque:
(Crede mihi) mecum non semel illa fuit.
- Nec nimium uobis formosa ancilla ministret:
1 / Sæpe uicem dominæ præstitit illa mihi.
- 1 / Quo seror insanus? quid aperto pectore in hostem
Mutor? & iudicio prodor ab ipse meo?

Non auis aucupibus monstrat, qua parte petatur:

Non docet infestos currere cerua canes.

Viderit utilitas: ego cœpta fideliter edam:

Lemniadum gladios in mea fata dabo.

Effrēte, & facile est, ut nos credamus amari:

Prona venit cupidis in sua vota fides.

Spectet amabilius iuuenem, & suspiret ab imo

Fœmina: tam serò cur veniâtque roget.

Accedant lachrymæ, dolor & de pellice fictus:

10 Et laniet digitis illius ora suis.

Iandudum persuasus erit: miserebitur ultro:

Et dicet, cura carpitur ipsa mei.

Precipue si cultus erit: speculûque placebit:

Posse suo tangi credet amore deas.

15 Sed te quæcunque est, moderate iniuria turbet:

Nec sis audita pellice mentis inops.

Nec cito credideris: quantum cito credere lædat,

Exemplum vobis non leue Procris erit.

Est propè purpureos colles florentis Hymetti

20 Fons sacer. & viridi cespite mollis humus.

Sylua nemus non alta facit: regit arbutus herbam:

Rosmaris, & laurus, nigrâque myrtus olent.

Nec densum folijs buxum, fragile squæ myrica,

Nec tennes cytisi cultâque pinus abest.

25 Lenibus impulse Zephyris, aurâque salutri,

Tot generum frondes, herbâque summa tremunt.

Grata quies Cephalo: famulis, canibusque relictis

Lassus in hac iuuenis sæpe resedit humo.

Quæque meos releues æstus, cantare solebat,

30 Accipienda sinu mobilis auro veni.

Coniugis adtimidus aliquis m. le sedulus aures

Auditos memori detulit ore sonos.

701 Procri's ut accepit nomen, quasi pellicis, aure:
Excidit: & subito mora dolore fuit.

Palluit ut seræ, lectis de vitæ racemis,
Palescunt frondes: quas nona læsit hyems.

Quæque suos curvant matura cydonia ramos:
Cornaque adhuc nostris non satis apta cibis.

Vt que animus redijt: tenues à pectore vestes
Rumpit: & indignas sauciat ungue genas.

Nec mora: per medias passis furibunda capillis
Euolat, ut thyrso concita baccha, vias.

Vt propè peruentum est: comites in valle reliquit:
Ipsa nemus tacito clàm pede fortis inuit.

Quid tibi mentis erat, cum sic male sana literes
Procri? quis attoniti pectoris ardor erat?

Iam iam venturam, quecunque erat aura, putabas
Scilicet: atque oculis probra videnda tuis.

Nunc venisse piget (neque enim deprendere velles)
Nunc inuat: incertus pectora versat amor.

Crederet quæ iubeant, locus est, & nomen, & index,
Et, quia mens semper, quod timet, esse putat.

Vidit ut oppressam vestigia corporis herbam:
Pulsantur trepidi corde micante sinus.

Iamque dies medius tenues contraxerat umbras:
Inque pari spatio vesper & ortus erant:

Ecce redit Cephalus proles Cyllenia sylvis:
Oraque fontana feruidi spargit aqua.

Anxia Procri lates: solitas iacet ille per herbas:
Et Zephyri molles, auraque (dixit) ades.

Vt patuit misera iucundus nominis error:
Et mens, & redijt verus in ora color.

Surgit: & *oppositas agitato corpore frondas
Mouit, in amplexus uxor itura viri.

Ille feram sonuisse ratus, iuueniliter arcum
Corripit: in dextra tela fuisse manu.

Quid facis infelix? non est fera: supprime tela:
Me miserum, iaculo fixa puella tuo est.

Hic mihi conclamat fixisti pectus amicum:
Hic locus à Cephalo vulnera semper habet.

Ante diem morior, sed nulla pellice laesa:
Hoc faciet *positam te mihi terra leuem.

Nomine suspectam iam spiritus exit in auram:

10 Iam morior: chara lumina conde manu.

Dixit: & incauto paulatim pectore lapsus
Excipitur miseri spiritus ore viri.

Ille sinu domina morientia corpora mæsto
Sustinet: & lachrymis vulnera sua lauat.

15 Sed repetamus iter: nudis mihi rebus agendum est:

Vt tangat portus fessa carina suos.

Sicilicet expectas, ut te in conuiuia ducam:

Et queris monitus hac quoque parte meos.

Sera veni: positaque decens incede lucerna:

10 Grata mora venies: maxima lena mora est.

Et, si turpis eris, formosa videbere potis:

Et latebras vitij nox dabit ipsa tuis.

Carpe cibos digitis: est quidam gestus edendis:

Ora nec immunda tota perunge manu.

15 Nèe domi præsume dapes: sed desine citra

Quàm cupias, paulo quàm potes esse minus.

Priamides Helenen auide si spectet edentem:

Oderit: & dicet, stulta rapina mea est.

Aptius est, deceatque magis potare puellas:

10 Cum veneris puero non male Bacche facis.

Hoc quoque, quam patiens caput est: animusque pedesque

Consistent: nec que sint singula, bina vide.

766 Turpe iacens mulier multo madesacta Lyao:

// Digna est concubitus quoslibet illa pati.

Nec somno tutum est posita succumbere mensa:

Per somnos fieri multa pudenda solent.

Uteriora pudet docuisse: sed alma Dione

Præcipue nostrum est, quod pudet, inquit, opus.

Nota sibi sit queque: modos a corpore certos

Sumite: non omnes una figura decet.

Que facie præsignis erit, resupina iaceto:

Speçtetur tergo, cui sua terga placent.

Melanion humeris A talanta crura ferebat:

Si bona sunt, hoc sunt aspicienda modo.

Parua vehatur equo: quod erat longissima, nunquam

Thebais Hectoreo nupta resedit equo.

Strata premat genibus paulum ceruice reflexa

Fæmina per longum conspicienda latus.

Cui femur est iuuenile, carent quoque cætera menda:

*Semper in obliquo fusa sit illa toro.

Nec tibi turpe puta crimem, ut Phylleia mater,

Soluere: & effusis colla reflecte comis.

Tu quoque, cui rugis uterum Lucina notauit:

Vt celer auersis utere Parthus equis.

M ille modi Veneris: simplex, minimique laboris:

Cum iacet in dextrum semisupina latus.

¶ Sed neque Phælei tripodes, nec corniger Hammon,

Vera magis vobis, quam mea musa canet.

Si qua fides arti, quam longo fecimus usu:

Credite: præstabunt carmina nostra fidem.

Sentiat ex imis Venerem resoluta nudullis

Fæmina: & ex equores iuuet ista duos.

¶ Nec blandæ voces, incundaque murmura cessent:

Nec taceant medijs improba verba iocis.

*In vet. Ster vi;
in obl. for. redi^o,
si quis carminis
sentiam confide-
ret.

Tu quoque, cui Veneris sensum natura negavit:

Dulcia mendaci gaudia finge sono.

Infelix, cui torpet hebes locus ille, puella:

Quo pariter debent fœmina, virque frui.

¶ Tantum, cum finges, ne sis manifesta, caueto:

Effice per motum, luminâque ipsa fidem.

Quod iuuat, & voces, & anhelitus arguat oris:

Ah pudet, arcanas pars habet ista notas.

Gaudia post Veneris quæ poscit munus amantem:

10 Illa suus nolit pondus habere preces.

Nec lucem in thalamos totis adraitte fenestris:

Apertius in vestro corpore multa latent.

Lusus habet finem: cœnis discedere tempus:

Duxerunt collo qui iuga nostra suo.

11) Vt quondam iuuenes, ita nunc mea turba puella

inscribant spolijs, Naso magister erat.

LIBER I.

DEGERAT huius Amor titulum,
nomiēque libelli:

Bella mihi (video) bella parantur,
Parce tuum vatem sceleris dam-
nare Cupido:

Tradita qui toties te duce signa tuli.

Non ego Tydides: à quo tua saucia mater

In liquidum redijt athera Martis equis.

Sæpetepent alij iuvenes: ego semper amani:

Et si quid faciam nunc quoque queris: amo.

Quin etiam docui, qua posses arte parari:

Et quæ nunc ratio est: impetus ante fuit.

Nec te blande puer, nec nostras prodimus artes:

Nec noua præteritum Musa retexit opus.

Si quis amat quod amare iuuat, feliciter ardet:

Gaudeat: & vento nauiget ille suo.

At, si quis male fert indigna regna puella:

Ne pereat, nostra sentiat artis opem.

Cur aliquis laqueo collum nodatus amator,

A trabe sublimi triste pependit onus?

Cur aliquis rigido fodiat sua pectora ferro?

Inuidiam cedis pacis amator habes.

Qui, nisi desierit, misero periturus amore est:

Desinat: & nulli funeris author eris.

Et puer es: nec te quicquam, nisi ludere, oportet:

Lude: decent annos mollia regna tuos.

Nam poteras uti nudis ad bella sagittis:

Sed tua mortifero vulnere tela carent.

Virricus, & gladijs, & acuta dimicer hasta:

Et victor multa caede cruentus eat.

Tu cole maternas, tuto quibus utimur, artes:

Et quarum vitio nulla fit orba parens.

5 Effice nocturna frangatur ianua rixa:

Et regat ornatus multa corona fores.

Fac cocant furtim iuvenes, timideque puella:

Verbaque dent cauto qualibet arte viro.

Et modo blanditias, rigido modo iurgia postis

10 Dicat, & exclusus flebile canter, amans.

His lachrymis contentus eris sine crimine mortis:

Non tua fax anidos digna subire rogos.

Hac ego: mouit amor gemmatas aureus alas:

Et mihi propositum perfice dixit opus.

11 Ad mea decepti iuvenes praecepta venite:

Quos suus ex omni parte fefellit amor.

Discite sanari, per quem didicistis amare:

Vna manus vobis vulnus, opemque feret.

Terra salutiferas herbas, eademque nocentes

10 Nutrit: & urtica proxima saepe rosa est.

Vulnus Achilleo quae quondam fecerat hosti:

Vulneris auxilium Pelias hasta tulit.

Sed quaecumque viris, vobis quoque dicta puella

Credite: diuersis partibus arma damus.

15 E quibus, ad vestros si quid non pertinet usus:

Attamen exemplo multa docere potest.

Vtile propositum est, senas extinguere flammis:

Nec seruum vitij pectus habere tuum.

Vixisset Phyllis, si me foret usa magistro:

20 Et per quod nauies, sapius isset iter.

Nec moriens Dido summa vidisset ab arce

Dardanias venio vela dedisse rates.

- 61 Nec dolor armasset contra sua viscera matrem:
 Quæ socij damno sanguinis ultra virum est.
 Arte mea Tereus, quamuis Philomela placeret:
 Per facinus fieri non meruisset auis.
 Da mihi Pasiphaën: iam tauri ponet amorem:
 Da Phædræ: Phædræ turpis abibit amor.
 Redde Parim nobis: Helenen Menelaus habebit:
 Nec manibus Danaûm Pergama victa cadent.
 Impia si nostros legisset Scylla libellos:
 Hæsisset capiti purpura Nise tuo.
 Me duce damnosas homines compefcite curas:
 Rectaque cum socijs me duce nauis eat.
 Naso legendus erat tunc, cum didicistis amare:
 Idem nunc vobis Naso legendus erit.
 Publicus assertor vitijs suppressa leuabo
 Pectora: vindictæ quisque fauere sue.
 Te precor incipiens, adsit tua laurea nobis,
 Carminis, & medicæ Phœbe repertor opis.
 Tu pariter vati, pariter succurre medenti:
 Vtraque tutela subdita cura tua est.
 Dum licet: & modici tangunt præcordia motus:
 Si piget: in primo limine siste pedem.
 Opprime, dum noua sunt subiti mala semina morbi:
 Et tuus incipiens ire resistat equus.
 Nam moræ dat vires, teneras mora percoquit vnas:
 Et validas segetes, quæ fuit herba, facit.
 Quæ præbet latas arbor spatiantibus umbras:
 Quo posita est primum tempore, virga fuit.
 Tunc poterat manibus summa tellure reuelli:
 Nunc stat in immensum vmbis* aucta suis.
 Quale sit id, quod aras, celeri circumspecte mente:
 Et tua lesuro subtrahere colla iugo.

*Multo rectius,
 æta, vt paulò in-
 ferius, Et mala
 radices, altius
 arbor agas.

Principijs obsta: sero medicina paratur:

~~Cum mala per longas conualuere moras~~

Sed propterea: nec te venturas differ in horas

Qui non est hodie, cras minus aptus erit.

15 Verba dat omnis amor: reperitque alimenta moranda:

Optima vindicta proxima quaeque dies.

Flumina pauca vides magnis de fontibus orta:

Plurima collectis multiplicantur aquis.

Si cito sensisses quantum peccare parares:

10 Non tegeres vulnus cortice myrrha tuos.

Vidi ego, quod fuerat primo sanabile vulnus:

Dilatam longa damna tulisse mora.

Sed, quia delectat Veneris decerpere flores:

Dicimus assidue: cras quoque fiet idem.

15 Interea tacite serpunt in viscera flammae:

Et mala radices altius arbor agit.

Si tamen auxilij perierunt tempora primi:

Et vetus in capto pectore sedit amor:

Maius opus superest: sed non, quia serior aegro

20 Aduocor: ille mihi destituendus erit.

Qua laesus fuerat, partem Peantius heros

Debuerat celeri praesecuisse manu.

Post tamen hic multos sanatus creditur annos,

Supremam bellis imposuisse manum.

25 Qui modo nascentibus propterebam pellere morbos:

Admoueo tardam nunc quoque lentus opem.

Aut noua, si possis, sedare incendia tentes:

Aut ubi per vires procubuerunt suas.

Dum furor in cursu est; currenti cede furori:

30 Difficiles aditus impetus omnis habet.

Sultus, ab obliquo qui cum discedere possit:

Pugnat in aduersas ire natator aquas.

125 Impatiens animus, nec adhuc tractabilis arte

Respuit, atque odio verba monentis habet.

Aggrediar melius tum, cum sua vulnera tangi
lam sinet: & veris vocibus aptus erit.

Quis matrem nisi mentis inops in funere nati

Flere vetet? non hoc illa monenda loco est.

Cum dederit lachrymas: animúmque; explenerit agrum:

Ille dolor verbis emoderandus erit.

Temporibus medicina valet: data tempore profunt:

Et data non apto tempore, vina nocent.

Quin etiam accendas vitia, irritésque vetando:

Temporibus si non aggrediare suis.

Ergo, ubi visus eris nostra medicabilis arte:

Fac monitis fugias otia prima meis.

*In nonnullis,
quod

Hæc, ut ames, faciunt: hæc, ut fecere tventur:

Hæc sunt iucundi causa, cibúsque mali.

Otia si tollas pericre cupidinis arcus:

Contemptaque iacent, & sine luce faces.

Quam platanus riuo gaudet: quam populus unda:

Et quam limosa canna palustris humo:

Tam Venus otia amat: qui finem queris amoris.

Cedit amor rebus: res age: tutus eris.

Languor, & immodici sub nullo vindice somni,

Aleaque, & multo tempore quassa mero,

Eripiunt omnes animo sine vulnere vires:

Affluit incautis insidiosus amor.

Desidiam puer ille sequi solet: odit agentes:

Da vacua menti, quo teneatur, opus.

Sunt fora, sunt leges, sunt quos tuearis, amici:

Vade per urbana splendida castra toga.

Vel tu sanguinei iuuenilia munera Martis

Suscipe: delitia iam tibi terga dabunt.

Ecce fugax Parthus, magni noua causa triumphæ,
Iam videt in campis Cesaris arma suis.

Vince Cupidineas pariter, Parthasque sagittas:
Et refer ad patrios bina trophæa deos.

15 Vt semel AEtola Venus est à cuspide laesa:
Mandat amatori bella gerenda suo.

Queritur, AEGISTHUS qua re sit factus adulter:
In promptu causa est: desidiosus erat.

Pugnabant alij tardis apud Ilion armis:

10 Quò tulerat vires Græcia tota suas.

Sive optam bellis vellet dare, nulla gerebat:
Sive foro, vacuum litibus Argos erat.

Quod potuit, fecit: ne nil ageretur, amavit.
Sic venit ille puer: sic puer ille manet.

15 Rura quoque oblectant animos, studiùmque colendi:

Quelibet huic curæ cadere cura potest.

Colla iube domitos oneri supponere tauros:

Sauciet ut duram vomer aduncus humum.

O brue versata cerealia semina terra:

20 Quæ tibi cum multo scænore reddat ager.

Aspice curuatos pomorum pondere ramos:

Vt sua, quod peperit, vix ferat arbor onus.

Aspice labentes incundo murmure riuos:

Aspice tondentes fertile gramen oues.

25 Ecce petunt rupes, præruptaque saxa capelle:

Iam referunt hædis ubera plena suis.

Pastor inæquali modulatur arundine carmen:

Nec desunt comites, sedula turba, cæres.

Parte sonant alia syluæ mugitibus alta:

30 Et queritur vitulum mater abesse suum.

Quid cum suppositos fugiunt examina fumos:

Vt releuent dempti vimina curua faui?

*Magis hoc placet, quam quod in veterib. Transulerat

- 189 Poma dat autumnus: formosa est messibus æstas:
 Ver præbet flores: igne leuatur hyems.
- Temporibus certis metur rusticus & nas
 Coligit: & nudo sub pede musta flunt.
- Temporibus certis defectas alligat herbas:
 Et tonsam raro pectine verrit humum.
- Ipsè potes riguis plantas deponere in hortis:
 Ipse potes riuos ducere lenis aquæ.
- Venerit insitio: fac ramum ramus adoptet:
 Stetque peregrinis arbor operta comis.
- Cum se mel hæc animum cœpit mulcere voluptas,
 Debilibus pennis irritus exit amor.
- Vel tu curandi studium cole. sæpe recessit
 Turpiter à Phœbi victa sorore Venus.
- Nunc leporem pronum catulo sectare sagasi:
 Nunc tua frondosis retia tende iugis.
- Aut pavidos terre varia formidine cervos:
 Aut cadat aduersa cuspide fossus aper.
- Nocte fatigatum somnus, non cura puella
 Excipit: & pingui membra quiete leuat.
- Lenius est studium, studium tamen, alite capta,
 Aut lino, aut calamis, præmia parua sequi.
- Vel, quæ piscis edax auido male deuoret ore:
 Abdere supremis ara recurua cibus.
- Aut his, aut alijs, donec dediscis amare:
 Ipse tibi furtim decipiendus eris.
- Tu tantum quamuis firmis retinere vinculis:
 I procul: & longas carpere perge vias.
- Flebis: & occurret deserta nomen amica:
 Stabit & in media pes tibi sæpe via.
- Sed quanto minus ire volēs, magis ire memento:
 Perfer: & inuitos currere coge pedes.

Nec pluvias opta: nec te peregrina moerentur
Sabbati: nec damnis Allia nota suis.

Nec quot transferis, sed quot tibi quere, supersint
Milia: nec, maneat ut propè, finge moras.

Tempora nec numerata: nec crebro respice Romam:
Sed fuge: tutus adhuc Parthus ab hoste fuga est.

Dura aliquis præcepta vocet mea: dura fatemur
Esse: sed ut valeas, multa dolenda feres.

Sæpe bibi succos, quamvis inuitus, amarus

10 AEger: & oranti mensa negata mihi est.

Ut corpus redimas, ferrum patiaris, & ignes:
Arida nec sitiens ora laxabis aqua.

Ut valeas animo, quicquam tolerare negabis?
At pretium pars hæc corpore maius habet.

15 Sed tamen est artis tristissima ianua nostra:
Et labor est unus tempora prima pati.

Aspicias, ut pressos urant iuga prima iuuenos?
Et noua velocem cingula ladat equum?

Forsthan à laribus patris exire pigebit:

20 Sed tamen exhibis: deinde redire voles:

Nec te Lar patius, sed amor reuocabit amice:
Pretendens culpa splendida verba tue.

Cum semel exieris, centum solatia curæ

Etrus, & comites, & via longa dabunt.

25 Nec satis esse putes discedere: lentus abesto:

Dum perdat vires, sitque sine igne cinis.

Quod nisi firmata properaris me: tercuati.

Inferet arma tibi saeva rebellis amor.

Quidquid eras, fueris, sitiens, avidusque redibis.

30 Et spatium damno cesserit omne tuo.

Vidit, Hæmonie si quis mala pabula tenet,

Et magicas artes posse iuuare putat.

Fort. rediūs in
quib. videbitur

Ista veneficij vctus est via: noster Apollo
Innocuam sacro carmine monstrat opem.
Me duce non tumulto prodire iubebitur umbra:
Non anus infami carmine rumpet humum.
Non seges ex alijs alios transibit in agros:
Nec subito Phœbi pallidus orbis erit.
Ut solet, æquoreas ibit Tyberinus in undas:
Ut solet, in niucis Luna vehetur equis.
Nulla recantatas deponent pectora curas:
Nec fugiet viuo sulfure victus amor.
Quid te Phasiacæ iuuerunt gramina terre:
Cum cuperes patria Colchi manere domo?
Quid tibi profuerunt Circe Perseides herba?
Cum tibi Neritias abstulit hora rates?
Omnia fecisti, ne callidus hospes abiret:
Ille dedit certæ lintea plena fugæ.
Omnia fecisti, ne te ferus vreret ignis:
Longus & inuito pectore sedit amor.
Vertere quæ poteras homines in mille figuras:
Non poteras animi vertere iuxta tui.
Diceris his etiam, cum iam discedere veller:
Dulichium verbis detinuisse ducem.
Non ego, quod primo (memini) sperare solebam:
Iam precor: ut coniux tu meus esse velis.
Et tamen, ut coniux essem tua, digna videbar:
Quod dea, quod magni filia Solis eram.
Ne properes oro: spatium pro munere posco:
Quid minus optari per mea vota potest?
Et freta mota vides: & debes illa timere:
Vtilior velis postmodo ventus erit.
Que tibi causa fugæ? non hic noua Troia resurgit:
Non aliquis socios rursus ad arma vocat.

Hic amor, hic pax est, in qua male vulueror una:
 Totaque sub regno terra futura tuo est.
 Illa loquebatur: nauem soluebat Vlysses:
 Irrita cum velis verba tulere noti.
 Ardet, & assuetas Circe decurrit ad artes:
 Nec tamen est illis attenuatus amor.
 Ergo quisquis opem nostra tibi poscis ab arte:
 Deme veneficis, carminibusque fidem.
 Si te causa potens domina retinebit in urbe:
 Accipe, consilium quod sit in urbe meum.
 Optimus ille fuit vindex, ledentia pectus
 Vincula qui rupit: dedoluitque semel.
 Sed, cui tantum animi est, illum mirabor & ipse
 Et dicam, monitis non eget iste meis.
 Tu mihi, qui quod amas, egre dediscis amare:
 Nec potes, & velles posse: docendus eris.
 Sape refer tecum scelerata facta puella:
 Et pone ante oculos omnia damna tuos.
 Illud, & illud habet: nec ea contenta rapina est:
 Sub titulum nostros misit auara lares.
 Sic mihi iuravit: sic me iurata fefellit:
 Ante suas quoties passa iacere fores.
 Diligit ipsa alios: à me fastidit amari:
 Institor heu noctes, quas mihi non dat, habet.
 Hac tibi per totos marcescant omnia sensus:
 Hac refer: hinc odij semina quere tui.
 Atque utinam posses etiam facundus in illis
 Esse: dole tantum: sponte disertus eris.
 Hæserat in quadam nuper mea cura puella:
 Conueniens animo non erat illa meo.
 Curabar propriis ager Podalirius herbis:
 Et (fateor) medicus turpiter ager eram.

- 317 Profuit aſidui vitæ inſiſtere amica:
 Illæ mihi factum ſæpe ſalu' eſt.
 Quàm mali dicebam noſſe ſunt iuſta puellæ:
 Nec tamen, et verum conſiteamur, erant.
 Brachia quàm non ſunt noſtra formoſa puellæ:
 Nec tamen, et verum conſiteamur, erant.
 Quàm breuis eſt: & erat quàm multū poſcit amant.
 Hinc odio venit maxima cauſa meo.
 Et mali ſunt vicina bonis: errore ſub illo
 Læo vitio vitæ crimina ſæpe tulit.
 Quàm potes in peius dantes deſſe puella:
 In liciumque breui limite falle tuum.
 Turgida, ſi plena eſt, ſi fuſca eſt, nigra vocetur:
 In gracili, macies cūmen habere poteſt.
 Et poterit dici petulans, quæ ruſtica non eſt:
 Et poterit dici ruſtica, ſi qua proba eſt.
 Quin etiam, quacunque caret tua dote puella:
 Hanc moueat, blandis uſque precare ſonis.
 Exige, quod cantet, ſiqua eſt ſine voce puella:
 Tac ſaltet, neſcit ſiqua mouere pedem.
 Barbara ſamone eſt: fac tecum multa loquatur.
 Non didicit chordas tangere: poſce lyram.
 Durius incedit: face ut ambulet: omne papillæ
 Pectus habent: vitium fascia nulla tegat.
 Si mali dentata eſt, narra quod rideat illa:
 Mollibus eſt oculis: quod ſeat illa, refer.
 Proſerit & ſubito, cum ſe non finxerit ulli:
 Ad dominam celeres mare tuliffe gradus.
 Auſurum cultu: ger. mis, auròque teguntur
 Omnia: pars minima eſt ipſa puella ſui.
 Sæpe, ubi ſit, quod iures, inter tam multa requiras:
 De ipſa lac oculos egide diues amor.

Improuisus ades: deprendes tutus inermem:

Infelix vitij excidet ipsa suis.

Non tamen huic nimium præcepto credere tutum est:

Fallit enim multos forma sine arte decens.

1 Tum quoque, compositis sua cum liuit ora uentris:

Ad dominae uultus, nec pudor obstat, eas.

Pyxidas inuenies, & rerum mille colores:

Et fluere in tepidos æsopa lapsa sinus.

1 Illa tuas redolent Phineu medicamina mensas.

10 Non semel hinc stomacho nausea facta meo:

Nunc tibi, quæ medio Veneris præsterius in usu:

Eloquar: ex omni est parte fugandus amor.

Multa quidem ex illis pudor est mihi dicere: sed tu

Ingenio uerbis concipe plura meis.

15 Nuper enim nostros quidam carpsere libellos:

Quorum censura musa proterua mea est.

Dummodo sic placeam: dum toto canter in orbe:

Quam uolet, impugnet unus, & alter opus.

Ingenium magni liuor detrectat Homeri:

10 Quisquis es, ex illo Zoile nomen habes.

Et tua sacrilega lanxarunt carmina lingue:

Pertulit huc victos quo duce Troia deos.

Summa petit liuor: perflant altissima uenti:

Summa petunt dextra fulmina missa Iouis.

15 At tu quicumque es, quem nostra licentia ledit:

Si sapias, ad numeros exige queque suos.

Fortia Mæonio gaudent pede bella referri:

Delitij illuc quis locus esse potest?

Grande sonant tragici: tragicos decet ira corburnos:

10 Versibus è medijs foccus habendus erit.

Liber in aduersos hostes stringatur iambus:

Sen celer, extremum seu trahat ille pedem.

- 381 Blanda pharetratos elegeia canter amores:
 Et leuis arbitrio ludat amica suo.
- Callimachi numeris non est dicendus Achilles:
 Cydippe non est oris Homere tui.
- Quis feret Andromaches peragentem Thaida partes? |
 Peccat, in Andromache Thaida quisquis agat.
- Thais in arte mea est: lasciua libera nostra est:
 Nil mihi cum vitta est: Thais in arte mea est.
- Si mea materia respondet musa iocosa:
 Vincimus: & falsi criminis acta rea est.
- Rumpere liuor edax: magnum iam nomen habemus:
 Maius erit: tantum, quo pede cæpit, eat.
- Sed nimium properas: viuam modo, plura dolebis:
 Et capient anni carmina multa mei.
- Nam iuuat, & studium famæ mihi crescit honore:
 | | Principio tui nostri anhelat equus.
- Tantum se nobis elegi debere fatentur:
 Quantum Virgilio nobile debet opus.

H Actenus inuidie responsumus: attrahere lora
 Fortius: & gyro curre poeta tuo.
 Ergo ubi concubitus, & opus iuuenile pe-
 tetur:

- 10 Et propè promissæ tempora noctis erunt:
 Gaudia ne domina, pleno si corpore sumes,
 Te capiant: in eas quamlibet ante velim.
 Quamlibet inuenias: in qua tua prima voluptas
 Desinat: à prima proxima segnis erit.
- 15 S u s t e n t a t a V e n u s g r a t i s s i m a : f r i g o r e s o l e s ,
 Sole iuuant umbra: grata sit vnda siti.
 Et pudet, & dicam, Veneris quoque iunge figuram,
 Qua minime iungi quanque decere putes.
 Nec labor efficere est: raro tibi vera fatentur.
- 20 Et nihil est, quod se dedecuisse putent.
 Tunc etiam iubeo totas aperire fenestras:
 Turpiâque admissis membra notare die.
 At, simul ad metas venit finita voluptas:
 Lassâque cum tota corpora mente iacent:
- 25 D u m p i g e t : & n u l l a m m a l l e s t e t i g i s s e p u e l l a m :
 Tacturusque tibi non videare diu:
 Tunc animo signa, quæcumque in corpore menda est:
 Luminâque in vitijis illius usque tene.
 Forsitan hæc aliquis (nam sunt quoq;) parua vocabit:
- 30 Sed, quæ non prosunt singula, multa iuuant,
 P a t h a n e c a t m o r s u s p a t i o s u m v i p e r a t a u r u m :
 A cane non magno sæpe tenetur aper.

27 *Tu tantum numero pugna: præceptaque in unum*

Contrahere: de multis grandis acerruus erit.

Sed quoniam totidem mores, totidemque figura:

Non sunt iudicij omnia danda meis.

Quo tua non possunt offendi pectora facto:

Forsitan hoc alio iudice crimen erit.

Ille quod obscenas in aperto corpore partes

Viderat: in cursu qui fuit, hæsit amor.

Ille quod à Venereis rebus surgente puella.

Vidit in immundo signa pudenda toro.

Luditis o siquos potuerunt ista mouere:

Afflarant tepide pectora vestra faces,

*For. resiliis, At
exulat

**Attrahat ille puer contentos fortius arcus:*

Sanciam maiorem turba petitis opem.

Quid qui cæcum latuit rediente obscena puella?

Et vidit, que mos ipse videre vctat?

Di melius, quam nos moreamus talia quenquam:

Vt profint, non sunt expedienda tamen.

Hortor &, ut pariter binas habeatis amicas:

Fortior est, plures siquis habere potest.

Secta bipartito cum mens discurret utroque:

Alterius vires subtrahit alter amor.

Grandia per multos tenuantur flumina riuos:

Secta que subducto stipite flamma perit.

Non satis una tenet ceratas anchora puppes:

Nec satis est liquidis unicus hamus aquis.

Quæ sibi iam pridem solatia bina parauit:

Iam pridem summa victor in arce fuit.

At tibi, qui fueras dominae male creditus uni:

Nunc saltem nouus est inueniendus amor.

Pasiphæes Minos in Prognide perdidit ignes:

Cessit ab Idæa coniuge victa prior.

In nonnullis,
Phroni e vicūq;
legatur: ego nul-
quam de his Mi-
nos amorib.
quidquam legi.

*Amphi-

*Amphilochi frater ne Phazida semper amaret,
Callinhoë fecit parte recepta tori.

Et Paris Oenonen summos tenuisset in annos:
Si non Oebalia pellice laesa foret.

1 Coringis Odryfio placuisset forma tyranno:
Sed melior clausa forma sororis erat.

Quid moror exemplis, quorum me turba fatigat?
Successore nouo vincitur omnis amor.

Parcius è multis mater desiderat unum:

10 Quam, quæ stens clamat, tu mihi solus eras.

Et, ne forte putes noua me tibi condere iura:

(Atque utinam inuenti gloria nostra foret)

Vidit id Atrides (quid enim non ille uideret
Cuius in arbitrio Grecia tota fuit?)

15 Marte suo captam Chryseida victor amabat:

At senior stultè stebat ubique parens.

Quid lachrymas odiose senex? bene contigit illi:
Officio natam lædis inepte tuo.

Quam postquam reddi Calchas ope rurus Achillis

20 iusserat: & patria est illa recepta domo:

Atrides, ait est illius proxima forma:

Et, si prima sinat littera, nomen idem.

Hanc mihi, si sapiat, per se concedat Achilles:

Sin minus, imperium sentiet ille meum.

25 Quod si quis vestrum factum hoc accusat Achiviis

Est aliquid valida sceptrâ tenere manu.

Nam, si rex ego sum, nec mecum dormiat illa:

In mea Thersites regna licebit eat.

Dixit: & hanc habuit solam a magna prioris:

10 Et prior est cura cura repulsa noua.

Ergo assume nouas authore Agamemnone flammâ:

Ut tuus in biuis detineatur amor.

59

*Alcinxon Amphilo-
chi fratrem f. duarum
uxorum maritum.
Alphesboer
Phlegon f. & Cal-
lirhoes Acheloi
f. auf. 7. Ouid.
Metam. 9. 413.
leg igitur Phlego-
da à Phlego. et
rectius, Phlego-
da: sed hic mag-
na est licentia.

91 *Quæris ubi inuenias: artes tu perlege nostras:
Plena puellarum iam tibi nauis erit.*

*Quod, siquid præcepta valent mea: siquid Apollo
Vtile mortales edocet ore meo:*

*Quamuis infelix media torreberis Aetna:
Frigidior domine fac videare tuæ.*

*Et sanum simula: nec, siquid fortè dolebis,
Sentiat: & ride, cum tibi flendus eris.*

*Non ego te iubeo medias abrumpere flammæ:
Non sunt imperij tam fera iussa mei.*

*Quod non est, simula: positosque imitare furores:
Sic facies verè, quod meditatus eris.*

*Sæpe ego ne biberem, volui dormire videri:
Dum videor, somno lumina victa dedi.*

*Deceptum risi: qui se simularat amare:
In laqueos auceps decideratque suos.*

*Intrat amor mentes usu: dediscitur usu:
Qui poterit sanum fingere, sanus erit.*

*Dixerit, ut venias pacta tibi nocte: venito:
Veneris: & fuerit ianua clausa: feres.*

*Nec dic blanditias, nec dic conuitia posti:
Nec latus in duro limine pone tuum.*

*Postera lux aderit: careant tua verba querelis:
Et nulla in vultu signa dolentis habe.*

*Iam ponet fastus, cum te languere videbit:
Hoc etiam nostra munus ab arte feres.*

*Te quoque fallerit amor, dum sit tibi finis amandi:
Propositis frenis sæpe repugnat equus.*

*Vtilitas lateat: quod non profitebere fiet:
Quæ nimis apparent retia, vitat anis.*

*Nec tibi tam placeat, ut te contemnere possit:
Sume animos: animis cedat ut illa tuis.*

*I*anna fortè patet: quamuis reuocare, transi:

*E*st data nox: dubita nocte venire data.

*P*osse pati facile est: tibi ni patientia desit,

*P*roinus ex facili gaudia fere licet.

*E*t quisquam præcepta potest mea dura vocare?

*E*n etiam partes conciliantis ago.

*N*am, quoniam variant animi: variabimus artes:

*M*ille mali species: mille salutis erunt.

*C*orpora vix ferro quædam sanantur acuto:

10 *A*uxilium multis succus, & herba fuit.

*M*ollior es: nec abire potes: vincitúsque teneris:

*E*t tua seuus amor sub pede colla premit:

*D*esine luctari: referent tua carbasa venti:

*Q*uæque vocant fluctus, hac tibi remus eat.

15 *E*xplenda est sitis ista tibi, qua perditus ardes:

*C*edimus: è medio iam licet amne bibas.

*S*ed bibe plus etiam, quàm quod præcordia poscunt:

*G*utture fac pleno sumpta redundet aqua.

*V*tere & usque tua nullo prohibente puella:

20 *I*lla tibi noctes auferat: illa dies.

*T*ædia quare mali: faciunt & tædia finem:

*I*am quoque, cum credes posse carere, mane.

*D*um bene te cumules: & copia tollat amorem:

*E*t fastidita non libet esse domo.

25 *F*it quoque longus amor: quem diffidentia nutrit:

*H*unc si tu quæris ponere: pone metum.

*Q*ui timet, ut sua sit: nequis sibi subtrahat illam:

*I*lle Machaonia vix ope sanus erit.

*P*lus amat è natis mater plerunque duobus,

30 *P*ro cuius reditu, quod gerit arma, timet.

*E*st prope collinam templum venerabile portam:

*I*nposuit templo nomina celsus Eryx.

- 155 **E**st illic lethæus amor: qui pectora sanat:
 Inque suas gelidam lampadas addit aquam.
Illic & iuvenes votis obliuia poscunt:
 Et si qua est duro capta puella viro.
Hic mihi sic dixit: dubito, verusne Cupido,
 An somnus fuerit: sed puto somnus erat.
O, qui sollicitos modo das, modo demis amores:
 Adhæce præceptis hæc quoque Naso tuis.
Ad mala quisque animum referat sua: ponet amorem:
 Omnibus illa deus plusve minusve dedit. 10
Qui Puteal, Ianumque timet, celerisque Calendas:
 Torqueat hunc eris mutua summa sui.
Cui durus pater est: ut voto cetera cedant:
 Huic pater ante oculos durus habendus erit.
Hic male dotata pauper cum coniuge viuit: 15
 Vxorem *fato credat obesse suo.
Est tibi rure bono generosa fertilis vna
 Vineæ: ne nascens vsta sit vna time.
Ille habet in reditu nauem: mare semper iniquum
 Cogitet: & damno littora sua suo. 20
Filius hunc miles, hunc filia nubilis angat:
 Et quis non causas mille doloris habet?
Vt posses odisset tuam Pari, funera fratrum
 Debueras oculis substituisse tuis.
Plura loquebatur placidum puerilis imago: 25
 Destituit *somnia: si modo somnus erat.
Quid faciam? media nauem Palinurus in unda
 Deserit: ignotas cogor inire vias.
Quisquis amas, loca sola nocent: loca sola caueo:
 Quo fugis? in populo tutior esse potes. 30
Nam tibi secretos augent secreta furores:
 Est opus auxilio: turba futura tibi est.

*In veter. adesse.

*In nonnullis,
 somnum, ut sit,
 placidam somnū.

*T*ristis eris, si solus eris, dominaque relicta
Ante oculos facies stabit ut ipsa tuos.

*T*ristior, iccirco nox est, quam tempora Phœbi:
Quæ relinquit luctus turba sodalis abest.

*N*ec fuge colloquium: nec sit tua ianua clausa:
Nec tenebris luctus flebilis adde tuos.

*S*emper habe Pyladen aliquem, qui curet Orestem:
Hic quoque amicitia non levis usus erit.

Quid nisi secreta læserunt Phyllida sylva?

10 *C*erta necis causa est: incomitata fuit.

*I*bat: ut Aedonio referens trieterica Baccho
Ite solet fufis barbara turba comis.

*E*t modo, quæ poterat, latum spectabat in aquor:
Nunc in arenosa lassâ iacebat humo.

15 *P*erfide Demophoon surdas clamabat ad undas:
Ruptaque singultu verba loquentis erant.

*L*imes erat tenuis longa subnubilus umbra:
Qua tulit ipsa suos ad mare sæpe pedes.

*N*ona terebatur misera via: viderit, inquit:

20 *E*t spectat Zonam pallida facta suam.

*A*spicit & ramos: dubitat, refugitque, quod audet:
Et timet: & digitos ad sua colla refert.

*S*ithoni tunc certè vellem ne sola fuiffes:

Non flectet positis Phyllida sylva comis.

25 *P*hyllidis exemplo nimium secreta cauete

Læse vir à domina, læsa puella viro.

*P*restiterat iuuenis quidquid mea musa iubebat:
Inquæ suæ portu penè salutis erat.

*D*ecidit, ut cupidos inter devenit amantes:

30 *E*t, quæ deciderant tela, resumpsit amor.

*S*iquis amas, nec vis: facito contagia vites:

Hæc etiam pecori sæpe nocere solent.

*fort. recidit in
e nullis A
nam in AEd
secunda lō, a cō.

- 219 Dum spectant laesos oculi, leduntur & ipsi:
 Multaque corporibus transiitione nocent.
 In loca nonnunquam siccis arentia glebis,
 De propè currenti flumine manat aqua.
 Manat amor tectus, si non ab amante recedas:
 Turbâque in hoc omnes ingeniosa sumus.
 Alter item iam sanus erat: vicinia læsit:
 Occursum dominæ non tulit ille suæ.
 V ulnus in antiquum redijt male firma cicatrix:
 Successumque artes non habuere meæ:
 Proximus à tectis ignis defenditur agrè:
 Vtile finitimis abstinuissè locis.
 Nec, quæ ferre solet spatiantem porticus illam:
 Te ferat: officium néue colatur idem.
 Quid iuuat admonitu tepidam recalescere mentem?
 Alter, si possis, orbis habendus erit.
 Non facile esuriens posita retinebere mensa:
 Et multum saliens incitat vnda sitim.
 Non facile est taururum visa retinere iuuenta:
 Fortis equus visa semper adhinnit equa.
 Hæc ubi præstiteris: ut tandem littora tangas,
 Non ipsam satis est deseruisse tibi.
 Et soror, & mater valeant, & conscia nutrix,
 Et quisquis dominæ pars erit vlla tuæ.
 Nec veniat seruus: nec flens ancillula fictum
 Suppliciter dominæ nomine dicat aue.
 Nec, si scire voles, quid agat tamen illa rogabis:
 Perfer: erit lucro lingua retenta tuo.
 Tu quoque, qui causam finito reddis amori:
 Déque tua domina multa querenda refers:
 Parce queri: melius sic vlciscère tacendo:
 Vt desiderijs effluat illa tuis.

Et malim taceas quàm te desisse loquaris:

Qui nimum multis non amo dicit: amat.

Sed inliore fide paulatim extingitur ignis:

Quàm subito: lente desine: tutus eris.

Flumine perpetuo torrens solet altius ire:

Sed tamen hæc brevis est, illa perennis aqua.

Fallat, & in tennes eu. inidus exeat anras,

Pérque gradus molles emoriatur amor.

Sed modo dilectam scelus est odisse puellam:

10 Exitus ingenij conuenit iste feris.

Nec curandus adest, odio qui finit amorem:

Aut amat, aut egre desinit esse miser.

Turpe vir, & mulier iuncti modo, protinus hostes:

Non illas lites Appias ipsa probat.

15 Sæpe reas faciunt, & amant. ubi nulla similtas

Incidit, admonitu liber oberrat amor.

*Forte aderat iuuenis: dominam lectica tenebat:

Horrebant sæuis omnia verba minis.

Iamquæ vadaturus lectica prodeat (inquit)

10 Proderat: visa coninge mutus erat.

Et manus, & manibus duplices cecidere tabilla:

Venit in amplexus: atque ita, vincis, ait.

Tutius est, aptumque magis, discedere pace:

Quàm petere à thalamis litigiosa fora.

15 Munera quæ dederas habeat sine lite iubeto:

Esse solent magno damna minora bono.

Quod, si vos aliquis casus conducat in unum:

Mente memor tota, quæ damus arma, tene.

Hic opus est armis: hic ô fortissime pugna:

10 Vincenda est telo Penthesilea tuo.

Nunc tibi visalis, nunc durum limen amica,

Nunc subeant medijs irrita verba deis.

*In veterib Fw.
cè aderà iuueni.

Nec

283

• In nonnullis,
quia sic

Nec compone comas, *cum sis venturus ad illam.

Nec toga sit laxo conficienda sinu.

Nulla sit, et placeas alienæ cura puellæ:

Iam face, ut è multis una sit illa tibi.

Sed quid præcipue vestris conatibus obstat

Eloquar, exemplo quenque docente suo.

Desinimus tarde: quia nos speramus amari:

Dum sibi quisque placet, credula turba sumus.

At tu nec voces (quid enim fallacius illis?)

Crede, nec æternos pondus habere deos.

N ène puellarum lachrymis moueare cauto:

Vt flerent, oculos erudiere suos.

Artibus innumeris mens oppugnatur amantum:

Vt lapis æquoreis undique pulsus aquis.

Nec causas aperi, quare diuortia malis:

Nec dic quid doleas: clam tamen usque dolo.

Nec peccata refer, ne diluât: ipse cavebis

Vt melior causa, causa sit illa, tua.

Qui silet, est firmus: qui dicit multa puellæ

Probra, satisfieri postulat ille sibi.

Non ego *Dulichias furiali more sagittas,

Nec raptas ausim tinguere in amne faces:

Nec nos purpureas pueri rescabimus alas:

Nec sacer arte mea laxior arcus erit:

Consilium est, quodcumque cano: parete canenti:

Vt quæ facis, cœptis Phœbe saluber ades.

Phœbus adest: sonuere lyra: sonuere pharetra:

Signa deum nosco per sua: Phœbus adest.

Confer Amycleis medicatum vellus ahænis

Murice cum Tyrio: turpius illud erit.

Vos quoque formosis vestras conferte puellas:

Incipiet domine quenque pudore sua.

*Quid hoc sibi
velit, non intel-
ligo: neq; aliam
lectionem inueni.

Vtraque formosæ Paridi potuere videri:

Sed sibi collatam vincit utranque Venus.

Nec solum faciem, mores quoque confer, & artes:

Tantum iudicio ne tuus obsit amor.

1 Exiguum est, quod deinde canam: sed profuit illud

Exiguum multis: in quibus ipse fui.

Scripta caue relegas blanda seruata puellæ:

Constantes animos scripta relecta mouent.

O mnia pone feros (quamuis inuitus) in ignes:

10 Et dic, ardori sit rogas iste mei.

Thèstias absentem succendit stipite natum:

Tu timide flammis perfida verba dabis?

Si potes & ceras remoue: quid imagine muta

Carperis? hoc perijt Laodameia modo.

13 Et loca sæpe nocent: fugito loca conscia vestri

Concubitus: causas illa doloris habent.

Hic fuit hic cubuit: thalamo dormiuimus illo:

Hic mihi lasciuia gaudia nocte dedit.

A dmonitu recreatur amor: vulnúsque nouatum

10 Scinditur: infirmis culpa pusilla nocet.

Vt penè extinctum cinerem si sulfure tangas,

Viuet: & ex minimo maximus ignis erit.

Sic, nisi vitaris quidquid reuocabit amorem:

Flamma redardescet, que modo nulla fuit.

15 Argolicæ cuperent fugisse Capharea puppes,

Téque senex luétus ignibus ulte tuos.

Præterita cautus *Iphicide nauita gaudet:

Tu loca, que nimium grata fuere, caue.

Hæc tibi sint Syrtes: hæc Acroceraunia vita:

10 Hic vomit epotus dira Charybdis aquas.

Sunt, quæ non possunt aliquo cogente iuberi:

Sæpe tamen casu facta iuuare solent.

*Sic in veterib?
quidam legunt,
Niscide

- 347** Perdit opes Phœdra: parces Neptune nepoti:
 Nec faciet paucos taurus auitus equos.
 Gnosida fecisses inopem: sapienter amasset:
 Diuitijs alitur luxuriosus amor.
 Cur nemo est Hecalen? nulla est, quæ ceperit Irum?
 Nempe quod alter egeris, altera pauper erat.
 Non habet, unde suam paupertas pascat amorem:
 Non tamen hoc tanti est, pauper ut esse velis.
 At tanti tibi sit non indulgere theatris:
 Dum bene de vacuo pectore cedat amor.
 Eneruant animos cithara, cantusque, lyraque,
 Et vox, & numeris brachia mota suis.
 Illic assidue fœti saltantur amantes.
 Quid caueas actor, quid inuet, arte docet.
 Eloquar inuitus: tencros ne tange pœtas:
 Summoueo dotes impijs ipse meas.
 Callimachum fugito: non est inimicus amori:
 Et cum Callimacho tu quoque Coë nocēs.
 Me certe Sappho meliorem fecit amica:
 Nec rigidos mores Teia Musa dedit.
 Carmina quis potuit tuto legisse Tibulli?
 Vel tua, curus opus Cynthia sola fuit?
 Quis potuit lecto durus discedere Gallo?
 Et mea nescio qui, l carmina tale sonant.
 Quod, nisi dux operis ratem frustratur Apollo:
 Aemulus est nostri maxima causa mali.
 At tu riualem noli tibi fingere quenquam:
 Inque suo solam crede iacere toro,
 A ciuis Hermonionem ideo dilexit Orestes:
 Esse quod alterius cœperat illa viri.
 Qui l Merelæ doles? ibas sine coniuge Creten:
 Et poteris nuptis * letus abesse tua.

Vt Paris hanc rapuit: tum demum uxore carere
Non potes: alterius crevit amore tuus.

Hoc & in abducta Bryseide flebat Achilles:
Illam Plisthenio gaudia ferre viro.

INec frustra flebat: fecit (mihi credite) Attrides:

Quod si non faceret: turpiter esset iners.

Certe ego fecissem: nec sum sapientior illo:

Invidia fructus maximus ille fuit.

Nam, sibi quod nunquam tactam Bryseida iurat

10 Per sceptrum: sceptrum non putat esse deos.

Di faciant, possis domine transire relicta

Limina: proposito sufficiantque pedes.

Et poteris: modo velle tene: nunc fortiter ire;

Nunc opus est celeri subdere calcar equo.

11 Illo Lotophagos, illo Sirenas in antro

Esse puta: remis adijce vela tuis.

Hinc quoque, quo quondam nimium rivale dolebas:

Vellem desineres hostis habere loco.

Aut certe, quamvis odio remanente saluta:

12 Oscula cum poteris iam dare: sanus eris.

Ecce cibos etiam, medicina fungar ut omni

Munere, quos fugias, quisue sequare dabo,

Dauris an Libycis bulbus tibi missus ab oris,

An veniat Megaris, noxius omnis erit.

13 Nec minus erucas aptum est vitare salaces:

Et quidquid Veneri corpora nostra parat.

Vtilius sumas acuentes lumina rutas:

Et quidquid Veneri corpora nostra negat.

Quid tibi precipiam de Bacchi munere, quæris?

30 Spe brevius monitus experiere meos.

Vina parant animos Veneri, nisi plurima sumas:

Vt stupeant multo corda sepulta iuro.

411 Nutritur vento, vento restinguitur ignis:
 Lenis alit flammam: grandior aura necat.
Aut nulla ebrietas: aut tanta sit: ut tibi curas
 Eripiat: si qua est inter utrunque, nocet.
Hoc opus exegi: fessæ dare fœta carinæ:
 Contigimus portum, quò mihi cursus erat.
Postinodo reddatis sacro pia vota pœtæ,
 Carmine sanati fœmina, vîrque meo.

DE MEDICAMINE

FACIEI.

ISCITE qua faciem commendet
cura puellæ:

Et quo sit vobis ^{*In nonnullis,} cura tuēda modo. ^{forma}

Cultus humum quondam Cerealiam
pendere iussit

10 Munera: mordaces interiere rubi.

Cultu & in pomis succos emendat acerbos:

Fissaque adoptiuas accipit arbor opes.

Culta placent: auro sublimia tecta linuntur:

Nigra sub imposito marmore terra latet.

15 Vellera sæpe eadem Tyrio medicantur aheno:

Secūtile delitijs India præbet ebur.

Forsthan antiquæ Tatio sub rege Sabina

Maluerint, quàm se, rura paterna coli.

Cum matrona præmens altum rubicunda sedile,

20 Assiduo durum pollice nebat opus.

Ipsaque claudebat, quos filia pauerat, agnos:

Ipsa dabat virgas, cassaque ligna foco.

At vestra teneras matres peperere puellas.

Vultis inaurata corpora veste regi:

25 Vultis odoratos positu variare capillos:

Conspicuum gemmis vultis habere manum:

Induitis collo lapides oriente petitos:

Et quantos onus est aure tulisse duos.

Nec tamen indignum, si vobis cura placendi:

30 Cum comptos habeant secula nostra viros.

Feminea vestri potiuntur lege mariti:

Et vix ad cultus nupta quod addat, habet.

Per se queque parcat, & quos venietur amores,
Refert: munditia crimina nulla meret.

Rure litent: finguntque comas: licet arduus illas
Calet Athos: cultas altus habet it Athos.

Est etiam placuisse sibi quacunque voluptas:
Virginibus cordi grataque forma sua est.

Laudatas homini volucris Iunonia pennas
Explicat. & forma muta superbit avis.

Sic potius nos tanget amor, quam fortibus herbis:
Quas maga terribili subsecat arte manus.

Nec vos graminibus, nec misto credite succo:
Nec tentate nocens virus amantis equæ.

Nec mediæ maris finduntur cantibus angues:
Nec redit in fontes unda supina suos.

Et quamuis aliquis Temesæa remouerit æra:
Nunquam Luna suis excutietur equis.

Prima sit in vobis morum tutela: puella
Ingenio facile conciliante placent.

Certus amor morum est: formam populabitur ætas:
Et placitus rugis vultus aratus erit.

Tempus erit, quo vos speculum vidisse pigebit:
Et veniet rugis altera causa dolor.

Sufficit, & longum probitas perdurat in æuum:
Pérque suos annos hinc bene pendit amor.

Dic age, cum tenros somnus demiserit artus:
Candida quo possint ora niter e modo.

Ordea, quæ Libyci ratibus misere coloni:
Exue de palea, tegminibusque suis.

Par cui mensura, decem madefiat ab ouis:
Sed cumulent libras ordea nuda duas.

Hac ubi ventosas fuerint siccata per antras:
Lenta iube scabra frangat asella mola.

- Et que prima cadent vinaci cornua cerno
 Contre: in hæc solida sexta face asis cat.
- *Nanque ubi pulværea fuerint confusa farina:
 Protinus in manus omnia cerno cauis.
- ‡ A dnce Narcisi bis sex sine cortice bulbos:
 Strenua quos puro n amore dextra terat.
- ‡ Sextantemque trahat gumi cum semine Thusco:
 Huc novies tarto plus tibi mellis eat.
- ‡ Quæcunque afficiet tali medicamine vultum:
 Fulgebit speculo levior illa suo.
- ‡ N ectu pallentes dubita nudare lupinos:
 *Et simul instantis corpore ferge sera.
- ‡ V traque sex habeant æquo discrimine l bras:
 Vtraque da nigris comminuenda melis.
- 15 Nec ceusa tibi nec nitri spuma rubentis
 Desit, & Illyrica que venit iris humo.
- ‡ Da validis iuvenem pariter subigenda lacertis.
 Sed iustum tritis uncia pondus erit.
- ‡ A ddita da querculo volucrum medicamina rids:
 Ore fugant maculas: Halcyonea vocant.
- ‡ P ondere si quæris quo sim contentus in illis:
 Quod trahit in partes uncia sexta duas.
- ‡ Vt coeant: apteque lini per corpora possint:
 Adijce de flavis Attica mella fanis.
- 25 Quamvis thura deos, inatæque numina placent:
 Non tamen accensis omnia danda focus.
- ‡ Thus ubi miscucis radenti corpora nitro:
 Ponderitus iustis fac sit utrunque trahens.
- ‡ P arte minus quarta dnceptum cortice gumi
 30 Et modicum è myrbis pinguibus adde citum.
- ‡ Hæc ubi conterens: per densa foramina cerno:
 Pulvis ab infuso melle picmiendus erit.

*Tort rediùs in
 novum lris, tan qd

Profuit & marathos bene olentibus addere mynthis:
 Quinque parent marathi scrupula: myntha nouem.
 Arentisque rosa quantum manus una prehendat:
 Cúmque amoniaco mascula thura sale.
 Ordea quem faciunt illis infunde cremorem.
 Acquent expensas cum sale thura rosas.
 Tempore sit paruo mulier licet illita vultum:
 Herebit toto nullus in ore color.
 Vidi qua gelida madefacta papauera lymphæ
 Coutereret: teneris illineretque genis.

N V X.

V X EGO iuncta via, cum sum sine illo
 crimine vite:
 A populo saxis praterente petor.
 Obruere ista solet manifestos pœna
 nocentes:
 Publica cum lentam non capit ira moram.
 Nil ego peccaui: nisi si peccare videtur
 Annua cultori poma referre suo.
 At prius arboribus, tunc cum meliora fuerunt
 Tempora: cœtarien fertilitatis erat.
 Tunc domini memores sertis ornare solebant
 Agricola fructu proueniente deos.
 Sæpe tuas igitur Liber miratus es uas:
 Mirata est oleas sæpe Minerua suas.
 Pomæque lasissent matrem: nisi subdita ramo
 Longa laboranti furca tulisset opem.
 Quis etiam exemplo pariebat fœmina nostro:
 Nullaque non illo tempore mater erat.

At postquam platanis steriles præbentibus umbras
 Vberior quavis arbore venit honor:

Nos quoque fructifera (si nux modo ponor in illis)
 Cæpimus in patulas luxuriare comas.

¶ Nunc neque continuos nascuntur poma per annos:
 Vuâque lesa domum: lesâque baca venit.

Nunc *uterus vitio est, quæ vult formosa videri:
 Rarâque in hoc ævo est: quæ velit esse parens.

Certe ego, si nunquam peperissem, tutior essem.

10 Ista Clytemnestra digna querela fuit.

Si sciat hoc vitis, nascentes supprimeat uvas:
 Orbâque, si sciat hoc, Palladis arbor erit.

Hoc in notitiam veniat malôque, pyrôque:
 Destituent sylvas utraque poma suas.

15 Quequæ sibi vario distinguit poma colore
 Audiat hoc cerasus: stipes inanis erit.

Non equidem inuideo: nunquam tamen ulla feritur:
 Quæ sterilis, sola est conspicienda coma.

Cernite synceros omnes ex ordine truncos:

20 Qui modo nil quare percutiantur habent.

At mihi seua nocent mutilatis vulnera ramis:
 Nudâque d' tecto cortice ligna patent.

Non odium facit hoc: sed spes induc'ta rapinæ.
 Sustineant alia poma: querentur idem.

25 Sic reus ille ferè est, de quo victoria lucro
 Esse potest: inopis vindice facta carent.

Sic timet insidias, qui se scit ferre viator,
 Cur timeat: tutum carpit inanis iter.

Sic ego sola petor: soli quia causa petendi est:

30 Frondibus intactis cætera turba vivet.

Nam quod habent frutices aliquando proxima nostris
 Fragmina: quod leso vimine multa iacent.

*f. rediis in nō-
 nullis, uterū vi-
 tiat, quomodo
 est Amor. 2, 14.
 ut careat rugarū
 crimine venter.

Non istis sua facta nocent: vicinia damno est:

Excipim t iēu saxa repulsa meo.

Idque fide curat: si non, qua longius absunt,

Natumum retinent irviolata decus.

Ergo, si sapiant, & mentem verba sequantur:

Deuecent umbras proxima queque meas.

Quam miserum est, odium damnis accedere nostris,

Mique ream nimia proximitatis agi.

Sed puto magna mei est operoso cura co'oro:

Inueniat, dederit quid mihi, prater humum.

Sorte mea facilis contempto nascor in agro:

Parsque loci, que sto, publica penē via est.

Me, sata ne ladam: quoniam sata ledere dicor:

Imus in extremo margine fundus habet.

Non mihi falx nirsias Saturnia deputat umbras:

Duratum reuocat non mihi fossor humum.

Sole licet siccaque siti peritura laborem:

Inigne dabitur non mihi sulcus aqua.

At cum maturas fisso noua cortice nirsias

Nux agit: ad partes peritica saua venit.

Peritica dat plenis immitia vulnēra ramis:

Ne possim lapidum verbera sola queri.

Prima cadunt mersis non interdita secundis:

Et condit lecta parca colona nuces.

Has puer aut cento redas dixerit et iētu:

Aut peneas digito bisue semelue petit.

Quattuor in nucibus non amplius alea tota est:

Cum sibi suppositis additur una trillus.

Per tabula cliuam tibi iubet alter: & optat

Tangat ut è nullis quolibet & ne suam.

Est etiam par sit nuncius qui dicat, an impax:

Vt diuinatas auferat angur opes.

Fir quoque de creta qua' em cœl. st. fgura
 Syclus, & in Græciv littera quarta gerit.

Hæc ubi distinctæ est gradibus: quæ constitit inuis:

Quot tetigit vng., tot capit ipsa ruces.

1 Vas quoque sape cauum spatio d. stante locatur:

In quod missa leui rux cadat vna manu.

Felix secreto q̄ & nata est arbor in agro:

Et soli domino ferre tributa potest.

Non hominum strepitus audit, non illa rotarum:

10 Non à vicina puverulenta via est.

Illa suo, quæcunque tulit, dare dona colono,

Et plenos fructus annuicrere, potest.

At mihi maturos nunquam licet edere fætus:

Ante diemque mea decutiuntur opes.

15 Lamina mollis adhuc: tenero est in lacte quod intra est:

Nec mala sunt vlli nostra futura bono:

Iam tamen *inverio, qui me iaculentur: & ictu

Præfestinato rurus inane petant.

Si fiat rapti, fiat mensura relicti:

10 Maiorem domini parte viator h. bet.

Sæpe aliquis folijs ubi nuda cacumina vidit:

Esse putat Boreæ triste furentis opus.

AE stibus hic, hic me spoli. tam frigore credit:

Est quoque, qui crimen grandinis esse putat.

21 At mihi nec grandio duris inuisa colonis,

Nec ventus damno, solue, gelæue fuit.

Fructus obest: peperisse nocet: nocet esse feracem:

Quæque fuit mul. is, est mihi præda malo.

Præda malo Pelydore fuit tibi: præda nefanda

30 Coniugis Aonium misit ad arma vnum.

Hesperij regis pomaria tuta fuissent:

Vna sed immensas arbor habebat opes.

*In quib. te & idæ,
 aduenas

At rubus, & sentes tantummodo ladere natæ,
 Spiraque vindicta cætera ruta sua est
 Me, quia non noceo: nec aduncis vindicor hamis:
 Missa petunt auida saxa proterua manu.
 Quid, si non aptas solum fugientibus umbras,
 Finditur Icaro cum cane terra: darem?
 Quid, nisi suffugium nimbos vitantibus essem?
 Non expectata cum venit imber aqua?
 Omnia cum faciam: cum præstem sedula cunctis
 Officium: saxis officiosa petor.
 Hæc mihi perpesse, domini patienda querela est.
 Causabor, quare sit lapidosus ager.
 Dumquæ repurgat humum: collectaque saxa remittit:
 Semper habent in me tela parata via.
 Ergo inuisa alijs, vni mihi frigora profunt:
 Illo me tutam tempore præstat hyems.
 Nuda quidem tunc sum. nudâ tamen expedit esse:
 Nec spoliū de me, quod petat hostis, habet.
 At simul induimus nostris sua munera ramis:
 Saxa novos fructus grandine plura petunt.
 Forsitan hoc aliquis dicat quæ publica tangunt,
 Carpere concessum est: hoc via iuris habet.
 Si licet hoc: oleas dstringite: cædite messes:
 Improbe vicinum carpe viator olus.
 Intret & urbanas eadem petulantia portas:
 Sitque tuis muris Romule iuris idem.
 Quilibet argentum prima de fronte tabernæ
 Tollat: & ad gemmas quilibet alter eat.
 Auferat hic aurum, peregrinos ille lapillos:
 Et quascunque potest tangere, tollat opes.
 Sed neque tolluntur: nec, dum regit omnia Cæsar:
 Incolumis tanto præside raptor erit.

At non ille deus pacem intra mœnia tantum,
Auxilium toto sparsit in orbe suum.

Quid tamen hoc prodest? media si luce, palàmque
Verberor? & tutam non licet esse nucem?

9 Ergo nec nidos folijs hære, nec ullam
Sedibus in nostris stare videtis auem.

At lapis, in ramo sedit quicumque bifurco,
Hæret: & ut capta victor in arce manet.

Cætera sepe tamen potuere admissa negari:

10 Et crimen vox est inficiata suum.

Nostra notat fusco digitos iniuria succo,
Cortice contactas inficiente manus.

Ille cruor meus est: illo maculata cruore
Non profectura dextra lauatur aqua.

11 O ego, cum longæ venerunt tædia vitæ:
Optavi quoties arida facta mori.

Optavi quoties aut cæcæ turbine verti:
Aut valido missi fulminis igne peti.

Atque utinam subita raperent mea procellæ:

20 Vel possem fructus excutere ipsa meos.

Sic, ubi detracta est à te tibi causa pericli:

Quod superest tutum pontice Castor habes.

Quid mihi tunc animi est? cum sumit tela viator?

Atque oculis plagæ destinat ante locum?

25 Nec vitare licet moto fera verbera trunco:

Quem sub humo radix, vinclaque curua tenent.

Corpora prebemus plagis: ut sepe sagittis,

Cum populus manicas deposuisse vetat:

Vivæ grauem patiens ubi tolli vacca securim,

30 Aut stringi cultros in sua colla videt.

Sepe meas frondes vento tremuisse putastis:

Sed metus in nobis causa tremoris erat.

*S*i merui, vi leorque nocens : exci lite ferro :

*N*ostri. que su nosis vrite membra focus.

*S*i merui, vi le' que nocens : imponite flamma :

*E*t liceat misera dedecus esse semel.

*S*i nec cur vrar, nec cur exci lar habetis :

*P*arcite. sic ceptum perficiatis iter.

S O M N I V M.

*N*ox erat : & somnus lassos summisse
ocellos :

*T*erruerāt animū talia visa memm.
*C*olle sub aprico celeberrimus ilice
lucus

*S*tabat : & in ramis multa latebat avis.

*A*rea gramineo suberat viridissima prato

*H*umida de guttis lene sonantis aque.

*I*pse sub arboreis vitabam frondibus æstum :

*F*ronde sub arborea sed tamen æstus erat.

*E*cce petens varijs immistas floribus herbas

*C*onstitit ante oculos candida vacca meos.

*C*andidior niuibus, tunc cum cecidere recentes :

*I*n liquidas non dum quis mora vertit aquas.

*C*andidior, quod adhuc spumis stridentibus albet,

*E*t modo siccata, lacte, reliquit ouem.

*T*aurus erat comes huic, feliciter ille maritus :

*C*umque sua teneram coniuge pressit humum.

*D*um iacet : & lente reuocatas ruminat herbas :

*A*tque iterum pasto pascitur ante cibo :

*V*isus erat, somno vires adimente ferendi,

*C*ornigerum terræ deposuisse caput.

- Huc leuibus pennis cornix delapsa per auras.
 Venit: & in viridi garuli sedit humo.
 Tæque bouis nixæ petulanti pectora rostro
 Fodit: & albentes abstulit ore iugas.
- 9 Illa locum, tam inque diu cunctata reliquit:
 Sed niger in vacca pectore liuor erat.
 Vt quæ procul vidit carpentes pabula tauros:
 (Carpebant tauri pabula lata procul)
 Illic se rapuit: gregibus quæ immiscuit illis
 10 Et petijt herbe fertilioris opem.
 Dic aze nocturnæ quicumque es imaginis augur:
 Siquid habent veri, visa quid ista ferant.
 Sic ego: nocturnæ sic dixit imaginis augur
 Expendens animo singula dicta sua.
- 11 Quem tu mobilibus folijs vitare volebas,
 Sed male vitabas, æstus amoris erat.
 Vacca puella tua est: aptus color ille puellæ est:
 Tu vir, & in vacca compare taurus eras.
 Pectora quod rostro cornix fodiebat acuto:
 20 Ingenium domina: *lene mouebat anus.
 Quod cunctata diu taurum sua vacca reliquit:
 Frigidus in viduo destituere toro.
 Liuor, & aduerso macula sub pectore nigra,
 Pectus adulterij labe carere negant:
- 23 Dixerat interpretes: gelido mihi sanguis ab ore
 Fugit: & ante oculos nox stetit alta meos.

* In quib. lena
 vtrumq; rectè.

P. OVI-

P. OVIDII NASONIS
EPIGRAMMATA.

Quantum Virgilius magno concessit Homero: 1
Tantum ego Virgilio Naso poëta meo.

Nec me prelatum cupio tibi ferre poëtam:
Ingenio si te subsequor, hoc satis est.

Argumenta quidem librorum prima notavi,
Errorem ignarus nequis habere queat. 19

Bis quinos feci legerent quo carmine versus,
Aeneidos totum corpus ut esse putent.

Affirmans gravitate mea, me carmine nullo

• huic ti. Liore tñulum præposuisse tibi. 1

Vir magnus bello, nulli pietate secundus,
Aeneas odio Iunonis pressus iniquo,
Italiam querens Siculis errabat in undis,
Naufragus: & tandem Libycas dimissus ad oras,
Ignarusque loci fido comitatus Achate, 20
Indicio matris regnum cognovit Elisse.

Quinetiam nebula septus peruenit ad urbem.

Abreptos undis socios cum classe recepit,

• Didonis. Hospitióque usus * Didus per cuncta benigne

Excidium Troie iussus narrare parabat. 1

1 **A**ccepit mundus legem, dedit arma per omnes,
 Admonuitque sui: vitulus sic nanque miraci
 Qui nondum gerit in tenera iam cornua fronte,
 Sic damæ fugiunt, pugnant virtute leones,
 10 Et morsu canis, & cauda sic scorpius ictu:
 Concussisque leuis pennis sic euolat ales.
 Omnibus ignota mortis timor, omnibus hostem,
 Presidiumque datum sentire, & noscere teli
 Vique modumque sui: sic & Scarus arte sub undis,

15 *Sim*
 Decidit, assumptamque dolo tandem pauet escam:
 Non aude radis obnixa occurrere fronte,
 Aversus crebro veniens sub verbera cauda,
 Laxans subsequitur, tutumque euadit in aquor.

20 **Quin etiam si forte aliquis dampus nataret*
 Mitis luctantem Scarus hunc in vimine vidit
 Aversi caudam morsu tenet atque *

* nato quem texitque resultet *

Sepia tarda fuga, tenui cum forte sub unda
 25 Deprensa est, iamiamque manus timet illa rapaceis,
 Inficiens aquor nigrum vomit illa cruorem,
 Avertitque vices, oculos frustrata sequentes.

Clausus rete Lupus quavis immanis, & acer
 *Dimotis cauda submissus sedet armis in Austri
 30 Emicat, atque dolos saltu diludit inultus.

Et Murena ferox teretis sibi conscia tergi,
 Ad laxata magis conuersa foramina retis,

Y

Tandem

Tandem permultos euadit lubrica flexu,
 Exemploque nocet, cunctis interuenit una.
 At contra scopulis cœnali corpore segnis
 Polypus heret, & hac cludit retia fraude,
 Et sub lege loci sumit mutatque colorem,
 Semper ei similis quem contigit. atque ubi pradam
 Pendentem retis avidus rapit, hic quoque fallit
 Elato calamo, cum demum emersus in auras
 Brachia dissoluit, populatúmque expuit hamum.
 At mugil cauda pendentem cuerberat escam,
 Excussamque legit. Lupus acri concitus ira,
 Discursu fertur vario, fluctúsque ferentes
 Prosequitur, quassátque caput, dum vulnere sauu
 Laxato cadat hamus, & cra patentia linquat.
 Nec proprias vires nescit Muræna nocendi:
 Auxilióque sibi, morsu nec eo minus acri
 Deficit, aut animos ponit captiua minaceis.
 Anthias his, tergo que non videt, vititur armis,
 Vim spine nouitque sue, versoque supinus
 Corpore lima secat, fixúmque intercipit hamum.
 Cetera que densas habitant animalia syluas,
 Aut vani quatiunt semper lymphata timores,
 Aut trahit in præceps non sana ferocia mentis.
 Ipsa sequi natura monet, vel comminus ire,
 Impiger & telo venatum sternere pergit
 Agmina, & aduersis infert sua pectora telis.
 Quóque venit, fidens magis, & sublatis ardet,
 Concussítque toros, & viribus addidit iam.
 Prodidit, atque suo properat sibi robore lethum.
 Fœdus Lucanis prouoluitur visus ab antiis,
 Quid nisi pondus iners, stolidaque ferocia mentis?
 Aëtus Apes setis itaque denunciat hatis:

Et ruit, oppositi nitens in vulnere fari,
 Pressus & emisso moritur per viscera telo.
 Altera pars fidens pedibus, dat terga sequenti,
 Ut pavidū Lepores, ut fuluo tergoe Dama,
 Et capto fugiens Cervus sine fine timere.
 Ipsa sequi natura docet, vel comminus ire.
 Hic generosus honos, & gloria maior equorum,
 Nam capiunt animis palmam, gaudentque triumpho,
 Seu septem spacijs circo meruere coronam,
 10 Nonne vides victor quanto sublimius alium
 Attollat caput, & vulgi se venditet aure?
 Celsaque cum caso decoratur terga Leone
 Quam tumidus, quantoque venit spectabilis actu
 Compescatque solum generoso concita pulsu
 15 Ungula sub spolijs grauter redeuntis opimis.
 Que laus prima canum, quibus est audacia praecepta,
 Venandi que sagax virtus, virisque sequendi.
 Que nunc elatis rimantur naribus auras,
 Et nunc demisso quarunt vestigia rostro,
 20 Et produnt clamore feram: dominumque vocando,
 Increpitant, quem si collatis effugit armis,
 Insequitur tumulosque canis, camposque per omnes.
 Non est in arte labor positus. spes omnis in illa.
 Nec tamen in medias pelagi te pergere sedes
 25 Admoneam, vastique maris tentare profundum.
 Inter utrunque loci melius moderaberis finem:
 Aspera num saxis loca sint: nam talia lentos
 Deposcut calamos: at purum retia litus.
 Num mons horrentes demittat celsior umbras
 30 In mare nam varie quidam fugiuntque, petuntque.
 Num vada subnatis imo videntur ab herbis

Oblectétque moras, & molli seruiat algæ.
 Descripsit sedes varias natura profundi:
 Nec cunctos unà voluit consistere pisces.
 Nam gaudent pelago, quales Scambrique, Bonésque,
 Hippuri celeres, & nigro tergoe Milui,
 Et pretiosus Helops nostris incognitus undis,
 Ac durus Xiphias, ictu non mitior ensis,
 Et puidi magno fugientes agmine Thunni,
 Parua Echeneis adest, mirum, mora puppibus ingens:
 Túque comes ratiun, tractique per æquora sulci
 Qui semper spumas sequeris Pompile nitentes,
 Cercyrósque ferox scopulorum sine moratus,
 Cantharus ingratus succo, tum concolor illi
 Orphas, cœruleaque rubens Erythimus in unda.
 Insignis Sargúsque notis, insignis & alis,
 Et superaurata Sparulus cervicerefulgens,
 Et rutilus Pagur, & fului Synodontes, & ex se
 Concipiens Channe gemino fraudata parente.
 Tum viridis squamis paruo saxatilis ore,
 Et rarus faber, & piéta Mormyres, & auri
 Chrysofhyrs imitata decus, tum corporis umbra
 Liuentis rapidique Lupi, Percaque, Tragique.
 Quin laude insignis cauda Melanurus, & ardens
 Auratis Muræna notis, Meruleque virentes,
 Immitisque suæ conger per vulnera gentis,
 Et capitis duro nociturus Scorpius icu.
 Ac nunquam æstino conspectus sidere Glaucus.
 At contra herbosa pisces laxantur harena,
 Vt Scarus, epastas solus qui ruminat escas,
 *Fœcundumque genus Menerela mirósque Smarísque,
 Atque immunda Chromis, merito vilissima Salpa,
 Atque

Atque auium dulces nidos imitata sub undis,
 Et squalus tenui suffusus sanguine nullus,
 Fulgentes Solea candore, & concolor illis
 Passer, & Adriaco mirandus littore Rhombus,
 Tunc Epodes lati, tum molles tergo Rana.
 Extremi pas. *

*
 *
 *

Lubricus & spina nocuus non Gobius ulla,
 10 Et nigrum nuceo portans in corpore virus
 Loligo, duisque Sues, sinuosaque cess. *
 Et tam deformi non dignus nomine Asellus.
 Tuque peregrinis Acipenser nobilis undis.

Deerant non admodum multa in eo exem-
 plari, consumpta penitus vetustate.

Plin. lib. xxxii. cap. vlt.

His adiiciemus apud Ouidium posita no-
 mina, quæ apud neminem alium reperiuntur,
 sed fortassis in Ponto nascuntur, vbi id volu-
 men supremis suis temporibus inchoauit. Idẽ
 lib. xxxii. cap. secundo: Mihi videntur mira,
 quæ Ouidius prodidit piscium ingenia in eo
 volumine, quod Halieuticon inscribitur.

FINIS.

Incerti auctoris.

DARVE Pulex, & amara lues ini-
mica puellis,

Carmine quo fungar in tua facta
ferox?

Tu laceras corpus tenerum durissimo
morsu.

Cuius cum fuerit plena cruore cutis:

E mittis maculis nigro de corpore fuscas:

Leuia membra quibus commaculata rigent.

Cumque tuum lateri rostrum defigis acutum:

Cogitur è somno surgere virgo graui.

Pérque sinus erras: tibi peruia cætera membra:

Is quocunque placet: nil tibi sæue later.

Ah piger, & dicam: cum strata puella recumbit:

Tu femur auellis: cruræque aperta subis.

A usus es interdum per membra libidinis ire:

Et turbare locis gaudia nata suis.

Ah peream nisi iam cupiam fieri meus hostis:

Promptior ut fieret ad mea vota via.

Si sineret natura mihi, quo verterer in te:

Et quod sum natus, posse redire daret.

Vel si carminibus possem mutariæ ullis:

Carminibus fierem ad me vota pulex.

Aut medicaminibus, si plus medicamina possunt:

Vellem nature iura nouare mee.

Carmina Medæ, vel quid medicamina Circes,

Contulerint: res est notificata satis.

His ego mutatus, si sic mutabilis essem:

Hærentem tunica margine virgæ.

- Inde me ins per crura mea sub veste puella,
 Ad loca, quæ vellem, me cito surriperem.
 Cùmque illa dudum ledens nil ipse cubarem:
 Donec de pulice rursus homo fierem.
 Sed si fortè nouis virgo perterrita monstros
 Excnet famulos ad mea vincla suos:
 Aut tentata meis precibus succumberet illa:
 Aut mox ex homine verterer in pulicem.
 Rursus mutatus, fundensque precamina mille,
 10 Afferrem cunctos in mea vota deos:
 Dum bona, vel precibus, vel vi, sperata tenerem:
 Et iam nil mallet, quàm sibi me socium.

PHILOMELA.

15 Incerti auctoris.

- Dulcis amica veni noctis solatia prestans:
 Inter aues etenim nulla tibi similis.
 Tu Philomela potes vocum discrimina mille,
 20 Mille potes varios ipsa referre modos.
 Nam quamuis alie volucres modulamina tentente
 Nulla potest modulis æquualere tuis.
 Insuper est animum spatijs garrire diurnis.
 Tu cantare simul nocte, dièque potes.
 25 Parus enim quamuis per noctem timinet omnem:
 At sua vox nulli iure placere potest.
 Dulce Palara sonat, quam dicunt nomine Drostam:
 Sed fugiente die nempe quieta silet.
 Et Merulus modulans tam pulchris concinit odis.
 30 Nocte ruente tamen carmina nulla canit.
 Vere calente novos componit acredula cantus
 Matutinali tempore tunc mitilans.

Dum turdus trutilat : sturnus tunc pisitat ore.

Sed quod mane canunt vespere non recolunt.

Cacabat hinc perdix : hinc gratitat improbus anser :

Et castus turtur atque columba gemunt.

Plausitat arborea clamans de fronde palumbes :

In fluviisque natans sorte terrinit anas.

Grus gruit, inque glomis cycni propè flumina dresant.

Accipiter pipat, miluus hiansque lipit.

Cucurrere solet gallus : gallina gracillat.

Pupillat pavo : trinsat hirundo vaga.

Dum clangunt aquile : vultur pulpate probatur :

Et crocitat coruus : graculus at frigulat.

Glororat immenso de turre Ciconia rostro.

Pessimus at passer tristia flendo pipit.

Psitacus humanas depromit voce loquelas,

Atque suo domino χαίρει valeque sonat.

Pica loquax varias modulatur gutture voces :

Scuriliter strepitu quidquid & audit ait.

Et cuculi cuculant : fritinit rauca cicada :

Bombilat ore legens munera mellis, apes.

Bubulat horrendum ferali carmine bubo,

Humano generi tristia fata ferens.

Stryx nocturna sonans, & vespertilio stridunt.

Noctua lucifuga cucubat in tenebris.

Ast ululant ululae lugubri voce canentes :

Inque paludiferis butio bubit aquis.

Regulus, atque merops, & rubro pectore progne

Consimili modulo & in ululare sciunt.

Scribere me voces auium Philomela coegit :

Que cantu cunctas exuperat volucres.

Sed iam quadrupedum fari discrimina vocum

Nemine cogente nunc ego sponte sequar.

Tigrides indomita rancant: rugiuntque Leones.

Panther caurit amans: Pardus hiando felit.

Dum Lynces orcando fremunt: Vrsus ferus uncat.

Ast lupus ipse ululat: frendet agrestis Aper.

5 Et Barrus barrit: cerui glocitant & onagri:

Ast taurus mugit: & celer hinnit equus.

Quirritat verres: tardus rudit, uncat a fellus.

Blacterat hinc aries: & pia balat ovis.

Sordida sus pascens ruris per gramina grunnit.

10 At mutire capris hirce petulce soles.

Rite canis latrat: fallax vulpecula gannit:

Glaucitat & Catulus: at Lepores vagiunt.

Mus avidus mintrat: velox Mustelláque dintrit.

Et Grillus grillat: desticat inde forex.

15 Ecce venenosus serpendo sibilat anguis: /

Garrula limosis rana coaxat aquis.

Has volucrum voces descripsi, quadrupedumque,

Quas natura illis grata parens tribuit.

Sed cunctas species animantium nemo notavit.

20 Atque sonos ideo dicere quis poterit?

Cuncta suo domino depromunt munera laudum: /

Seu semper sileant, siue sonare queant.

AVLI SABINI POETAE

EPISTOLAE TRRES AD

OVIDIANAS EPIST.

RESPONSORIAE.

IN I. SABINI EPISTOLAM

ARGUMENTVM.

Anlus Sabinus imperante Octavio, atque Ouidij temporibus
 obruit. Ad Trifenam amicam Elegiarum librum dedit. Fastorum
 inchoatos reliquit. Scripsit etiam epistolas, quibus Vlysses Penelope,
 Hippolytus Phædræ, Aeneas Didoni, Demophoon Phyllidi,
 Jason Hypsipyle, Phæon Sapphoni respondent. Quæ omnes præter
 has tres, quas nunc præ manibus habemus, sæculorum ignavia pe-
 rierunt. Vlysses, lecta Penelopes epistola, respondet: occurrens ad
 omnia, quæ illa obiectauerat. Narrat insuper varios labores, quos
 omnes mira fortitudine tolerauerat. Demum à Tiresia vate &
 Pallade de futuris certior factus, in Ithacam patriam sub mendi-
 ci habitu se breui venturum prædicat. Quod cum fecisset, in pro-
 pria domo incognitus, à procis amatoribus Penelopes ignomi-
 niosa quædam perpeffus est. Verùm à Telemachio filio & duobus
 subulcis adiutus, graui pugna eos omnes interemit. Tandem à
 Telegono filio, quem ex Circe geruerat, immisso in eum letifero
 telo, occisus est.

VLYSSES PENELOPE.

Pertulit ad miserum tandem tua casus Vlyssens
 Penelope chartis verba notatâ pijs.

Agnoui charâ nque manum, gemmâsque fideles:
 Solamen longis illa fuere malis.

Arguis ut lentum: malle quoque forsitan esse:
 Quàm tibi quæquæ tuli dicere, quæquæ feram.

Non hoc obiecit mihi Græcia: cum mea fictus
 Detinuit patrio littore vela furor.

Sed thalamis nec velle tuis, nec posse carere:
 Causâque fingenda tu mihi mentis eras.

Nil tibi rescribam curas, properemque venire.
 Dum propero aduersi vela tulere noti.

Non

- Non me Troia tener Grais o liosa puellis:
 Iam cinis, & tantum stebile Troia solum.
 Deiphobusque iacet: iacet Asia: & iacet Hector:
 Et quicumque tui causa timoris erant.
 5 E uasi: & Thracum caeso duce prelia Rheseo,
 In mea captiuis castra reuectus equis.
 Tutus & e media Phrygia Tritonidos arce
 Fatalis palma pignora capta tuli.
 Nectimui commissus equo: male sedula quamuis
 10 Clamabat vates: vrite Troes equum.
 Vrite: mendaci celantur robore Achini:
 Et Phrygius in miseros ultima bella ferunt.
 Perdiderat tumuli supremum munus Achilles:
 Sed Thetidi est humeris redditus ille meis.
 15 Nec laudem Danaï tanto renuere labori:
 Erepti pretium corporis arma tuli.
 Quid refert? Pelago sunt obruta: non mihi classes,
 Non socij superant: omnia pontus habet.
 Solus adhuc mecum, qui me tot casibus vnus
 20 Durauit: patiens ad mala perstat Amor.
 Illum non auidis cambus Nereia virgo
 Fregit: non tumidis torta Charybdis aquis:
 Non feras Antiphates: nec in vno corpore discors
 Parthenope blandis insidiosa modis.
 25 Non quod Colchiacas artes tentauerit herbis,
 Non quod solennes altera diua toros:
 Vtraque se nobis mortalia demere fila
 Spondebat: Stygius vtraque posse vias.
 Te ta nen hac etiam sprete mercede petini,
 30 Passivus terra tot mala, totque mari.
 Sed tu fœmineo nunc forsā nomine tacta.
 Non secuta leges cætera verba mea.

Quæquæ mihi Circe, quæ sit mihi causa Calypso:
Iandudum ignoro sollicitere metu.

Cerrè ego cùm Antinoum, Polybúmque, Medontáque legi:
Heu toto sanguis corpore nullus erat.

Tot iuuenes inter, tot vina liquentia semper,
Hei mihi quid credam? pignore casta manes.

Cúrue placent ulli si sunt in fletibus ora?
Deperit & lachrymis non decor iste tibi?

Pacta quoque est thalamo: nisi mendax tela moretur:
Et cæptum reuocas pallida semper opus.

Ars pia: sed quoties oculos frustrabere lana,
Successum toties ars dabit ista tibi.

Ah melius Polypheme tuo superatus in antro
Finissem ingratos ad mala tanta dies.

Threicio melius cecidissem milite victus:
Ismaron errantes cùm tenuere rates.

Crudelémue illo satiassem tempore ditem:
Quo redij stygijs fata moratus aquis.

Vidi ubi, nequicquam quod me tua littera calat:
Sospes digresso quæ mihi mater erat.

Rettulit illa domus eadem mala: méque querentem
Fugit, ab amplexu ter resoluta meo.

Phylaciden vidi: contemptis sortibus ille
Primus in Hecforeas intulit arma domos.

Felix laudata cum coniuge: læta per umbras
Illa suum fortè sit comitata virum.

Nec dum illi Lachesis dictos numerauerat annos:
Sed iuuat ante suum sic cecidisse diem.

Vidi, nec lachrymas oculi tenuere cadentes:
Deformem Atriden (hæc mihi) cæde noua.

Illum Troia virum non læserat: ille furentem
Nauplion, Euboicos transferatque sinus.

Quid refert? animam per vulnera mille profundi
Iam reduci soluens debita vota Ioui.

Tyndaris has illi latus pro sædere pœnas
Struxerat, externos ipsa secuta viros.

9 Ah mihi quid prodest captiuas Teucridas inter
Cum staret coniux Hectoris, atque soror:
Defectis Hecubam potius legisse sub annis:
Ne tibi suspectus pellicis esset amor.

Prima meis omen metuendum puppius illa
10 Fecit, non membris ipsa reperta suis.

Larratu miseram finiuit mœsta querelas:
Et stetit in rabidam protinus acta canem.
Prodigio tali placidum Theris abstulit æquor:
Aeolus infusus incubuitque Notis.

15 Peruagus hinc toto non felix differor orbe:
Et quacunque vocat fluctus & aura feror.
Sed si Tiresias tam lati prouidus augur:
Quam verax vates in mala nostra fuit.
Et terra, & pelago quidquid mihi triste canebat:
20 Emensus, fato iam meliore vagor.

Iam mihi nescio quo comitem se in littore iungit
Pallas, & hospitibus per loca ruta trahit.
Nunc primum Pallas versa post funera Troie
Visa mihi: medium temporis ira tulit.

25 Quidquid Oilides commiserat, omnibus vnus
Peccauit: Danais omnibus ira nocens.

Nec te Tydide, cuius modo nouerat arma:
Eximit: errato tu quoque ab orbe venis.

Non Telamone satum capta de coniuge Teucrum:

30 Non ipsum, pro quo mille fuere rates.
Felix Plistenides: quacunque in sorte fuisti:
Coniuge cum chara, non grauis illa fuit.

Seu venti fecere moras, siue æquora vobis:

Ad ruka est vster dan narcientus amor.

O scula ric venti cerie tenere, nec undæ:

Promptaque in amplexu b'achia semper erant.

Sic vimam irarem. facies tu mollia coniux

Æquora: te socia nil mihi triste foret.

Nunc quoque Telemacho tecum mihi sospite tecto

Cumnia sunt animo iam leuiora mala.

Quem tamen insistas rursus quæror ne per undas

Herculeam Sparten, Nestoreamque Pylon.

Ingrata est pietas, cui tanta pericula subsunt:

Nam male commissus fluctibus ipse fuit.

Sed labor in fine est, concursum in litore vates

Dixit: in amplexus chare ferere tuos.

Noscendus soli veniam tibi: tu preme solers

Latitiam: & tacito gaudia conde sinu.

Non vi certandum: nec aperta in bella ruendum:

Sic cecinit laurus ille monere suas.

Forfitan ante dapes, interque vacantia vna

Vltoris pharctis utile tempus erit.

Et modo despectum subito mirentur Ulysses:

Heu precor, ut properet ille venire dies.

Antiqui renouet qui latus fœdera lecti:

Et tandem incipias coniuge chara frui.

IN II. SABINI EPISTOLAM

ARGUMENTVM.

Hæc epistola Demophoon suam perfidiam purgare nititur: & reditum, quem longè ultra promissum retardauerat, excusare, variis etiâ his asserendo. Interdum etiam dicit se à suis arceri, & ob id mo. a, quam in Thracia cum in Phyllide lecerat, redargui. Nonnunquam à nauigari di importunitate se defendit. Ne autem rem quam contra cœnæi maris potestatem ad Phylidâ nauigaturû promittit.

promittit. quod quidem adiu pleuit: sed tamē t hyllus ameri im
 patienti, hiqueo vitam finierit: & deorum. miseratione in amy-
 gdalum in folijs conuersa: quæ Demophoontis amplexu, velud
 sponsi sentiret aduentum, folia emisit. Quod ideo fingitur, quia
 amygdalus Græcè phylla vocatur: in qua morientis Ihyllidis no-
 men remansit, quæ flante Zephyro, qui occidentalis est ventus, &
 in Thracas vadens, per Atticam regionem transitum facit, fletet.
 cum Zephyrus dicatur, quasi ζεφύρος, id est, vitam ferens: quo-
 niam habet plantis & graninibus saucere, vt germiuent, & pullu-
 lent, & hinc fabulæ datus est locus, Phyllida scilicet Letari & flo-
 rere redeunte ab Athenis Amasio.

Γίως ἐξ ἑλίου,
 ἧ ἀμ ἐξ ἰδ ἀμυ-
 γδαλι ἢ ἄλλοι δὲ
 τὸν ἴμεν ἐρεδίο-
 δερὶν: ἡμ
 φύλλα
 ἑλίου δὲ κενεῖται.

DEMOPHOON PHYLLIDI.

10 **P**hyllidi Demophoon patriæ demittit ab urbe:
 Et patriam meminit muneris esse tui:
 Nec face Demophoon alia, nec coniuge captus,
 Sed tam non felix, quàm tibi notus erat.

15 **T**hesæa, quo socero nequicquam Phylli timebas:
 Impuleritque ignes forsitan ille tuos:
 Turpe pati nobis, regno ferus expulit hospes:
 Hunc illi finem longa senectæ dedit.

20 **Q**ui modo peltiferas fudit Meotidas armis,
 Alcide magni non minor esse comes.
Qui socerum Minoa graui sibi fecit ab hoste
 Mirantem monstri cornua victa sui.
 Arguor exili, quem credis, causa fuisse:
 Nec tacitum frater, nec finit esse reum.

25 **D**um thalamos (inquit) dilectæ Phyllidos urges:
 Et tuus externo cessat in igne furor:
 Fluxere interea pede tempora lapsa fugaci:
 Præuenitque tuas flebilis hora moras.
 Forsitan aut non dum factis occurrere vetus,

30 **A**ut poteras factis utilis esse tamen.
Cum potiora tibi Rhodopeia regna fuere:
 Quæquæ magis regnis chara puella fuit.

In tonat his Athamas: eadem mox obijcit Aetra

Infelix functa iam prope sortis anus.

Et quod non condant nati sua lumina palme,

Fecisse hic nostras arguit usque moras.

Non equidem infitcor: multum clamavit uterque,

Staret Threicijs cum mihi puppis aquis.

Postcunt Demophoon, quid cessas? carbasa venti:

Demophoon patrios respice iure deos.

Respice: & exemplum, qua gaudes, Phyllida sume:

Sic amat, ut terra nolit abire sua.

Ut que redire uclis, non ut comitetur euntem,

Te rogat: & praefert barbara regna tuis.

Me tamen haec inter tacitum conuitia saepe

Aduersis memini vota tulisse Notis.

Saepe abitura tuo ponentem brachia collo,

Gauisum in fluctus equora mota truces.

Nec metuam hoc ipso coram genitore fateri:

Libertas meritis est mihi facta tuis.

Dices non duro dilectam Phyllida liqui

Pectore: nec praecipua vela ferenda dedi.

Et fleui: & flentem solando saepe, remansi:

Cum staret cursus iam mihi certa dies.

Denique Threicia uenirate: non dare Phyllis

Quam potuit: iussit tardius ire ratem.

Ignosce & fasso: memor es Minoidos ipse:

Antiquus nec dum pectore cessit amor.

Et quoties oculis circumdat sidera, dixit,

Quae fulget caelo, nostra puella fuit.

Illum dilecta Bacchus sibi cedere iussit

Coniuge: deserte crimen at ille subit.

Exemploque patriis periurus dicor & ipse:

Nec queris causas Sithoni dura mora.

- Nec satis ampla putas redituri pignora, si me
 Non amor alterius, non amor ullus habet.
- Nullane fama tibi turbatos Phylli penates
 Theseos, & misera rettulit acta domus?
- Non laqueos audis chari me flere parentis?
 Flebilior laqueis hei mihi causa subest.
- Non fratrem Hippolytum: cecidit miserabilis ille
 Preceps attonitis per freta raptus equis.
- Non tamen excuso reditus: licet undique fata
 10 Accumulent causas: tempora parua peto.
- Thesea quod superest patrem tumultabimus ante:
 Succedat tumulo non sine honore decens.
- Da spatium, veniamque peto: non perfidus absum:
 Nec mihi iam terra tutior ulla tua est.
- 15 Quidquid mite fuit post diruta Pergama: quidquid
 Aut bella, aut pelagi detinere mora:
 Sola fuit Thrace, patria quoque iactor in illa:
 Auxilium superest casibus una meis.
- Si modo mens eadem: nec quod sit iam mihi diues
 20 Regia Cecropia non minor arce mouet.
- Nec patris offendunt casus, nec crimina matris,
 Nec iam non felix omine Demophoon.
- Quid si Phœbeam peterem te coniuge Troiam?
 Perque annos sequerer bella gerenda decem?
- 25 Penelopen audis: toto laudatur in orbe
 Exemplum fidi non leue facta tori.
- Illam pie (sic rumor ait) mendacia tele
 Struxit: & instantes distulit arte toros.
- Cum properata palam reuocaret stamina noctis:
 30 Atque iterum in lanas omne redinet opus.
- At tua ne fugiant spreti connubia Thraces
 Phylli times: ulli nubere dura potes?

*E*st quæ tibi pectus cuiusquam accedere tædas?

Obstat perfidia nec metus iste tuæ?

O tibi quantus erit facti rubor: ah tibi quantum

Tum dolor, aspicias cum mea vela procul.

*D*amnabisque tuos serò temeraria questus.

Demophoon dices hei mihi fidus erat.

*D*emophoon redit huc: & senos forsitan Euros

Passus, & hybernus dum quoque currit aquas.

*A*h cur nescio quàm properauimus hei mihi culpam:

Rupi, quam ruptam sum mihi quæsta, fidem.

*S*ic tamen ah potius sic perstes: quàm mihi de te

Vlterior tangat pectora Phylli dolor.

*Q*uos tibi (me miserum) laqueos? quæ fata minaris?

Et nimis audaces gens habet ista deos.

*P*arce precor: famamque domus mihi crimen habentis

Perfidie, gemina ne preme dura nota.

*E*xcuset patrem fatis in parte relicta

Gnosis: non merui, cur ferat ipse nocens.

*N*unc venti mea verba ferant, qui vela tulerunt:

Est animus reditus: sed pia causa tenet.

IN III. SABINI EPISTOLAM
ARGUMENTVM.

Epistola hæc responsua Paridis non multum in rebus difficultatis habet; eò quòd argumentum ex Oenones epistola dependet Paris autem quia coniugij iura violauerat, dum vxore dimissa Helenam duxerat, in principio statim iniuriam Oenone se fecisse fatetur. Deinde cum sui excusatione crimen reijcit in Cupidinem, cui non facile resistitur, sed qui sine vlla ratione ea, quæ cupit, amantes trahit; & in fatorum seriem, quæ sibi Helenam, vt antè quàm illam nouisset, destinauerant. Ferunt apertem Oenonem tanto Paridis amore flagrantè; vt cum à Philoctere sagittis Herculeis cor fossus ad eam ferretur, ipsa cadauer complexa, fouens vulnera expirauerit, & in Cebra Troadis vrbe sepultos iussit.

Quae satis apta tibi tam iuste nympha querenti
Rescribam, fateor quærere verba manum.

Querit: nec subeunt: sentit sua crimina tantum:
Soluere quæ sentit, non sinit alter amor.

Si leuat hic iras ipso me iudice damnor:
Quid refert? causa tu meliore cares.

Damnatumque tibi non sub sua iura Cupido

10 Retrahit: alterius sic quoque præda sumus.

Prima meis tu pacta toris: fassusque iuventam
Te primum accepta est coniuge noster amor.

Non dum tantus eram: quo me genitore superbissim
Arguis, hoc dominus tunc retinendus eram.

15 **N**on ego Deiphobum sperabam, aut Hectora fratrem:
Cum pastos agerem te comitante greges.

Reginamque Hecubem nisi matris nomine notam:
Et fueras illi digna manere nurus.

Sed non est rationis amor: te consule nympha:

20 **L**esa es: & lesam scribis amare tamen.

Cumque petant Satyri connubia: cum tua Panes:
Deiecta memor es tu tamen usque facis.

Adde quod hic fatis amor est adiutus: & illum
Præscia venturi viderat antè soror.

25 **N**on dum Tyndaridos nomen mihi federat ante:
Nec cecinit Graios illa vocare viros.

Omnia vera vides: superant mea vulnera tantum:
Utque tuam supplex poscere cogor opem.

Te peres arbitrium nostra vitæque, necisque:

30 **V**icturi iam nunc pectora sume tibi.

Fleuisti memini tamen hac in voce canentis:
Et mala dixisti sint precor ista procul.

Nec sic fata ferant, tulerint sic cetera quamuis:

Ut possim Oenone perdere laesa Parim.

Tot superare metus qui me, nec credere cogit,
(ignoscas) idem te quoque fallit amor.

Imperat ille deus: cum vult in cornua tauri,
Cum vult in pennas destruit ille Iouem.

Non foret in terris tanto miranda decore
Tyndaris, heu flammis nata puella meis.

Si sua non signo mutasset Iuppiter ora:
Fluxerat in Danaë's aureus antè sinus:

Pinniferamque Iden falsus lustrauerat ales:
Inter Agenoreas, constiteratque boues.

Victorem Alciden domina quis pensa tenere
Crederet? at lanas nere coëgit amor

Dicitur & Coë sedisse in veste puella:
Illa Cleonæo tecta leone fuit.

Te memini Phæbum Oenone (mea crimina dico)
Fugisse: & nostros præposuisse toros.

Non ego præstabam Phæbo: sed tela Cupido
His in te voluit legibus ire sua.

Consulvere tamen digna tua pellice damna:
Quam tibi prætulimus nata puella Ioue est.

Sed quòd nata Ioue est minimum me tangit in illa:
Quòd non est facies pulchrior vlla, nocet.

Atque vtinam forma index incallidus essem
Creditus Idæis Pegasi nympha iugis.

Non mihi Iunonis, nec obesset Pallados ira:
Laudata est oculis quòd Cytherea meis.

Diuidit hæc alijs flammæ celerisque, parisque:
Ut libitum est nati temperat ipsa faces.

Non tamen eualuit vitare domestica tela:
Quos alijs arcus & sibi dura tulit.

- Deprensâ coniux illa in Mâorte dôlebat.
 Testibus hic diuis cum Ioue questus erat.
 Iam dolet & Mauors terras vtrôquereliquit:
 Pretulit Anchisen hic abitura suum.
 5 Anchisen propter voluit formosa videri:
 Visaque post latam iacuit vltâ deam.
 Quid mirum est potuisse Pari succurrere amori:
 Immunis sub quo non fuit ipse Paris.
 Quam læsus Menelaus amat, non læsus amant.
 10 Adhæce non læso quod comes ipsa fuit.
 Et magnos video cogi mihi raptâ tumultus:
 Armataque petunt Pergama mille rates.
 Non vereor belli ne non sit causa probanda.
 Est illi facies digna mouere duces.
 15 Si mihi nulla fides: armatos respice Atridas.
 Quam sibi sic repetunt sic metuenda mihi est.
 Quod si vertenda spem mentis concipis huius:
 Cur cessant herba? carmina curue tua?
 Cum te nec Phœbi solertior artibus vlla est:
 20 Phœbeaque Hecates somnia vera vides.
 Tecum syderibus tecum deducere Lunam:
 Nubibus & memini surripuisse diem.
 Pascebam tauros: intêrque armenta leones
 Obstupui placidos vocibus ire tuus.
 25 Quid retro Xanthum, retro Simoënta vocatum
 Adhuciam cursus non tenuisse suos?
 Ipse pater, seu rem natæ male tutus haberet,
 Cantatas quoties restitit inter aquas.
 Nunc locus Oenone est, nunc illas tende: paratis
 30 Sine tuos ignes pellere, sine meos.

FINIS.

Antiqua troia quondam suo eluce
primo: Noua troia nunc suo eluce
merito. ~ MAUROV

Eximia virtute, in dies progredere.

Singulari probitate, montem regium
ascendam diuinam.

Meus amor summus, sacrae deliciae
Christus Iesus saluator noster ymeus
Deus optimus maximus.

Ita prudenter sunt euoluendi auctores
profani, ut tantum, quod ad bonos mores
ipsam sapientiam, et eloquentiam, tam di
scientiam maxime spectat, nostros in us.
sapienter sumamus: vitia vero, vitæ macula
rectissimis sapientia rebus abigamus.

Nam, omnia scire bonum est, summo viro
maxime propriū: utaris dum modo
rectissime, tum sapientissime. —

Me singulariter amato,
Qui te vniūce adamo, et colo.

Qui optimum studiosum insigni pietate
erigit, aeterna deī optimi maximi benedictione,
perpetuo. efflorescit. —

Ipsa honore, crescit mihi Studium fame.

